Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliserings-projekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

NIELS JØRGEN DINNESEN

MØLLEREN AF HAN HERRED

SLÆGTSKRØNIKE OM ANERNE FOR NIELS MØLLER JENSEN
FØDT I ØLAND SOGN ØSTER HAN HERRED DEN 19. MAJ 1887

Denne slægtskrønike er skrevet af undertegnede, Niels Jørgen Dinnesen, der er født i 1949.

Mine forældre er Gunnar Jørgen Dinnesen (1916-1975) og Anna Johanne Møller Jensen (1915-2005).

Anna Johannes forældre er Niels Møller Jensen (1887-1970) og Dorthea Andersen (1889-1981). Denne krønike handler om Annas far Niels Møller Jensen, som er min morfar.

Første udgave er udsendt på hjemmesiden dinnesen.com i efteråret 2006. Senere revisioner er publiceret løbende. I de fleste tråde af slægten er der navne på anerne til morfar Niels Møller Jensens tiptip oldeforældre omkring år 1700, i mange tilfælde også til hans 3xtip oldeforældre i 1600-tallet.

Links til kirkebøgerne er i 2026 opdateret til seneste affotografering.

Billedet på forsiden ovenfor er dateret 1930 og viser lokaliteten Mellemmølle i Lerup Sogn, Øster Han Herred. Morfar Niels Møllers oldefar Niels Jespersen f. 1749 har fæstebrev til denne mølle fra 1777.

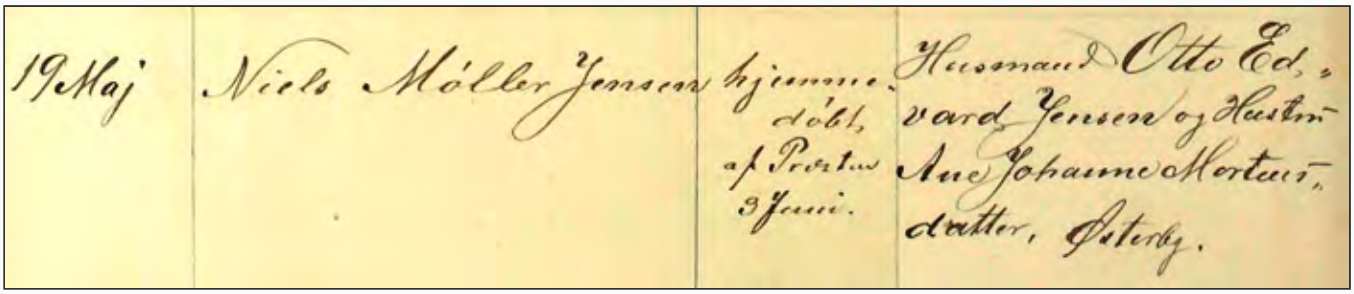
Niels Møllers anetavle er vedhæftet nederst i krøniken.

Version 10.10.2026

Morfar Niels Møller Jensen er i sit voksne liv murer i Fredericia. Her ses han i 1949 foran sit og hustruen Dortheas hus på adressen Trekanten 2 i Fredericia.

Min morfar stammer fra Han Herred nord for Limfjorden. Hans navn er **Niels Møller Jensen**, og han bliver født i Øland sogn den 19. maj 1887 og er i følge kirkebogen søn af husmand Otto Edvard Jensen og hustru Ane Johanne Mortensdatter, bosiddende i Østerby tæt ved Limfjorden vest for Gjøl Bredning. Moderen er 45 år. [Øland fødte m 1875-1891, opslag 28]

19 Maj | Niels Møller Jensen hjemme døbt, af Præsten 3 Juni. | Husmand Otte Ed. vard Jensen og Hustru Ane Johanne Mortens, datter, Østerby.

Morfar Niels Møller Jensen er født den 19. maj 1887. [Øland fødte m 1875-1891, opslag 28]

Min mor Anna Dinnesen fortæller i sine erindringer, at Niels' mor Ane Johanne dør, mens Niels er ganske ung, og at hans far, Otto Edvard Jensen, derefter gifter sig med en betydeligt yngre kvinde, som Anna lærer at kende som "bedstemor Kirstine". Sammen med Kirstine får Otto tre børn - Laurits, Jensine og Mary - som dermed er morfar Niels Møllers halvsøskende.

Otto og familie flytter kort efter århundredeskiftet fra Østerby på Øland først til Brovst og derefter til Bonderup i Haverslev sogn cirka 10 km længere mod vest og stadig i Øster Han Herred lige nord for Limfjorden.

I Bonderup har Otto Jensen et lille husmandssted – og Anna er som barn i 1920'erne ofte på besøg her, og hun har i sine erindringer kun godt at fortælle om sommeropholdene hos farfar Ottos familie. Niels Møllers halvsøster (og dermed Annas faster) Mary er kun et år ældre end Anna, og de to piger bliver rigtigt gode veninder, som har det sjovt med hinanden, når de er sammen.

Anna og Mary i Bonderup, cirka 1928.

I Dansk Demografisk Database finder jeg Otto Jensen og hustruen Kirstine i folketællingen 1921. De bor i Bonderup og har tre hjemmeboende børn – Laurits, Jensine og Mary.

Hjoerring, Øster Han, Haverslev, Bonderup, 10, 9, FT-1921, C5050
Navn: Alder: Civilstand: Stilling i husstanden: Erhverv: Fødested:
Otto Jensen 17/1 1853 Gift Husfader Landbrug Kettrup
Kirstine Jensen 31/1 1875 Gift Husmoder Broust
Laurits Jensen 21/6 1908 Ugift Barn Broust
Jensine Jensen 26/11 1911 Ugift Barn Broust
Mary Jensen 18/11 1914 Ugift Barn Broust

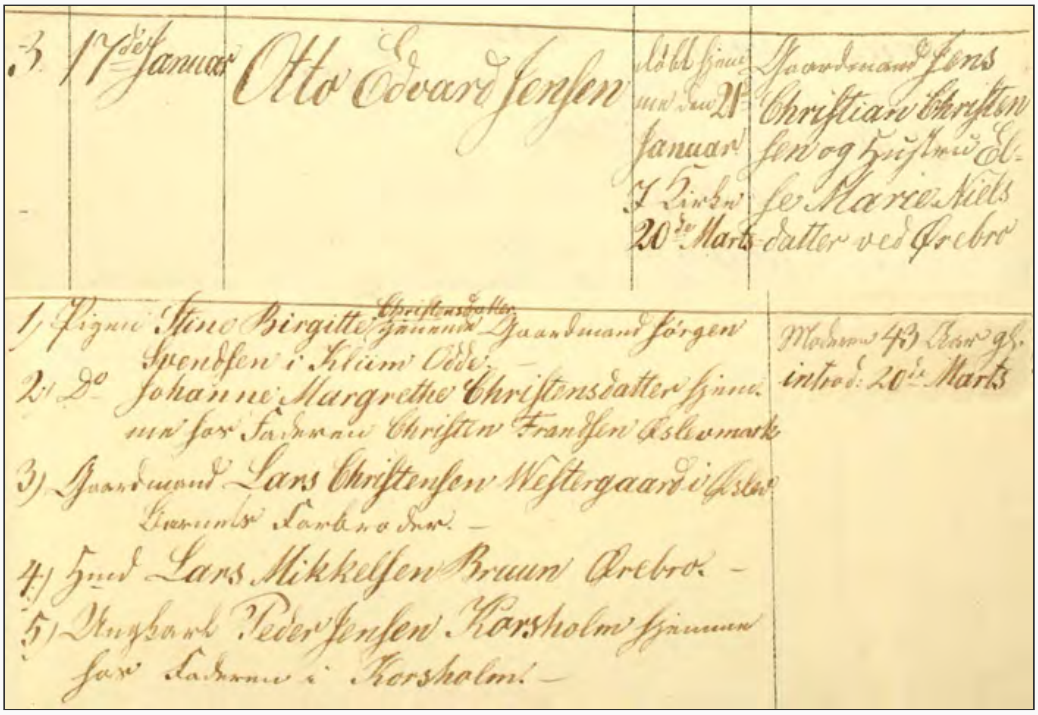
Husmandsstedet i Bonderup cirka 1925. Billedet er sendt som postkort, skrevet af bedstemor Kirstine, til morfar Niels Møller Jensen, Prinsensgade 6 i Fredericia, sidst i 1920'erne.

Vi finder Otto Jensen med Ane Johanne Mortensdatter og sønnen Niels Møller Jensen i folketællingen 1890 i et hus i Østerby, Øland sogn.

Hjørring, Øster Han, Øland, Østerby, Huus, 3, FT-1890, D6186
Navn: Alder: Status: Stilling i familien: Erhverv: Fødested:
Otte Evar Jensen 36 Gift Husfader Husmand Kjetrup Sogn, Hjørring Amt
Ane Johane Mortensen 47 Gift Husmoder Øland Sogn
Niels Møller Jensen 2 Ugift Barn Øland Sogn

Både tællingen i 1890 og den fra 1921 ovenfor fortæller om Otto, at han er født i Kettrup sogn – som ligger i Vester Han Herred et par kilometer syd for Fjerritslev og dermed ikke i Hjørring Amt, men i Thisted Amt. Her nævnes Otto i både 1855 og 1860 som medlem af følgende husstand et sted der hedder Ørebro ved Kettrup:

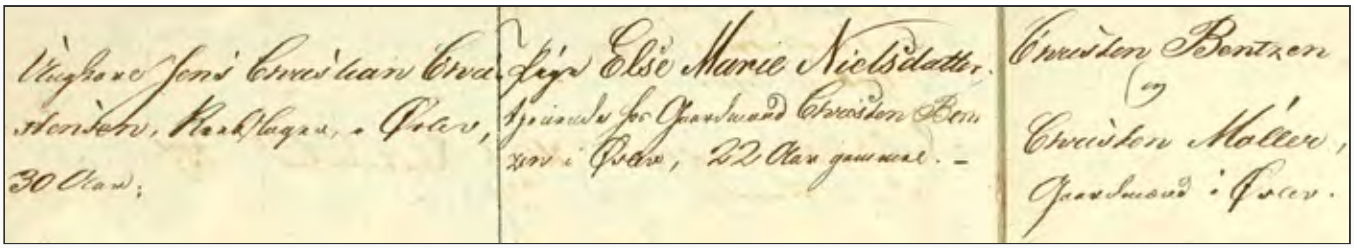
Thisted, Vester Han, Kettrup, Kjettrup Mark, En gaard, Ørebro, 40, FT-1855, C9750
Navn: Alder: Civilstand: Stilling i husstanden: Erhverv: Fødested:
Jens Christian Christensen 54 Gift Gaardmand Her i Sognet
Else Marie Nielsdatter 45 Gift Hans kone Her i Sognet
Birgitte Jensdatter 19 Ugift Barn Her i Sognet
Niels Møller Jensen 15 Ugift Barn Her i Sognet
Søren Larsen Jensen 14 Ugift Barn Her i Sognet
Jens Peter Jensen 11 Ugift Barn Her i Sognet
Christian Jensen 9 Ugift Barn Her i Sognet
Ingerborg Marie Jensen 5 Ugift Barn Her i Sognet
Otto Edvard Jensen 3 Ugift Barn Her i Sognet

Otto Edvard Jensen bliver født i Kettrup den 17. januar 1753 og døbt i kirken den 20. marts. Forældrene er Gaardmand Jens Christian Christensen og Hustru Else Marie Nielsdatter ved Ørebro. [Kettrup fødte m 1844-1855, opslag 27]

Ottos forældre Jens Christian Christensen og Else Marie Nielsdatter er i følge FT-1855 ovenfor født i henholdsvis cirka 1801 og 1810, begge i Kettrup sogn. Familien er beskæftiget ved landbruget, og faderen er gårdmand og driver et lidt større landbrug. Dermed har vi navnene på det første af morfar Niels Møllers to bedsteforældrepar – **Jens Christian Christensen** og **Else Marie Nielsdatter**.

Blandt fadderne ved dåben af Otto Edvard nævnes Gaardmand Lars Christensen Westergaard i Øslev, Barnets Farbroder.

Jens Christian Christensen og Else Marie Nielsdatter bliver gift i Kettrup kirke den 13. august 1831. [Kettrup viede 1814-1842, opslag 10]

Et opslag i kirkebogen fortæller, at parret bliver gift i Kettrup kirke den 13. august 1831. [Kettrup viede 1814-1842, opslag 10]

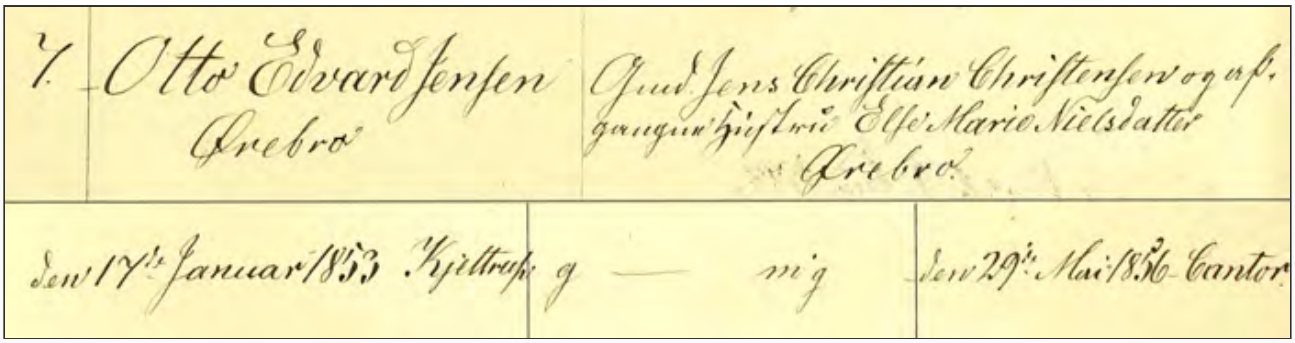
Ørebro ved Kettrup.

Jens Christian Christensen og Else Marie Nielsdatter har syv hjemmeboende børn på tidspunktet for folketællingen 1855 ovenfor, og som kun treårig er Otto den yngste. Sjovt nok hedder en af Ottos storebrødre Niels Møller Jensen ligesom min morfar. Blandt Ottos søskende er samme Niels den eneste, der har mellemnavnet Møller – og der er dermed ikke noget, der tyder på, at 'Møller' er et egentligt familienavn. Som det ses af listen, har næsten alle børnene i flokken et mellemnavn, og 'Møller' er blot et af dem. Otto selv hedder således Edvard.

Kettrup kirke, maj 2017. [Mit eget foto]

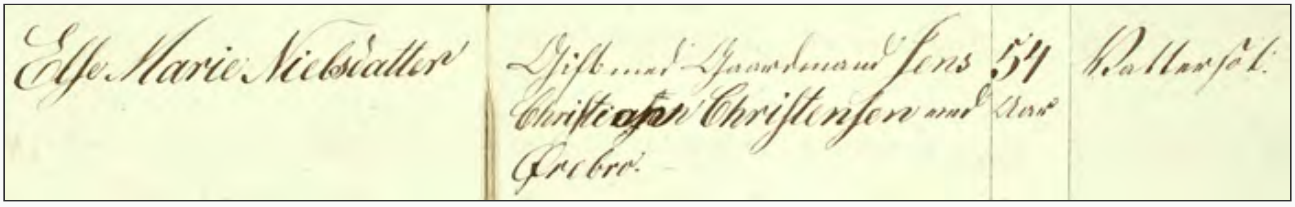
Parrets yngste søn og vores ane Otto Edvard Jensen f. 1853 bliver konfirmeret i Kettrup kirke Palme Søndag den 14de April 1867.

Otto Edvard Jensen af Ørebro bliver konfirmeret i Kettrup kirke Palme Søndag den 14de April 1867. [Kettrup konf m 1867-1891, opslag 4]

Otto får karakterer godt og meget godt for henholdsvis Kundskab og Opførsel, og det er fint. Hans forældre er Gmd. Jens Christian Christensen og afgangne Hustru Else Marie Nielsdatter i Ørebro.

Forældrene Jens Christian og Else Marie optræder i alle folketællingerne fra 1834 og helt frem til 1870, hvor Else Marie er død, og gamle Jens Christian med sønnen Otto bor på aftægt hos sin datter og svigersøn, Birgitte Jensdatter og Jens Pedersen, der har overtaget gården Ørebro.

Else Marie Nielsdatter, gift med Gaardmand Jens Christian Christensen ved Ørebro, dør som 54-årig i 1863, da Otto er kun 10 år gammel. Dødsårsagen er Vattersot. [Kettrup døde k 1844-1865, opslag 18]

Kirkebogen fortæller, at Else Marie Nielsdatter dør som 54-årig den 25. maj 1863. [Kettrup døde k 1844-1865, opslag 18]

Thisted, Vester Han, Kettrup, Ørebro, En gaard, 141, FT-1870, C9735
Navn: Alder: Civilstand: Stilling i husstanden: Erhverv: Fødested:
Jens Pedersen 33 Gift Husfader Gaardmand Haverslev Sogn, Hjørring Amt
Birgitte Jensdatter 33 Gift Husmoder, hans hustru Kjettrup Sogn, Thisted Amt
Else Marie Pedersen 1 Ugift Deres datter Kjettrup Sogn, Thisted Amt
Jens Christian Christensen 68 Enkemand Konens fader Aftægtsmand Kjettrup Sogn, Thisted Amt
Otto Edvard Jensen 17 Ugift Hans søn Tjenestedreng Kjettrup Sogn, Thisted Amt

Stenen over Birgitte Jensdatter og Jens Pedersen 'af Ørebro' står mange år senere stadig på Kettrup kirkegaard. Dette foto er fra efteråret 2006.

Otto Edvards far Jens Christian Christensen dør som 70-årig den 28. oktober 1871 og bliver begravet på Kettrup kirkegård den 5. november. [Kettrup døde m 1865-1891, opslag 10]

Jens Christian Christensen 'Enkemand, Aftælgtsmand hos Svigersønnen Gmd Jens Pedersen ved Ørebro' dør som 70-årig den 28. oktober 1871 og bliver begravet på Kettrup kirkegård den 5. november. [Kettrup døde m 1865-1891, opslag 10]

I 1834 er familien med de to ældste børn Christian og Niels Christian bosiddende i Øslev, Kettrup sogn, og faderen Jens Christian registreres som 33 år gammel, gift og "Huusmand, lever af sin jordlod". Men fra den efterfølgende tælling i 1840 og fremad bor familien på gården Ørebro, stadig i Kettrup sogn, og Jens Christian opføres nu som "Gaardmand", altså et trin op ad den sociale rangstige i forhold til starten som husmand.

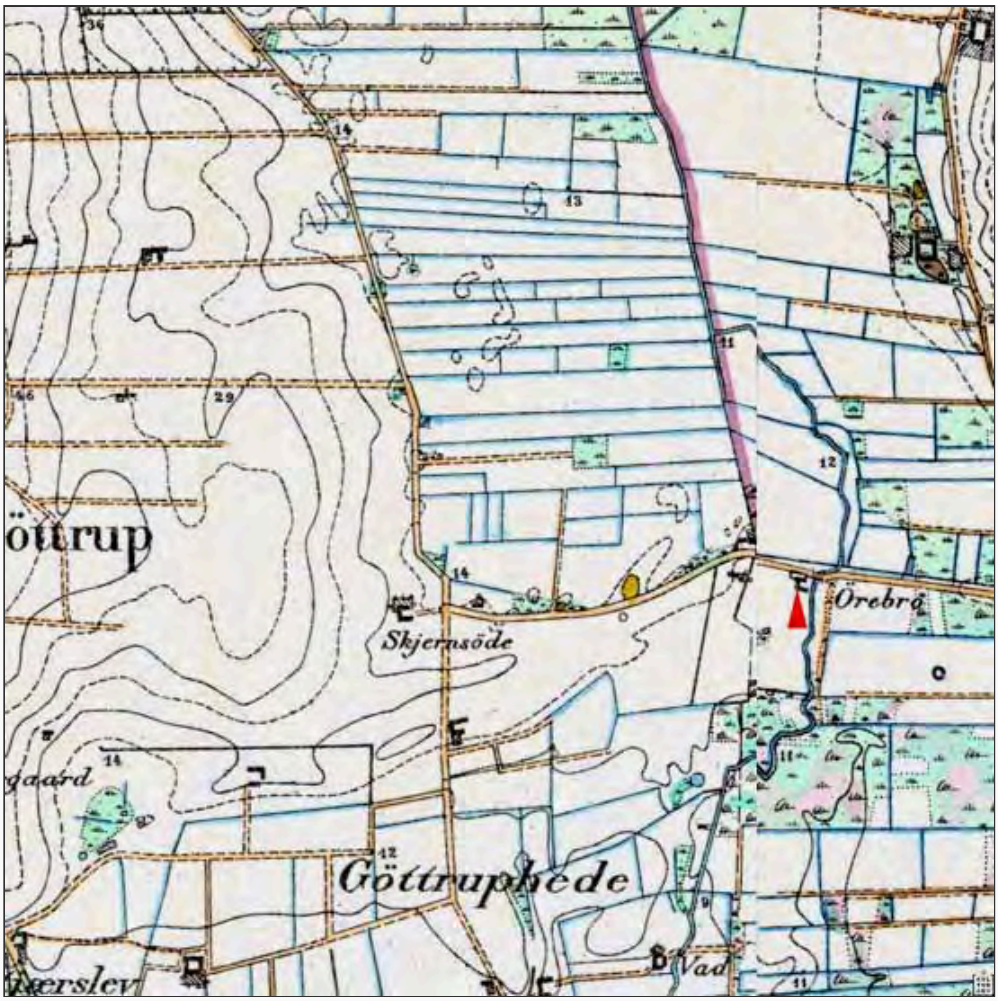

Moderne oversigtskort over egnen omkring Fjerritlev. Kettrup ligger lidt syd for den større by Fjerritslev.

Jeg tænker, at stedbetegnelsen i folketællingen "en Gaard, Ørebro, Kettrup Sogn" måske er præcis nok til at kunne stedfæste gården og prøver at søge på Google. Jeg kommer ind på en hjemmeside, der ser ud til at beskæftige sig seriøst med lokalhistorie og slægtsforskning på den egn i Han Herred, hvor jeg har lokaliseret min oldefar Otto og hans forældre. "Lis og Erling's hjemmeside" står der på forsiden, og jeg swender en mail til Erling og spørger, om han tror, det er muligt at lokalisere gården Ørebro.

"Det var en af de nemme", svarer han kort efter. Der er tale om en Matrikel 16a, som Jens Christian Christensen i følge Skøde- og Pantebogen køber i 1838 af sognefoged Simon Poulsen – og mange år senere, i 1867, afhænder til datteren og svigersønnen, Birgitte Jensdatter og Jens Pedersen [Skøde og pantebog, Matrikel nr. 16a, Øslev ejerlav, Kettrup sogn]. Den moderne adresse er Ørebrovej 138, 9690 Fjerritslev, og nu er det nemt at finde stedet på et kort.

Den nævnte side med adressen lisogerlingsside.dk er i 2026 ikke længere aktiv.

Målebordskort fra midt i 1800 tallet over egnen øst for Gøttrup i Kettrup sogn. Jeg har markeret gården Ørebro med en rød pil.

Målebordskortet viser, at gården i 1800-tallet har ligget isoleret på vejen mellem Gøttrup og Korsholm og i øvrigt tæt ved et vandløb få meter øst for bedriften. Deraf formodentlig navnet "Ørebro", der nok henviser til en bro over samme vandløb.

Vejen fra Skerping mod Korsholm og Ørebro i maj 2017. [Mit eget foto]

Birgitte Jensdatter og Jens Pedersen sælger omkring 1900 Ørebro til svigersønnen Lars P. Larsen. Lars Peter sælger videre i 1908 og køber selv gården "Kjærgaard", hvor Larsen-slægten i følge Erling er i året 2006. Ørebro bliver nedlagt som landbrug omkring 1960 og benyttes på et tidspunkt som kommunekontor. I 2006 anvendes huset af KFUM og K spejderne.

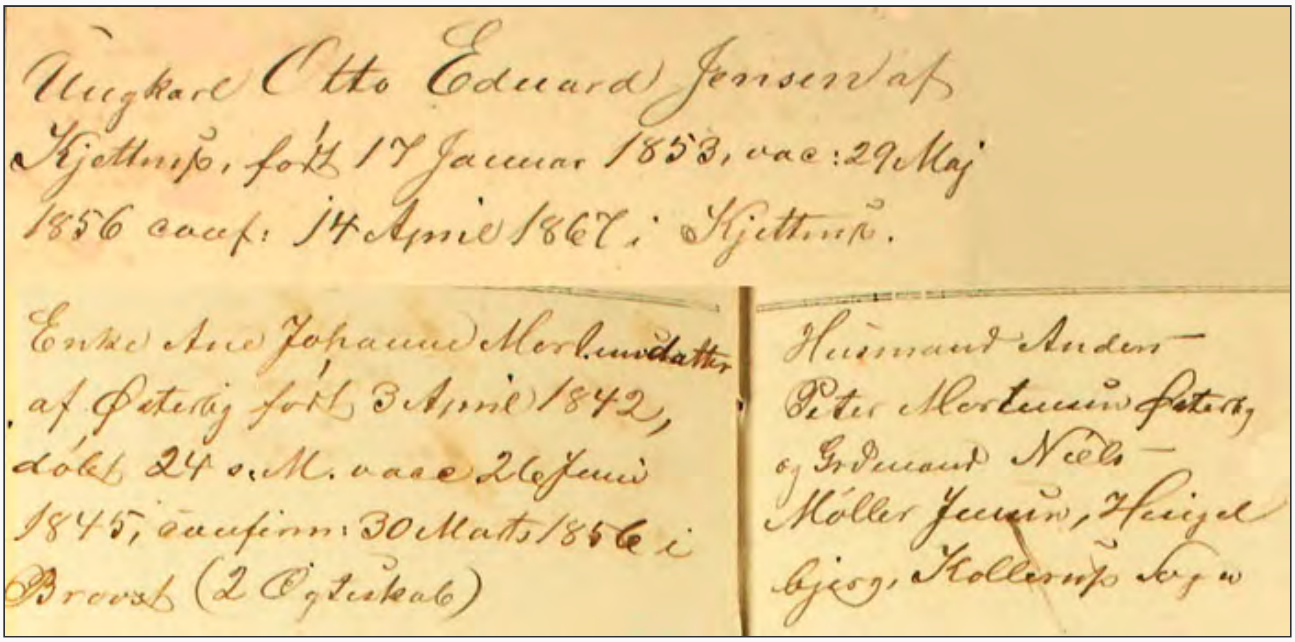

Ørebro i maj 2017. [Mit eget foto]

Otto og Ane Johanne.

Morfar Niels Møller Jensens forældre er Otto Edvard Jensen og Ane Johanne Mortensdatter, og familien er ved Niels' fødsel i 1887 bosiddende i Østerby i Øland sogn tæt ved Limfjorden.

Otto er tilflytter fra Kettrup længere mod vest, men det er nærliggende at antage, at Ane Johanne stammer fra netop Øland, og at parret sandsynligvis er gift her på et tidspunkt før 1887. Det bliver bekræftet af kirkebogen.

Gift i Øland kirke den 12. august 1884. Ungkarl Otto Edvard Jensen, født 17 Januar 1853 i Kettrup, vac: 29 Maj 1856, conf: 14 April 1867 i Kjettrup. Enke Ane Johanne Mortensdatter af Østerby, født 3 April 1842, døbt 24 s. M., vacc 26 Juni 1845, confirm: 30 marts 1856 i Brovst. Hendes 2. Ægteskab. [Øland viede 1875-1891, opslag 9]

Ane Johanne er enkekone og elleve år ældre end Otto. Forloverne er Ottos storebror, gårdmand Niels Møller Jensen, Hingelbjerg, Kollerup sogn, og husmand Anders Peter Mortensen, Østerby. Sidstnævnte er sandsynligvis en bror til Ane Johanne.

Ane Johanne Mortensdatter og Otto Edvard Jensen cirka 1890. Otto er 31 og Ane Johanne er 42, da parret bliver gift i 1884. Otto er stadig ung og næppe fyldt 40 på dette billede. En tekst skrevet med blyant bag på billederne fortæller, at de er fremstillet til Murer Jensen, Anders Billesvej, Fredericia. Morfar Niels Møller Jensen og mormor Dorthea boede her fra 1916 til 1923 og flyttede derefter til Prinsensgade, senere til Trekanten 2. De to fotos hang altid i stuen ved siden af portrætter af mormor Dortheas forældre, Peter Andersen og Kirstine Christiansen.

Det er nu muligt at finde Ane Johanne i folketællingerne. Hendes fornavne skrives lidt forskelligt fra gang til gang, og nogle steder kaldes hun kun Johanne – men hun er født og opvokset i Østerby, og hendes forældre er husmand Morten Pallesen og hustru Johanne Elisabeth Pedersdatter. Dermed har vi navnene på det andet af min morfars bedsteforældrepar, **Morten Pallesen** og **Johanne Pedersdatter**, født i henholdsvis cirka 1798 og 1804.

Moderne oversigtskort, der viser egnen mellem Gøttrup og Kettrup i vest og Øland og Østerby i øst.

Hjoerring, Øster Han, Øland, Osterby, Et huus, 33, FT-1850, C9494
Navn: Alder: Civilstand: Stilling i husstanden: Erhverv: Fødested:
Morten Pallesen 52 Gift Huusmand og huusfader Soby Sogn Randers Amt
Johanne Elisabeth Pedersdatter 46 Gift Hans Kone Her i Sognet
Anders Peter Mortensen 15 Ugift Deres Born Her i Sognet
Ellen Chathrine Mortensdatter 12 Ugift Deres Born Her i Sognet
Ane Johanne Mortensdatter 8 Ugift Deres Born Her i Sognet
Andreas Mortensen 4 Ugift Deres Born Her i Sognet

Optegnelsen bekræfter samtidig, at forloveren Anders Peter Mortensen ved Ottos og Ane Johannes bryllup i 1884 er Ane Johannes storebror. Inden hun møder Otto, bliver Ane Johanne i december 1870 gift med enkemanden Niels Pedersen [Øland viede 1854-1874, opslag 19]. Niels Pedersen er i følge kirkebogen 'Huusmand i Østerby'.

Ved folketællingen 1880 har parret et hjemmeboende barn, Ane Margrete på 7 år.

Hjoerring, Øster Han, Øland, Østerby Øland Sogn, Et Huus, 91, FT-1880, C6373
Navn: Alder: Civilstand: Stilling i husstanden: Erhverv: Fødested:
Niels Pedersen 57 Gift Huus Eier Tranom Sogn Hiørring Amt
Ane Johanne Mortensen 36 Gift Hans Kone Her i Sognet
Ane Margrette Nielsen 7 Ugift Datter Her i Sognet

Husbonden Niels er næsten 20 år ældre end Ane Johanne, og da han dør som 61-årig den 15. januar 1884, har Ane Johanne formodentlig brug for en hjælper på husmandsstedet. [Øland døde m 1875-1891, opslag 6]

Mit gæt er, at hun ansætter Otto – og at det er på den måde, de to møder hinanden og efterfølgende bliver gift den 12. august 1884, godt et halvt år efter Ane Johannes første husbond Niels dør i januar måned. [Øland viede 1875-1891, opslag 9]

Otto Edvard Jensen af Kettrup i Vester Han Herred og Ane Johanne Mortensdatter af Østerby.

Otto Edvard Jensen forlader fødesognet Kettrup som 21-årig i december måned 1774. I kirkebøgernes afgangs- og tilgangslister ses, at han rejser fra Kettrup den 28. december og samme dag registreres som ankommet til Salling sogn øst for Løgstør syd for Aggersund og Limfjorden.

Otto Edvard Jensen forlader Kettrup og kommer i tjeneste hos Jens Valsted i Salling sogn i december 1874. [Kettrup til og afg 1872-1875, opslag 12], [Salling til og afg 1865-1875, opslag 13]

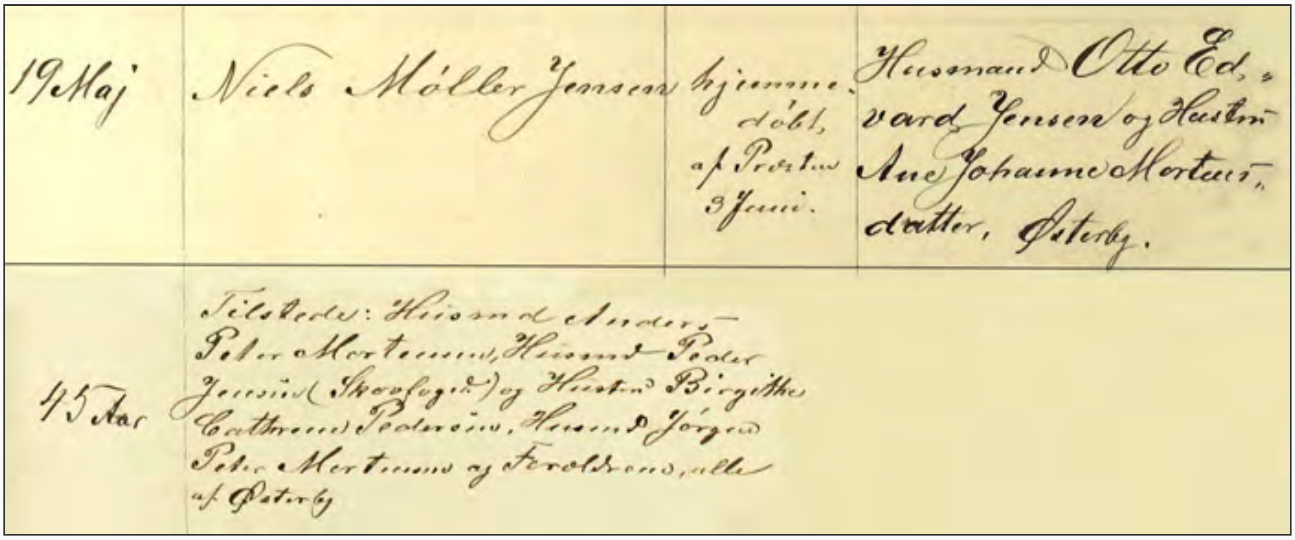
Otto kommer i tjeneste hos Jens Christiansen Valsted, der har en stor gård med mange tjenestefolk på Salling Mark i Salling sogn.

Aalborg, Slet, Skarp Salling, Skarp Salling Sogn, en Gaard, Nr. 5, FT-1880, C4229
Navn: Alder: Status: Stilling i familien: Erhverv: Fødested:
Jens Christiansen (Valsted) 39 Gift Husfader, Gaardeier Her i Sognet
Ane Christine Christensen født Nielsen 36 Gift hans Hustru Vindblæs Sogn, Aalborg Amt
Jens Christian Christiansen 14 Ugift deres Barn Her i Sognet
Christen Christiansen 12 Ugift deres Barn Her i Sognet
Marie Kirstine Christiansen 8 Ugift deres Barn Her i Sognet
Niels Christian Christiansen 7 Ugift deres Barn Her i Sognet
Rasmus Christian Christiansen 6 Ugift deres Barn Her i Sognet
Jens Christiansen 2 Ugift deres Barn Her i Sognet
Otte Edvart Jensen 26 Ugift Tjenestefolk Kjellerup Sogn, Thisted Amt
Jensine Laursen 14 Ugift Tjenestefolk Gundersted Sogn, Aalborg Amt
Anders Sørensen Pedersen 49 Gift Husfader, Gaardeier Vester Hornum Sogn, Aalborg Amt
Ane Cathrine Pedersen født Christensen 51 Gift hans Hustru Her i Sognet
Peder Christian Andersen 23 Ugift deres Søn Her i Sognet
Lars Peter Nielsen 18 Ugift Tjenestekarl Farstrup Sogn, Aalborg Amt
Marthine Nielsen 18 Ugift Tjenestepige Næsborg Sogn, Aalborg Amt

Kirkebøgernes tilgangs- og afgangslister ophører i sidste halvdel af 1770-erne, og vi ved derfor ikke, hvornår Otto forlader Salling sogn og kommer i tjeneste på Øland.

Som nævnt bliver han 4 år efter FT-1880 ovenfor i 1884 gift med enken Ane Johanne Mortensdatter af Østerby. Otto er på dette tidspunkt 31 år gammel, Ane Johanne 42.

Parrets første barn er en datter født i marts 1886, men hun når ikke at blive døbt og registreres i kirkebogen som "dødfødt pige". [Øland fødte k 1875-1891, opslag 18] Morfar Niels Møller Jensen bliver født året efter i 1887, og han lever heldigvis.

Klip fra Øland 1887: Niels Møller Jensen, født den 19. Maj, hjemmedøbt af Præsten 3. Juni. Søn af husmand Otto Edvard Jensen og Hustru Ane Johanne Mortensdatter, Østerby. Moderens Alder 45 Aar. [Øland fødte m 1875-1891, opslag 28]

Morfar Niels Møllers mor Ane Johanne er 45 år gammel i 1887 og føder efter Niels ikke flere børn. Til stede ved dåben af Niels er 'Husmd Anders Peter Mortensen, Husmd Peder Jensen (Skovfoged) og Hustru Birgitte Cathrine Pedersen, Husmd Jørgen Peter Mortensen og Forældrene, alle af Østerby'.

Smedejernsdøbefonten i Øland kirke, april 2011. Den timeglasformede font er fra cirka år 1700.

Hjørring, Øster Han, Øland, Søndrekjæret, 26a, 47, FT-1901, D7755
Navn: Alder: Status: Stilling i familien: Erhverv: Fødested:
Ole Edvar Jensen 18530901 G Husfader Husejer Kjettrup Sogn
Ane Johanne Mortensdatter 18420403 G Husmoder Øland Sogn
Niels Møller Jensen 18870519 U Barn Øland Sogn

Ved folketællingen 1901 er familien bosiddende på Øland et sted, der kaldes Søndrekjæret. Stedet ligger syd for landsbyen Østerby. I dag findes en vej syd for Østerby med navnet Sønderkær. Den fører ned mod fjorden og ses på billedet nedenfor.

Gårde ved Limfjorden i udkanten af Østerby på Øland, november 2006.

Niels bliver konfirmeret med karaktererne mg og mg i Øland kirke i 1901 [Øland 1892-1914, opslag 150], og hans mor Ane Johanne Mortensdatter dør som 62-årig på amtssygehuset i Brovst i 1904. [Brovst 1900-1908, opslag 168].

Fire år senere gifter Otto sig i 1908 som 55-årig igen – nu med den betydeligt yngre (og meget smukke) Inger Kirstine Andersen, født 1875 i Brovst. [Øland 1892-1914, opslag 227]

Otto Edvard Jensens 2. hustru og min morfars stedmor,
Inger Kirstine Andersen.

Kort efter bryder han og og den nye familie op fra Østerby og bosætter sig først i Brovst (hvor Kirstine stammer fra, og børnene Laurits, Jensine og Mary i følge folketællingen 1921 øverst i denne krønike bliver født) og efterfølgende i Bonderup, Haverslev sogn.

Gadebillede fra Bonderup, sommeren 1946. Fotografen er min far, Gunnar J. Dinnesen.

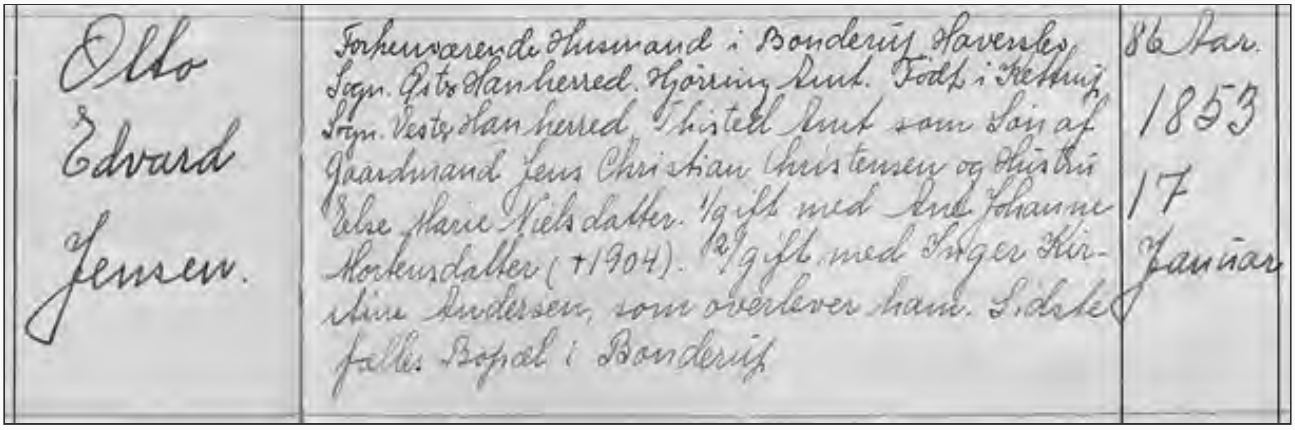
I folketællingen 1921 registreres Otto Edvard som nævnt ovenfor med hustruen Kirstine og børnene Laurits, Jensine og Mary i denne husholdning i Bonderup.

Hjoerring, Øster Han, Haverslev, Bonderup, 10, 9, FT-1921, C5050
Navn: Alder: Civilstand: Stilling i husstanden: Erhverv: Fødested:
Otto Jensen 17/1 1853 Gift Husfader Landbrug Kettrup
Kirstine Jensen 31/1 1875 Gift Husmoder Broust
Laurits Jensen 21/6 1908 Ugift Barn Broust
Jensine Jensen 26/11 1911 Ugift Barn Broust
Marry Jensen 18/11 1914 Ugift Barn Broust

Haverslev kirke i maj 2024. [Mit eget foto]

Otto lever, til han bliver 86, og bliver begravet fra Haverslev kirke den 4. februar 1939. [Haverslev 1931-1953, opslag 181]

Otto Edvard Jensen.

Forhenværende Husmand i Bonderup Haverslev Sogn. Øster Hanherred. Hjørring Amt. Født i Kettrup Sogn. Vester Hanherred. Thisted Amt. som Søn af Gaardmand Jens Christian Christensen og Hustru Else Marie Nielsdatter. 1/g gift med Ane Johanne Mortensdatter (†1904). 2/g gift med Inger Kirstine Andersen, som overlever ham. Sidste fælles Bopæl i Bonderup

86 Aar. 1853 17 Januar

Klip fra Haverslev kirkebog 1939. Morfar Niels Møllers far Otto Edvard Jensen dør som 86-årig den 30. januar 1939 og bliver begravet fra Haverslev kirke den 4. februar. [Haverslev 1931-1953, opslag 181]

Teksten er detaljeret og lyder som følger: "Otto Edvard Jensen. Forhenværende Husmand i Bonderup Haverslev Sogn Øster Han Herred Hjørring Amt. Født i Kettrup Sogn Vester Han Herred Thisted Amt som Søn af Gaardmand Jens Christian Christensen og Hustru Else Marie Nielsdatter. 1) Gift med Ane Johanne Mortensdatter (død 1904). 2) Gift med Inger Kirstine Andersen, som overlever ham. Sidste fælles Bopæl i Bonderup. 86 Aar. Født den 17. Januar 1853".

Otto Edvard Jensens gamle hus i Bonderup, oktober 2007. Huset er efterfølgende nedrevet omkring 2014.

Morfar Niels Møller Jensens halvsøster Ane Margrete.

Ane Johannes datter Ane Margrete fra hendes første ægteskab med husmand Niels Pedersen er morfar Niels Møllers halvsøster og har været cirka 15 år gammel, da Niels bliver født i 1887. Ane Margrete bliver konfirmeret som 14-årig i 1886, og hendes navn opføres i den forbindelse som Ane Margrete Pedersen [Øland konf k 1875-1891, opslag 9]

Så vidt vi ved, har Niels senere i livet ikke kontakt til sin halvsøster, Ane Margrete. Hvis han havde forsøgt at spore hende, skulle han have ledt i Tranum:

Hjoerring, Øster Han, Tranum, Melkær, 78, FT-1921, C4047
Navn: Alder: Civilstand: Stilling i husstanden: Erhverv: Fødested:
Lars Mose Lavritsen 25-4 1863 Gift Husfader Landmand Tranum Sogn, Hjørring Amt
Anne Margrete Lavritsen 19-8 1873 Gift Husmoder Øland Sogn, Hjørring Amt
Ottomine Lavritsen 10-5 1900 Barn Tranum Sogn, Hjørring Amt
Karl Hejnsen Lavritsen 2-12 1903 Barn Tranum Sogn, Hjørring Amt
Jens Pedersen Lavritsen 16-1 1906 Barn Tranum Sogn, Hjøring Amt
Peder Kristian Lavritsen 1-9 1910 Barn Tranum Sogn, Hjørring Amt
Nilda Marie Lavritsen 13-5 1918 Barn Tranum Sogn, Hjørring Amt

Tranum kirke, maj 2017.

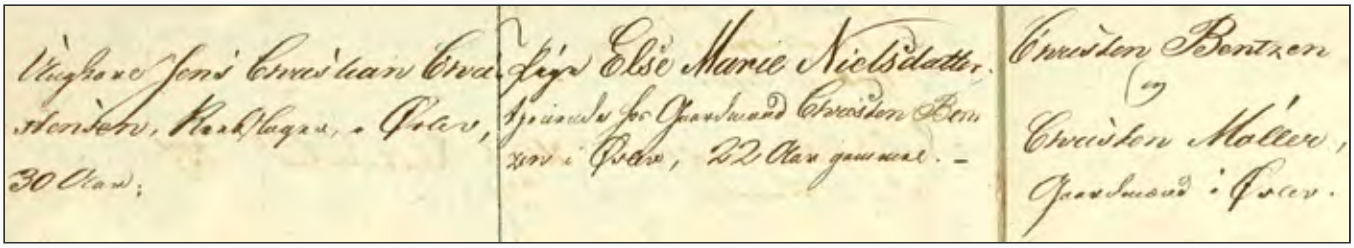
Ane Margrete Pedersen og husbonden Lars Mose Lavritsen bliver gift i Tranum kirke den 15. januar 1896. Optegnelsen ved brylluppet bekræfter, at det er den rigtige Ane Margrete, vi har fundet. Hun er født den 19. august 1872 og er datter af husmand Niels Pedersen og hustru Ane Johanne Mortensdatter – og som forlover optræder Ane Margretes stedfar og min morfars far, husmand Otto Edvard Jensen af Østerby, Øland. [Tranum 1892-1898, opslag 168]

Otto Edvard Jensens fødegård Ørebro ved Kettrup, november 2006. [Mit eget foto]

I. Otto Edvard Jensens fædrene slægt.

Morfar Niels Møllers farfar og farmor er som nævnt ovenfor **Jens Christian Christensen** og **Else Marie Nielsdatter.** Parret bliver gift i Kettrup kirke den 13. august 1831.

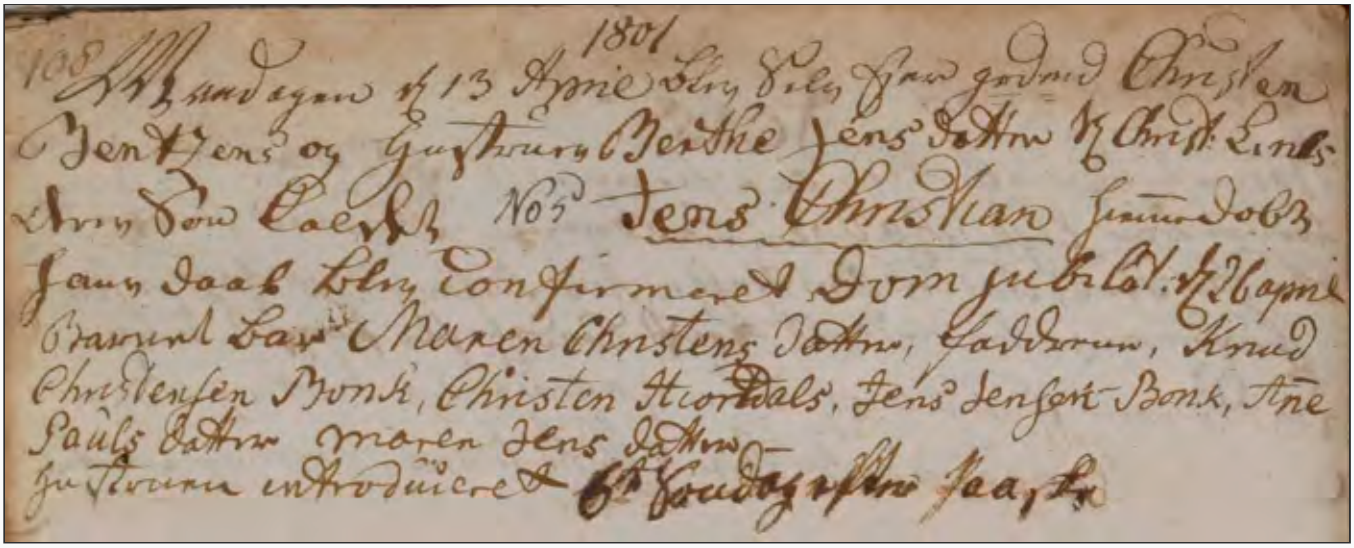

Jens Christian Christensen og Else Marie Nielsdatter bliver gift i Kettrup kirke den 13. august 1831. [Kettrup viede 1814-1842, opslag 10]

Parret får en stor børneflok i perioden 1831 til 1853, hvor yngstesønnen og vores ane Otto Edvard Jensen bliver født. Her ses familien med 6 hjemmeboende børn ved FT-1855. Før datteren Birgitte er født sønnerne Christen Vestergaard Jensen i 1831 og Niels Christian Jensen i 1834.

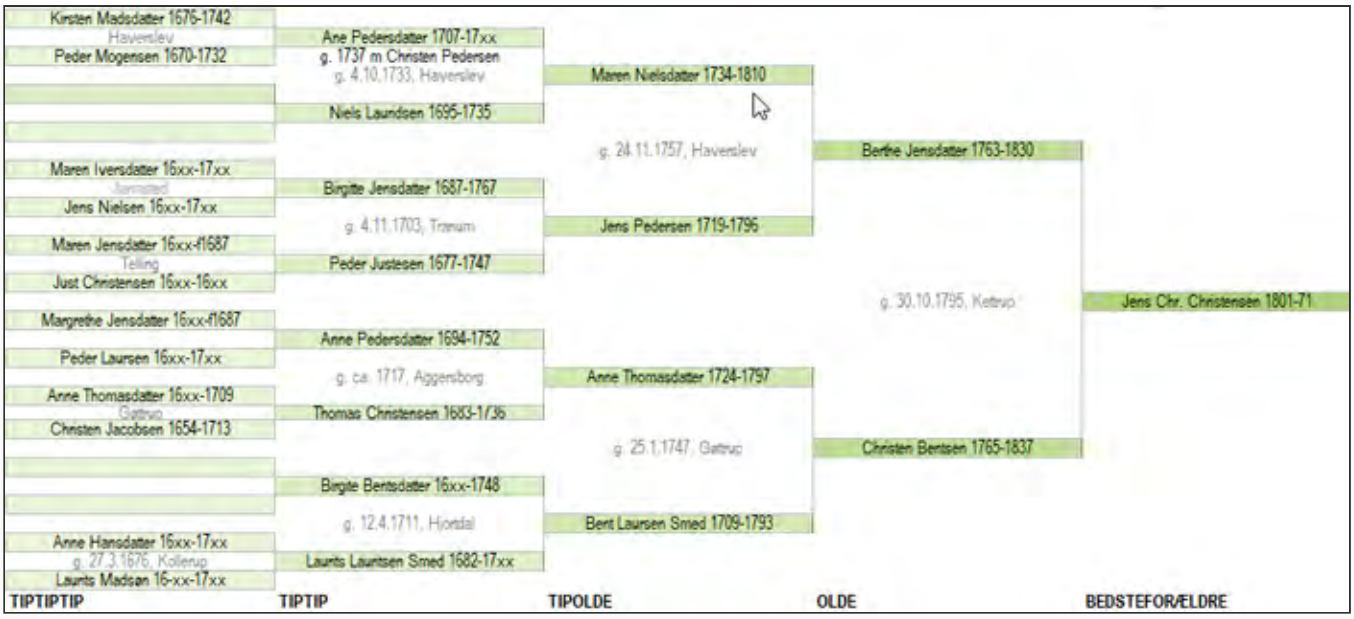
Thisted, Vester Han, Kettrup, Kjettrup Mark, En gaard, Ørebro, 40, FT-1855, C9750
Navn: Alder: Civilstand: Stilling i husstanden: Erhverv: Fødested:
Jens Christian Christensen 54 Gift Gaardmand Her i Sognet
Else Marie Nielsdatter 45 Gift Hans kone Her i Sognet
Birgitte Jensdatter 19 Ugift Barn Her i Sognet
Niels Møller Jensen 15 Ugift Barn Her i Sognet
Søren Larsen Jensen 14 Ugift Barn Her i Sognet
Jens Peter Jensen 11 Ugift Barn Her i Sognet
Christian Jensen 9 Ugift Barn Her i Sognet
Ingerborg Marie Jensen 5 Ugift Barn Her i Sognet
Otto Edvard Jensen 3 Ugift Barn Her i Sognet

Jens Christian er 30 år på vielsestidspunktet i 1831 og Else Marie 22. De er dermed født i henholdsvis cirka 1801 og 1810, begge i Kettrup sogn. Jeg kan ikke finde Jens Christian i folketællingen 1801 og tænker, han nok er født lige efter tællingen er udført, så jeg slår op i kirkebogen og finder ham i dåbsregistret anno 1801.

Jens Christian, født i april måned 1801. Udsnit af en side i dåbsregistret, Kettrup sogns kirkebog. [Kettrup 1773-1804, opslag 70]

Gårdmand Christen Bentsens og hustru Berthe Jensdatters søn Jens Christian, født den 13. april 1801 og hjemmedøbt, får dåben bekræftet i Kettrup kirke den 26. april 1801. Maren Christensdatter bærer barnet, og blandt fadderne nævnes Knud Christensen, Christen Hiortdals, Jens Jensen-Bonk, Ane Poulsdatter og Maren Jensdatter.

Anetavle for morfar Niels Møllers farfar Jens Christian Christensen født i Kettrup 1801.

Christen og Berthe er altså Jens Christians forældre, og nu er der nogle navne at lede efter i folketællingerne:

Thisted, Vester Han, Kettrup, Øslew Bye, 29, FT-1801, b6087
Navn: Alder: Civilstand: Stilling i husstanden: Erhverv: Fødested:
Christen Bentzen 37 Gift hosbond bonde og gaardbeboer
Berthe Jensdatter 38 Gift hans kone
Christian Christensen 18 Ugift hendes søn
Karen Christensdatter 13 Ugift hendes datter
Jens Christensen 8 Ugift deres børn
Benth Christensen 2 Ugift deres børn
Henrik Jensen 27 Ugift karl rytter
Kirsten Jørgensdatter 14 Ugift pige

Optællingen må som sagt være foretaget lige før, Jens Christian bliver født i april 1801, og der er ingen tvivl om, at vi har fat i den rigtige familie. **Christen Bentsen** og **Berthe Jensdatter** – født i henholdsvis 1764 og 1763 – er det første af min morfars fire oldeforældrepar.

Familien hører til blandt de bedre bemidlede på egnen. Christen er bonde og gårdbeboer, og foruden hustruen Berthe og børneflokken er der på dette tidspunkt to tjenestefolk på gården, en karl og en ung tjenestepige. De to ældste børn, Christian og Karen, er Berthes børn fra et tidligere ægteskab, mere herom senere.

Kettrup kirke den 1. april 2011.

Gården ligger i Øslev by, og som det fremgår af oversigtskortet ovenfor ligger Øslev – som blot består af en halv snes huse og gårde – et par kilometer syd for Kettrup. Her vokser Jens Christian op, og da han i 1817 som 16-årig bliver konfirmeret i Kettrup kirke giver præsten ham prædikatet 'meget god' i kirkebogens "Dom angaaende Kundskaber og Opførsel". [Kettrup konf m 1814-1843, opslag 2]

Det er også i Øslev, at Jens Christian i starten af 1830'erne etablerer sig som husmand, før han og hustruen Else Marie i 1838 køber gården Ørebro på lokaliteten Gøttrup Sten.

Folketællingen 1834 viser, at Jens Christian og Else Marie – kort efter de er blevet gift i 1831 – er naboer til gamle Christen Bentsen. Jens Christians hus er listet som nr. 47 i Øslev, Christens gård som nr. 48. Måske er husmandsstedet udstykket fra slægtsgården på omtrent dette tidspunkt...?

Jens Christians og Else Maries førstefødte søn hedder Christen ligesom sin farfar og har navnet på Christen Bentsens gård i Øslev som mellemnavn: Vestergaard. Mere herom senere.

1 huus 47
Jens Christian Christensen 33 g husmand, lever af sin jord
Else Marie Nielsdatter 25 g hans kone
Christen Westergard Jensen 3 deres barn
Niels Christian Jensen 1 samme

1 gaard 48
Christen Bendsen 70 enkem. selvejergaardmand
Lars Christensen 27 ug søn
Simon Andreasen 20 ug tjenestekarl
Johanne Gundersdatter 19 ug tjenestepige

Morfar Niels Møllers oldefar Christen Bentsen har en af gårdene i Øslev fra cirka 1795. Jeg har taget dette foto under en rundtur i Han Herred i oktober 2007 – uden dengang at vide, at det faktisk er Christen Bentsens Vestergaard i Øslev, der ses i baggrunden.

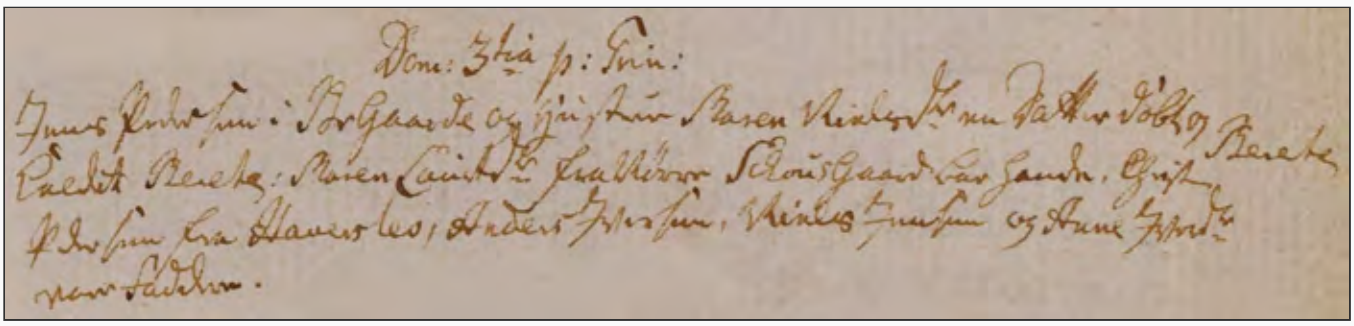
Christen Bentsen og Berthe Jensdatter.

Fra gården Vestergaard i Øslev forsøger jeg at opspore Christen og Berthes forældre og dermed morfar Niels Møllers tipoldeforældre.

Tilsyneladende er det nemt at finde Berthes forældre. Ved folketællingen 1787, hvor Berthe må være omkring 24 år gammel, er der kun én kvinde i hele Han Herred, hvor navn og alder stemmer med det, vi allerede ved.

Hjoerring, Øster Han, Tranum, Bratbierg Gaarde Byë, , 79, FT-1787, B3990
Navn: Alder: Civilstand: Stilling i husstanden: Erhverv: Fødested:
Jens Pedersen 68 Gift Hosbond Bonde og Gaardbeboer
Maren Nielsdatter 52 Gift Mad Moder
Niels Jensen 26 Ugift alle Börn af sidste ægteskab
Berte Jensdatter 24 Ugift alle Börn af sidste ægteskab
Peder Jensen 22 Ugift alle Börn af sidste ægteskab
Anne Jensdatter 18 Ugift alle Börn af sidste ægteskab
Kiessten Jensdatter 13 Ugift alle Börn af sidste ægteskab

Som vi skal se senere i denne krønike, er Berthe Jensdatter født i 1763. Den 3. søndag efter Trinitatis (= den 19. juni) døber Jens Pedersen i Bratbjerg Gaarde og hustruen Maren Nielsdatter en datter, som får navnet Berete.

Dom: 3tia p: Trin:

Dom: 3tia p: Trin: Jens Pedersen i BrGaarde og Hustru Maren Nielsdatter en Datter døbt og kaldet Berete. Maren Lauritsdatter fra Nørre Schousgaard bar hende. Christen Pedersen fra Haverslev, Anders Justesen,

Niels Jensen og Anne Jensdatter var Fadderne. [Tranum 1742-1814, opslag 95]

Berthe Jensdatters ægteskab med Christen Christensen Line af Krøldrup i Aggersborg sogn.

Familien bor i landsbyen Bratbjerg Gaarde i Tranum sogn, Øster Han Herred, faderen er gårdmand – og det første af morfar Niels Møllers otte tipoldeforældrepar er altså **Jens Pedersen** født 1721 og **Maren Nielsdatter** født 1735. Men kigger vi tilbage på folketællingen 1801, er der noget, der ikke stemmer.

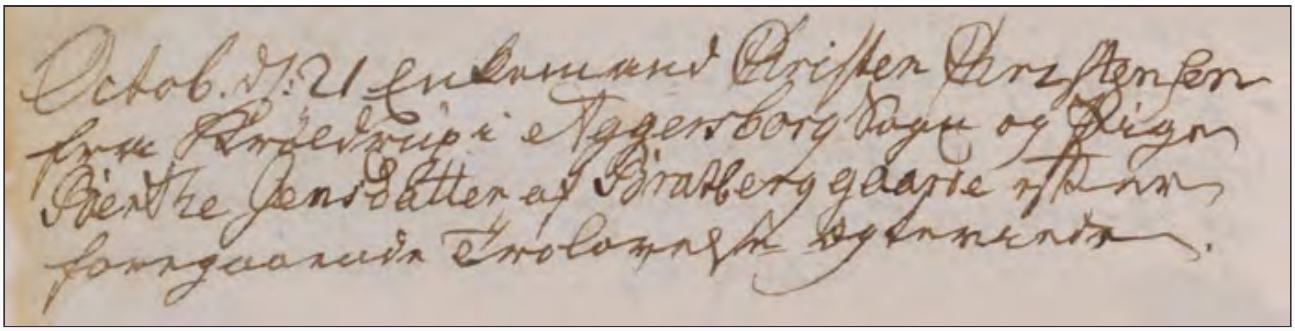
Thisted, Vester Han, Kettrup, Øslew Bye, , 29, FT-1801, b6087
Navn: Alder: Civilstand: Stilling i husstanden: Erhverv: Fødested:
Christen Bentzen 37 Gift hosbond bonde og gaardbeboer
Berthe Jensdatter 38 Gift hans kone
Christian Christensen 18 Ugift hendes søn
Karen Christensdatter 13 Ugift hendes datter
Jens Christensen 8 Ugift deres børn
Benth Christensen 2 Ugift deres børn
Henrik Jensen 27 Ugift karl rytter
Kirsten Jørgensdatter 14 Ugift pige

Ved folketællingen 1801, kort før Christen og Berthe får sønnen Jens Christian, har parret allerede fire hjemmeboende børn – hvoraf de to ældste, Christian og Karen, oplyses at være Berthes børn fra et tidligere ægteskab. Sønnen Christian er 18 år gammel og må ergo være født omkring 1783 – men ved folketællingen 1787, altså fire år senere, registreres Berthe jo som 24 år gammel, ugift og uden børn. Det er mystisk.

Tranum kirke og vejen mod Bratbjerg i maj 2017.

Berthe Jensdatter må være gift efter folketællingen i 1787, hvor hun er 24 år gammel, formodentlig på hendes hjemegn, altså i Tranum. Det viser sig at være korrekt. Birthe Jensdatter bliver i 1791 gift med enkemanden Christen Christensen fra Krøldrup i Aggersborg sogn.

Den 21. oktober 1791 i Tranum kirke: Enkemand Christen Christensen fra Krøldrup i Aggersborg sogn og pigen Birthe Jensdatter af Bratbjerg Gaarde efter foregående trolovelse ægteviede. [Tranum 1742-1814, opslag 242]

Nu begynder det at blive indviklet. Berthes første mand er Christen Christensen, som er enkemand, da parret bliver gift i Tranum kirke i 1791. Sandsynligvis stammer Berthe Jensdatters ældste børn Christian Christensen f. cirka 1783 og Karen Christensdatter f. 1788 fra husbonden Christen Christensens tidligere ægteskab.

Oversigtskort, som viser egnen i Han Herred mellem Aggersborg og Krøldrup i sydvest og Tranum og Bratbjerg mod nordøst. Christen Christensen Lihne stammer fra Krøldrup, Berthe Jensdatter fra Bratbjerg.

Jeg gentager tællingen fra 1801 – hvor Berthe Jensdatter er nygift med Christen Bentsen, og parret har fået et barn sammen, sønnen Benth f. 1798.

Thisted, Vester Han, Kettrup, Øslew Bye, , 29, FT-1801, b6087
Navn: Alder: Civilstand: Stilling i husstanden: Erhverv: Fødested:
Christen Bentzen 37 Gift hosbond bonde og gaardbeboer
Berthe Jensdatter 38 Gift hans kone
Christian Christensen 18 Ugift hendes søn
Karen Christensdatter 13 Ugift hendes datter
Jens Christensen 8 Ugift deres børn
Benth Christensen 2 Ugift deres børn

De tre øvrige børn er Berthes børn fra det tidligere ægteskab. De to ældste er Christen Christensens børn fra før, han og Berthe bliver gift i 1791. Sønnen Jens (født omkring 1793) er Christen Christensens og Berthes fælles barn.

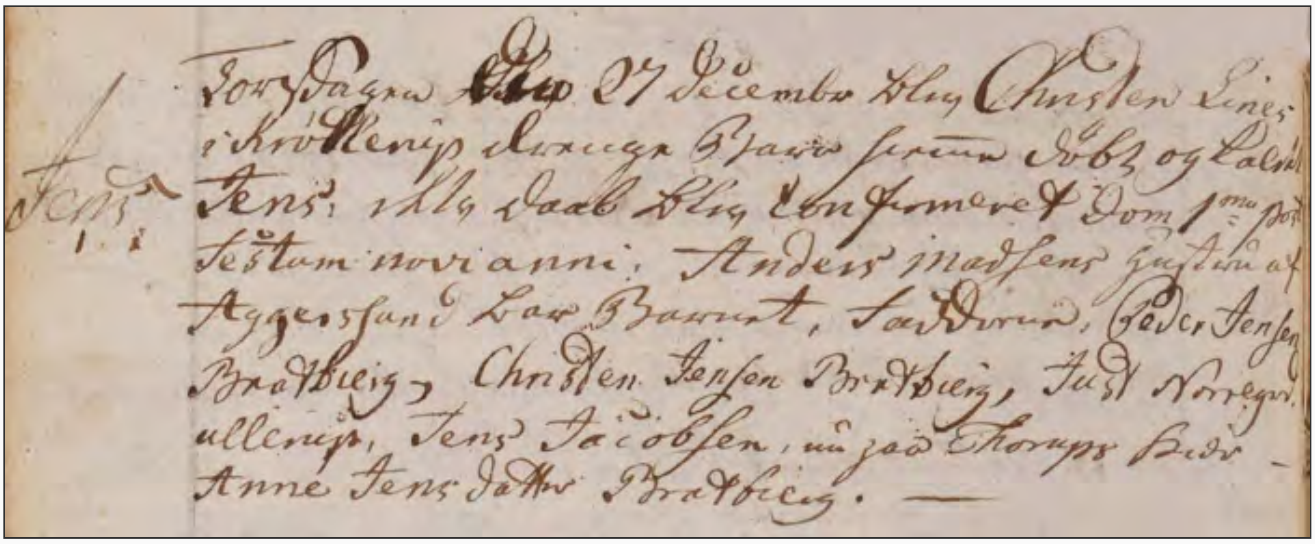
Efter brylluppet i Tranum kirke i 1791 bosætter parret sig på Christens gård i Krøldrup i Aggersborg sogn. Jeg slår op i kirkebogen og finder ganske rigtigt omkring årsskiftet 1792-1793 en Jens, hvis far hedder Christen – dog ikke Christensen til efternavn, men **Line**.

Aggersborg kirke i maj 2017.

"Den 27. december 1792 blev Christen Lines i Krøldrup Drengebarn døbt og kaldet Jens. Anders Madsens hustru af Aggersund bar Barnet, Fadderne var Peder Jensen af Bratbjerg, Christen Jensen af Bratbjerg, Just Nørregaard af Ullerup, Jens Jacobsen af Thorup, Anne Jensdatter af Bratbjerg". [Aggersborg 1743-1804, opslag 77]

Moderens navn nævnes ikke – men de tre faddere fra Bratbjerg borger for, at moderen er Berthe Jensdatter. Peder Jensen, Christen Jensen og Anne Jensdatter er barnemoderens søskende, jfr. folketællingen 1787 ovenfor.

Torsdagen den 27. december 1792 blev Christen Lines i Krøldrup Drengebarn døbt og kaldet Jens. Anders Madsens hustru af Aggersund bar Barnet, Fadderne var Peder Jensen af Bratbjerg, Christen Jensen af Bratbjerg, Just Nørregaard af Ullerup, Jens Jacobsen af Thorup, Anne Jensdatter af Bratbjerg. [Aggersborg 1743-1804, opslag 77]

Jeg prøver at blade bagud i kirkebøgerne for at se, om jeg kan finde flere oplysninger om Berthes ægtemand Christen. Jeg får desuden hjælp af hjemmesiden kragh.biz.

Christen Christensen er født i Lerup sogn i 1725. Han bliver gift tre gange før vielsen med Berthe i 1791:
1) Karen Sørensdatter f. 1721, gift 1754 i Lerup, begravet april 1778 i Aggersborg,
2) Karen Christensdatter f. 1755, gift den 5.11.1778 i Bejstrup, begravet juli 1779 i Aggersborg
3) Inger Christensdatter f. 1757, gift 23.11.1779 i Bejstrup, begravet marts 1791 i Aggersborg

Hvis Christen får børn med den første hustru, er de i givet fald voksne, da Christen bliver gift med vores ane Berthe i 1791. Han får ingen børn med sin anden hustru, Karen Christensdatter.

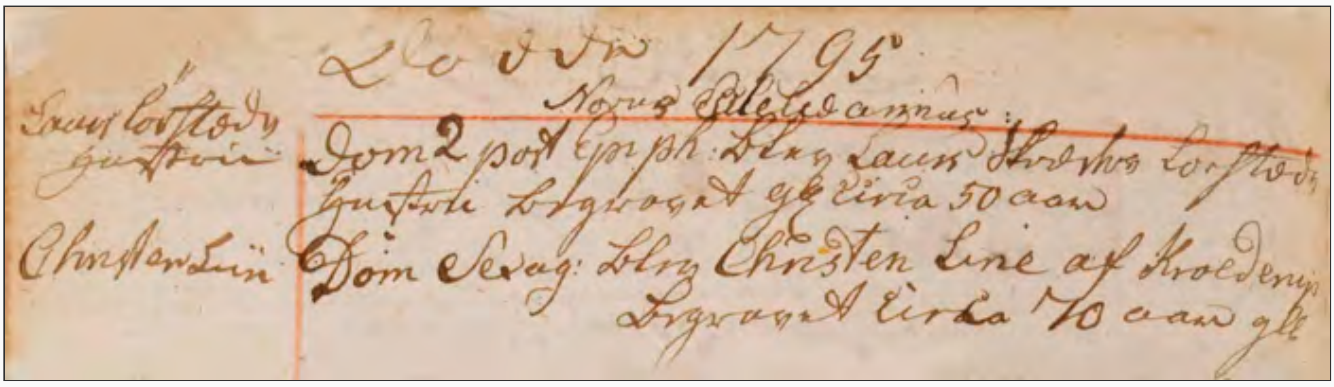
Ægteskabet med den tredje hustru, Inger Christensdatter, varer i 12 år, og i denne periode får parret følgende børn, der lever.
Christen Christensen f. 26.7.1781
Christian Christensen f. 12.8.1782
Karen Christensdatter f. 2.10.1787

Oplysningerne om Christens baggrund får jeg fra hjemmesiden kragh.biz.

Den unge hustru Inger dør som 34-årig i marts 1791 som følge af komplikationer ved fødslen af datteren Anne få dage tidligere. [Aggersborg 1743-1804, opslag 113]

Den yngste datter Anne dør kun 11 måneder gammel i januar 1792.

Som nævnt ovenfor får Christen Lihne sammen med sin fjerde hustru Berthe Jensdatter sønnen Jens i december 1792. Christen Lihne selv dør og bliver begravet i 1795 "cirka 70 Aar gammel". [Aggersborg 1743-1804, opslag 115]

Christen Line står opført efter Laurs Lørstads Hustru som den anden, der dør i Aggersborg sogn i 1795. Han bliver begravet 'cirka 70 Aar gl.' Dom. Sexagesima (dvs. den 8. søndag før påske) i året 1795 – svarende til den 8. februar 1795. [Aggersborg 1743-1804, opslag 115]

Berthe Jensdatter af Kettrup.

Berthe er altså i 1795 som 32-årig enke og alenemor med dels sit eget barn Jens på 2, dels Christens børn af forrige ægteskab Karen på 7 og Christian på 12 og Christen på 13. *Det er derfor, børnene i folketællingen 1801 står opført som hendes børn af tidligere ægteskab.*

Ingen af de nævnte børn indgår sådan set i vores anetavle – men der skal være orden i papirerne, og historien hænger ikke sammen, hvis ikke jeg kan forklare, hvordan Berthe som 38-årig i 1801, ti år efter at være blevet gift første gang, har skaffet sig en søn på 18. Lad os se 1801 folketællingen en gang til:

Thisted, Vester Han, Kettrup, Øslew Bye, , 29, FT-1801, b6087
Navn: Alder: Civilstand: Stilling i husstanden: Erhverv: Fødested:
Christen Bentzen 37 Gift hosbond bonde og gaardbeboer

Berthe Jensdatter 38 Gift hans kone
Christian Christensen 18 Ugift hendes **(sted)**søn
Karen Christensdatter 13 Ugift hendes **(sted)**datter
Jens Christensen 8 Ugift ~~deres børn~~ **hendes søn**
Benth Christensen 2 Ugift deres børn
Henrik Jensen 27 Ugift karl rytter
Kirsten Jørgensdatter 14 Ugift pige

Vi kan nu korrigere folketællingen til, at Jens på 8 år er Berthes søn fra hendes tidligere ægteskab med Christen Line. De to ældste børn Christian på 18 og Karen på 13 er Berthes stedbørn.

Christen Christensen Lines ældste søn Christen f. 1781 er 19 år på tidspunktet for folketællingen og indgår ikke i Christen Bentsens husholdning.

Af senere folketællinger fremgår, at **Christen Christensen Krøldrup** født i Aggersborg sogn 1781 bliver gift med Ane Christensdatter f. 1785, og at parret er bosiddende i Fjerritslev Bye i Kollerup sogn.

Broderen Christian Christensen f. 1782 bliver med navnet **Christian Krøldrup** gårdmand i Købelev sogn, Maribo amt. Han er i mange år gift med den 20 år ældre Lisbeth Christensendatter, og er i folketællingen 1845 nygift med den meget yngre Johanne Marie Mess. Parret har to børn, og der er ikke mindre end 8 tjenestefolk i huset. Den ældste datter er opkaldt efter Christians mor, Inger Christensdatter.

Folketælling, 1845, Maribo amt, Lollands Nørre herred. Købelev sogn, Skoubølle, en Gaard
Christian Krøldrup, 63, Gift, Gaardmand, Agersborg sogn, Hjørring
Johanne Marie Mess, 27, Gift, Hans kone, Sandby sogn, Maribo
Inger Katrine Krøldrup, 4, Ugift, Deres barn, Købelev sogn, Maribo
Laura Christine Krøldrup, 2, Ugift, Deres barn, Købelev sogn, Maribo

Oplysninger om Christian Krøldrups liv i Købelev på Sjælland får jeg hos olderne.dk.

Jeg kender ikke den videre historie om Christen og Christians søster **Karen Christensdatter**, men olderne.dk oplyser, at hun bliver konfirmeret i Kettrup i 1805.

Berthe Jensdatters søn med Christen Line, **Jens Christensen** f. 1792, bliver konfirmeret i Kettrup i 1810.

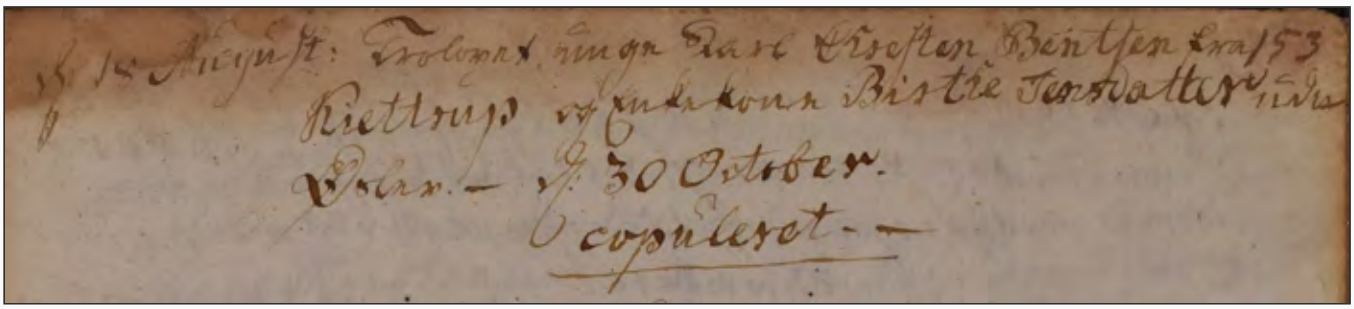

Kettrup kirke i maj 2017. Christen Bentsen og Berthe Jensdatter bliver gift her i 1795, og børnene Bendt, Jens Christian, Mariane, Anne og Lars er døbt her. Kirken er fra 1100-årene, døbefonten ligeledes.

Der er blevet trukket i nogle tråde i det gamle bondesamfund for hurtigst muligt at skaffe enkekoner eller enkemænd med småbørn en ny mage.

Kort efter i februar 1795 at være blevet enke bliver Berthe i august samme år trolovet med Christen Bentsen – med hvem hun får sønnen Benth født i 1799 og efterfølgende vores ane Jens Christian født i 1801. Sidstnævnte er morfar Niels Møllers farfar.

Brylluppet finder sted i Kettrup kirke den 30. oktober 1795. [Kettrup 1773-1804, opslag 85]

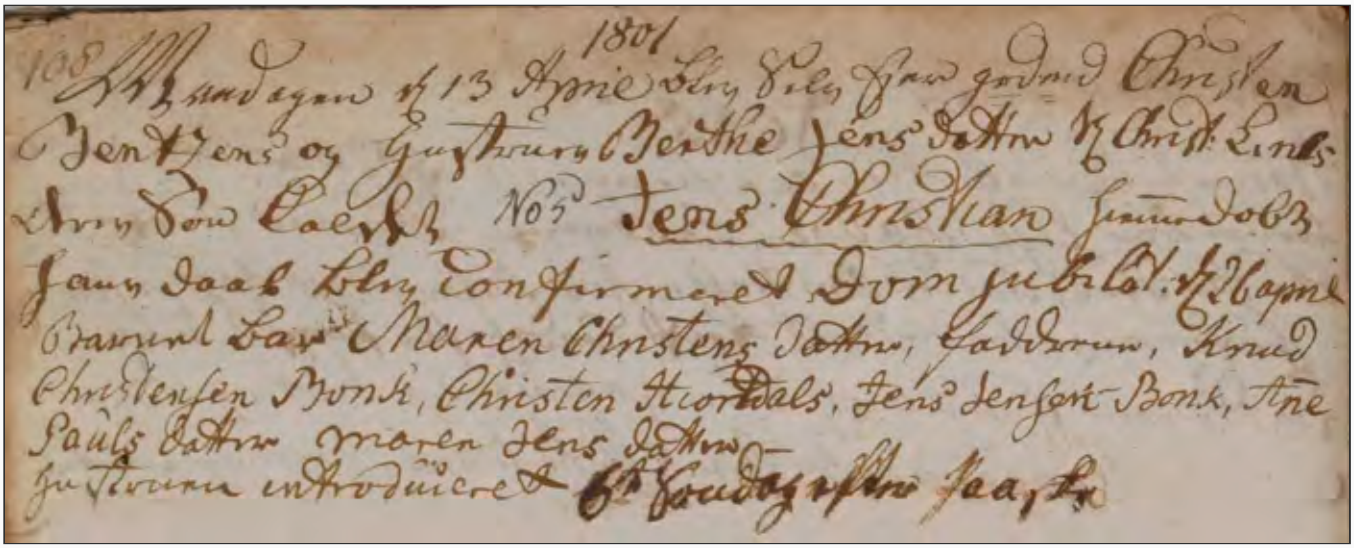

Den 18. August: Trolovet Ungekarl Christen Bentsen fra Kettrup og Enkekone Birthe Jensdatter udi Øslev – d: 30. October copuleret. [Kettrup 1773-1804, opslag 85]

Efter Bendt f. 1799 og vores ane Jens Christian f. 1801 får Christen Bentsen og Berthe Jensdatter børnene Mariane f. 1803, Anne f. 1805 (d. samme år) og Lars f. 1807.

Ved dåben af sønnen Jens Christian i 1801 nævnes det, at han er hjemmets barn nr. 5, og at Berthe Jensdatter er enke efter Christen Line. Den fulde tekst er som følger.

'Mandagen d 13 April blev hos Gaardmand Christen Bentzens og Hustrue Berthe Jensdatter sl. Christ: Lines deres Søn kaldet No 5 Jens Christian hjemmedøbt. Hans Daab blev confirmeret Dom Jubilate d 26 April. Barnet bar Maren Christensdatter, Fadderne Knud Christensen Bonk, Christen Hiortdals, Jens Jensen-Bonk, Ane Poulsdatter, Maren Jensdatter. Hustruen introduceret 6te Søndag efter Paaske'.

Dåben af Jens Christian den 26. april 1801. [Kettrup 1773-1804, opslag 70]

Nedenfor dykker vi først ned i Christen Bentsens aner. Undersøgelsen af Berthe Jensdatters baggrund starter her: Berthe Jensdatter af Tranum.

Kettrup kirke, maj 2017. [Mit eget foto]

Skakbrætsten i kirkemuren.

Flere kirker i Han Herred har nogle gådefulde skakbrætsten indbygget i kirkernes udvendige murværk. Kettrup kirke har to af disse sten i sydmuren.

Kettrup kirke med to skakbrætsten i sydmuren, maj 2017. [Mit eget foto]

Skakbrætsten findes i 48 danske kirker, som ligger i et bredt bælte fra Thy og Han Herred over mod Tilst og Mejlby nord for Aarhus. Stenene findes kun i dette jyske område, ikke i resten af landet.

Uden for Danmark findes der enkelte lignende sten i Norge og Sverige og en større mængde i Tyskland i et bælte på begge sider af Oderfloden.

Skakbrætsten i Bejstrup (tv) og Gøttrup kirker med henholdsvis 56 og 36 felter. [Mine egne fotos, maj 2017]

I Han Herred findes skakbrætsten i Gøttrup, Kettrup, Kollerup og Bejstrup, se kortet nedenfor. Kettrup har to af disse sten i sydmuren.

Der er almindelig enighed om, at stenene er blevet til samtidig med kirkebyggeriet i 1200-tallet, men ingen ved, hvorfor de er lavet. I den folkelige overlevering kendes stenene som 'fandens spillebræt'.

To skakbrætsten i Kettrup kirke med henholdsvis 28 og 54 felter. [Mine egne fotos, maj 2017]

Antallet af felter i stenene varierer fra 24 til 132 felter. Et komplet skakbræt har 8x8 i alt 64 felter. I de 48 kirker i Jylland findes i alt 67 skakbrætsten.

Nors kirke i Thy har en skakbrætsten med 128 felter, svarende til præcis to skakbrætter. [Mit eget foto, april 2023].

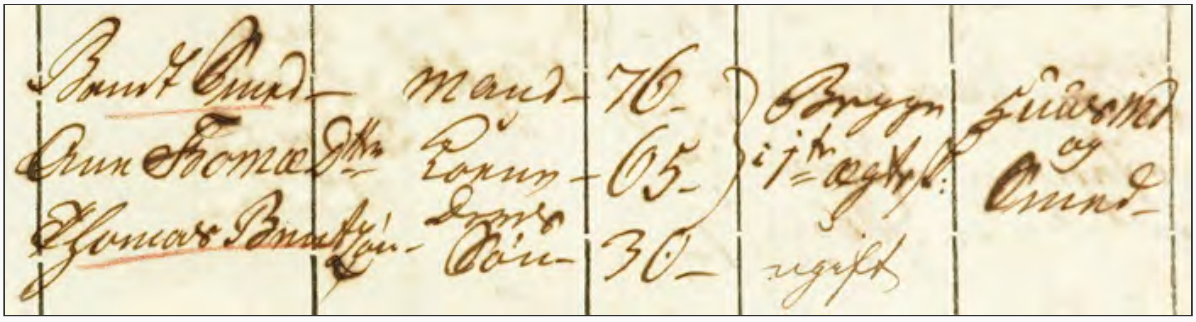
Erik Velling er en dansk enthusiast, der har dokumenteret alle kendte skakbrætsten med fotos og lavet hjemmesiden skakbraetsten.dk med et særdeles fyldigt materiale. Velling er fascineret af stenene, men har ikke noget bud på deres funktion. Han mener, det mest sandsynlige er, at 'stenene rummer et eller andet udsagn af symbolsk karakter, hvis indhold desværre er gået tabt'.

Skakbrætsten i Danmark. [Erik Velling: Skakbrætsten i middelalderkirker]

Christen Bentsen af Bejstrup.

Christen Bentsens aner er ikke nemme at spore – men efter lang tids søgen lykkes det i et af nabosognene til Kettrup og Aggersborg at finde en mand ved navn Bent, som kunne være Christens far. Navnet Christen er almindeligt, men ikke navnet Bendt/Bent/Benth. Der er i 1787 kun én voksen person med dette navn i hele Øster Han Herred.

Bendt Smed og Ane Thomæ Datter i FT-1787, Manstrup Bye, Bejstrup Soign. [FT 1787, opslag 6]

Hjoerring, Øster Han, Bejstrup, Manstrup Bÿe, , 50, FT-1787, B3984
Navn: Alder: Civilstand: Stilling i husstanden: Erhverv: Fødested:
Bendt Smed 76 Gift Mand Huusmand og Smed
Ane Thomæ Datter 65 Gift Koene
Thomas Bentzön 30 Ugift Deres Sön

Jeg kigger Bejstrup sogns kirkebog efter i sømmene – og ganske rigtigt: I begyndelsen af året 1765 døber Bent Laursen Smed og hustru en søn, der får navnet Christen. [Bejstrup 1760-1809, opslag 12]. Årstallet passer med fødselsåret for den Christen Bentsen, jeg leder efter – cirka 1764-65. Navnene på Christen Bentsens forældre og dermed det andet af min morfars otte tipoldeforældrepar er altså **Bent Laursen Smed født** cirka 1711 og **Ane Thomasdatter** født cirka 1722.

Bent Laursen Smed og Ane Thomasdatter af Manstrup døber i februar 1765 sønnen Christen i Bejstrup kirke. Klip fra Bejstrup sogns kirkebog 1760-1809. [Bejstrup 1760-1809, opslag 12]

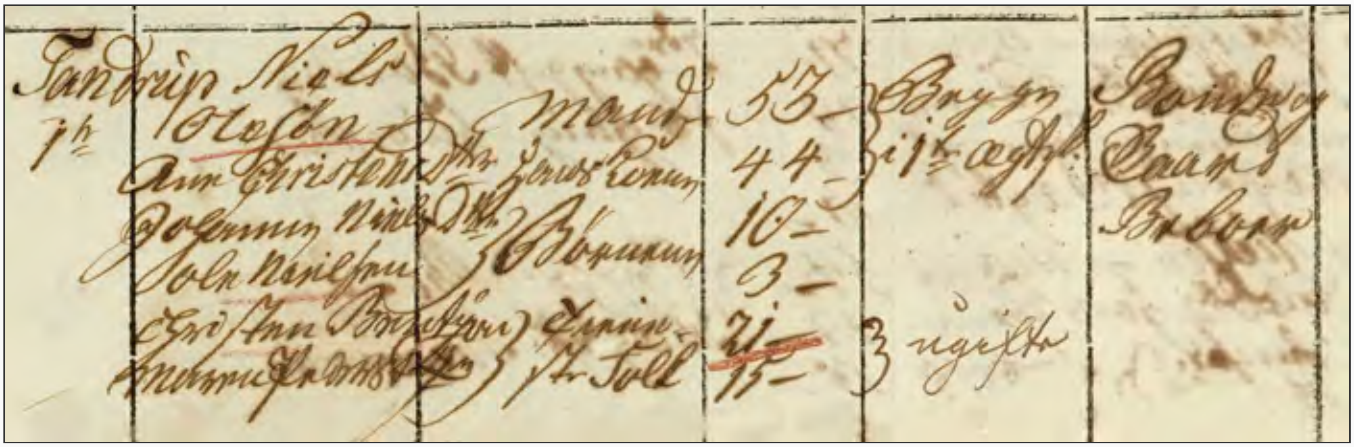
Hele teksten til dåbsoptegnelsen for Christen Bentsen er med hjælp fra DIS-forum som følger: "Bent Laursen Smed og Ane Thomasdatter fød af Manstrup fød d 5te Feb: døbt Dom Sexag d 10de Feb og blev kaldet Christen. Frembaaren af Christen Broegaards Hustru af Manstrup. De øvrige Vidner Jens Holmgrd, Peder Blegebrynd(e), Peder Andersen og Lars Norges Daatt: Margrethe. Konen Introd: Fer: 2de Pasch: (=2. påskedag) d. 8de April."

Bejstrup kirke, Øster Han Herred, Hjørring amt, april 2011.

Christen Bentsen selv er ikke umiddelbart at finde i folketællingen 1787 – men han har sikkert været i tjeneste et eller andet sted i Han Herred og kan eventuelt være identisk med den Christen ??søn, som nævnes i følgende husstand:

Hjoerring, Øster Han, Haverslev, Tandrup Bÿe, , 75, FT-1787, B3986
Navn: Alder: Civilstand: Stilling i husstanden: Erhverv: Fødested:
Niels Olesön 53 Gift Mand Bonde og Gaard Beboer
Ane Christens Daatter 44 Gift Hans Koene
Johanne Niels Daatter 10 Ugift Börnene
Ole Nielsen 3 Ugift Börnene
Christen ??sön 21 Ugift Tieneste Folk
Maren Peders Daatter 15 Ugift Tieneste Folk

I 2022 præsenterer arkivalieronline FT-1787 i en ny affotografering, denne gang i farver. Navnene er nu lettere at læse. [FT 1787 Haverslev – affotografering 2022]

Ovenfor ses det håndskrevne originaldokument fra folketællingen 1787, der fortæller om Niels Olesøns husholdning i Tandrup, Haverslev sogn. Hustruen er Ane Christensdatter (44) og børnene hedder Johanne Nielsdatter (10) og Ole Nielsen (3). I femte linje registreres under 'Tjeneste Folk' og som 21 år gammel den mand, jeg har ledt efter: Christen Bentsön. [FT 1787 Haverslev]

Jeg kontakter i april 2007 Dansk Demografisk Database og fra september 2007 er 'Christen ??sön' i ovenstående husstand i folketællingen 1787 ændret til 'Christen Bentsön'.

Hjørring, Øster Han, Haverslev, Tandrup Bÿe, , 75, FT-1787, B3986
Navn: Alder: Gift?: Pos. husstand: Erhverv: Fødested:
Niels Olesön 53 Gift Mand Bonde og Gaard Beboer
Ane Christens Daatter 44 Gift Hans Koene
Johanne Niels Daatter 10 Ugift Börnene
Ole Nielsen 3 Ugift Börnene
Christen Bentsön 21 Ugift Tieneste Folk
Maren Peders Daatter 15 Ugift Tieneste Folk

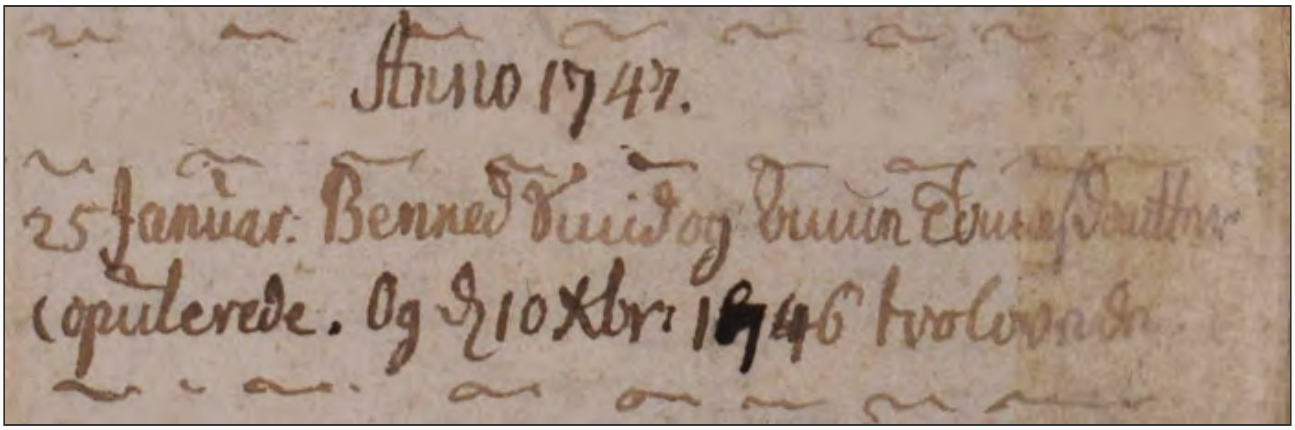
Bejstrup kirke den 1. april 2011.

Bent Laursen Smed og Anne Thomasdatter af Bejstrup og Gøttrup.

Forældrene til morfar Niels Møllers oldefar i lige fædrene linje, Christen Bentsen f. 1764, er **Bent Laursen Smed** født cirka 1711 og **Anne Thomasdatter** født cirka 1722. Parret er ikke gift i Bejstrup kirke, og i det hele taget er der ikke meget, der tyder på, at familien har været bosiddende i Manstrup ret længe, da sønnen Christen bliver født i december måned 1764.

Jeg vil gerne grave et led dybere og finde navnene på Bent Smeds og Anne Thomasdatters forældre, og her får jeg en hjælpende hånd, da jeg googler på navnet 'Bent Laursen Smed'. En slægtshjemmeside med adressen kragh.biz har oplysninger om Bent og Anne, som giver spor til at lede videre.

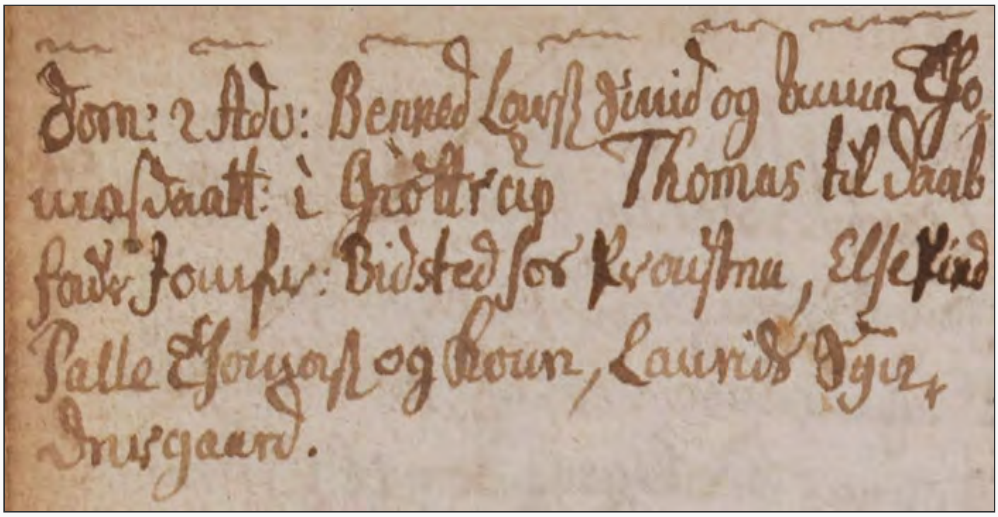
Bent Laursen Smed og Anne Thomasdatter bliver gift i Gøttrup kirke i Vester Han Herred den 25. januar 1747. [Gøttrup 1724-1772, opslag 45]

Anno 1747. 25. Januar: Benned Smid og Anne Thomasdatter copulerede. Og d 10 Xbr (= December) 1746 trolovede. [Gøttrup 1724-1772, opslag 45]

Landsbyen Gøttrup ligger cirka fem kilometer nordvest for Manstrup – og Bent Laursen Smed og Anne Thomasdatter kommer fra denne egn. I følge den nævnte hjemmeside kragh.biz bliver parrets første mange børn døbt i Gøttrup kirke:

Christen Bentsen f. 1746 (dør som spæd)
Thomas Bentsen f. 1747 (dør som spæd)
Giertrud Bentsdatter f. 1748
Laurids Bentsen f. 1751
Christen Bentsen II f. 1753 (dør i 1755)
Thomas Bentsen f. 1755
Else Bentsdatter f. 1756

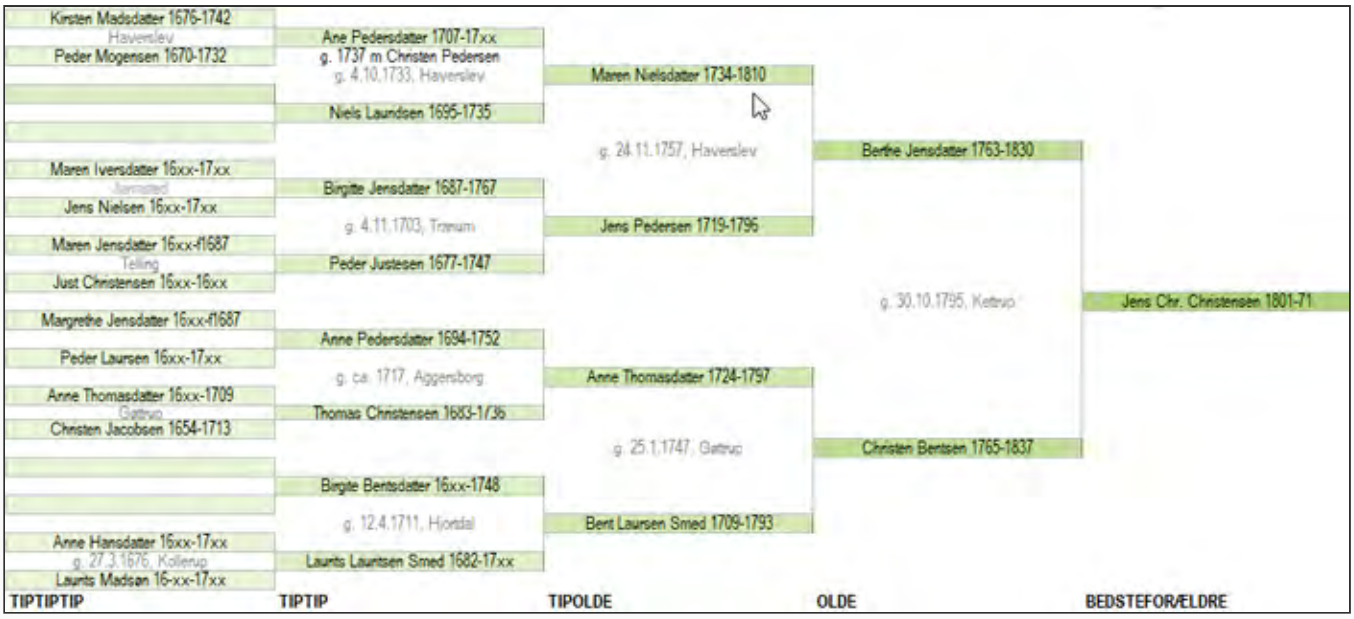

Benned Larss(øn) Smid og Anna Thomasdatter i Giøttrup døber sønnen Thomas i 1755. [Gøttrup 1724-1772, opslag 34]

Ane Bentsdatter f. 1759
Christen Bentsen III f. 1764

Efter dåben af Else i 1756 flytter parret til Manstrup, og de næste to børn bliver døbt i Bejstrup kirke: Ane Bentsdatter f. 1759 [Bejstrup 1712-1760, opslag 83] og Christen Bentsen III f. 1764. [[Bejstrup 1760-1809, opslag 12]

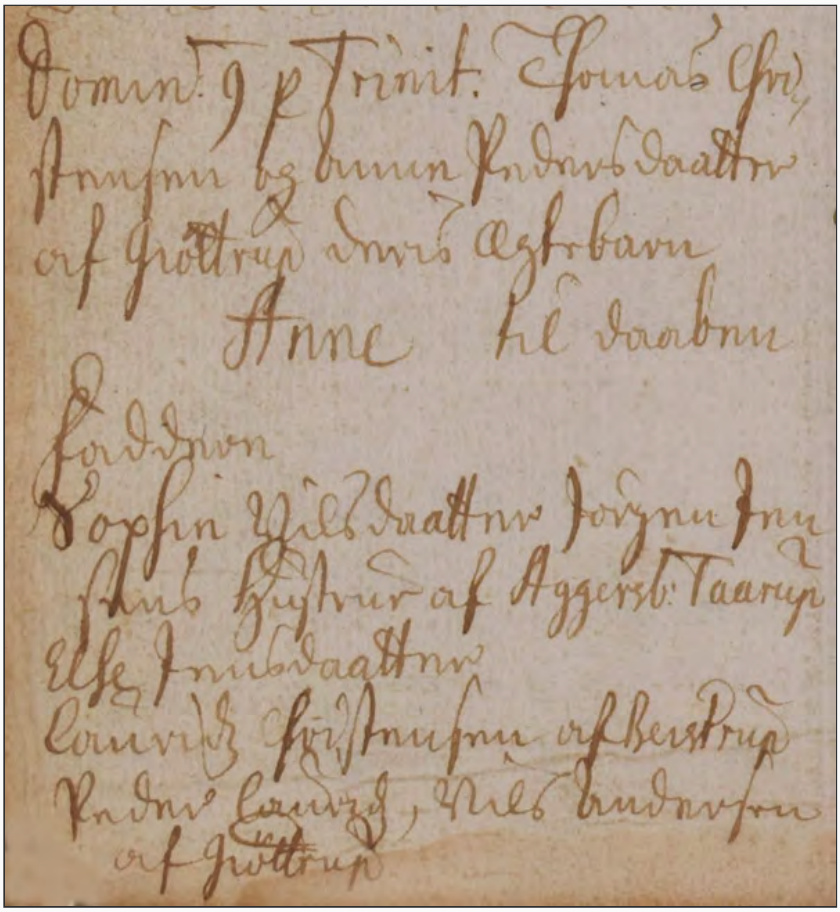
Vores ane Christen Bentsen f. 1764 er parrets tredje forsøg med navnet Christen. Han lever.

Anetavle for Morfar Niels Møllers farfar Jens Christian Christensen f. 1801.

Anne Thomasdatter af Søndergaard i Gøttrup.

Anne Thomasdatter bliver døbt i Gøttrup kirke i august måned 1724. Navnene på hendes forældre fremgår af kirkebogen.

Domin: 9 p Trinit: Thomas Christensen og Anne Pedersdatter af Giöttrup deres ægtebarn Anne til Daaben. [Gøttrup 1724-1772, opslag 5]

Gøttrup kirkebog fortæller, at den 9. søndag efter Trinitatis i året 1724 fører 'Thomas Christensen og Anne Pedersdatter af Giöttrup deres ægtebarn Anne til Daaben'. 'Faddere: Sophie Nielsdatter, Jørgen Jensens Hustru af Aggersb: Taarup Else Pedersdatter, Laurids Christensen af Beistrup, Peder Lauridsen, Niels Andersen af Giöttrup'. [Gøttrup 1724-1772, opslag 5]

Jørgen Jensens hustru Else Pedersdatter af Thorup ved Aggersborg er måske en søster til barnets moder **Anne Pedersdatter**, og Anne er formodentlig født der, i følge kragh.biz cirka 1694. Det er 50 år før, kirkebogen starter i Aggersborg sogn i 1743 – så vi kan ikke ad den vej finde Anne Pedersdatters forældre. Anne Pedersdatter dør i Gøttrup i 1752. [Gøttrup 1724-1772, opslag 59]

I følge en slægtshjemmeside bolyhne.dk er navnet på Anne Pedersdatters forældre Peder Laursen og Margrethe Jensdatter bosiddende i Thorup i Aggersborg sogn. Det kan ikke udelukkes, at dette er korrekt, se listen over Anne Pedersdatters børn med Thomas Christensen i Gøttrup Søndergaard:
Peder Thomsen f. 1718
Anne Thomasdatter f. 1724
Christen Thomsen f. 1727
Margrethe Thomasdatter f. 1735

De fire børn er i så fald opkaldt efter henholdsvis farfar og farmor **Christen** Jacobsen og **Anne** Thomasdatter og morfar og mormor **Peder** Laursen og **Margrethe** Jensdatter .

Gøttrup kirke i maj 2017.

Anne Thomasdatters far Thomas Christensen dør i 1736 som 53-årig. [Gøttrup 1724-1772, opslag 56] Navnene på det første af morfar Niels Møllers seksten tiptip oldeforældrepar er altså **Thomas Christensen** 1683-1736 og **Anne Pedersdatter** 1694-1752, bosiddende i landsbyen Gøttrup i Vester Han Herred, tæt ved Øslev i Kettrup sogn – hvor parrets barnebarn, Christen Bentsen, senere kommer til at slå sine folder. Thomas Christensen og hustru Anne Pedersdatter har gården Søndergaard i Gøttrup.

Efter ægtemandens død i 1736 gifter enken Anne Pedersdatter sig med Laurs Sørensen, som bliver den nye mand på Søndergaard. Slægtsiden kragh.biz citerer skiftet efter Anne Pedersdatter ved hendes død i 1752, og teksten bekræfter, at Bent Laursen Smeds hustru Anne Thomasdatter er datter af Thomas Christensen og Anne Pedersdatter af Søndergaard i Gøttrup.

Gård i den sydlige udkant af Gøttrup, maj 2017. Gården Søndergaard findes ikke længere, men lå cirka 100 meter til venstre for dette sted. [Mit eget foto]

Aalegaard Gods skifteprotokol 1752 side 208.
Skifte efter afgangne Anne Pedersdatter, Laurs Sørensen Søndergaards hustru i Gøttrup.
Den 2. november 1752 var mødt udi stervboen efter Laurs Sørensen Søndergårds i Gøttrup, hans afgangne hustru Anne Pedersdatter. På fuldmægtigen fra Aalegaard Niels Braaes vegne, i hans lovlig forfald Jens Jacobsen af bemeldte Gøttrup med tiltagne tvende mænd Peder Stephensen og Anders Laursen begge af Gøttrup for at registrere og vurdere den salig kones efterladenskab, til på følgende lovlig skifte og deling imellem enkemanden bemeldte Laurs Sørensen Søndergård på den ene side og den salig kones i første ægteskab avlede børn hvortil han er stedfader Navnlig:
en søn Peder Thomsen, 34 år,
Christen Thomsen 25 år,
en datter Anne Thomasdatter i ægteskab med Bent Laursen Smed af Gøttrup,
en datter Margrethe Thomasdatter 17 år.
Med den salig kones i ægteskab med enkemanden avlede børn som er en søn Thomas Laursen 15 år, og en søn Søren Laursen 10 år på den anden side. Hvilke boen var tilstæde ved denne forretning tillige med værge og formynder for de umyndige stifbørn Bent Laursen smed og Jacob Christensen begge af Gøttrup, og for enkemandens egne sønner bliver han selv værge efter loven.
Thi blev da i samtliges overværelse forrettet som følger: Opgørelse udeladt. Se ovennævnte link.
Suma Boens formue 147rd.4 mk.3 sk.

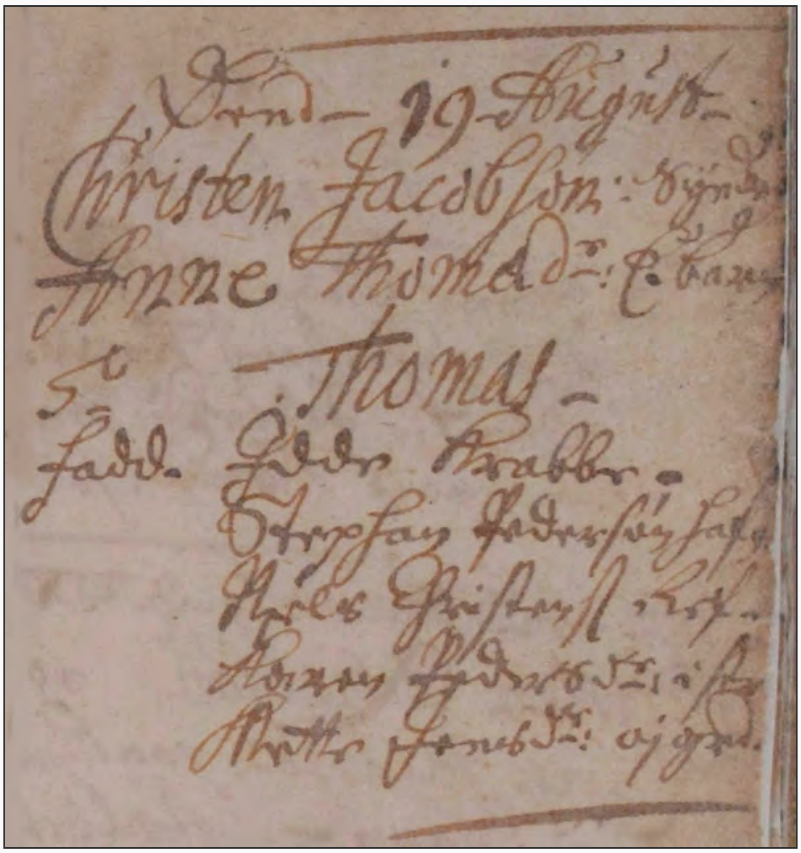
Formuen på 147 rd er ret betydelig, og mange af de efterladte har haft stor interesse i dette skifte.

Gammelt foto fra Gøttrup i Vester Han Herred, Thisted amt.

Thomas Christensen af Syndergaard i Gøttrup sogn.

Thomas Christensen er i følge den nævnte hjemmeside født i Gøttrup 1683, og et opslag i kirkebogen – som starter i 1682 – bekræfter dette. [Gøttrup 1682-1724, opslag 7].

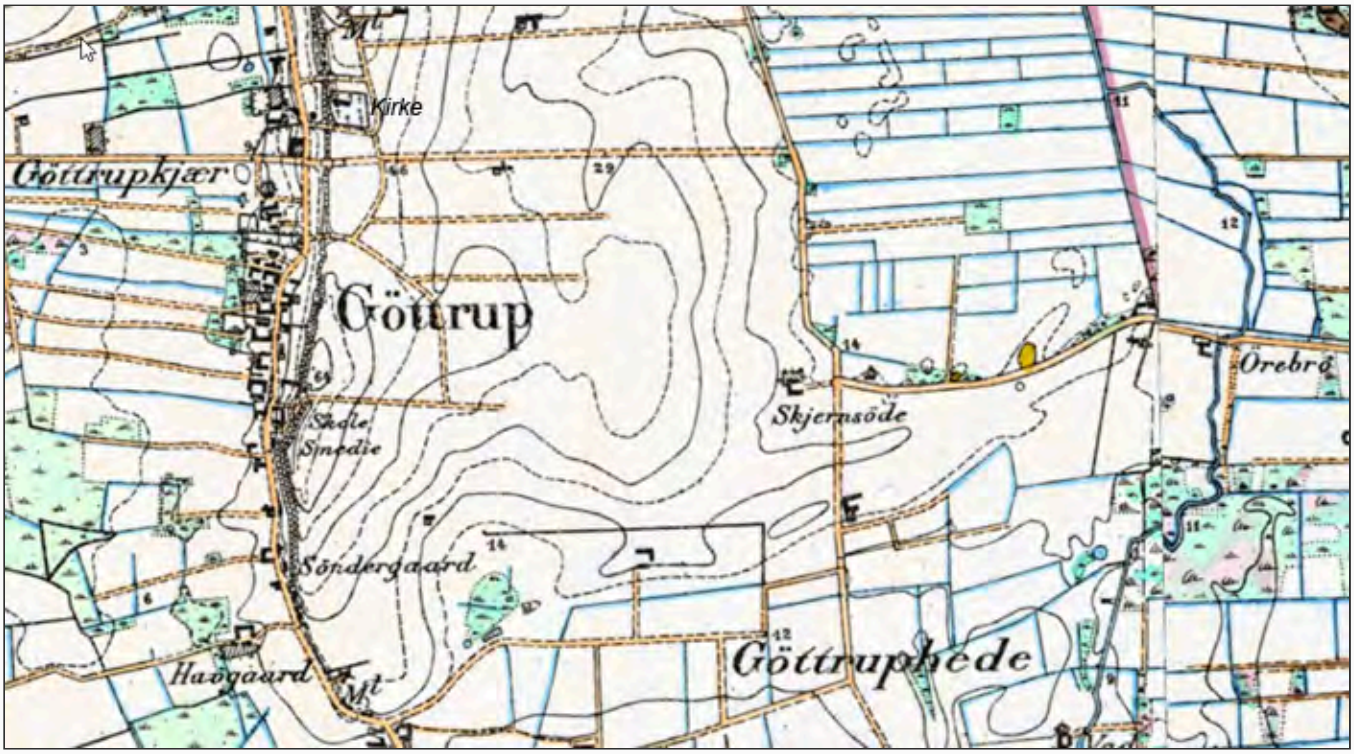

Klip fra Gøttrup kirkebog anno 1683: Thomas Christensen bliver døbt den 19. august.

Thomas Christensen bliver døbt i Gøttrup kirke den 19. august – og navnene på hans forældre er **Christen Jacobsen** af Søndergaard og **Anne Thomasdatter**. Dette par er det første af morfar Niels Møllers 36 3xtip

oldeforældrepar, som vi kan sætte navne på.

'Søndergaard' skrives på dette tidspunkt i historien med y, altså som 'Syndergaard'. 'Faddere: Idde Krabbe, Stephan Pedersøn Hafg(aard), Niels Christens(øn) Rsf (?), Karen Pedersdatter i str. (?), Mette Jensdatter oigrd.'

Målebordskort Gøttrup o. 1880. Øverst kirken, nederst Søndergaard og Havgaard, der nævnes ved dåben ovenfor. Gården Ørebro ses øst for Skjernsøde til højre på kortet. [Høje målebordsblade 1842-1899].

En slægtshjemmeside (ved K. Thidemann) med navnet Skovsgaardslægten har flere oplysninger om parret Christen Jacobsen og Anne Thomasdatter. Christen Jacobsen bliver begravet som 59-årig i Gøttrup i 1713, det vil sige han er født i 1654. [Gøttrup 1682-1724, opslag 118] Hustruen Anne Thomasdatter dør i Gøttrup i 1709, og der findes i den forbindelse et skifte, som via thidemann-siden kan citeres her:

1 Skifteprotokol, Aalegaard Gods
G 51-1, kort 1/15, side 1.
Skifte år 1709: Skifteprotokol for Aalegaard Gods, 1709-1784,

Anno 1709 dend 6 Augustj vahr paa Høyædle og Velbaaren Hr. Knud Theodosius Levetzous vegne, Lavritz Pedersøn Ridefoged paa Oxholm i tvende mænds nærværelse navnlig Peder Jacobsøn og Søren Christensen Tiinlaug i Giøtrup, udj Søndergaard i bemte Giøttrup som Christen Jacobsen boer, der at holde en rigtig registering vurdering, skifte og deeling efter Christen Jacobsøns hustru afgangne sahl. Anne Thomasdaatter imellem hannem paa den eene og deris i egteskab aflede fire sønner, nemlig Thomas Christensen som er 26 aar gammel, Jacob Christensen 24 aar, Martis Christensen 22 aar og Lavrits Christensen som er 15 aar, hvor da blev for redetted som følger.

Faderen Christen Jacobsøn berettede at hand med sin fuldmyndige søn Thomas Christensøn, saaledes hafde for eened, at om det velbaarne hærskabs ? dertil kunde erlanges, vilde hand nu strax oplade bemte søn halfparten af sin iboende gaard og dertil lade hannem saa meget korn og creaturer som tilfornødenhed behøvedes, og saa bemte søn ingen anden arfvepart at ?uude.

De andre trende sønner lover hand at gifve udj i rede penge eller fuld afbod derfor til sammen 180 sleette dahler sigger et hundrede og firesindstiuge slette dahler, som deeles i trende ligge loder, og blifver da til hver tredsindstiuge slette dahler. Hivlke afrve parter hand lover til de 2 myndige sønner med allerforderligt at betalle, og dend umyndige blifver hos faderen som reette værge ufor rendtet bestaaende indtil hand voerder atten aar gammel. Imidlertid kunde hand kost, klæder og skolegang fri og uden nogen afkortning Ofver aldt lovede de samptlige saaledes der med at omgaaes, at skifted forvaldtere der ud unden vorder angerløs.

At saaledes gich og passered som forskrefvend staar bekræfter vi med vorre hænders underskrifvelse, og forseigling. Actum Anno die et coco ut supra. L. Pedersøn.

Gøttrup kirke i maj 2017.

Det fremgår således af skifteprotokollen, at Christen Jacobsen og Anne Thomasdatter har 4 sønner, og at vores ane **Thomas Christensen f. 1783** er den ældste og dermed også den, der kommer til at overtage Søndergaard efter sin far. De øvrige sønner Jacob på 24, Martis på 22 og Laurits på 15 arver 180 slette daler til deling, altså 60 til hver. 1 sletdaler er lig med 4 mark eller 64 skilling. 1 rigsdaller er lig med 6 mark eller 96 skilling. 1 sletdaler svarer altså til to tredjedele af en rigsdaler.

Samme hjemmeside sætter også navne på Christen Jacobsens forældre, nemlig Jacob Jensen 1621-1698 og Else Knudsdatter 1619-1701. Jeg er imidlertid i tvivl, om dette er korrekt, og skriver derfor en e-mail til K. Thidemann, som bestyrer den nævnte hjemmeside. Hun dobbelttjekker sine oplysninger og giver mig ret i, at kæden til Christen Jacobsens forældre ikke holder.

En anden hjemmeside med adressen brindt.dk hævder den samme sammenhæng, men det skyldes, at den har alle sine oplysninger fra thidemann-siden. Den dokumenterede anerække stopper med morfar Niels Møllers 3xtip oldeforældre Christen Jacobsen og Anne Thomasdatter af Søndergaard i Gøttrup.

Da jeg i januar 2017 sporer denne tråd af slægten til landsbyen Gøttrup sydvest for Fjerritslev, beslutter jeg at arrangere et nyt besøg i Han Herred og ved den lejlighed opsøge Gøttrup. Gården Søndergaard findes ikke mere, men det er sjovt at se stedet og besøge kirken. Turen gennemføres i maj måned, hvor alt er lysegrønt, og jeg er sikker på at komme hjem med flotte fotos.

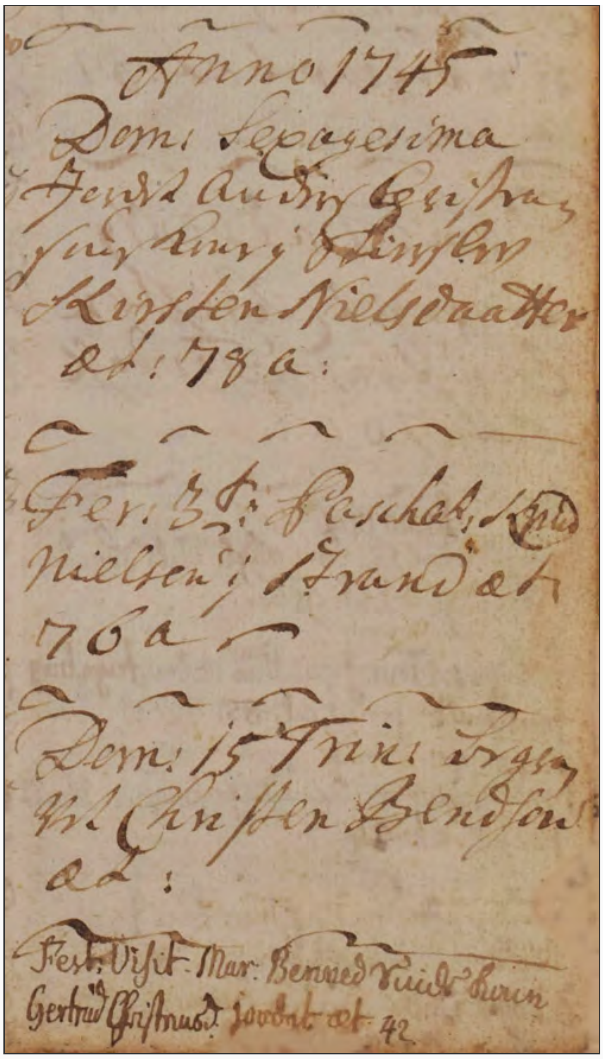

Gøttrup kirke i maj 2017.

Tilbage til Bent Laursen Smed i Gøttrup og Bejstrup.

Slægtshjemmesiden kragh.biz, som er nævnt ovenfor, har i 2017 ingen oplysninger om anerne for Anne Thomasdatters mand, **Bent Laursen Smed**. Det fremgår kun, at Bent har været gift en gang tidligere, da han og Anne bliver viet i 1747. Hans første hustru er Gertrud Christensdatter. Hun dør i 1745 og registreres på følgende nøgterne måde i kirkebogen: 'Benned Smieds kone Gertud Christensdatter jordet, 42 aar'. [Gøttrup 1724-1772, opslag 28]

Men om vores ane Bent Laursen Smed er der problemer med kronologien i kirkebogen i disse år. Kirkebogen nævner, at Bents første hustru dør i 1745 og bliver begravet den 2. juli. [Gøttrup 1724-1772, opslag 58] Året efter døber Bent Smed den 20. november 1746 sønnen Christen [Gøttrup 1724-1772, opslag 28] – og den 25. januar 1747 bliver han gift med Anne Thomasdatter. [Gøttrup 1724-1772, opslag 45] Der er noget, der ikke stemmer.

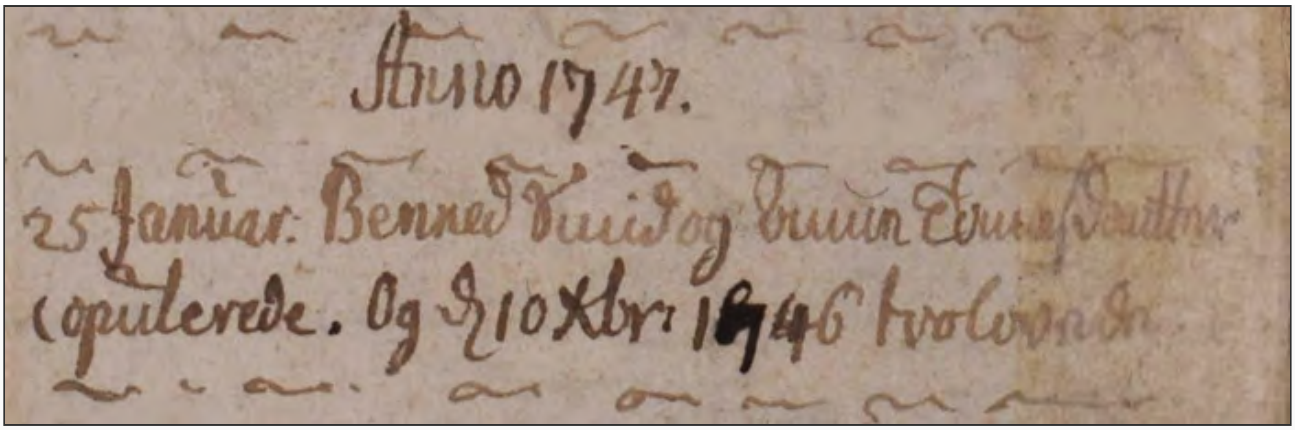
Fest. Visitatio Mariæ (= den 2. juli) 1745: Benned Smieds koun Gertrud Christensdatter jordet æt 42.
[Gøttrup 1724-1772, opslag 58]

Jeg tror, Bents første hustru dør i 1746, ikke i 1745. På den pågældende side i kirkebogen er det tydeligt, at optegnelsen om 'Benned Smieds koun Gertud Christensdatter' er skrevet med en anden skrift end alle andre optegnelser på det pågældende opslag, se billedet ovenfor. Notatet er formodentlig indført senere, og blader man videre til næste opslag med optegnelser fra 1746 kan man se, at skriften her skifter til netop den, der er brugt ved optegnelsen om Gertrud Christensdatters død.

Kronologien i optegnelserne passer heller ikke. 'Visitatio Mariæ' er en kirkelig helligdag, der ligger fast den 2. juli. Den foregående begravelse i listen finder sted den 15. søndag efter Trinitatis, hvilket i 1745 svarer til den 26. september. Jeg konkluderer derfor, at Bents første hustru Gertrud Christensdatter dør i 1746, ikke i 1745, og kronologien er herefter som følger:

Bent Laursen Smed f. cirka 1709 bliver i 1737 gift med Gertrud Christensdatter f. 1704. Brylluppet finder sted i Hjortdal den 27. marts 1737. [Hjortdal 1694-1757. opslag 106] Parret får børnene Peder f. 1737, Anne f. 1739, Birgithe f. 1741 – og i 1743 sønnen Christen [Gøttrup 1724-1772, opslag 24]. Sidstnævnte dør som spæd.

Efterfølgende får parret i 1746 sønnen Christen II, som bliver døbt i kirken den 20. november. [Gøttrup 1724-1772, opslag 28] Samme år dør hustruen Gertrud Christensdatter og bliver begravet fra Gøttrup kirke den 2. juli. Det er usædvanligt, at sønnen Christen først bliver døbt i kirken fire måneder efter moderens død. Formodentlig er barnet blevet hjemmedøbt kort efter fødslen i juni måned.

25. Januar 1747: Benned Smid og Anne Thomasdatter copulerede. Og d 10 Xbr (=December) 1746 trolovede. [Gøttrup 1724-1772, opslag 45]

Efter at have mistet sin første hustru i juli måned 1746 bliver Bent Laursen Smed trolovet den 10. december og den 25. januar 1747 i Gøttrup kirke gift med den kun 23-årige Anne Thomasdatter, se også folketællingen 1787 nedenfor.

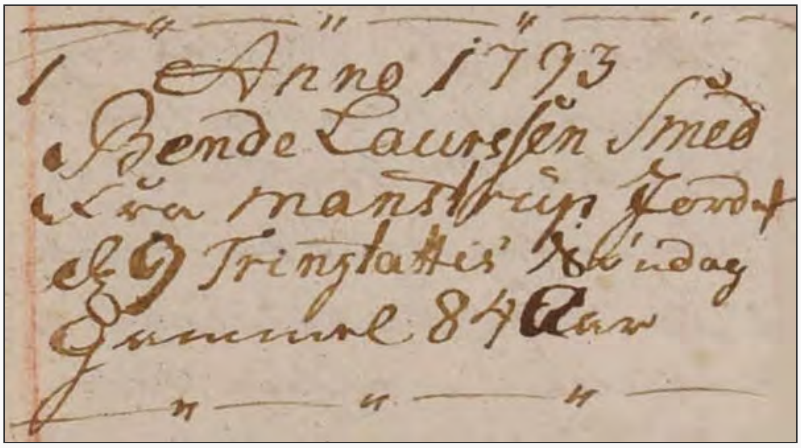
Hjoerring, Øster Han, Bejstrup, Manstrup Bÿe, , 50, FT-1787, B3984
Navn: Alder: Civilstand: Stilling i husstanden: Erhverv: Fødested:
Bendt Smed 76 Gift Mand Huusmand og Smed
Ane Thomæ Daatter 65 Gift Koene
Thomas Bentzön 30 Ugift Deres Sön

Bent Laursen Smed og Anne Thomasdatter får i perioden efter brylluppet i 1747 (mindst) følgende børneflok: Thomas Bentsen 1747 (dør som spæd), Giertrud Bentsdatter f. 1748, Laurids Bentsen f. 1751, Christen Bentsen f. 1754 (dør i 1755), Thomas Bentsen 1755 og Else Bentsdatter f. 1756. [Gøttrup 1724-1772, opslag 29, 29, 30, 32, 34 og 35] Herefter flytter parret til Manstrup, og de næste to børn bliver døbt i Bejstrup kirke: Ane Bentsdatter f. 1759 [Bejstrup 1712-1760, opslag 83] og Christen Bentsen f. 1764. [Bejstrup 1760-1809, opslag 12]

Bejstrup kirke i maj 2017. [Mit eget foto]

Vores ane **Christen Bentsen f. 1764** er altså med fornavnet Christen opkaldt efter faderen til Bent Smeds første hustru Gertrud Christensdatter. Før vores Christen har navnet været i brug ikke mindre end tre gange: Christen I f. 1743, Christen II f. 1746 og Christen III f. 1753. Alle dør, før de fylder to år.

Anno 1793
Bende Laurssen Smed
fra manstrup jordet
d. 9 Trinitatis Søndag
gammel 84 Aar

Bende Laurssen Smed fra Manstrup bliver begravet i 1793.

Bent selv dør i Manstrup i 1793 og får følgende eftermæle i Bejstrup kirkebog: 'Bende Laurssen Smed fra Manstrup jordet d. 9. Trinitatis. Gammel 84 Aar'. [Bejstrup 1760-1809, opslag 51] Den 9. søndag efter Trinitatis er i 1793 den 28. juli. Hvis aldersangivelsen på 84 år er korrekt, er Bent født i 1708 eller 1709.

Bent Laursens dåb ses ikke i Gøttrup kirkebog i perioden 1705 til 1715, heller ikke i Kettrup eller Kollerup. Men i Hjortdal sogn nord for Kollerup og tæt ved Slettestrand er der – da jeg i februar 2017 vender tilbage til denne sag – minsandten bid. Bent er født i Hjortdal i 1711.

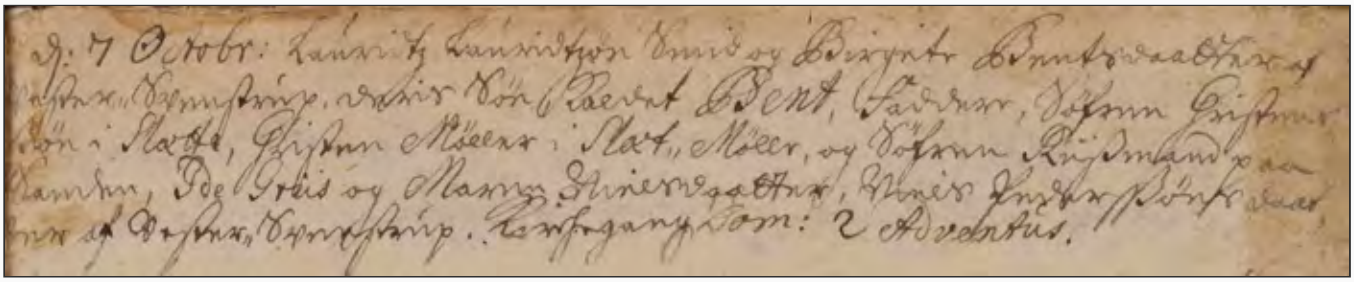

Hjortdal kirke, april 2023. [Mit eget foto]

Laurits Lauritsen Smed og Birgite Bentsdatter af Hjortdal.

Det er sjældent, man så langt tilbage i tiden med det samme kan føle sig 100 pct. overbevist om at have fundet den rigtige optegnelse. Årstallet 1711 passer med folketællingen 1787 ovenfor, hvor Bent registreres som 76 år gammel. Og navnene på forældrene – Laurits Lauritsen Smed og Birgite Bentsdatter – matcher jo til fulde navnet på vores ane, Bent Laursen Smed.

Bent er smed lige som sin far, og han er med fornavnet Bent opkaldt efter sin morfar. **Laurits Lauritsen Smed** og **Birgite Bentsdatter** er det andet af morfar Niels Møllers 16 tiptip oldeforældrepar.

Hjortdal den 7. oktober 1711: Laurits Lauritsen Smed og Birgitte Bentsdatter af Vester Svenstrup døber sønnen Bent. [Hjortdal 1694-1757, opslag 16]

Hele teksten ved Bents dåb lyder med hjælp fra DIS-forum som følger: "D: 7 Octobr: Laurits Lauritsøn Smed og Birgite Bentsdaatters af Vester Svenstrup deres Søn kaldet Bent. Fadderne Søfren Christensøn i Slætte, Christen Møller i Slæt Mølle og Søfren Riismand paa Sanden. Ide Griis og Maren Nielsdatter, Niels Pederssøns datter af Vester Svenstrup. Kirkegang Dom: 2 Adventus". [Hjortdal 1694-1757, opslag 16]

Parret bliver trolovet i Hjortdal kirke den 11. marts 1711, og Bent er altså parrets første barn. Teksten i kirkebogen i forbindelse med forlovelsen er følgende: "D. 11 Martii trolovedes i Hiortdal Kirke Lauridts Lauridtsøn af Schræm og Enken Birgite Bentsdatter af Svenstrup. Trolovere Madts Lauridtsøn i Schræm og Hans Christensøn i Svenstrup. Ægteviede Dom: Quasimod: (= 1. søndag efter påske, dvs. den 12. april 1711). [Hjortdal 1694-1757, opslag 99]

Hjortdal kirke ligger ensomt på en bakke uden for landsbyen. [Mit eget foto fra maj 2017]

Den første af forloverne – Mads Lauritsøn i Skræm – er formodentlig en bror til brudgommen Laurits Lauritsøn.

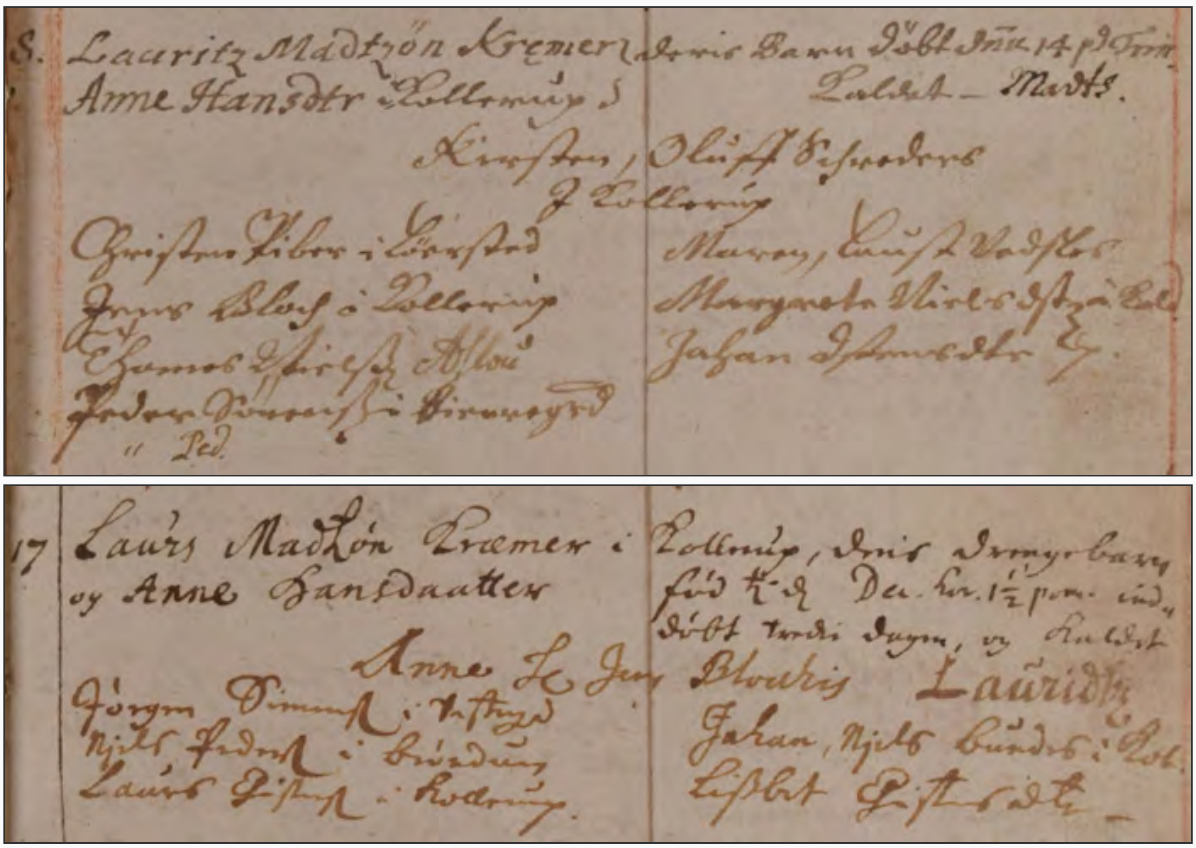
Laurits er af Skræm, og Birgitte – som opgives at være enke – er af Vester Svenstrup i Hjortdal sogn. Kirkebogen for Hjortdal starter i 1694, altså kun 17 år før vielsen i 1711, og der er dermed ingen chance for at finde Birgittes dåb i kirkebogen.

Laurits Lauritsen af Skræm.

Skræm kirkebog starter allerede i 1642. Jeg har bladet bagud i bogen fra 1693 til 1670, senest i maj 2024, uden at se dåben af Laurits Lauritsen. Ovennævnte forlover Mads Lauritsen er sandsynligvis en bror til vores ane Laurits Lauritsen, og vi skal altså se efter en Laurits, der døber to sønner med navnene Mads og Laurits.

Skræm kirkebog kommer i 2024 i en nyfotograferet udgave i farver og er i den relevante periode nem at læse. Jeg kan sige med sikkerhed, at der er ingen Laurs/ Laurits, som i perioden 1670 til 1693 får to sønner med navnene Mads og Laurits Lauritsen.

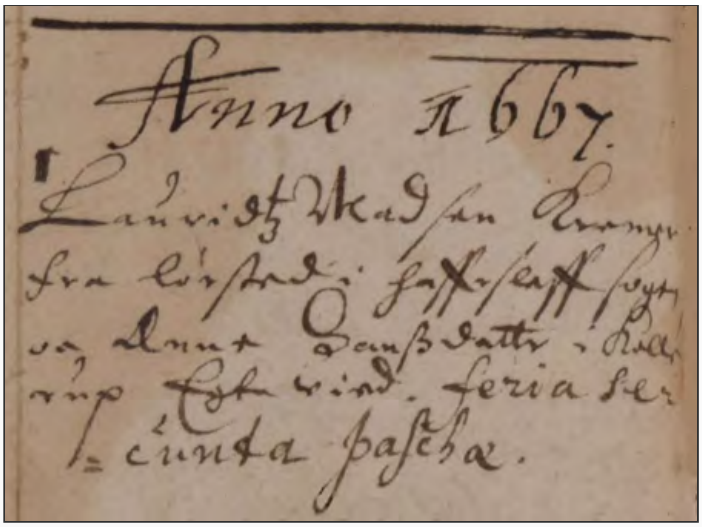
Det er der til gengæld i nabosognet Kollerup. Her døber parret Laurits Madsøn og Anne Hansdatter i henholdsvis 1676 og 1682 sønnerne Mads og Laurits.

Laurits Madsøn Kræmer og Anne Hansdatter døber sønnerne Madts og Lauridts i 1676 og 1682. [Kollerup 1641-1712, opslag 53 og opslag 64]

Laurits Madsen har i kirkebogen konsekvent tilnavnet Kremer eller Kræmer. Jeg går ud fra, det betyder han er handelsmand, kræmmer af en slags.

Laurits Madsen og **Anne Hansdatter** er yderligere et af morfar Niels Møllers 32 3xtip oldeforældrepar. Parret bliver gift i Kollerup kirke 2. påskedag ('feria secunta Pascha') i 1667, det vil sige den 27. marts 1667. [Kollerup 1641-1712, opslag 141]

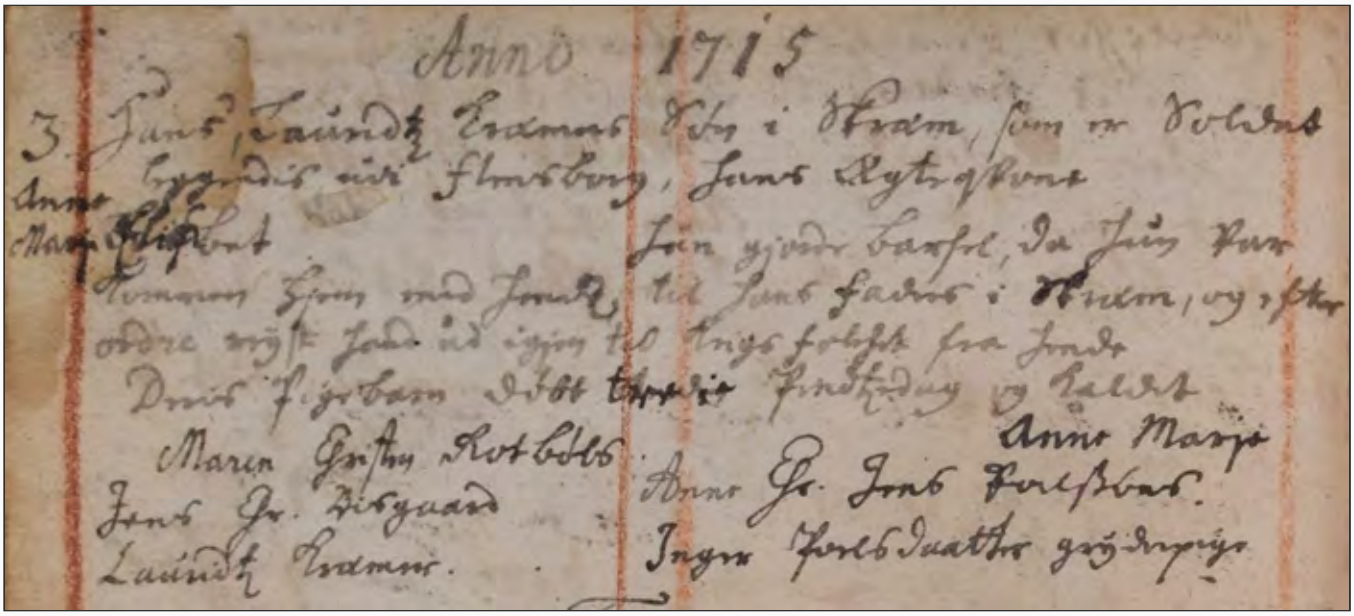

Anno 1667. Lauridts Madsen Kremer fra Lörsted i Haffersleff Sogn og Anna Hansdatter i Kollerup ægtevied feria secunta Pascha. [Kollerup 1641-1712, opslag 141]

Laurits Madsen og Anne Hansdatter får følgende børn efter vielsen i 1667: Anne f. 1668, Maren f. 1673, Mads f. 1676, Hans f. 1678, Laurits f. 1681 (død samme år), Laurits f. 1682 og Christen f. 1684. Alle er døbt i Kollerup kirke. Kollerup ældste kirkebøger, som starter i 1642, er blevet affotograferet i farver i 2023 og er i rigtig god stand.

I 1688 døber en Morten Madtzøn datteren Maren. Laurits Madsen nævnes blandt fadderne. Han og barnefaderen er måske brødre. Vores ane nævnes her som 'Laurs Madtzøn Kræmer af Skræm'. [Kollerup 1641-1712, opslag 71]

Laurits Madsen Kræmer ses i Skræm kirkebog i 1715 og 1720, da sønnen Hans Lauritsen Soldat med hustruen Lisbeth Sørensdatter døber børnene Anne Marie og Karen. Parret Laurits og Lisbeth er altså i mellemtiden, efter dåben af Christen i 1684, flyttet fra Kollerup sogn til Skræm.

Anne Marie Hansdatter bliver døbt i Skræm kirke tredje Pinsedag 1715, dvs. den 11. juni. [Skræm 1642-1775, opslag 45]

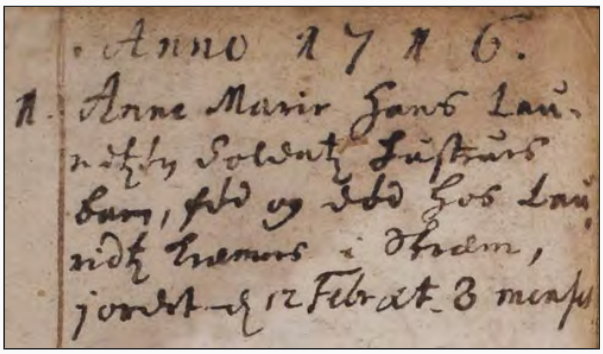
Ud over de faktuelle oplysninger om personer, datoer og steder indeholder teksten i kirkebogen ting og detaljer, der falder præsten ind, da han skriver.

Anno 1715
3. Anne Marie
Hans, Lauridtz Kræmers Søn i Skræm, som er Soldat
leggendis udi Flensborg, hans Ægteqvone
Elisabet, hun gjorde barsel, da hun Var

kommen hjem med hende til hans Faders i Skræm, og efter
ordre rejste hand ud igjen til Krigs folchet fra hende
Deris Pigebarn døbt tredje Pindtzedag (=d. 11. juni) og kaldet Anne Marie
Maren Christine Rotbøls
Jens Chr. Bisgaard, Anne Chr. Jens Povelssens,
Lauridtz Kræmer, Jnger Povelsdaater grydepige

Laurits Kræmers søn Hans er altså udstationeret som soldat i Flensborg. Danmark deltager i Den Store Nordiske Krig, der udkæmpes fra 1709 til 1720.

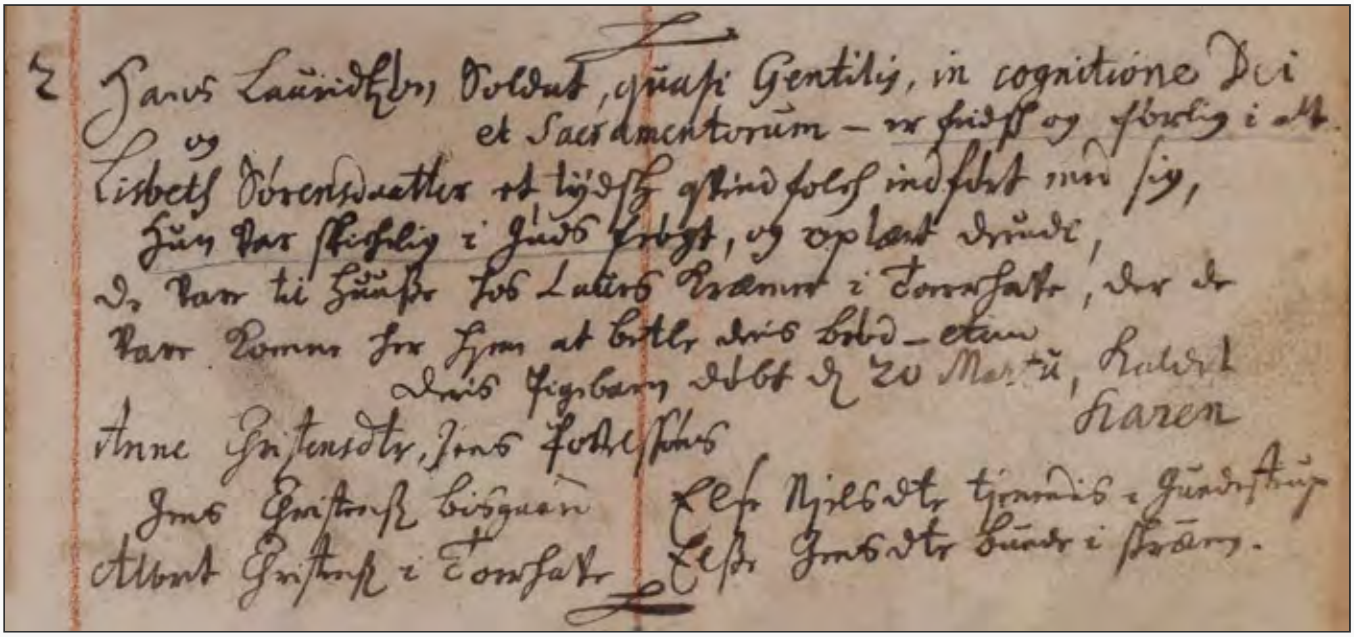
Hans rejser efter ordre ud igen til krigen, og hustruen Elisabeth er alene hos svigerforældrene i Skræm, da den nyfødte datter dør som spæd kun 8 måneder gammel i februar måned 1716.

Anne Marie Hansdatter dør kun 8 måneder gammel i 1716.
[Skræm 1642-1775, opslag 116]

Teksten lyder: 'Anno 1716. Anne Marie, Hans Lauritsen Soldats Hustrus barn, født og død hos Lauridts Kræmer i Skræm, jordet d 12 Febr æt 8 mdr'.

Også teksten ved dåben af datteren Karen i 1720 indeholder overraskende detaljer.

Datteren Karen bliver døbt i Skræm kirke den 20. marts 1820. [Skræm 1642-1775, opslag 47]

Anno 1720
Hans Lauridtzen, Soldat, quasi Gentily, in cognitione Dei
og et Saeramentorum – er fridsk og førlig i alt
Lisbeth Sørensdatter, et tydsk qvind folch indført med sig,
hun var skichelig i Guds frøgt, og oplært derudi,
De vare til Huuse hos Laurs Kræmer i Toerhave, der de
Vare komne her hjem at betle deres Brød – etum
Deris Pigebarn døbt d 20 Martii, kaldet Karen
Anne Christensdatter, Jens Povelsøns

Jens Christenss Bisgaard, Else Nielsdtr tjenendis i Gundestrup
Albert Christenss i Toerhave, Else Jensdtr buede i Skræm.

Sønnen Hans Laurtsens hustru Lisbeth Sørensdatter er i følge kirkebogen et tysk kvindfolk, der er skikkelig i Guds frygt og oplært derudi. Hun er i præstens øjne god nok. Hans derimod er 'quasi Gentily, in cognitione Dei og et Saeramentorum', hvilket oversat betyder 'næsten hedning, i kundskab om Gud og sakramenterne'. Det er ikke så godt.

Hans har i følge den første optegnelse været stationeret som soldat i Flenborg, og det er formodentlig her, han har mødt hustruen Lisbeth, der jo nævnes at have tysk baggrund. Optegnelse nummer to tyder på, at Hans og Lisbeth i 1720 er til huse hos Hans' far Laurits Kræmer i Skræm for at få mad og tryghed i forbindelse med Lisbeths fødsel. Parret døber ikke flere børn i Skræm eller Kollerup ud over de to nævnte, og de må efterfølgende være bosat i et andet sogn.

Jeg har ledt efter stednavnet Toerhave i Skræm sogn, men uden at finde det på noget kort. I DIS-forum på slaegt.dk fastslår de skriftkyndige, at navnet skal læses **Toerhave**.

Som det ses ovenfor, døber Laurits Madsen og Anne Hansdatter i perioden 1667 til 1684 deres børn i Kollerup kirke – men i følge de nævnte dåbshandlinger for Anne Marie i 1715 og Karen i 1720, er de på et tidspunkt flyttet fra Kollerup sogn til Skræm.

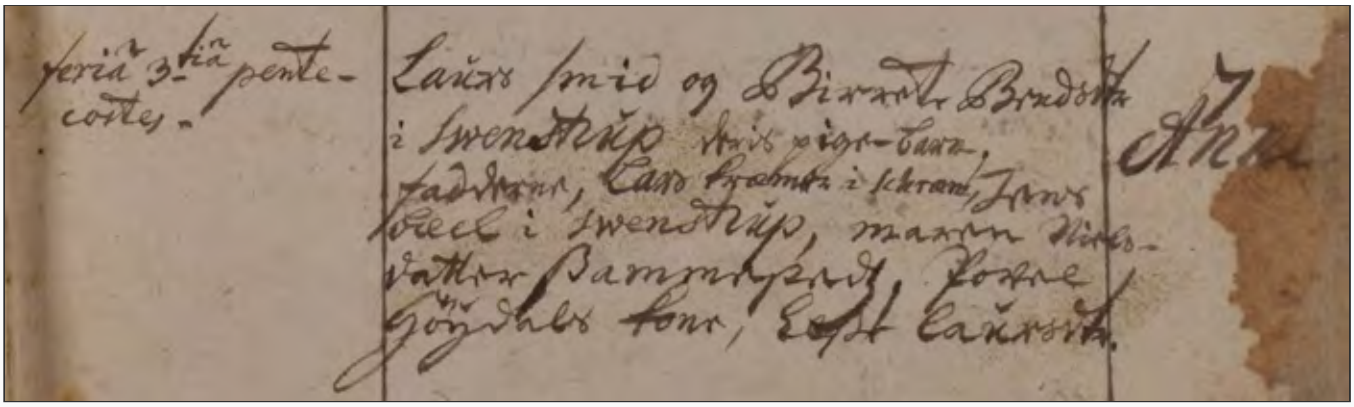
Jeg har ledt efter optegnelser om parrets død, men uden at se dem i Kollerup eller Skræms kirkebøger.

Skræm kirke i maj 2027. [Mit eget foto]

Tilbage til Laurits Lauritsen og Birgitte Bentsdatter i Hjortdal.

Nu tilbage til Hjortdal. Da parret Laurits Lauritsen og Birgitte Bentsdatter får deres 2. barn, datteren Anne, i 1713, står Laurits opført som 'Laurs Smid' i Hjortdal kirkebog. [Hjortdal 1694-1757, opslag 18]

Laurs Smid og Birrete Bendsdatter i Swenstrup døber deres pigebarn Anne på 'feria 3tia pentecostes', dvs. 3. pinsedag den 6. juni 1713.

'Laurs Smid og Birrete Bendsdatter i Swenstrup' døber deres pigebarn Anne på 'feria 3tia pentecostes', dvs. 3. pinsedag den 6. juni 1713. Blandt fadderne nævnes 'Lars Kræmer i Schræm', som vi nu ved er Laurits Lauritsens far, Laurits Madsen i Skræm.

Birgitte Bentsdatter er som nævnt enke, da hun og Laurits Lauritsen bliver gift i 1711. Hendes første mand er Jens Nielsen Roed af Svenstrup, som dør i juni måned 1710. [Hjortdal 1694-1757, opslag 77]

Hjortdal kirkebog er på dette tidspunkt i historien (i en kort periode) usædvanligt rig på oplysninger i forbindelse med dødsfald. Hver person får en tekst, som oplyser både fødeår og -sted og fortæller navnene på forældrene til den afdøde. Desuden nævnes navnet på den efterladte hustru eller ægtemand, og ved Jens Nielsen Roed oplyses, at han har været gift med Birgitte Bentsdatter i 3 år og 8 måneder. Parret bliver gift i Hjortdal kirke i 1707, og døber sønnen Peder i 1709. [Hjortdal 1694-1757, opslag 98 og opslag 14]

I et skrift af Peter Grishauge med titlen 'Gårde og huse i Hjortdal sogn' fortælles, at Jens Nielsen Roed fra 1707 er færster af gården på matrikel nr. 11 i Vester Svenstrup i Hjortdal sogn, og efter hans død overtages fæstet af Birgitte Bentsdatters nye ægtemand, Laurs Lauridsen Smed. Gården ligger endnu på sin oprindelige placering syd for Hjortdalvej. Den moderne adresse er Hjortdalvej 204.

Gården på matrikel nr. 11 i Hjortdal sogn anno 1945. [Peter Grishauge: 'Gårde og huse i Hjortdal sogn']

'Laurids Smeds hustru i Svenstrup' dør i 1748 og bliver begravet fra Hjortdal kirke den 11. februar. Desværre er kirkebogen på dette tidspunkt i historien ekstremt kortfattet, og kirkebogsføreren nævner hverken navnet på den afdøde kvinde eller hendes alder, så vi ved ikke, hvornår i 1600-årene, Birgitte Bentsdatter er født. [Hjortdal 1694-1757, opslag 91]

Birgitte Bentsdatter nævnes fra 1701 blandt fadderne ved dåbshandlinger i Hjortdal kirke. Hvis hun har været cirka 20 år på dette tidspunkt, er hun født cirka 1680. Der er ingen spor efter en mand med fornavnet Bent i Hjortdal kirkebog fra 1694 til 1712, hverken blandt faddere eller afdøde. Jeg tror derfor, Birgitte Bentsdatter stammer fra et andet sogn.

Kvaliteten af listerne i Hjortdal kirkebog falder yderligere de følgende år i midten af 1700-tallet, og jeg finder ikke umiddelbart optegnelsen ved Laurits Lauritsen Smeds begravelse. Peter Grishauges skrift nævner, at Laurits er fæster af gården på matrikel nr. 11 indtil omkring 1750.

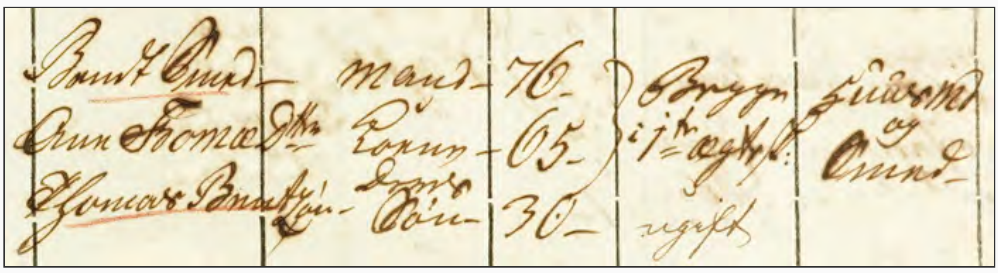
Tilbage til Bent Laursen Smed og Anne Thomasdatter i Bejstrup.

Bent Laursen Smed dør som nævnt ovenfor i Manstrup i 1793 og får følgende eftermæle i Bejstrup kirkebog: 'Bende Laurssen Smed fra Manstrup jordet d. 9. Trinitatis. Gammel 84 Aar'. [Bejstrup 1760-1809, opslag 51] Bent Laursen Smeds hustru **Anne Thomasdatter** dør i følge kragh.biz i Bejstrup sogn i 1797. Teksten i kirkebogen er følgende: 'Husmand Thomas Bendtzons moder, Berthe, gl. 79 aar. 1. søndag i Adv.' (= den 3. december). [Bejstrup 1760-1809, opslag 52] Navnet Berthe er en skrivefejl, alderen er heller ikke korrekt. Anne Thomasdatter er 73 år på dette tidspunkt.

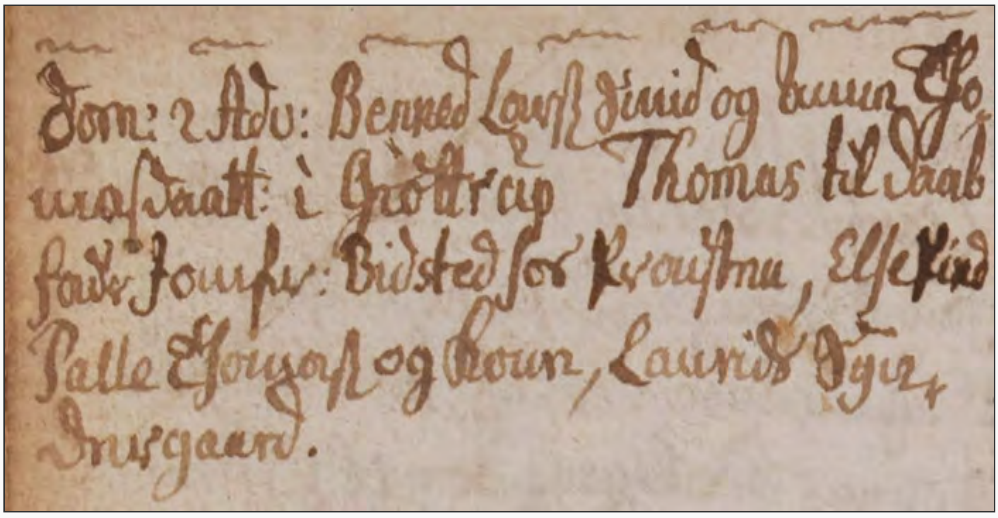
Bejstrup kirke i maj 2017.

Heldigvis har vi folketællingen 1787 som belæg for, at Bent Laursen Smed og hustru i Manstrup i Bejstrup sogn er det samme par – Bent Laursen Smed og Anne Thomasdatter – som vi kender fra Gøttrup, hvor Anne er født i 1724.

Hjoerring, Øster Han, Bejstrup, Manstrup Bÿe, , 50, FT-1787, B3984
Navn: Alder: Civilstand: Stilling i husstanden: Erhverv: Fødested:
Bendt Smed 76 Mand Gift i 1te Ægteskab Huusmand og Smed

Ane Thomæ Daatter Koene 65 Gift i 1te Ægteskab
Thomas Bentzön 30 Ugift Deres Sön

Folketællingen nævner desuden parrets hjemmeboende søn Thomas Bentzön – altså samme navn som i kirkebogsoptegnelsen ved Annes død i 1797: 'Husmand Thomas Bendtzons moder'.

Benned Larss(øn) Smid og Anna Thomasdatter i Giøttrup døber sønnen Thomas i 1755. [Gøttrup 1724-1772, opslag 34]

Den nævnte søn **Thomas Bentsen** er født i Gøttrup i 1755. Ved dåben noteres i kirkebogen følgende: 'Dom. 2. Adv. (= den 7. december): Benned Laursen Smid og Anne Thomasdatter i Gøttrup, Thomas til dåb. Faddere: Jomfru Bidsted hos Prousten, Else Pind, Palle Thomasen og kone, Laurids Syndergaard'. [Gøttrup 1724-1772, opslag 34]

'Laurids Syndergaard' er barnemoderen Anne Thomasdatters stedfar Laurids Sørensen, som på dette tidspunkt har gården Søndergaard i udkanten af Gøttrup. Annes far Thomas Christensen er død i 1736 og hendes mor Anne Pedersdatter i 1752, se afsnittet 'Thomas Christensen af Syndergaard i Gøttrup sogn' ovenfor.

Gøttrup kirkes døbefont, maj 2017. [Mit eget foto]

Hermed er vi kommet rundt om anerne for gårdmand Christen Bentsen i landsbyen Øslev i Kettrup sogn. Christens aner stammer fra sognene Gøttrup, Hjortdal og Aggersborg i Han Herred.

Christen Bentsen bliver i året 1795 gift med enken Berthe Jensdatter. Berthe medbringer fire børn i ægteskabet: Christen f. 1781, Christian f. 1782, Karen f. 1787 og Jens f. 1792.

Sammen får parret i følge olderne.dk seks børn: Christiane f. 1796 (død samme år), Bendt f. 1799, Jens Christian (vores ane) f. 1801, Mariane f. 1803, Anne f. 1805 (død samme år) og Lars f. 1807.

Datteren Christiane f. 1796 er i følge kirkebogen hjemmedøbt. 'Den 30te Maj blev Christen Bentsens Datter hjemmedøbt og siden efter Daaben Død'. [Kettrup 1773-1804, opslag 45] At datteren har navnet Christiane nævnes i listen over døde i sognet. 'Dom: 2de p: Trinit: jordet Christen Bentsens Datter Christiane gl. 5 Døgn'. [Kettrup 1773-1804, side 88]

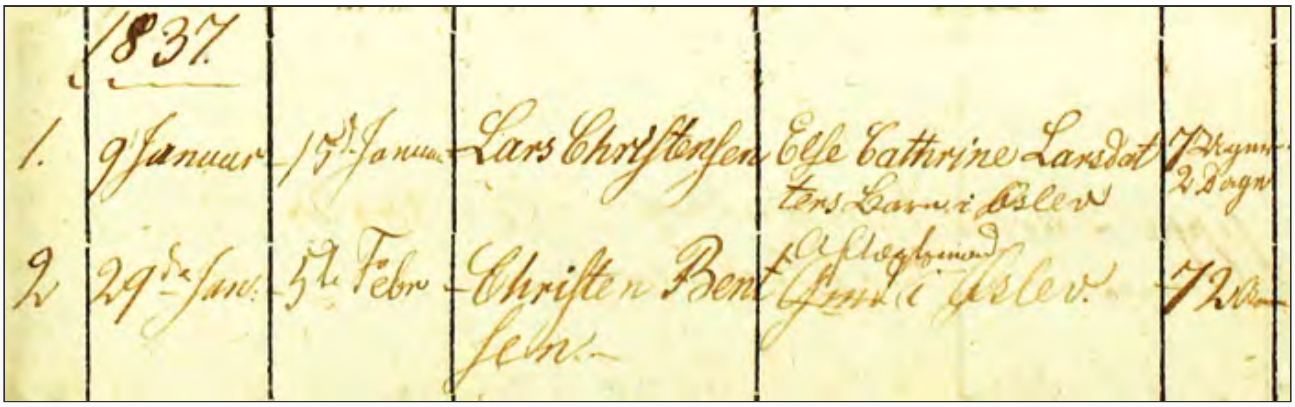

Kettrup kirkes døbefont, maj 2017. [Mit eget foto].

Som vi skal se nedenfor dør Berthe Jensdatter i 1830, 66 år gammel. Ved folketællingen 1834 er Christen Bentsen 70 år gammel og enkemand.

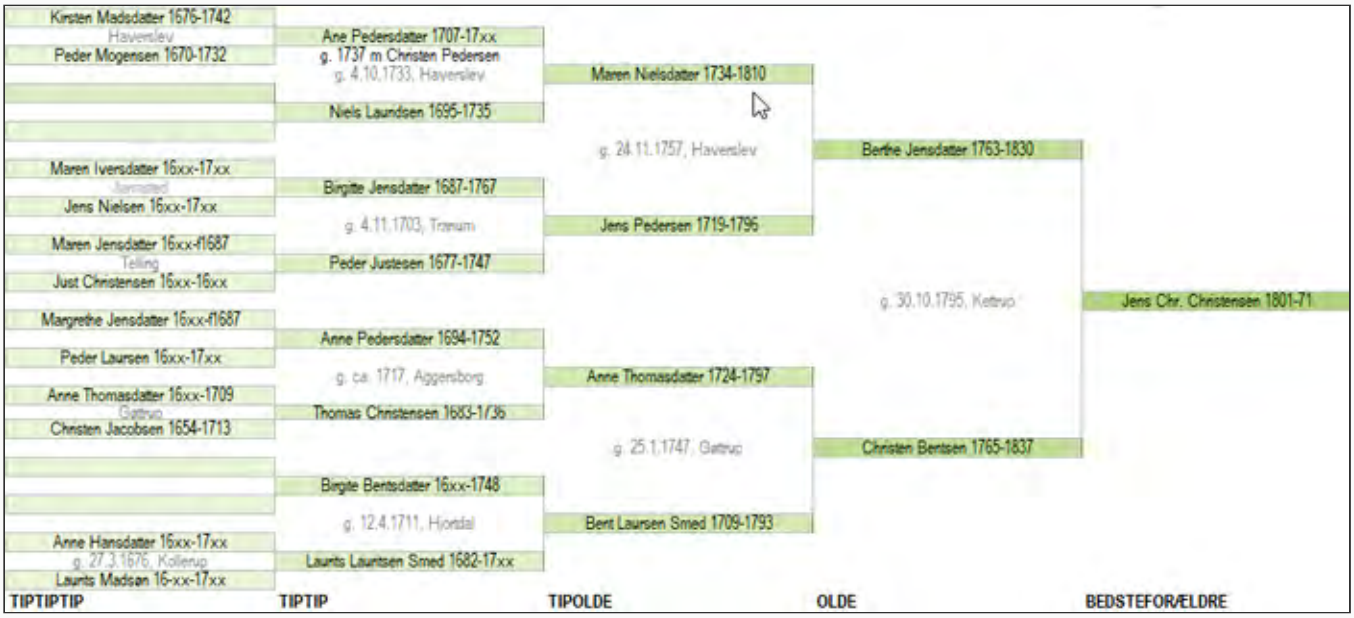
Thisted, Vester Han, Kettrup, Øslev Bye, en Gaard, 48, FT-1834, C5728
Navn: Alder: Status: Stilling i familien: Erhverv: Fødested:
Christen Bendsen 70 Enkemand Selvejergaardmand
Lars Christensen 27 Ugift Søn
Simon Andreasen 20 Ugift Tjenestefolk
Johanne Gundersdatter 19 Ugift Tjenestefolk

Christen Bentsen dør som 72-årig i 1737, og det er herefter sønnen Lars f. 1807, som overtager gården Vestergaard i Øslev.

Christen Bentsen ~~Gmd~~ Aftægtsmand i Øslev 72 Aar bliver begravet fra Kettrup kirke den 5. Februar 1837. [Kettrup døde m 1814-1843, opslag 4]

Christen Bentsen 72 Aar står opført som nummer 2 i listen over døde mænd i Kettrup sogn 1737. Nummer 1 er Else Cathrine Larsdatters lille spæde Lars Christensen, som har levet i '7 Uger og 2 Dage'.

Anetavle for morfar Niels Møllers farfar Jens Christian Christensen f. 1801.

xxx

Berthe Jensdatter af Bratbjerg Gaarde.

Vi vender nu blikket mod baggrunden for Christens hustru, **Berthe Jensdatter.** Lad os tage udgangspunkt i folketællingen 1787, hvor Berthe som 24-årig bor hos forældrene i Bratbjerg Gaarde i Tranum sogn.

Hjoerring, Øster Han, Tranum, Bratbierg Gaarde Byë, 79, FT-1787, B3990
Navn: Alder: Civilstand: Stilling i husstanden: Erhverv: Fødested:
Jens Pedersen 68 Gift Hosbond Bonde og Gaardbeboer
Maren Nielsdatter 52 Gift Mad Moder
Niels Jensen 26 Ugift alle Börn af sidste ægteskab
Berte Jensdatter 24 Ugift alle Börn af sidste ægteskab
Peder Jensen 22 Ugift alle Börn af sidste ægteskab
Anne Jensdatter 18 Ugift alle Börn af sidste ægteskab
Kiessten Jensdatter 13 Ugift alle Börn af sidste ægteskab

Berthes forældre er **Jens Pedersen** født cirka 1719 og **Maren Nielsdatter** født cirka 1735. Dette par er det andet af morfar Niels Møllers 8 tipoldeforældrepar.

Der er på tidspunktet for folketællingen i 1787 fem hjemmeboende børn i familien, fire af dem er voksne, men stadig ugifte – og et af dem er Berthe på 24. De fem søskende benævnes alle som 'børn af sidste ægteskab'.

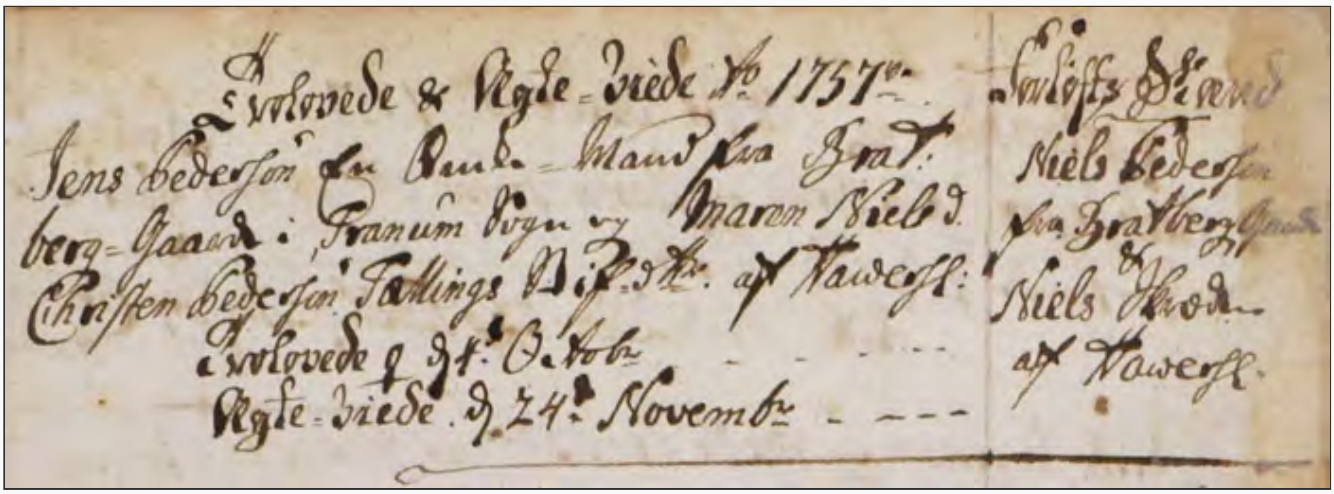
Det betyder, at en af forældrene har været gift før, og ud fra aldersangivelsen på de to forældre – Jens Pedersen er 68 og Maren Nielsdatter 52 – er det nok Jens, som har været gift tidligere. Parrets ældste (hjemmeboende) barn er Niels Jensen på 26, det vil sige, han er født i 1760 eller 1761 – og Jens Pedersen og Maren Nielsdatter er med andre ord blevet gift cirka 1760 eller måske lidt tidligere.

Haverslev kirke i maj 2024. [Mit eget foto]

Jeg undersøger først Tranum kirkebog, men parret er ikke blevet gift i dette sogn, heller ikke i nabosognet Lerup. Så tjekker jeg de nærmeste sogne et efter et – Brovst, Øster Svenstrup, Torslev, Skræm – og i *Haverslev* sydvest for Tranum og Bratbjerg Gaarde er der gevinst.

Jens Pedersen og Maren Nielsdatter bliver gift i Haverslev i 1757.

Trolovede og Ægte-viede Anno 1757 Jens Pedersen En Enke-Mand fra Bratberg Gaarde i Tranum Sogn og Maren Nielsdatter, Christen Pedersen-Tellings Stifdatter af Haverslev. Trolovede d. 4. October, Ægte-viede d. 24. November. [Haverslev 1755-1809, opslag 75]

Optegnelsen i Haverslev kirkebog fortæller, at "Jens Pedersen En Enke-Mand fra Bratberg Gaarde i Tranum Sogn og Maren Nielsdatter, Christen Pedersen-Tellings Stifdatter af Haverslev" bliver "Trolovede d. 4. October" og "Ægte-viede d. 24. November". Forloverne er "Niels Pedersen fra Bratberg Gaarde, Niels Skræder af

Haverslev" [Haverslev 1755-1809, opslag 75]. **Maren Nielsdatter** er altså 'af Haverslev', og navnet på hendes *stedfar* er Christen Pedersen Telling.

Maren Nielsdatter af Haverslev.

Jeg slår op i Haverslev kirkebog for at finde flere oplysninger om Christen Pedersen – og i perioden fra 1738 til 1746 finder jeg fire gange parret Christen Pedersen og Anne Pedersdatter 'ved Aaen i Haverslev', som døber børnene Christen f. 1738 (d. 1739), Peder f. 1740, Kirsten f. 1742 og Christen f. 1746. [Haverslev 1712-1754, opslag 38, 40, 44 og 49]

Som Christen Pedersens **steddatter** stammer Maren fra hustruen Anne Pedersdatters tidligere ægteskab. Ud fra alderen 52 år i folketællingen 1787 ovenfor er Maren født omkring 1734 eller 1735, men her rammer jeg ind i uventede problemer med kirkebogen.

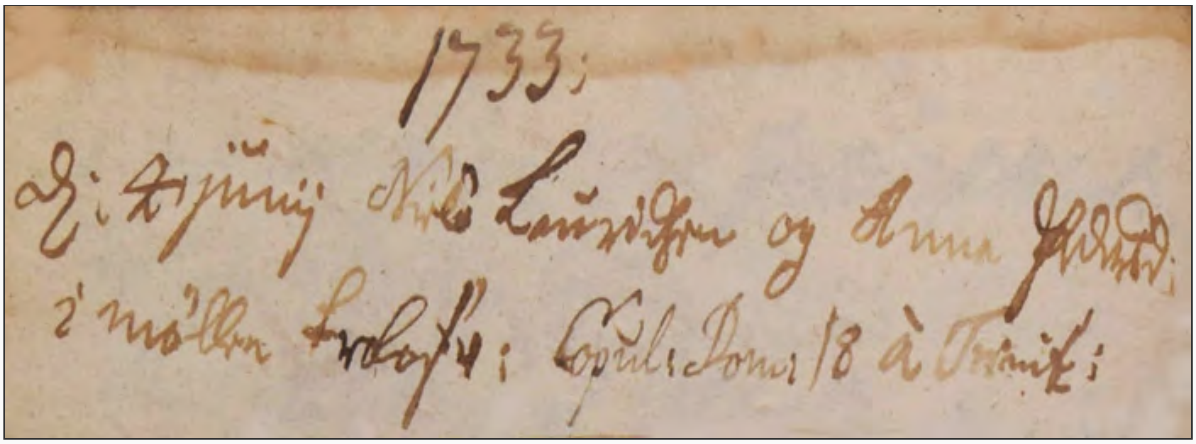

Haverslev kirke i Hjørring amt, maj 2024. [Mit eget foto]

Haverslev kirkebog er midt i 1700-tallet både velordnet og velbevaret og derfor relativt nem at læse – men fra cirka 1733 til 1737 er teksterne usædvanligt sjuskede, som om bogen i denne periode er ført af en person, der har svært ved at føre hånden og måske knap selv **kan se**, hvad han skriver.

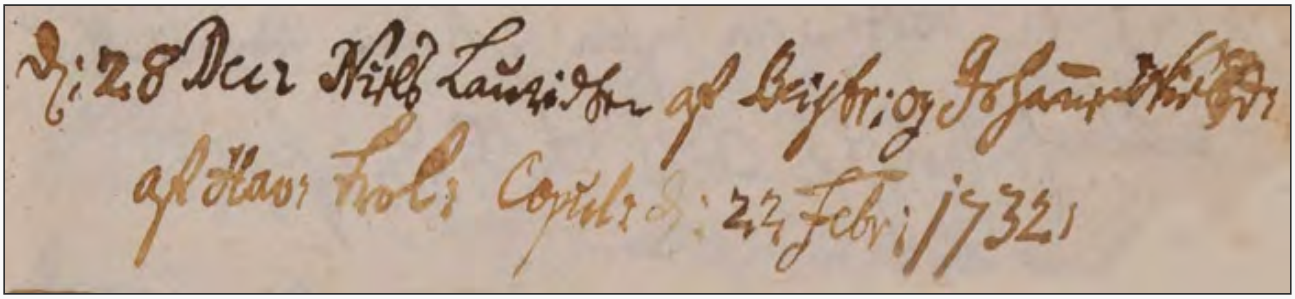
Præsten i Haverslev-Bejstrup sogne er fra 1704 Hans Jørgensen Kjergaard f. 1673. Han dør som 64-årig i 1737 og efterfølges af Jens Jensen Bloch.

I marts 2023 udkommer en ny affotografering af Haverslevs ældste kirkebøger og dermed også den vanskelige periode indtil 1737, og det letter læsningen betydeligt.

1733: D. 4. Junii. Niels Lauridsen og Anne Pedersdatter i møllen trolovede. Copul. Dom 18 à Trinit: (= den 4. oktober 1733) [Haverslev 1712-1754, opslag 78]

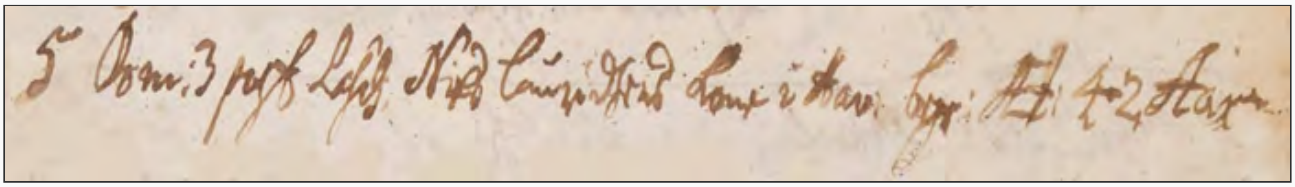
Før ægteskabet med Christen Pedersen bliver vores ane Anne Pedersdatter 'i Møllen' den 4. oktober 1733 gift med Niels Lauridsen.

D 28 Dec: 1731 Niels Lauridsen af Bejstr: og Johanne Niels D: af Hav: trol: copul: d 22 Febr: 1732: [Haverslev 1712-1754, opslag 77]

Niels Lauridsen er på dette tidspunkt enkemand. Kirkebogen fortæller, at 'Niels Lauridsen af Bejstrup og Johanne Nielsdatter af Haverslev' bliver gift den 22. februar 1732.

Hustruen Johanne Nielsdatter dør allerede året efter og bliver begravet fra Haverslev kirke 'Dom 3 post Pascha', altså den 3. søndag efter påske, hvilket i 1733 er den 26. april.

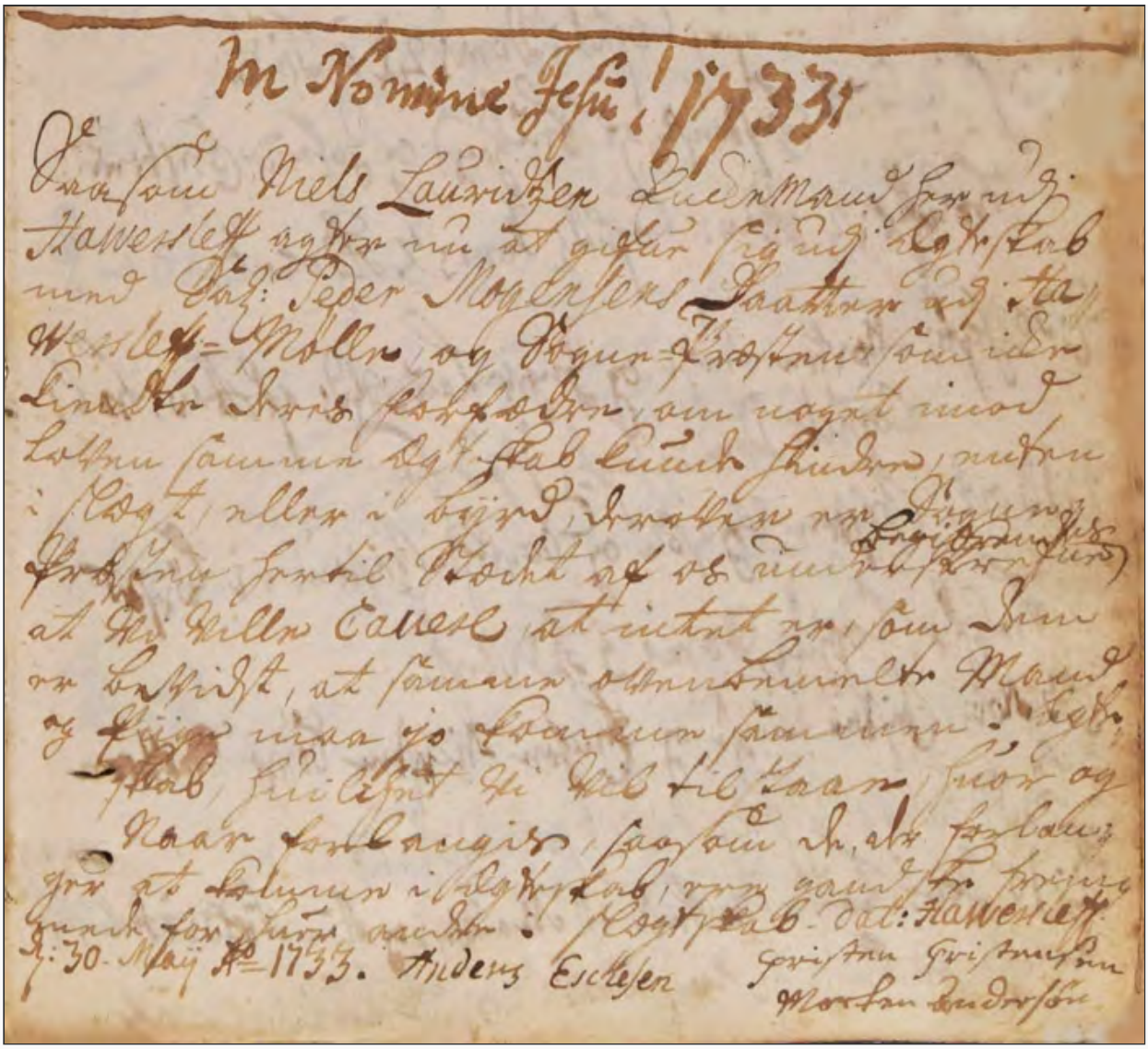

Dom 3 post Pascha Niels Lauridsens kone i Hav: begr: Æt: 42 Aar. [Haverslev 1712-1754, opslag 59]

Niels Lauridsen og Johanne Nielsdatter er altså kun gift fra februar 1732 til april 1733. Der er ikke tegn på, at parret får et barn døbt i den nævnte periode. Kirkebogen nævner et dødfødt barn, der begraves den 1. april 1733, altså en måned før Johanne Nielsdatters død, men barnets forældre nævnes ikke. [Haverslev 1712-1754, opslag 59]

Måneden efter hustruens død fortæller kirkebogen, at Niels Lauridsen har planer om et nyt ægteskab.

I en tråd i Slægt og Data henviser slægtsforsker Lillian Larsen til en lidt tængere tekst på den side i kirkebogen, som registrer Johanne Nielsdatters begravelse. Teksten er dateret den 30. maj 1733, og den fortæller, at 'Niels Lauridsen Enkemand i Haverslev' agter at indgå ægteskab med 'Sal: Peder Mogensens Datter udi Hawersleff-Mølle'.

Enkemand Niels Lauridsen agter at give sig ud i ægteskab med afdøde Peder Mogensens datter af Haverslev mølle. [Haverslev 1712-1754, opslag 77]

Stykket er skrevet med sikrere hånd end præstens og derfor nemmere at læse. Det er nok sognedegnen, som har hjulpet. Alligevel er jeg i tvivl om nogle af ordene og opretter en tråd i Slægt og Data, hvor jeg får hjælp til at transskribere teksten som følger:

In Nomine Jesu 1733:
Saasom Niels Lauridtzen EnckeMand her udi
Hawersleff agter nu at gifue (=give) sig udi Ægteskab
Med Sal: Peder Mogensens Daatter udi Ha-
wersleff-Mølle, og Sogne-Præsten som icke
kiendte deris Forfædre om noget imod
Loven samme Ægteskab kunde hindre, enten
i slægt, eller i Byrd, derover er Sogne-
Præsten hertil Stædet af os underskrefne \ begiærendis /
at vi ville cavere at intet er, som dem
er bevidst, at samme ovenbemelte Mand
og Piige maa jo komme sammen i Ægte-
skab, huilchet vi vil tilstaae, huor og
Naar forlangis, saasom de, der forlan-
ger at komme i Ægteskab, ere gandske frem-
mede for huer andre i slægtskab. Dat: Hawersleff
D: 30. Maii Anno 1733. Anders Eschesen, Christen Christensen
Morten Andersøn

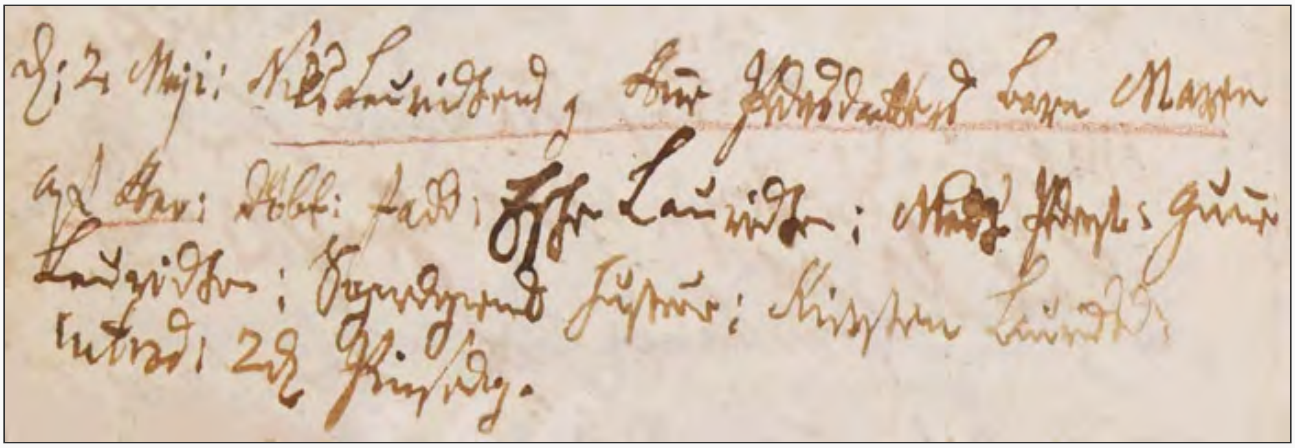

Haverslev kirke i maj 2024 [mit eget foto].

Anne Pedersdatter er datter af afdøde Peder Mogensen 'udi Hawersleff-Mølle', og det er hermed bevist, at morfar Niels Møller Jensen **er** af møllerslægt. Anne Pedersdatter er morfar Niels Møllers tiptip-oldemor og hendes far Peder Mogensen dermed hans 3xtip oldefar. Der er faktisk flere møllere blandt morfar Niels Møllers aner, mere herom senere.

Da det således er bevidnet, at der ikke er noget til hinder for deres ægteskab, bliver Niels Lauridsen og Anne Pedersdatter trolovede den 4. juni og gift den 4. oktober 1733. [Haverslev 1712-1754, opslag 78]

Parret bosætter sig i Haverslev, og i kirkebogens dåbsregister kan jeg lige netop stave mig igennem de usikre bogstaver og skimte, at i maj måned 1734 døber Niels Lauridsen og Ane Pedersdatter deres datter Maren.

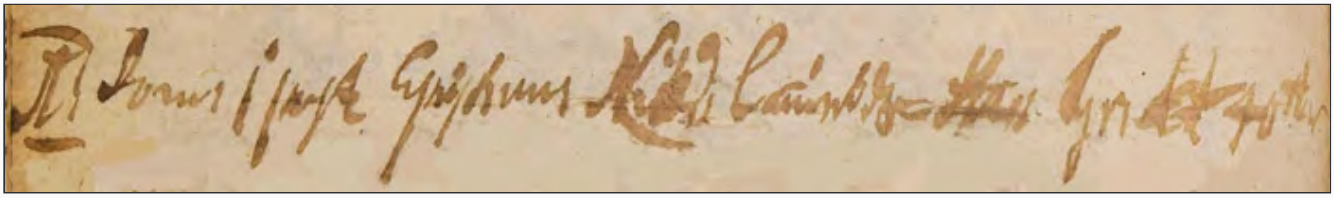
Den 2. maj 1734 døber Niels Lauridsen og Ane Pedersdatter deres datter Maren i Haverslev kirke. [Haverslev 1712-1754, opslag 31]

Dette er den **Maren Nielsdatter**, vi leder efter. Hun er vores ane. Årstallet 1734 passer med, at Maren er 52 år ved folketællingen 1787 og 23, da hun i 1757 bliver gift med Jens Pedersen, og hvor hun benævnes som Christen Pedersen Tellings steddatter.

Hele teksten ved Maren Nielsdatters dåb ovenfor tydes med hjælp fra Slægt og Data til følgende: 'Den 2 Maji Niels Lauridsens og Anne Pedersdatters Barn Maren af Hav. Døbt. Fadd. Esche Lauridsen; Mads Peders Gunni Lauridsen; Sognedegnens Hustru: Kirsten Lauridsdr. Introd. 2den Pinsedag' '. [Haverslev 1712-1754, opslag 31]

Ud over barnefaderen Niels **Lauridsen** indeholder optegnelsen yderligere to personer med samme efternavn, 'Esche Lauridsen' og 'Gunni Lauridsen'. Desuden 'Kirsten Lauridsd.' En eller flere af de nævnte er måske søskende til Niels Lauridsen.

Maren Nielsdatters far og vores ane Niels Lauridsen dør som 40-årig i januar måned 1735, altså kun 15 måneder efter han og Ane Pedersdatter er blevet gift.

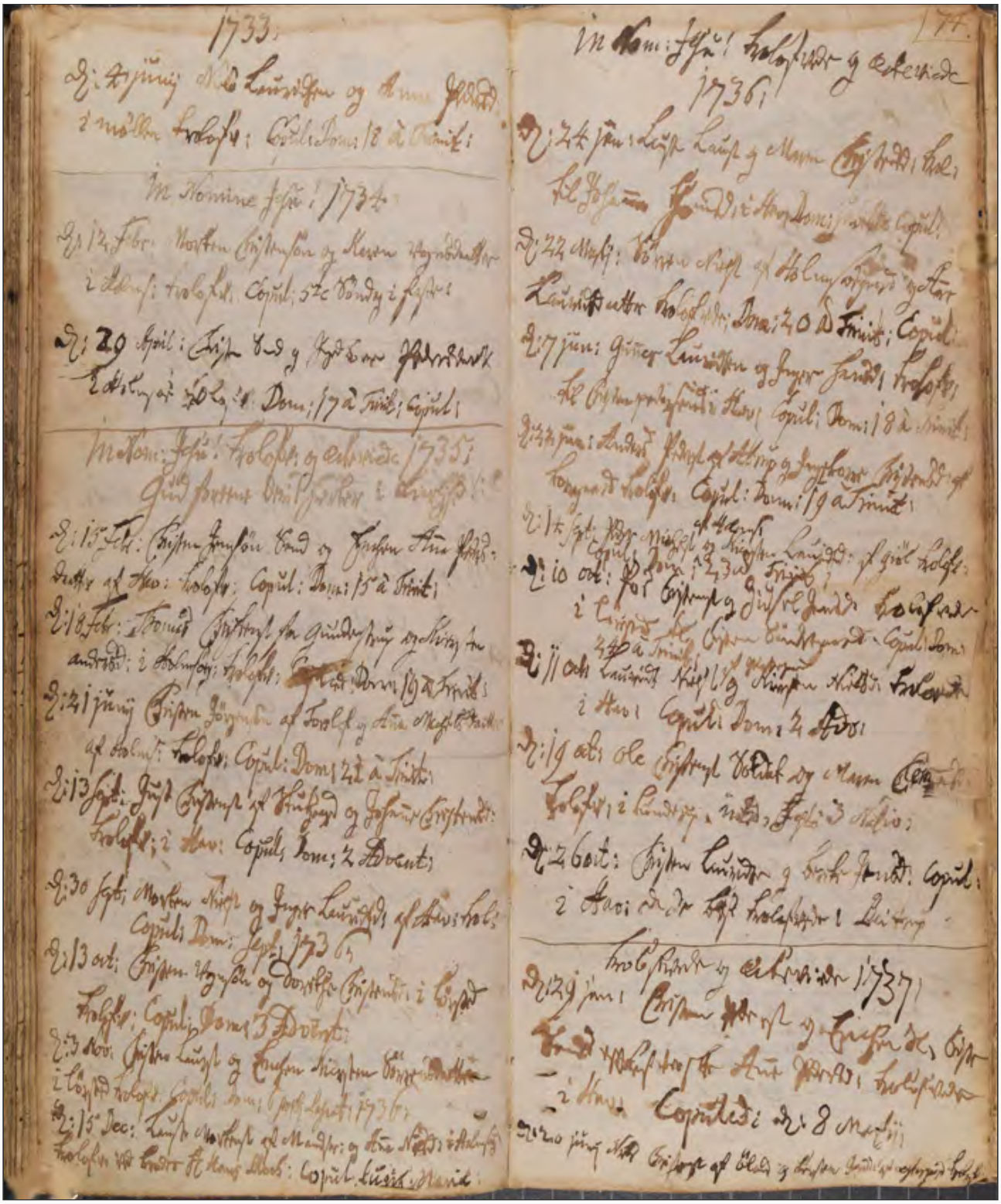
Niels Lauridsen dør kun 40 år gammel i januar måned 1735.

I kirkebogen skriver præsten kortfattet [tydet med hjælp fra Slægt og Data]: "1: Dom 1 post Epiphans Niels Lauridsen Hav begr Æt 40 Aar". 'Dom 1 post Epiphan' er første søndag efter Helligtrekongersdag den 6. januar. I 1735 er det søndag den 9. januar. [Haverslev 1712-1754, opslag 60]

Anne Pedersdatter af Haverslev mølle.

Efter ægtemanden Niels Lauridsens død i januar 1735 bliver enken Anne Pedersdatter samme år den 15. februar trolovet og den 18. september gift med Christen Jensön Sand født o. 1710. Christen Sand er et barn af Sand-slægten fra Hjortdal, se Peter Grishauges 'Slægter i Hjortdal sogn' 2022, side 62.

I kirkebogen befinder vi os på samme opslag som nævnt ovenfor og kan i det følgende konstatere, at Anne Pedersdatter bliver gift tre gange inden for en kort periode, i 1733 med Niels Lauridsen, i 1735 med Christen Sand og i 1737 med Christen Pedersen. [Haverslev 1712-1754, opslag 78]

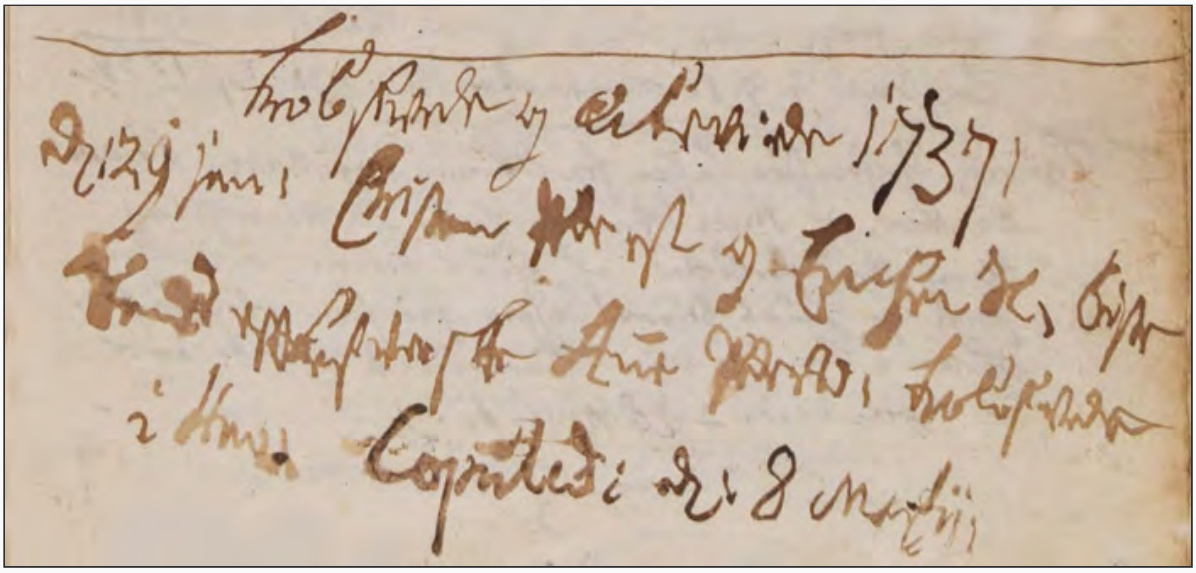

Her er opslaget med 'Trolovede og Ægteviede' i Haverslev kirkebog, hvor Anne Pedersdatter bliver gift 3 gange i løbet af fire år fra 1733 til 1737. Opslaget ses her i en ny affotografering udsendt i 2023. [Haverslev 1712-1754, opslag 78]

Christen Jensen Sand dør kun 25 år gammel i februar måned 1736 [Haverslev 1712-1754, opslag 60], fem måneder efter han og Anne Pedersdatter er blevet gift. Hustruen er gravid, da Christen Sand pludselig dør, og barnet overlever ikke fødslen. Kirkebogen nævner, at 'Dom. Jubilate [3. søndag efter påske, den 22. april 1736] (blev) Enken Ana Sands introd. efter hendes dødfødte Barn' [Haverslev 1712-1754, opslag 33]

Anne Pedersdatters første barn og vores ane Maren Nielsdatter er på dette tidspunkt i slutningen af april 1736 to år gammel.

Året efter bliver enken og den unge alenemor Anne Pedersdatter den 8. marts 1737 gift med Christen Pedersen, der nævnes som brudens stedfar, da Annes datter og vores ane Maren Nielsdatter i 1757 bliver gift med Jens Pedersen. Christen Pedersen registreres med tilnavnet *Telling, og* han stammer formodentlig fra landsbyen Telling i Lerup sogn syv-otte kilometer nordøst for Haverslev.

Trolovede og ægteviede 1737. D: 29 Jan: Christen Pedersen og Enken Sl. Christen Sands efterleverske Ane Pedersd: trolovede i Havsl: Copuledi d: 8 Martii. [Haverslev 1712-1754, opslag 78]

Hele teksten ved vielsen i 1737 lyder som følger: 'Trolovede og ægteviede 1737. D: 29 Jan: Christen Pedersen og Enken Sl. Christen Sands efterleverske Ane Pedersd: trolovede i Havsl: Copuledi d: 8 Martii'.[Haverslev 1712-1754, opslag 78]

Kirkebogsførerens pen er usikker og teksten næsten ulæselig. Præsten i Haverslev-Bejstrup sogne er fra 1704 Hans Jørgensen Kjergaard f. 1673. Han dør som 64-årig i 1737 og efterfølges af Jens Jensen Bloch. Optegnelsen om vielsen af Christen Pedersen og Anne Pedersdatter er en af de allersidste fra Kjergaards hånd.

Af Anne Pedersdatters tre ægtemænd er det som nævnt den første, Niels Lauridsen, som er far til vores ane Maren Nielsdatter. Det tredje af morfar Niels Møllers 8 tiptip oldeforældrepar er altså **Niels Lauridsen f. 1695** og **Ane Pedersdatter f. 1707** af Haverslev i Øster Han Herred.

Mit eget foto af Haverslev kirke i november 2006.

Peder Mogensen og Kirsten Madsdatter af Haverslev mølle.

Da jeg googler på 'Niels Lauridsen Anne Pedersdatter Haverslev' støder jeg på Erik Brejls hjemmeside, som har uddrag af kirkelige godsskifter i Hjørring amt, blandt andet dette fra 1732:

11 Peder Mogensen, møller i Haverslev mølle. 3.4.1732, fol.16B.
E: Kirsten Madsdatter. LV: [søskendebarn] Jens Olufsen i Nørtorup [i Hjortdal sogn]. B:
2) Anne Pedersdatter 25
3) Mads Pedersen 23
4) Christen Pedersen 21
5) Kirsten Pedersdatter 18
6) Oluf Pedersen 12
7) Maren Pedersdatter 10.
FM (Formynder):
1) farbror Niels Mogensen i Brovst
2) morbror Laurids Madsen
3) morbror Niels Madsen i Øland.
Første ægteskab med Anne Jensdatter.
B: 1) Mogens Pedersen

Vores ane Anne Pedersdatter er 25, da faderen dør i 1732, og hun er dermed født omkring 1707. Haverslev kirkebog starter i 1712. Samtidig kan vi som nævnt ovenfor konstatere, at morfar Niels Møller rent faktisk **er** af møllerslægt. **Møller Peder Mogensen f. 1670** er morfar Niels Møllers 3xtip oldefar.

Skiftet efter Peder Mogensens enke ses også hos Brejl.

15 Kirsten Madsdatter i Haverslev mølle. 29.6.1742, fol.32B.
Enke efter Peder Mogensen, [skifte 3.4.1732 lbnr.11]. B:
1) Anne Pedersdatter g.m. Christen Pedersen ved åen i Haverslev
2) Mads Pedersen i Haverslev mølle
6) Oluf Pedersen 25
7) Maren Pedersdatter 22.

Der er tale om et skifte efter Kirsten Madsdatter i Haverslev mølle, enke efter Peder Mogensen. Som den første af kvindens børn nævnes Anne Pedersdatter gift med Christen Pedersen ved åen i Haverslev. Det er jo med sikkerhed vores ane Anne Pedersdatter, og vi har hermed bekræftet navnene på hendes forældre og dermed morfar Niels Møllers 3xtip oldeforældre: Møller **Peder Mogensen** og hustruen **Kirsten Madsdatter**.

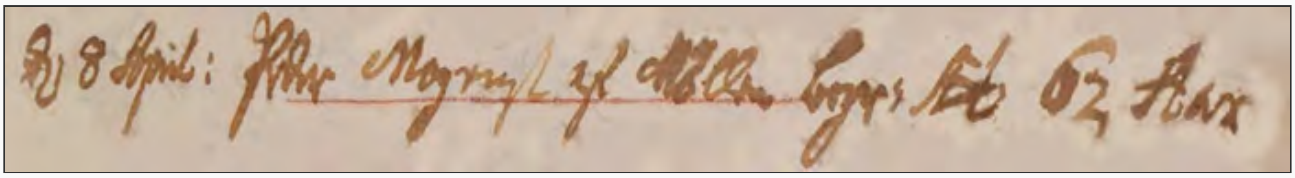
Haverslev Mølleå, 2016. Jammerbugt Kommune har i efteråret 2016 gennemført et vådområdeprojekt mellem landsbyerne Trekroner, Kirkedal og Haverslev i Han Herred. [Jammerbugt Kommune]

Jeg er i tvivl om lokaliseringen af Haverslev mølle i Peder Mogensens tid i starten af 1700-tallet. I sognet findes fra 1500-tallet en betydelig vandmølle ved navn Lørsted mølle. Der findes et skrift om fæstere, ejere og beboere på denne mølle gennem tiden. Blandt fæsterne nævnes ingen Peder Mogensen, så Lørsted er ikke vores mølle. Skriftet nævner en anden mølle i Haverslev.

Der var, ganske vist, en anden vandmølle i Haverslev Sogn, men den var meget lille. Den ejedes af sognepræsten og kunne næsten kun klare at male kornet til præstegården, som dengang havde et stort jordtilliggende. "Gubbenæs Mølle" kaldtes den, den havde kun en lille kværn på ½ alen (31,4 cm.) i diameter og fik vand fra en markdam, som vist lå vest for præstegården.

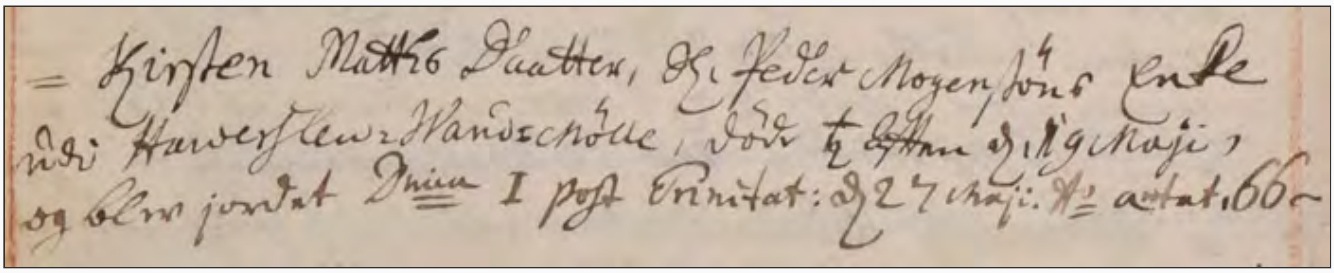
Måske er dette vores mølle. I en tråd på Slægt og Data nævnes, at Gubbenæs mølle senere blev kaldt Haverslev mølle.

En hjemmeside med adressen brindt.dk har flere oplysninger om morfar Niels Møllers 3xtip oldeforældrepar Peder Mogensen og Kirsten Madsdatter. Peder Mogensen er født i 1670 og dør som 62-årig i 1732. [Haverslev 1712-1754, opslag 59]

D: 8 April: Peder Mogensen af Möllen begr: Æt: 62 Aar. [Haverslev 1712-1754, opslag 59]

Kirsten Madsdatter dør som 66-årig i 1742 og er dermed født cirka 1676. [Haverslev 1712-1754, opslag 64] Ved Kirstens begravelse i 1742 noteres hendes navn i kirkebogen som Kirsten Mattisdatter. Tidligere opføres hun ved dåben af børnene som Kirsten Madsdatter.

Kirsten Mattis Datter, Sl. Peder Mogensöns Enke udi Hawerslew Wands Mølle, döde d. 19 Maji og blev jordet d. 27 Maji. Ao Ætat 66. [Haverslev 1712-1754, opslag 64]

Peder Mogensen bliver gift første gang i 1699 med Anne Jensdatter f. cirka 1673. Parret får sønnen Mogens Pedersen f. 1700. Hustruen Anne Jensdatter dør cirka 1704, og omkring 1705 bliver Peder Mogensen gift med Kirsten Madsdatter. Vi har ingen præcise dateringer af disse begivenheder, fordi Haverslev kirkebog først starter i 1712.

Peder Mogensen og Kirsten Madsdatter får i den efterfølgende periode børnene Anne f. 1707, Mads f. 1709, Christen f. 1711, Kirsten f. 1713 [Haverslev 1712-1754, opslag 9], Oluf f. 1717 [opslag 14] og Maren f. 1721 [opslag 18]. Parrets ældste barn Anne f. cirka 1707 er vores ane.

Jeg har ikke fundet dødsåret for Anne Pedersdatter i Haverslev kirkebog. Hun ses ikke i folketællingen 1787 i Øster Han Herred.

Vejen ved Haverslev kirke, maj 2024. [Mit eget foto]

Anetavle for morfar Niels Møllers farfar Jens Christian Christensen f. 1801.

Jens Pedersen af Telling og Bratbjerg Gaarde.

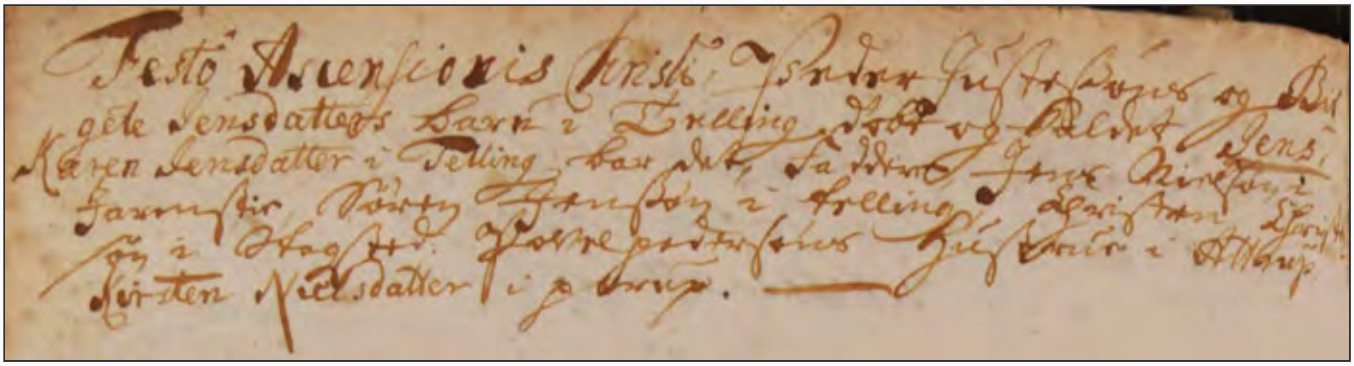
Så vidt så godt. Vi mangler herefter at finde forældrene til Berthe Jensdatters far, Jens Pedersen født cirka 1719. Da Jens Pedersen i 1757 i Haverslev kirke bliver gift Maren Nielsdatter kaldes han 'Enkemand fra Bratberg Gaarde i Tranum sogn', og vi skal nok tilbage til Lerup-Tranum sogne for at finde hans rødder.

Tranum kirke og vejen mod Bratbjerg i maj 2017.

Jens Pedersens første hustru dør som 30-årig i 1757 [Tranum 1742-1814, opslag 259], altså samme år som Jens i november måned bliver gift med Maren Nielsdatter. Navnet på den første hustru er Margrete Clemendsdatter. Parret bliver gift i november måned 1755. [Tranum 1742-1814, opslag 231]

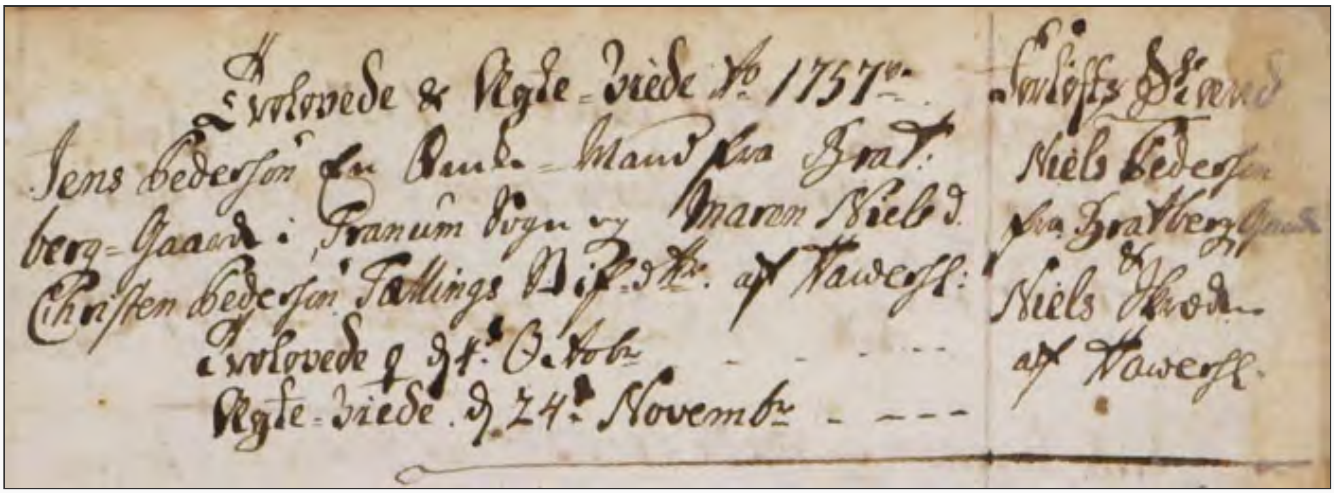
Ingen af de to optegnelser fortæller noget om Jens Pedersens fødesogn – og da jeg nærlæser Tranum kirkebog i perioden omkring Jens' formodede fødeår 1719 ser jeg ingen Jens, hvis far hedder Peder. Men der findes en kandidat i nabosognet Lerup...

Lerup 1719: Festo Ascensionis Christi Peder Justesens og Birgete Jensdatters barn i Telling døbt og kaldet Jens. Karen Jensdatter i Telling bar det (...) [Lerup 1687-1742, opslag 59]

Lerup kirkebog fortæller, at på Kristi Himmelfartsdag i året 1719 bliver 'Peder Justesøns og Birgete Jensdatters barn i Telling døbt og kaldet Jens'. [Lerup 1687-1742, opslag 59] Årstallet stemmer, navnene på far og søn passer, og vi er tæt på Bratbjerg Gaarde, hvor Jens Pedersen oplyses at stamme fra, da han i 1757 bliver gift i Haverslev med Maren Nielsdatter.

Desuden får oplysningen om, at forældreparret er af landsbyen **Telling** en klokke til at ringe. Lad os igen kigge på vielsesoptegnelsen fra Jens og Marens bryllup i 1757.

Trolovede og Ægte-viede Anno 1757 Jens Pedersen En Enke-Mand fra Bratberg Gaarde i Tranum Sogn og Maren Nielsdatter, Christen Pedersen Tellings Stifdatter af Haverslev. Trolovede d. 4. October, Ægte-viede d. 24. November. [Haverslev 1755-1809, opslag 75]

Det oplyses her, at bruden Maren Nielsdatter er steddatter af Christen Pedersen Telling – og samtidig fremgår det, at en af forloverne er 'Niels Pedersen af Bratberg Gaarde'. Nu er **Pedersen** jo ikke ligefrem noget ualmindeligt navn – men måske er forloveren **Niels Pedersen**, stedfaderen til bruden **Christen Pedersen** og brudgommen **Jens Pedersen** rent faktisk *brødre.*

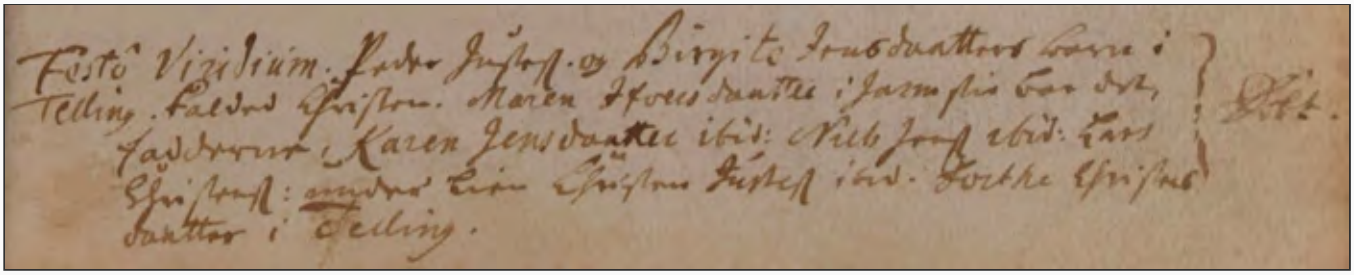
Da jeg googler på 'Pedersen Telling', støder jeg på en henvisning til en 'Niels Pedersen Telling' i 'Bratberggaard, Tranum' og et skifte dateret den 3. september 1776. Det må være den samme Niels Pedersen, der står opført som en af forloverne ved brylluppet i 1757 – og i og med, at også han har tilnavnet Telling, bliver det endnu mere nærliggende at antage, at de tre mænd med samme efternavn Pedersen er brødre og alle stammer fra Telling i Lerup sogn.

Lerup kirke i oktober 2007, mit eget foto.

Et sted i DIS-forum på nettet omtales det nævnte skifte efter Niels Pedersen i Bratbjerg Gaarde lidt nærmere på følgende måde: "Bratskov 3. sept. 1776 fol. 260b skifte efter afg. gårdfæster Niels Pedersen Telling i Bratberggaarde, Tranum sogn, gift med Maren Laursdatter, hvis laugværge er Gregers Pedersen af Brovst. Børn: Christen Nielsen, 3 år, og Peder Nielsen, 2 år. Født værge afdødes broder Jens Pedersen af Bratberggaarde, desuden beskikkes Iver Christensen af Bratberg. Enken gifter sig med Anders Bendsen".

Her fremgår det direkte, at i hvert fald Niels Pedersen Telling og Jens Pedersen, begge af Bratbjerg Gaarde, er brødre. Nu er det på tide at åbne Lerup kirkebog og se, om Telling-parret Peder Justesen og Birgitte Jensdatter i de første årtier af 1700-tallet ud over sønnen Jens døber to andre drengebørn henholdsvis Niels og Christen.

Lerup 1711: Festo Viridium (= Skærtorsdag den 2. april) Peder Justesen og Birgite Jensdatters barn i Telling kaldet Christen. Maren Ifversdatter i Jarmsted bar det. [Lerup 1687-1742, opslag 55]

Det gør de faktisk. **Christen Pedersen** er født i 1711, **Niels Pedersen** i 1713 og **Jens Pedersen** som tidligere nævnt i 1719. [Lerup-Tranum 1687-1742, opslag 55, 57, 59]

Her er hele rækken af parrets børn:
Just Pedersen f. 1705
Margrethe Pedersdatter f. 1708
Christen Pedersen f. 1711
Niels Pedersen f. 1713
Mette Pedersdatter f. 1716
Jens Pedersen f. 1719
Laurs Pedersen f. 1722
Maren Pedersdatter f. 1728

Døbefonten i Lerup kirke stammer ligesom kirken selv fra 1100-årene. Vores ane Jens Pedersen f. 1719 og alle hans søskende er døbt her i årene fra 1705 til 1728. [Mit eget foto fra maj 2017]

Det fjerde af morfar Niels Møllers seksten tiptip oldeforældrepar er altså **Peder Justesen** og **Birgitte Jensdatter**, bosiddende i landsbyen Telling i Lerup sogn.

Da parrets næstyngste søn Jens Pedersen som 38-årig i året 1757 mister sin unge hustru Margrete, er det hans storebror Christen Pedersen Telling i Haverslev, der kommer ham til hjælp og er med til at formidle, at Jens samme år bliver gift med Christens 23-årige steddatter, Maren Nielsdatter. Altså noget, der ligner et *meget* arrangeret ægteskab.

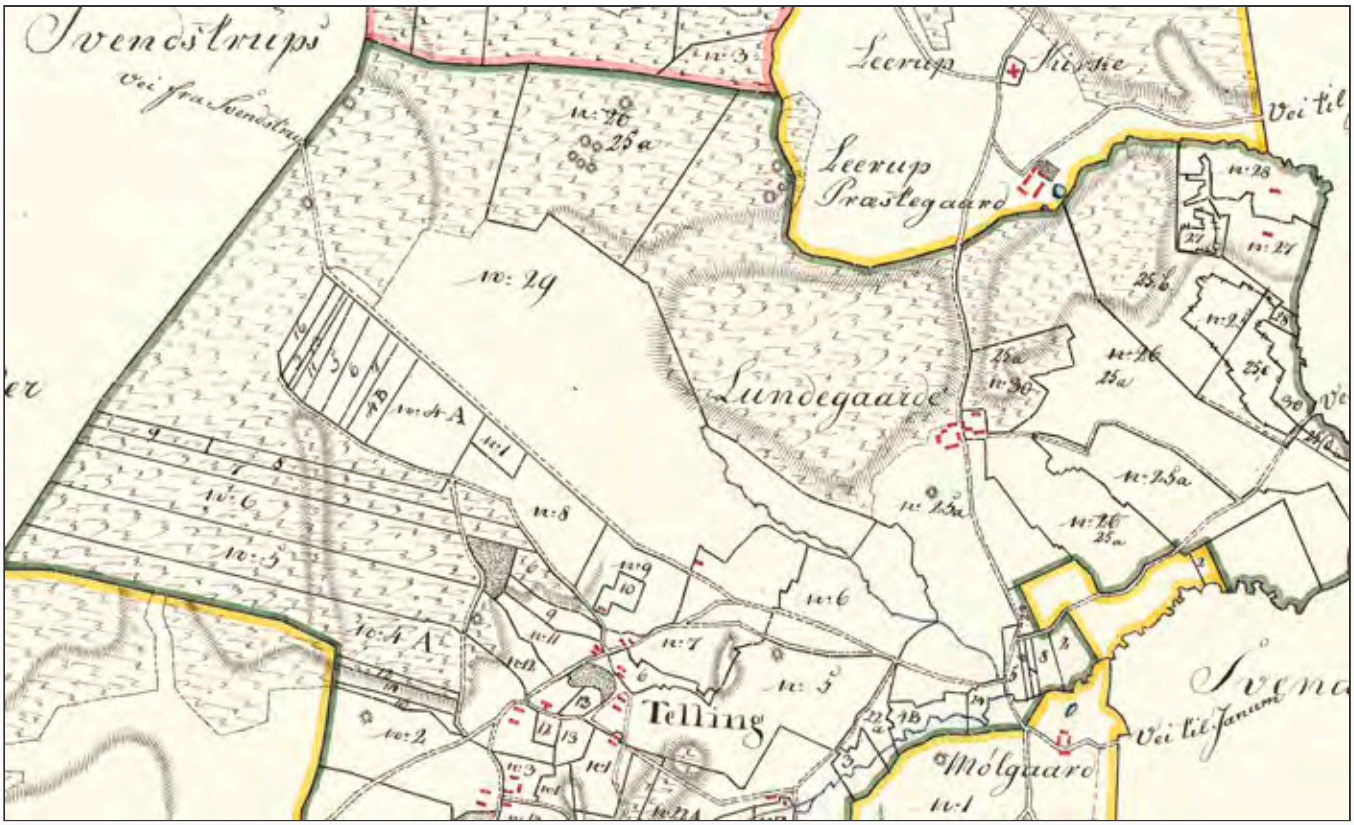

Telling Byvej er i 2017 tilgroet med træer. [Mit eget foto]

Hans Henning Eriksens slægtshjemmeside med "Aner til Christen Jensen (Kren Øland) og Ane Cathrine Mikkelsdatter" omtaler parret Peder Justesen og Birgitte Jensdatter på følgende måde.

Ane 50
Peder Justsen #690
Født ca. 1677, død 1747. Gårdmand i Telling mtr. nr. 6 fra 1704. Ved hans giftermål i 1703 siges han at være "af Telling" og han må da sikkert være søn af Just Christensen og Maren Jensdatter i gården mtr. nr. 5 (ane l00 og l0l). Viet i Tranum kirke 1703 til Birgitte Jensdatter fra Jarmsted (ane 51). Deres søn Just Pedersen f. 1705, overtog fødegården efter faderens død. Gift i 1755 med Lucie Emerentze Sørensdatter f. 1718 (ane56,1).

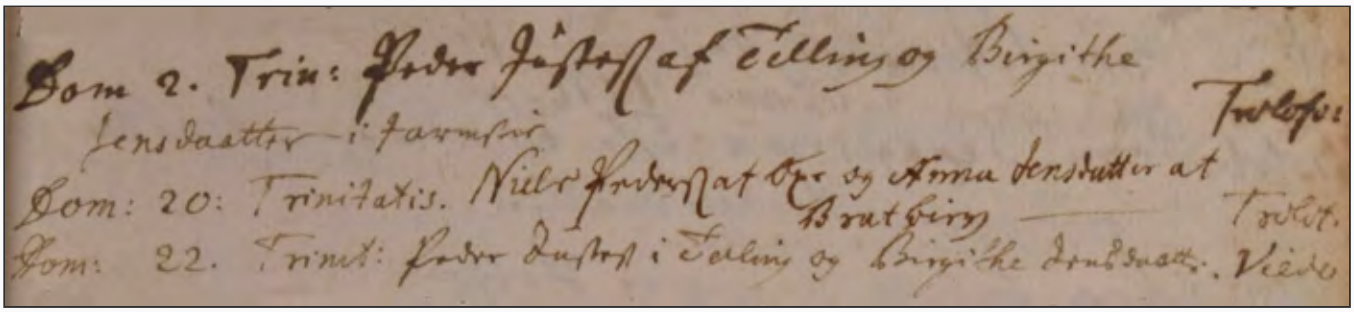
Ane 51
Birgitte Jensdatter #691
Født ca. 1687, død 1767. Datter af Jens Nielsen i Jarmsted og Maren Iffuersdatter (ane 102 og 103). Forældrene nævnes i Oxholms Jordebøger og i skattemandtal 1682. De boede i en halvgård af mtr. 1688 nr. 3 i Jarmsted. Birgitte blev 1703 gift med Peder Justsen i Telling (ane 50).

Uddrag af kort over Lerup sogn cirka 1816. Øverst Lerup kirke og nederst Telling med matriklerne 5 og 6 ved indkørselsvejen til landsbyen. [Historiske kort på nettet]

Hvis disse oplysninger er korrekte er vi i denne tråd af slægten dermed helt tilbage ved to af morfar Niels Møllers 32 3xtip oldeforældrepar – henholdsvis Just Christensen / Maren Jensdatter af Telling og Jens Nielsen / Maren Ivarsdatter af Jarmsted (som er en lille flække to kilometer syd for Tranum).

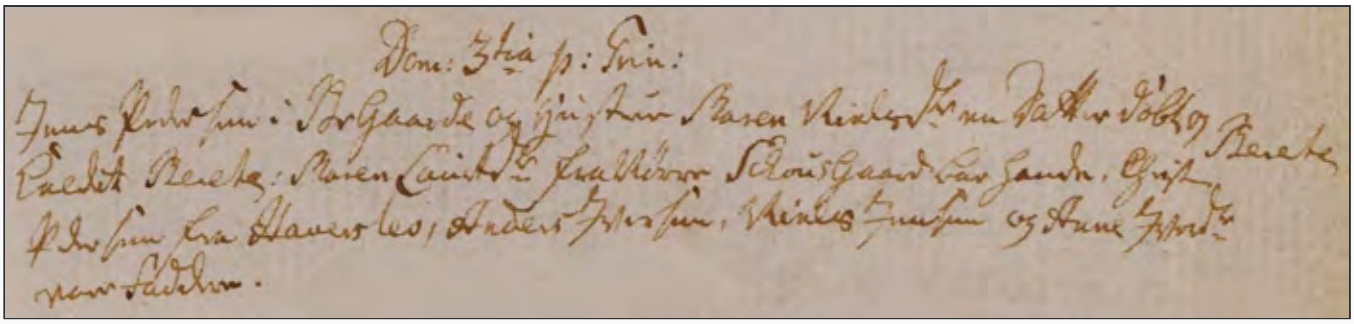
Under alle omstændigheder er som sagt **Peder Justesen** født 1677 og **Birgitte Jensdatter** født 1687 det fjerde af morfar Niels Møllers seksten tiptip-oldeforældrepar. Parret bliver gift i Tranum kirke den 22. søndag efter Trinitatis i året 1704, svarende til datoen den 19. oktober. [Tranum 1687-1742, opslag 30]

Peder Justesen af Telling og Birgithe Jensdatter i Jarmsted bliver trolovet den 2. søndag efter Trinitatis og gift i Tranum kirke den 22. søndag efter Trinitatis i året 1704. [Tranum 1687-1742, opslag 30]

Dermed har vi fundet begge forældrepar til parret **Jens Pedersen** og **Maren Nielsdatter**, som bliver gift i Haverslev kirke i 1757. Efter brylluppet tager Jens Pedersen sin unge brud med hjem til gården i Bratbjerg Gaarde, og året efter døber parret i Tranum kirke deres førstefødte, en datter – som får navnet Margrethe og dermed er opkaldt efter Jens' afdøde hustru, Margrethe Clemendsdatter. Blandt fadderne nævnes Christen Pedersen af Haverslev. Som vi har set ovenfor er samme Christen på én gang barnemoderens stedfar og barnefaderens storebror. [Haverslev 1755-1809, opslag 75]

Den 3. søndag efter Trinitatis i året 1763 (= den 19. juni) døber Jens Pedersen i Bratbjerg Gaarde og hustruen Maren Nielsdatter en datter, som får navnet Berete. Også ved denne dåb nævnes Maren Nielsdatters stedfar og Jens Pedersens storebror, Christen Pedersen af Haverslev, blandt fadderne.

Dom: 3tia p: Trin: Jens Pedersen i BrGaarde og Hustru Maren Nielsdatter en Datter døbt og kaldet Berete. Maren Lauritsdatter fra Nørre Schousgaard bar hende. Christen Pedersen fra Haverslev, Anders Justesen, Niels Jensen og Anne Jensdatter var Fadderne. [Tranum 1742-1814, opslag 95]

Dette er vores ane, **Berthe Jensdatter**, som altså i følge kirkebogen er døbt **Berete**, men efterfølgende i kirkebøgerne og folketællingerne kaldes skiftevis Berthe, Birthe eller Birgitte. Ved konfirmationen i Tranum kirke i 1781 registreres hun som 'Berthe, Jens Pedersens Datter i Bratberggaarde'. [Tranum 1742-1814, opslag 208]

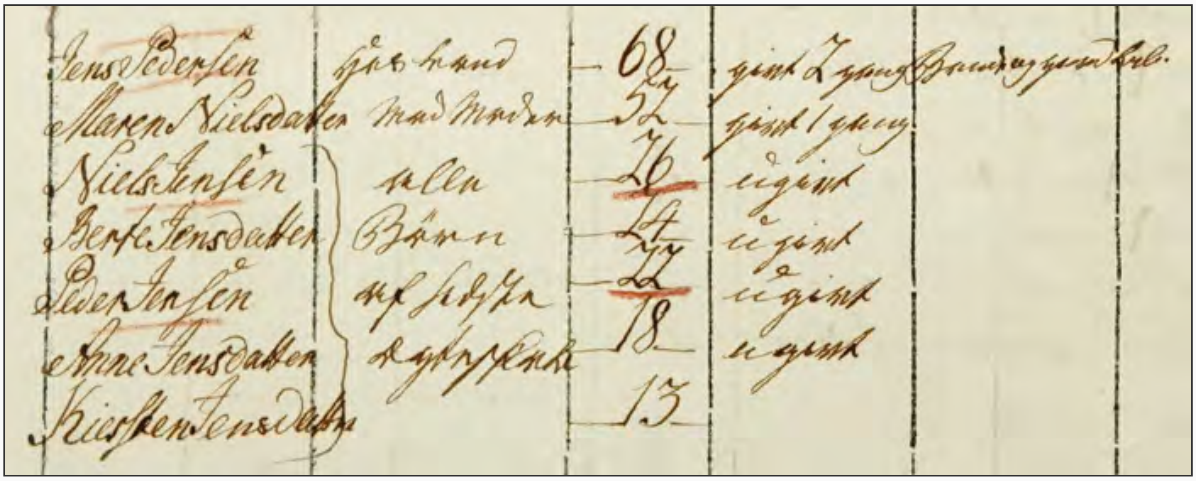
Tranum kirke i maj 2017.

Som det fremgår af folketællingen 1787 ovenfor får parret Jens Pedersen og Maren Nielsdatter efter datteren Margrethe f. 1758 yderligere fem børn:

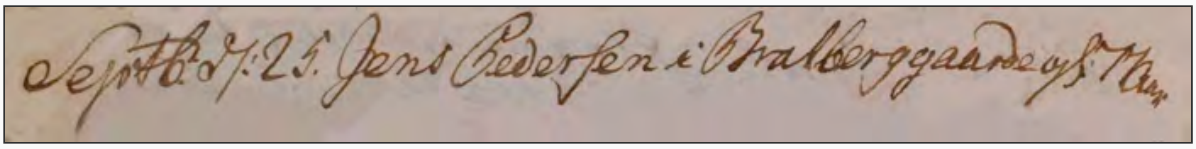
Margrethe Jensdatter f. 1758
Niels Jensen f. 1761
Berthe Jensdatter f. 1763
Peder Jensen f. 1765
Anne Jensdatter f. 1768
Kirsten Jensdatter f. 1774

Når vi kigger tilbage på navnene på forældrene til henholdsvis Jens Pedersen og Maren Nielsdatter – parrene Peder Justesen / Birgitte Jensdatter og Niels Lauridsen / Ane Pedersdatter – kan vi se, at de fire børn efter Margrethe som traditionen byder er opkaldt efter bedsteforældrene: Niels, Berete (≈ Birgitte), Peder og Anne. Var der kommet en søn mere, havde han måske fået navnet Christen – efter Maren Nielsdatters stedfar i Haverslev, Christen Pedersen Telling.

Her er familien i folketællingen 1787. [Jens Pedersen m. fam FT-1787 Tranum, opslag 6]

Hjoerring, Øster Han, Tranum, Bratbierg Gaarde Byë, , 79, FT-1787, B3990
Navn: Alder: Civilstand: Stilling i husstanden: Erhverv: Fødested:
Jens Pedersen 68 Gift 2 gang Hosbond Bonde og Gaardbeboer
Maren Nielsdatter 52 Gift 1 gang Mad Moder
Niels Jensen 26 Ugift alle Börn af sidste ægteskab
Berte Jensdatter 24 Ugift alle Börn af sidste ægteskab
Peder Jensen 22 Ugift alle Börn af sidste ægteskab
Anne Jensdatter 18 Ugift alle Börn af sidste ægteskab
Kiessten Jensdatter 13 Ugift alle Börn af sidste ægteskab

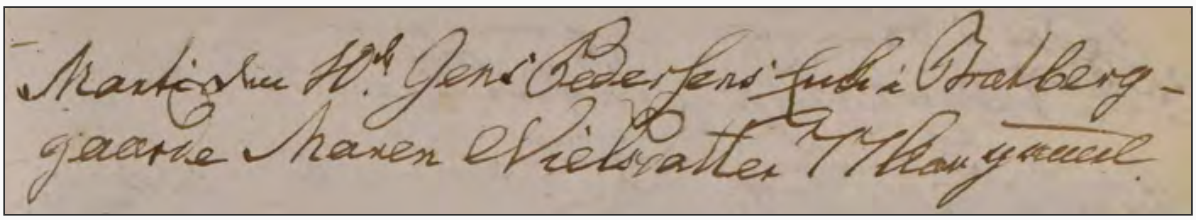

Jens Pedersen *dør i 1796, 77 år gammel. [Tranum 1742-1814, opslag 272]*

Efter Jens Pedersens død overtager sønnen Niels Jensen bedriften i Bratbjerg Gaarde, og ved folketællingen 1801 bor enken Maren Nielsdatter på aftægt hos sønnen. Der er fire tjenestefolk på gården, så bedriften har været betydelig.

Hjørring, Øster Han, Tranum, Bratbjerggårde, , 2, FT-1801, B8462
Navn: Alder: Status: Stilling i familien: Erhverv: Fødested:
Niels Jensen 41 Gift Husbonde Bonde og gårdbeboer
Dorthe Iversdatter 25 Gift Hans kone
Maren Nieldatter 70 Enke Hans moder Har ophold af gården
Jens Christensen 25 Ugift Tjenestekarl Vanfør på den ene fod
Jens Madsen 20 Ugift Tjenestekarl
Maren Knudsdatter 20 Ugift Tjenestepige
Ellen Iversdatter 15 Ugift Tjenestepige

Maren Nielsdatter lever indtil 1810, også hun til hun bliver 77. [Tranum 1742-1814, opslag 279]

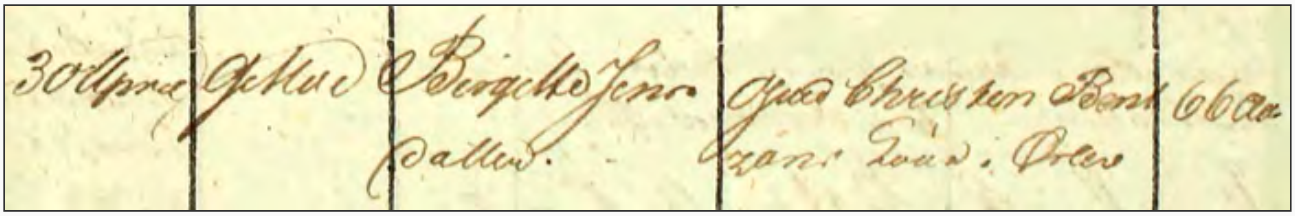

Marti den 10de Jens Pedersens Enke i Bratberg Gaarde Maren Nielsdatter 77 Aar gammel. [Tranum 1742-1814, opslag 279]

Tranum kirke, Øster Han Herred, maj 2017. [Mit eget foto]

Dermed har vi afsluttet afsnittet om anerne til **Berthe Jensdatter** af Bratbjerg Gaarde. Berthe dør som 66-årig i 1830 og registreres i den forbindelse i Kettrup kirkebog som 'Birgitte Jensdatter, Gaardmand Christen Bentzens Hustru i Øslev, 66 Aar'. [Kettrup døde k 1814-1843, opslag 3]

Begravet d. 9. Mai 1830: Birgitte Jensdatter, Gmd Christen Bentzöns Koun i Øslev, 66 Aar. [Kettrup døde k 1814-1843, opslag 3]

Vi vender tilbage til dette hjørne af slægten senere i denne krønike – hvor et andet spor igen leder os hen til parret Berthe Jensdatter og Christen Bendtsen i Kettrup sogn.

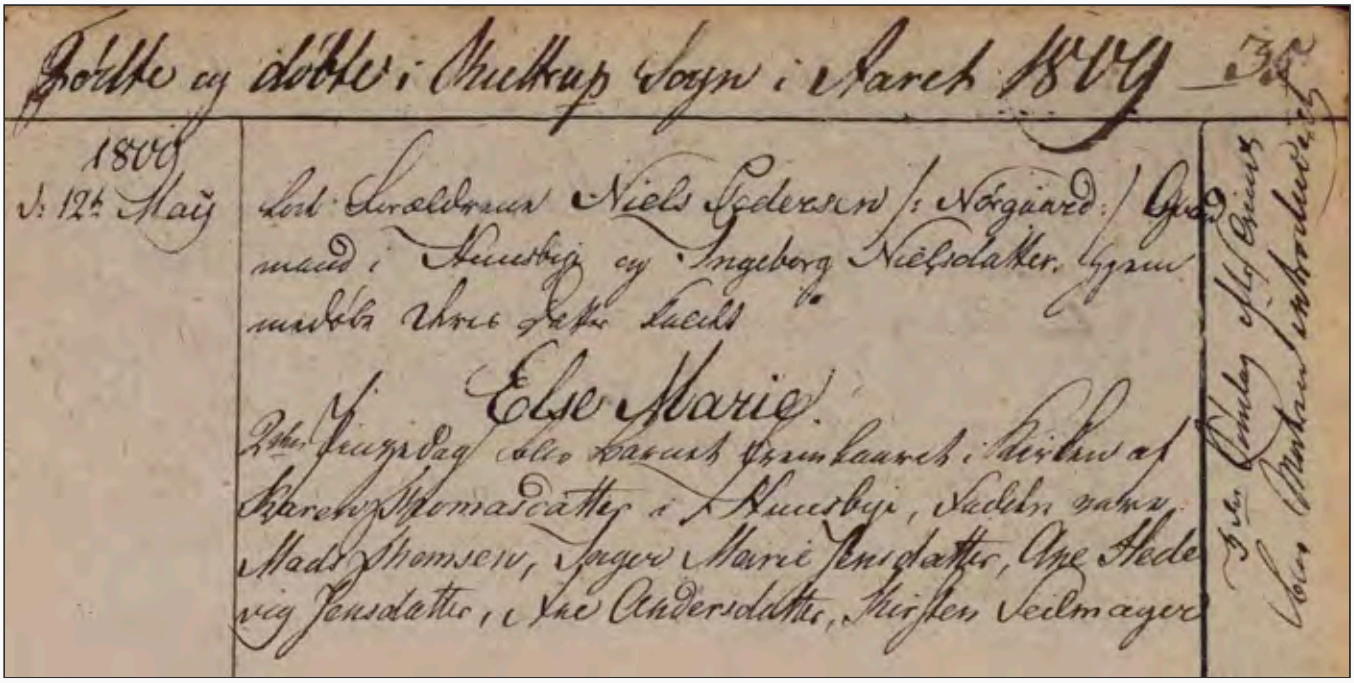
Morfar Niels Møllers anetavle kan ses her: Niels Møllers anetavle.

2. Otto Edvard Jensens mødrene slægt.

Thisted, Vester Han, Kettrup, Kjettrup Mark, En gaard, Ørebro, 40, FT-1855, C9750
Navn: Alder: Civilstand: Stilling i husstanden: Erhverv: Fødested:
Jens Christian Christensen 54 Gift Gaardmand Her i Sognet
Else Marie Nielsdatter 45 Gift Hans kone Her i Sognet
Birgitte Jensdatter 19 Ugift Barn Her i Sognet
Niels Møller Jensen 15 Ugift Barn Her i Sognet
Søren Larsen Jensen 14 Ugift Barn Her i Sognet
Jens Peter Jensen 11 Ugift Barn Her i Sognet
Christian Jensen 9 Ugift Barn Her i Sognet
Ingerborg Marie Jensen 5 Ugift Barn Her i Sognet
Otto Edvard Jensen 3 Ugift Barn Her i Sognet

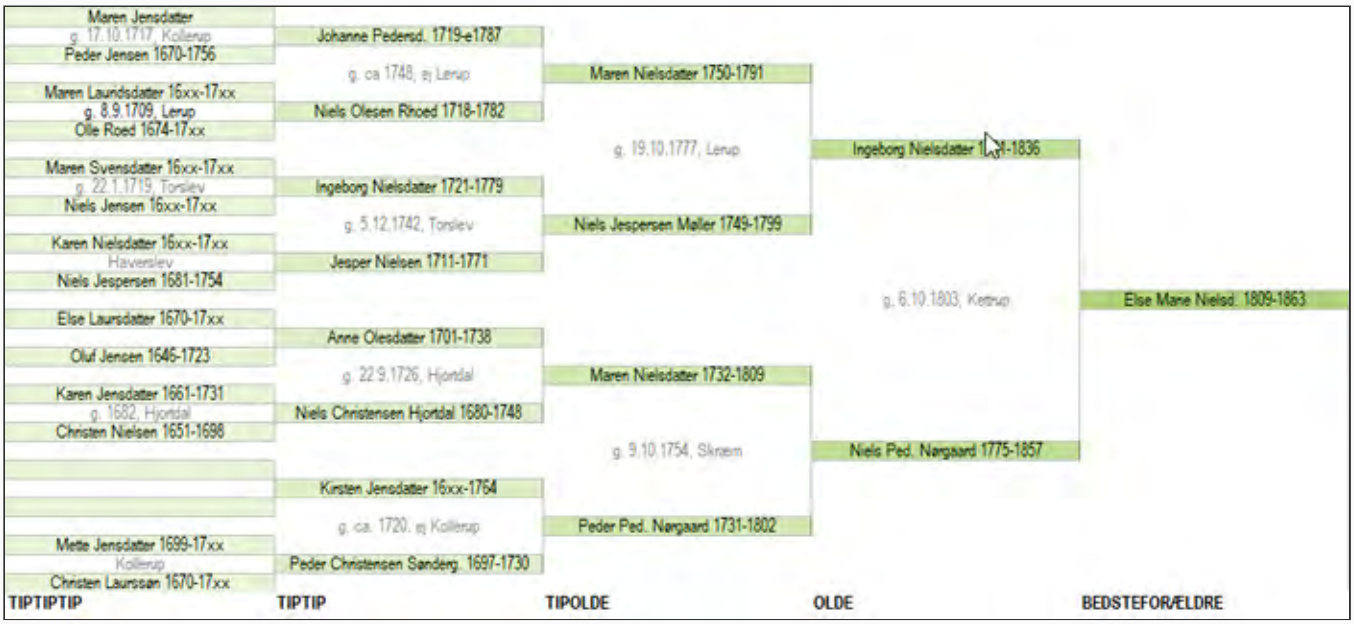
I følge folketællingen 1855 nævnt ovenfor er morfar Niels Møllers farmor **Else Marie Nielsdatter** ligesom hans farfar, Jens Christian, født i Kettrup sogn – og ud fra den oplyste alder er det et godt gæt, at hun er født

omkring 1809 eller 1810. Et opslag i kirkebogen bekræfter dette; Else Marie er født i maj 1809.

Else Marie, født i maj måned 1809. Udsnit af en side i dåbsregistret, Kettrup sogns kirkebog. [Kettrup 1805-1814, opslag 22]

Præstens håndskrift er flot og let læselig – og det fremgår, at forældrene Niels Pedersen Nørgaard, gårdmand i Huusby, og Ingeborg Nielsdatter hjemmedøber deres datter Else Marie den 12. maj 1809.

Anetavle for morfar Niels Møllers farmor Else Marie Nielsdatter f. 1809.

2. pinsedag 1809 – det vil sige den 22. maj – bliver barnet frembåret i kirken af Karen Thomasdatter i Huusby. Faddernes navne er Mads Thomsen, Inger Marie Jensdatter, Ane Hedevig Jensdatter, Ane Andersdatter og Kirsten Seilmager. 3die Søndag efter Pinse blev Moderen introduceret. [Kettrup 1805-1814, opslag 22]

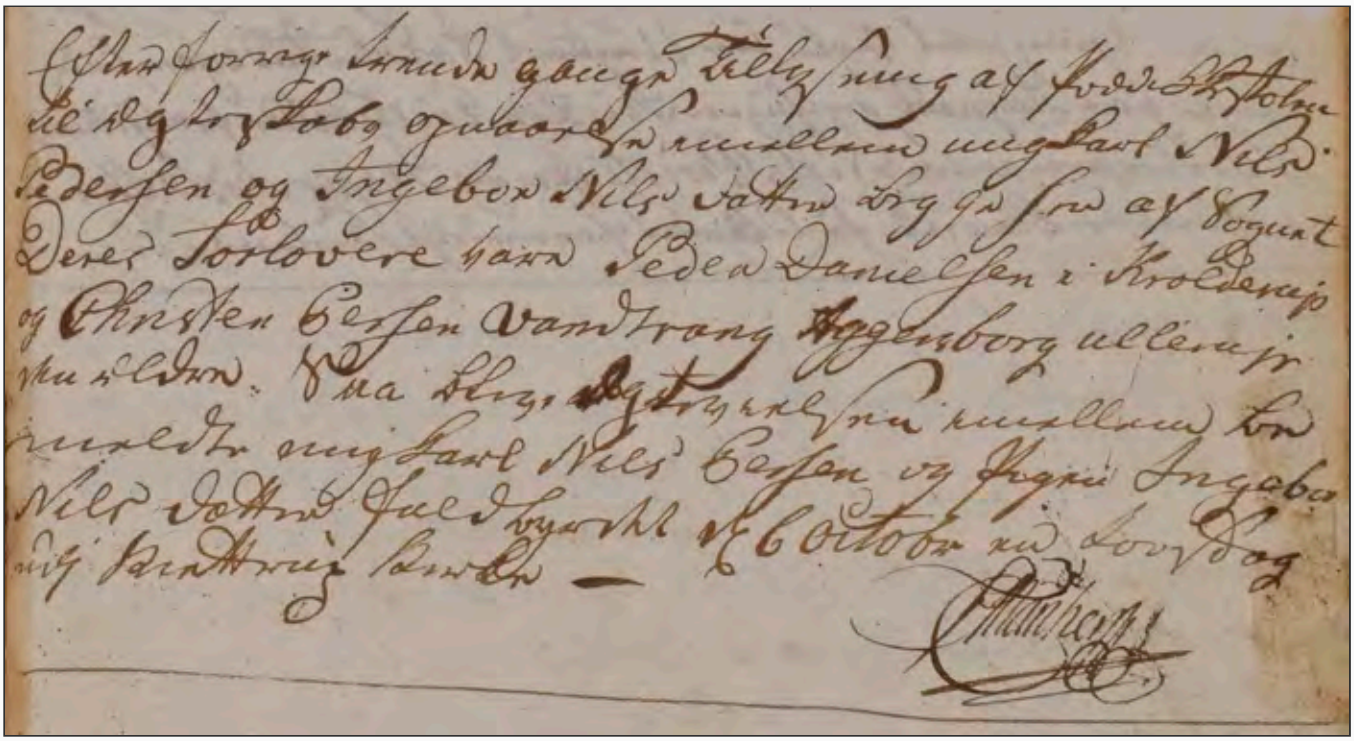
Det andet af min morfar Niels Møllers fire oldeforældrepar er altså **Niels Pedersen** og **Ingeborg Nielsdatter**, bosiddende i Husby syd for Fjerritslev, et par kilometer øst for Kettrup kirke. Niels er gårdmand, altså tilsyneladende blandt de bedrestillede i landsbyen – hvilket understøttes af, at gudmoderen Karen Thomasdatter i følge folketællingen 1801 er hustru til gårdejer Peder Nielsen på Husbygaard.

Kettrup kirke i maj 2017. Her er mange af slægtens medlemmer blevet døbt, konfirmeret, gift og begravet.

Jeg er sikker på at have identificeret Else Maries forældre, men umiddelbart finder jeg i Kettrup sogn ikke parret i folketællingerne. Det undrer mig – for som gårdmandspar i Husby er det næppe sandsynligt, at både Niels Pedersen og Ingeborg Nielsdatter er tilflyttere fra et andet sogn.

Jeg går i gang med systematisk at gennemblade Kettrup sogns kirkebog og kan konstatere, at parret før Else Marie i 1809 døber datteren Else Marie I i 1807 [Kettrup 1805-1814, opslag 19] (hun dør som spæd i 1808), datteren Maren i 1805 [opslag 13] og sønnen Peder i 1804. [Kettrup 1773-1804, opslag 74]

Klip fra Kettrup 1803: Niels Pedersen og Ingeborg Nielsdatter bliver gift den 6. oktober. [Kettrup 1773-1804, opslag 87]

Copulationsregistret oplyser, at Niels og Ingeborg bliver gift i Kettrup den 6. oktober 1803, ”begge her af sognet”. Forloverne er Peder Danielsen i Krøldrup og Christen Persen Vandtrang fra Aggersborg.

Hele teksten i ægteskabsoptegnelsen lyder med hjælp fra DIS-forum som følger:
"Efter forrige tvende gange Tillysning af Prædikestolen til Ægteskabs opnaaelse mellem ungkarl Nils Pedersen og Ingebor Nilsdatter begge her af Sognet. Deres Forlovere vare Peder Danielsen i Krolderup (= Krøldrup i Aggersborg sogn) og Christen Persen Vandtrang Aggersborg Ullerup den ældre. Saa blev Ægtevielsen mellem bemeldte ungkarl Nils Persen og Pigen Ingebor Nilsdatter fuldbyrdet d 6 Octobr en Torsdag udi Kiettrup Kirke". [Kettrup 1773-1804, opslag 87]

Den første forlover Peder Danielsen er gift med brudgommen Niels Pedersens søster Margrethe Pedersdatter f. 1764. Parret bliver gift i Kettrup i juni 1786. [Kettrup 1773-1804, opslag 82]

Den anden forlover Christen Pedersen Vandtrang fra Aggersborg sogn er gift med Niels Pedersens anden søster Anne Pedersdatter f. 1771. Enkemanden Vandtrang på 60 år bliver gift med 29-årige Anne i Kettrup kirke den 25. februar 1800. [Kettrup 1773-1804, opslag 86]

Hjørring, Øster Han, Aggersborg, Ullerup By, , 2, FT-1801, B4713
Navn: Alder: Status: Stilling i familien: Erhverv: Fødested:
gl. Kresten Pedersen Vandtrang 61 Gift husbonde bonde og gaardbeboer
Ane Pedersdatter 30 Gift hans kone
Mette Katrine Andersdatter 14 Ugift tjenestepige
Niels Larsen 18 Ugift tjenestekarl

Som vi skal se senere, er begge Ingeborg Nielsdatters forældre døde, da Ingeborg i 1803 bliver gift med Niels Pedersen.

Niels Pedersen af Kettrup og Kollerup.

Jeg leder efter Niels Pedersen og Ingeborg Nielsdatter i folketællingen 1834, men finder dem ikke i Kettrup sogn. Da jeg udvider søgningen til hele Vester Han Herred, finder jeg parret i Kollerup et par kilometer nordøst for Fjerritslev. Parret har altså i mellemtiden forladt Husby og Kettrup sogn.

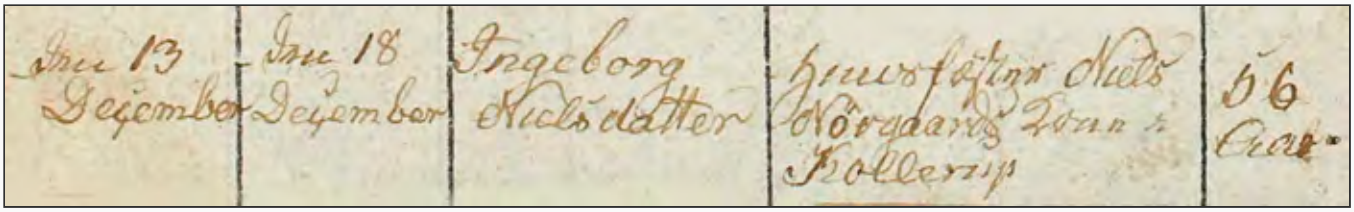

Vejen fra Hjortdal mod Kollerup, maj 2017.

Thisted, Vester Han, Kollerup, Kollerup Bye, et Huus, 17, FT-1834, C5918
Navn: Alder: Gift?: Pos. husstand: Erhverv: Fødested:

Niels Pedersen Nørgaard 60 Gift Huusmand
Ingerborg Nielsdatter 53 Gift Hans Kone
Karen Marie Nielsdatter 15 Ugift Deres Døttre
Kirsten Nielsdatter 10 Ugift Deres Døttre

Ved den følgende folketælling 1840 er Niels Pedersen enkemand med en hjemmeboende datter Kirsten Nielsdatter på 16 år. Hustruen Ingeborg Nielsdatter dør som 56-årig i 1836. [Kollerup døde k 1814-1840, opslag 6]

Ingeborg Nielsdatter, 'Huusfæster Niels Nörgaards Koun i Kollerup', dør som 56-årig i 1836. [Kollerup døde k 1814-1840, opslag 6]

Ved folketællingen 1845 bor Niels Pedersen Nørgaard som 71-årig på aftægt hos sønnen Peder Nielsen Nørgaard, som er gårdmand i Kollerup by.

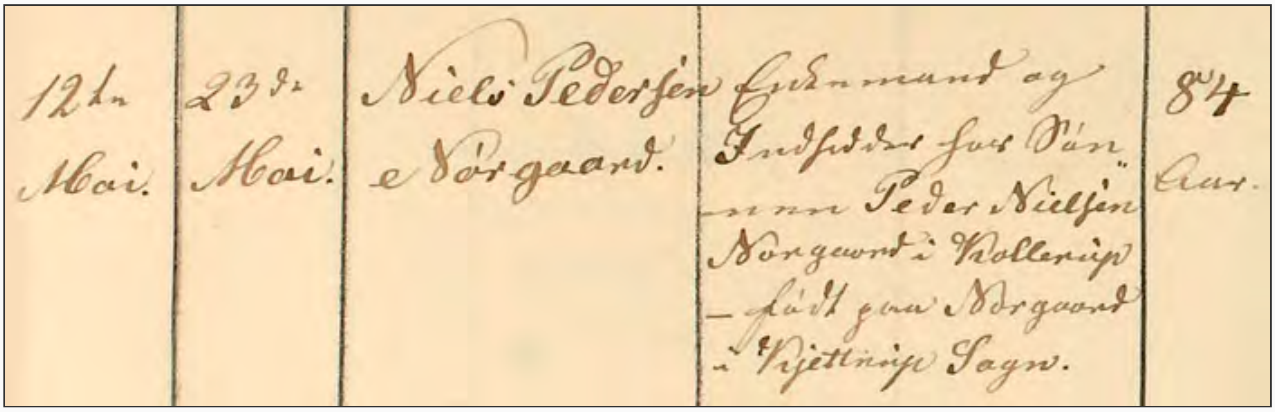
Thisted, Vester Han, Kollerup, Kollerup by, gaard, 26, FT 1845, A3804
Navn: Alder: Gift?: Pos. husstand: Erhverv: Fødested:
Peder Nielsen Nørgaard 41 gift gaardmand Kjettrup sogn, Thisted amt
Mette Marie Jensdatter 46 gift hans kone her i sognet
Oline Johanne Pedersdatter 12 ugift deres barn her i sognet
Søren Christian Pedersen 5 ugift deres barn her i sognet
Niels Jensen Pedersen 3 ugift deres barn her i sognet
Niels Pedersen Nørgaard 71 enke huusfaders fader, der af ham forsørges Kjettrup sogn, Thisted amt

Moderne kort over Han Herred – Gøttrup, Kettrup, Øslev, Husby, Bejstrup, Haverslev – og egnen øst for Fjerritslev med Kollerup, Hjortdal, Lerup og Tranum kirker.

Ved de efterfølgende folketællinger i 1850 og 1855 bor Niels Pedersen stadig på aftægt hos sønnen i Kollerup. Sønnen Peder Nielsen Nørgaard har med to tjenestefolk i huset nok en af de lidt større bedrifter i sognet.

Niels Pedersen Nørgaard dør som 84-årig den 12. maj 1857, og i forbindelse med begravelsen nævner kirkebogen, at han er "Enkemand og Indsidder hos Sønnen Peder Nielsen Nørgaard i Kollerup, er født på Nørgaard i Kjettrup sogn". [Kollerup døde m 1840-1882, opslag 7]

12te Mai. | 23de Mai. | Niels Pedersen e Nørgaard. | Enkemand og Indsidder hos Sønnen Peder Nielsen Nørgaard i Kollerup – født paa Nørgaard i Kjettrup Sogn. | 84 Aar.

Niels Pedersen Nørgaard dør i Kollerup den 12. maj 1857, 84 år gammel. [Kollerup døde m 1840-1882, opslag 7]

Nørgaard af Kettrup sogn.

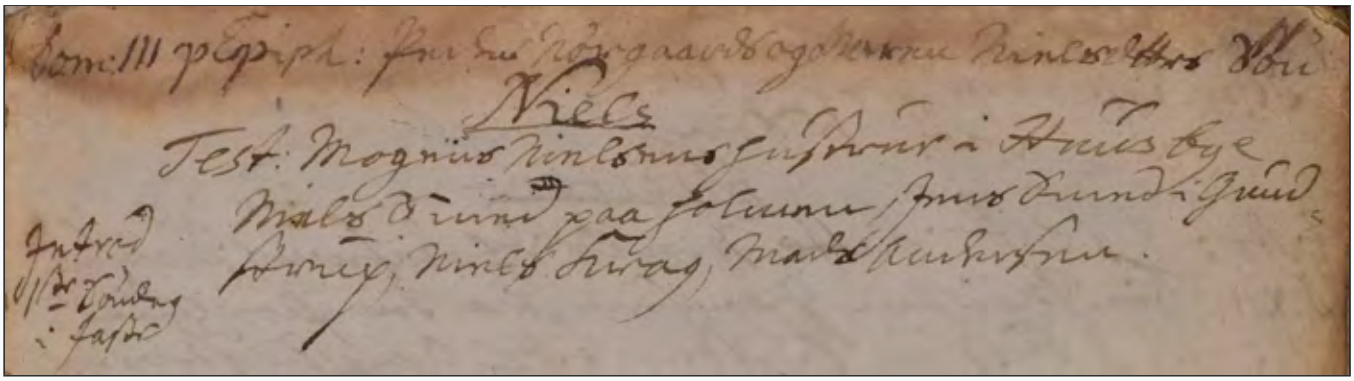
Næst skridt er at finde forældrene til henholdsvis Niels Pedersen Nørgaard f. cirka 1774 og Ingeborg Nielsdatter f. cirka 1781. Vi ved, parret bliver gift i Kettrup i 1803 og kan derfor lede efter dem enkeltvis i folketællingen 1801. Først finder jeg Niels i denne familie i Kettrup i 1801:

Thisted, Vester Han, Kettrup, Trustrup Bye, , 53, FT-1801, b6087
Navn: Alder: Civilstand: Stilling i husstanden: Erhverv: Fødested:
Peder Persen 70 Gift hosbond bonde og gaardbeboer
Maren Nilsdatter 68 Gift hans kone
Nils Persen 25 Ugift deres søn
Else Sørensdatter 15 Ugift tjenestefolk
Christen Sørensen 20 Ugift tjenestefolk

Samme familie optræder med lidt andre stavemåder for navnene i folketællingen i 1787, altså 14 år tidligere:

Thisted, Vester Han, Kettrup, Trustrup Bye, , 1, FT-1787, B2964
Navn: Alder: Civilstand: Stilling i husstanden: Erhverv: Fødested:
Peder Pedersen 58 Gift hosbonde bonde og gaardmand
Maren Nielsdatter 54 Gift madmoder
Niels Pedersen 10 Ugift deres barn
Anne Pedersdatter 15 Ugift deres barn
Magrethe Pedersdatter 27 Gift deres barn, kone
Peder Danielsen 29 Gift hendes mand
Daniel Pedersen 1 Ugift deres søn

Alderen ser ud til at passe – han er 25 ved folketællingen i 1801 og dermed 27, da han bliver gift – og navnet på hans søsters ægtemand, Peder Danielsen, som sammen med hustru og spædbarn bor på gården i 1787, er identisk med navnet på en af de to forlovere, da Niels og Ingeborg bliver gift i 1803.

Dom. III p. Epiphania (=3. søndag efter Helligtrekonger den 6. januar, dvs. den 22. januar 1775) Peder Nörgaards og Maren Nielsdatters Sön Niels. [Kettrup 1773-1804, opslag 10]

Niels er født og opvokset i den lille flække Trustrup i Kettrup sogn, formodentlig på gården Nørgaard, hvor han bosætter sig med Ingeborg, da de to bliver gift i 1803. Niels overtager formodentlig fæstet efter sin far Peder Pedersen.

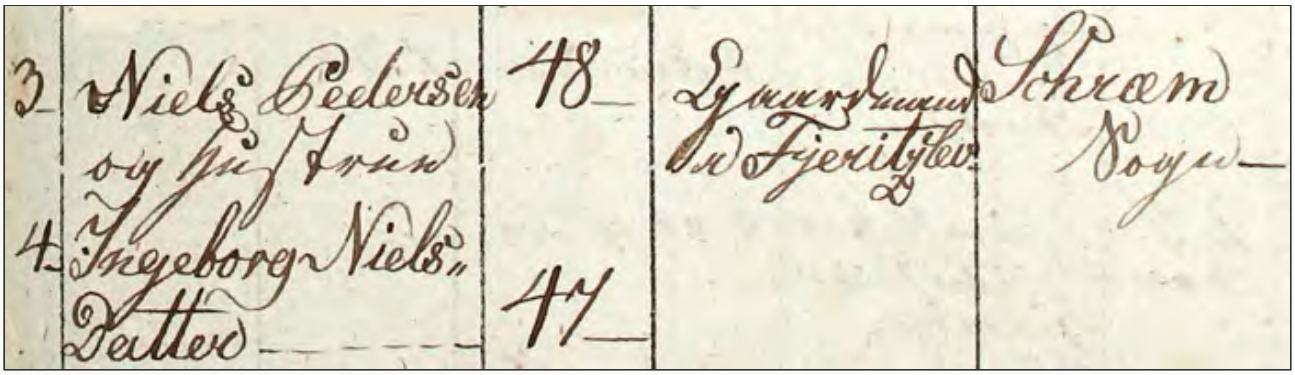
Hermed er vi kommet et slægtled dybere. Navnene på det tredje af morfar Niels Møllers otte tipoldeforældrepar er **Peder Pedersen** født cirka 1731 og **Maren Nielsdatter** født cirka 1733.

Udsnit af sognekort for Kettrup cirka 1816. Nørgaard ligger cirka en kliometer øst for landsbyen Huusby. Bemærk de mange gravhøje i området.

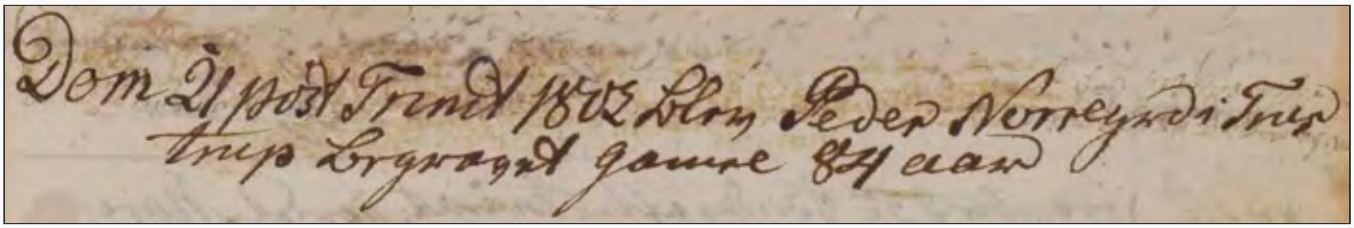
Da sønnen Niels Pedersen bliver døbt i 1775, registreres forældreparret i kirkebogen som 'Peder Nørgaard og Maren Nielsdatter'. [Kettrup 1773-1804, opslag 10] Tilnavnet **Nørgaard** skyldes, at barnefaderen Peder Pedersen er fæster af gården Nørgaard i lokaliteten Trustrup tæt ved landsbyen Husby i Kettrup sogn, se sognekortet ovenfor.

Efterfølgende overtager sønnen Niels Pedersen gården uden for Husby og dermed også tilnavnet Nørgaard, som han bærer med sig, da han og hustruen Ingeborg Nielsdatter i løbet af 1820'erne flytter nordpå til Kollerup sogn.

Niels Pedersen og Hustru Ingeborg Nielsdatter opføres i tilgangslisten for Kollerup sogn 1824. Han er 48 år og Gaardmand i Fjerritslev, hun er 47 år, parret bosætter sig i Skræm sogn. [Kollerup tilgang 1814-1839, opslag 2]

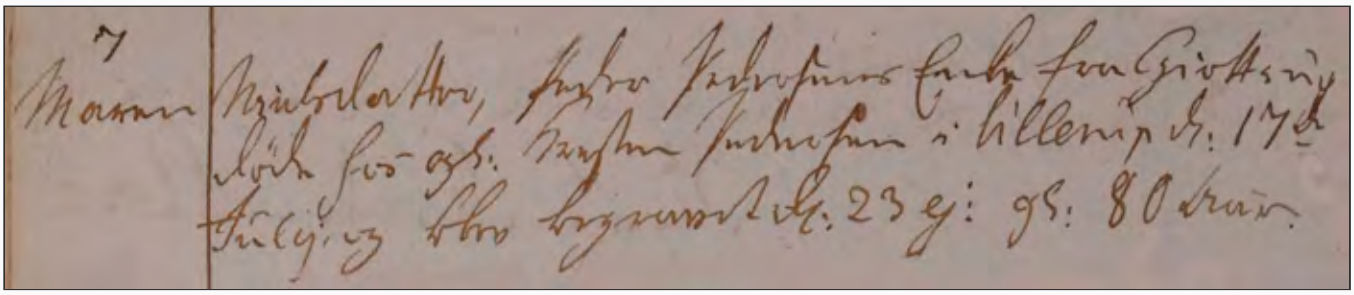
Niels Pedersen og Hustru Ingeborg Nielsdatter opføres i tilgangslisten for Kollerup sogn 1824. Han er 48 år og Gaardmand i Fjerritslev, hun er 47 år, parret bosætter sig i Skræm sogn. [Kollerup tilgang 1814-1839, opslag 2] Efterfølgende nævnes i kirkebogen 1833, at Niels Pedersen Nørgaard nu er 'Hmd i Kollerup'. [Kollerup tilgang 1814-1839, opslag 5]

Peder Pedersen Nørgaard dør i 1802. [Kettrup 1773-1804, opslag 65]

Gamle Peder Pedersen Nørgaard dør som cirka 73-årig (i følge folketællingerne ovenfor) i 1802. [Kettrup 1773-1804, opslag 65] Kirkebogen hævder, han er 84. Hustruen Maren Nielsdatter er 68 ved folketællingen i 1801. Registreringen af hendes død efter 1801 ses ikke i Kettrup kirkebog.

Jeg tænker, at hun efter ægtemandens død i 1802 måske er på aftægt hos datteren Ane Pedersdatter og Gamle Christen Vandtrang i Aggersborg – og det viser sig at være korrekt. Aggersborg kirkebog oplyser i året 1809, at 'Maren Nielsdatter, Peder Pedersens Enke fra Giøttrup døde hos Gl. Kristen Pedersen i Ullerup d. 17de July og blev begravet d. 23. gl: 80 Aar'.

Maren Nielsdatter dør hos datteren Ane Pedersen i Aggersborg i juli måned 1809. [Aggersborg 1805-1814, opslag 48]

Optegnelsen er lidt upræcis. Maren er fra Kettrup, ikke Gøttrup, og hun er næppe fulde 80 år gammel, men der er ingen tvivl om, at dette er vores Maren Nielsdatter. [Aggersborg 1805-1814, opslag 48]

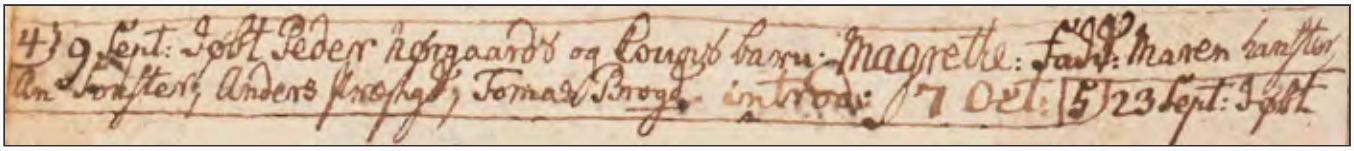
Næste skridt er at finde forældrene til Peder Pedersen Nørgaard og Maren Nielsdatter.

Peder Pedersen f. 1731 og Maren Nielsdatter f. 1732 af Kollerup sogn.

Thisted, Vester Han, Kettrup, Trustrup Bye, , 53, FT-1801, b6087
Navn: Alder: Civilstand: Stilling i husstanden: Erhverv: Fødested:
Peder Persen 70 Gift hosbond bonde og gaardbeboer
Maren Nilsdatter 68 Gift hans kone
Nils Persen 25 Ugift deres søn

Hvis aldersangivelserne ved folketællingerne 1787 og 1801 er korrekte, er Peder Pedersen født cirka 1731 og Maren Nielsdatter omkring 1733.

Peder Pedersen Nørgaard og Maren Nielsdatter får følgende børn i perioden: Margrethe f. 1764 [Kettrup 1724-1772, opslag 63, Anne f. 1771 [opslag 66] og vores ane Niels f. 1775. [Kettrup 1773-1804, opslag 10]

4) D. 9 Sept (1764): døbt Peder Nørgaards og Kounes barn Margrethe. Fadd: Maren Hansdatter, An Poulsdatter, Anders Præstegaard, Thomas Brogaard. Introd: 7 Oct. [Kettrup 1724-1772, opslag 63]

Parret bliver sandsynligvis gift kort før fødslen af datteren Margrethe i 1764, men vielsen ses ikke i Kettrup sogn. Jeg leder efter parrets bryllup i kirkebøgerne for de omkringliggende sogne Gøttrup, Klim, Thorup Bejstrup, Haverslev, Skræm – og i Kollerup finder jeg en optegnelse, der måske er den, jeg leder efter.

Kollerup kirkebog oplyser, at 'Peder Pedersen af Søndergaard i Fieritsleuf og Maren Nielsdatter af Graven (bliver) trolovede d. 15. May 1754 og copulerede i Schrem Kirke d. 9. Octobr'. [Kollerup 1714-1771, opslag 167]

Navnene Peder Pedersen og Maren Nielsdatter er de rigtige, men årstallet 1754 passer dårligt med, at parret – så vidt vi ved – får deres første barn 10 år senere i 1764. Forbindelsen skal underbygges med flere detaljer, før vi kan være sikre på sammenhængen.

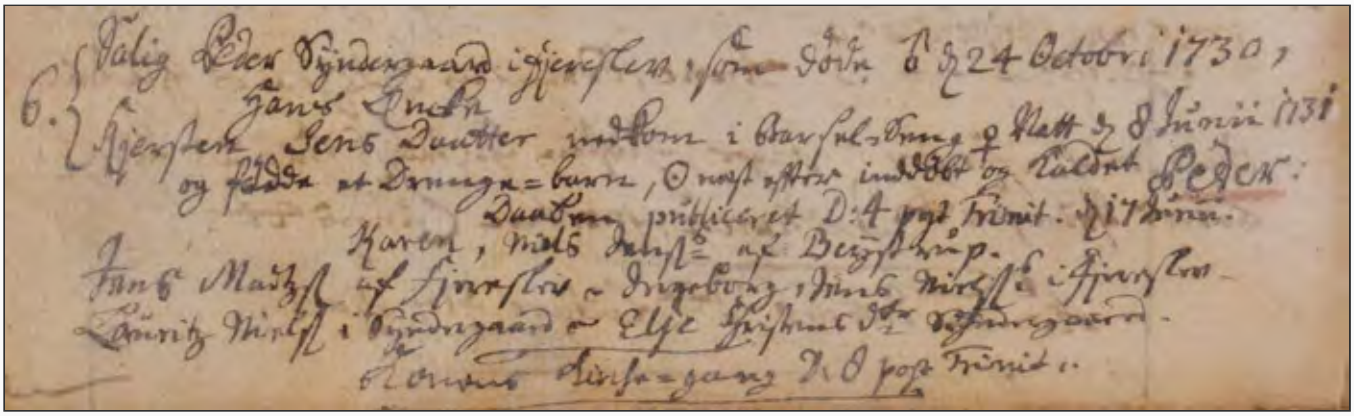
Jeg prøver at søge hjælp i Slægt og Datas aneefterlysning, og det giver nogle spor, som overbeviser mig om, at ovenstående par er det, jeg leder efter. Flere kyndige slægtsforskere byder ind med brugbare links og gode forslag.

Skræm kirke i maj 2017. [Mit eget foto]

Peder Pedersen af Søndergaard i Fjerritslev.

Hvis vi har fat i det rigtige par, finder vi Peder Pedersen af Søndergaard i Fjerritslev i denne dåbsoptegnelse fra 1731. Fjerritslev er i 1700-tallet en beskeden landsby i Kollerup sogn, og sognets kirke ligger i Kollerup. Det er først efter konstruktionen af jernbanen i 1890'erne, at Fjerritslev bliver stor.

Klip fra Kollerup kirkebog 1731: Salig Peder Syndergaard i Fjerislev som døde den 24 Octobr. 1730, hans Enke Kjertsten Jensdatter nedkom d. 8 Junii 1731 og fødte et Drengebarn (...) kaldet Peder. [Kollerup 1712-1771, opslag 35]

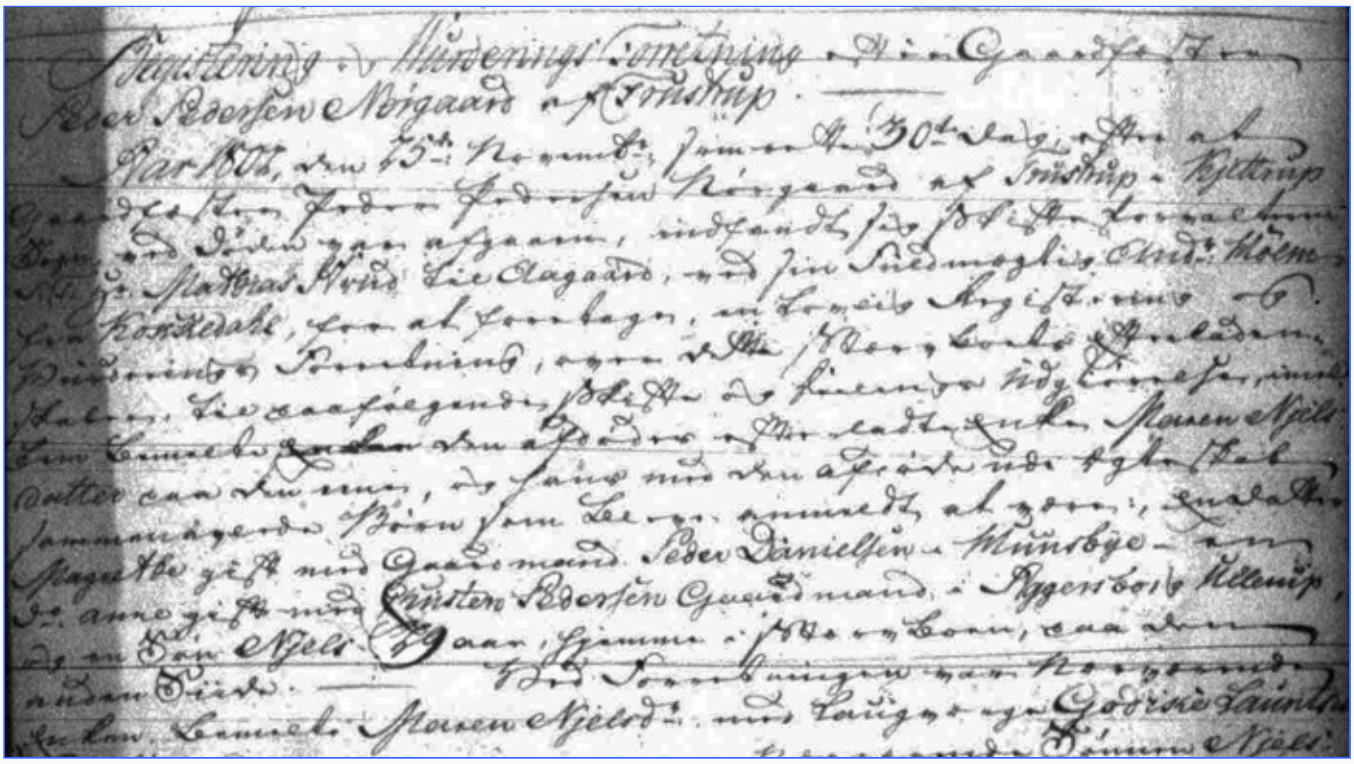
Peder Pedersens forældre er afdøde 'Peder Christensen Syndergaard i Fjerislev' og hans enke 'Kjersten Jensdatter'. Barnefaderen Peder Søndergaard dør som 33-årig året før, sønnen bliver født [Kollerup 1712-1771, opslag 129] – og med navnet **Peder** er den lille dreng opkaldt efter sin afdøde far.

Enken Kirsten Jensdatter bliver efterfølgende i juni 1733 gift med Ivar Christensen. [Kollerup opslag 1712-1771, opslag 160]

Peder Christensen og Kirsten Jensdatter af Søndergaard i Fjerritslev får i følge olderne.dk i alt 6 børn i perioden fra 1721: Laurits (også kendt som Lars) 1721 [Kollerup 1712-1771, opslag 16], Anne 1723 [opslag 20], Margrethe 1725 [opslag 24], Margrethe 1727 [opslag 27], Jens 1729 [opslag 31] og Peder 1731 [opslag 35].

Opgaven i det følgende er at sandsynliggøre, at sønnen Peder Pedersen f. 1731 er samme person som vores ane Peder Nørgaard i Trustrup.

I den nævnte aneefterlysning i Slægt og Data henviser Lindy Kirkensgaard Kær til Peder Pedersens skifte i 1802. Afdøde registreres som Peder Pedersen Nørgaard, og det oplyses, at den efterladte enke er Maren Nielsdatter, og at parret har tre børn sammen: Margrethe gift med Gaardmand Peder Danielsen i Huusbye, Anne gift med Gaardmand Christen Pedersen i Aggersborg Allerup og en Søn Niels 29 år.

Skiftet efter Peder Pedersen Nørgaard af Trustrup, 1802. Klik på billedet for at se en større udgave.

Desuden fremgår det af skifteprotokollen, at enkens lavværge er **Godik Larsen** af Vester Drøstrup, og Godik er faktisk barnebarn af den nævnte Peder Christensen af Søndergaard i Fjerritslev. Lindy Kirkensgaard skriver følgende:

"Godik 1758-1818 er søn af Lars Pedersen 1721-1783, søn af Peder Christensen 1697-1730".

Lars Pedersen f. 1721 er Peder Christensen ældste søn og storebror til Peder Pedersen f. 1731. Vi har hermed et link imellem Peder Pedersen født i Søndergaard 1731 og Peder Pedersen Nørgaard af Trustrup i Kettrup sogn. Forbindelsen understøtter, at der er tale om samme person. Lavværgen Godik Larsen er Peder Pedersen Nørgaards nevø.

En anden forbindelse, som styrker sandsynligheden for, at vi har fat i de rigtige aner, ses gennem Peder Pedersens søster Anne Pedersdatter f. 1723.

Anne Pedersdatter bliver den 3. februar 1746 gift med Anders Madsen fra Huusbye i Kettrup sogn. [Kollerup 1712-1771, opslag 165] Parret får børnene Mads f. 1747, Peder f. 1750 og Inger f. 1752.

Anders Madsen dør i 1757, og i min aneefterlysning i Slægt og Data henviser K. Thidemann til skiftet efter Anders dateret den 10. januar 1758. Det fremgår her, at enken Anne Pedersdatter's stedfar Iver Christensen af Fjerritslev er hendes formynder.

Som vi har set ovenfor, dør Anne Pedersdatters far Peder Christensen af Syndergaard i Fjerislev i 1730 før fødslen af sønnen Peder i 1731. Enken (og Anne og Peders mor) Kirsten Jensdatter bliver efterfølgende i 1733 gift med Ivar Christensen. [Kollerup opslag 1712-1771, opslag 160]

Gamle gravhøje på bakkekammen nær Husby i Vester Han Herred, april 2011. [Mit eget foto]

Efter ægtemanden Anders Madsens død bliver Peder Pedersens søster Anne Pedersdatter den 6. oktober 1758 gift med Thomas Brogaard af Husby. [Kettrup 1724-1772, opslag 124] (Jeg linker her til den ældre sort-hvide affotografering af kirkebogen. Det pågældende opslag mangler i den nye affotografering, som er i farver. Fejlen er i september 2026 meldt til Rigsarkivet i Viborg) Anne Pedersdatter er fra 1746 bosiddende i Husby i Kettrup sogn tæt ved gården Nørgaard i Trustrup.

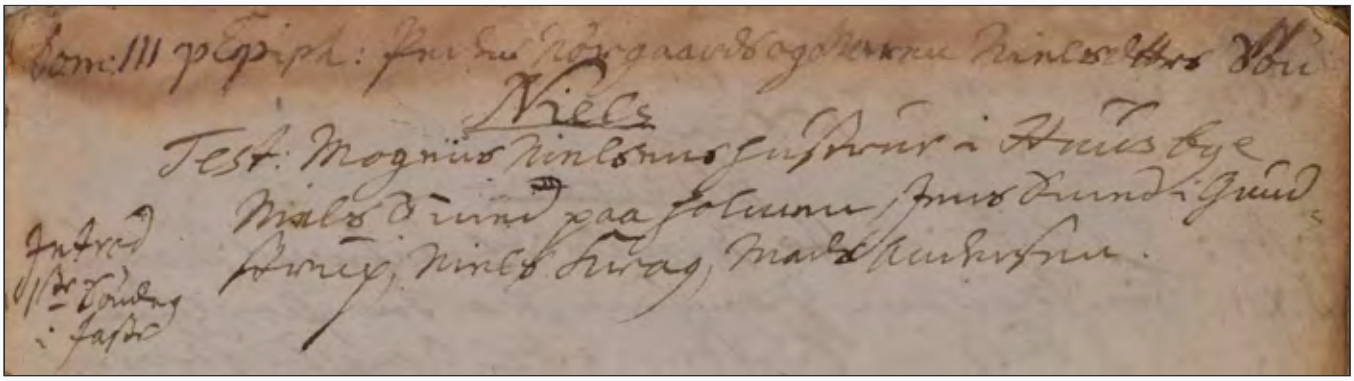
Anne Pedersdatters mand Thomas Brogaard nævnes som fadder ved dåben af Peder Pedersen Nørgaard og Maren Nielsdatters børn Margrethe f. 1764 og Anne f. 1771. [Kettrup 1724-1772, opslag 63 og 66] Og Peder Pedersens hustru Maren Nielsdatter nævnes som fadder ved dåben af Thomas Brogaards og Anne Pedersdatters datter Karen i 1766. [Kettrup 1724-1772, opslag 63].

Thomas Brogaard nævnes som fadder ved dåben af Peder Pedersen og Maren Nielsdatters datter Anne f. 1771. [Kettrup 1724-1772, opslag 66], og Peder Pedersens hustru Maren Nielsdatter nævnes som fadder ved dåben af Thomas Brogaards og Anne Pedersdatters datter Karen i 1766. [Kettrup 1724-1772, opslag 63].

Thomas Christensen Brogaard dør i 1772, og i aneefterlysningen nævnt ovenfor har K. Thidemann også en henvisning til Thomas Brogaards skifte. Enken Anne Pedersdatters laugværge er Peder Pedersen i Trustrup, altså hendes bror og vores ane Peder Pedersen Nørgaard af Trustrup.

Efter ægtemanden Thomas Brogaards død, bliver Anne Pedersdatter som 50-årig i 1773 gift med den 26 år yngre Mogens Nielsen f. 1749. [Kettrup 1773-1804, opslag 77]

Klip fra Kettrup kirkebog 1775: Peder Nørgaard og Maren Nielsdatter døber sønnen Niels. [Kettrup 1773-1804, opslag 10]

Ved dåben af Peder Pedersen Nørgaard og Maren Nielsdatters søn Niels (vores ane) i 1775 nævnes 'Mogens Nielsens Hustru i Huusbye' blandt fadderne. Navnet på hustruen er Anne Pedersdatter, og Mogens Nielsen er Annes tredje ægtemand.

'Dom. III p. Epiphania (=3. søndag efter Helligtrekonger den 6. januar, dvs. den 22. januar 1775) Peder Nørgaard og Maren Nielsdatters Søn Niels Test: Mogens Nielsens Hustrue i Huusbye (= Anne Pedersdatter), Niels Smed paa Holmen, Jens Smed i Gundestrup, Niels Krag, Mads Andersen.

Sammenhængen er dermed hævet over enhver tvivl. Anne Pedersdatter f. 1723 og Peder Pedersen f. 1731 er søskende, og deres forældre er Peder Christensen og Kirsten Jensdatter af Søndergaard i Fjerritslev.

Anne Pedersdatter nævnes med sin tredje ægtemand ved folketællingen 1787 i denne husholdning i Husby:

Thisted, Vester Han, Kettrup, Huusbye, 5, FT-1787
Mogens Nielsen, 38, Gift, hosbonde, bonde og gaardmand
Anna Pedersdatter, 66, Gift, madmoder
Inger Andersdatter, 30, Ugift, barn af 1 ægteskab
Anders Thomsen, 25, Ugift, barn af 2det ægteskab
Karen Thomasdatter, 22, Ugift, barn af 2det ægteskab
Jens Christensen, 12, Ugift, tienestedræng

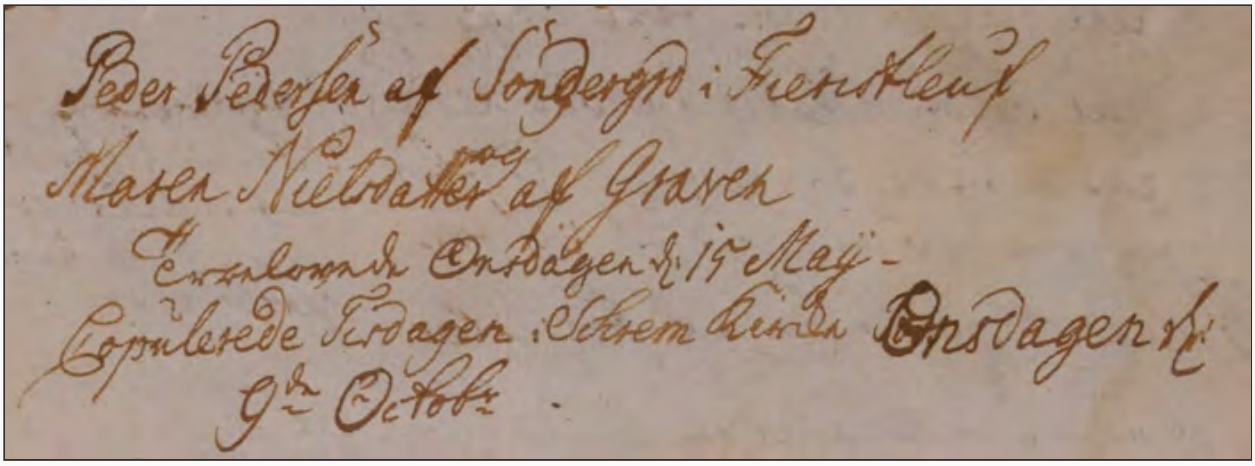
Nogle af Anne Pedersdatters børn fra de første ægteskaber i 1746 og 1758 med henholdsvis Anders Madsen og Thomas Brogaard er i 1787 stadig hjemmeboende på gården i Husby.

Kæmpehøj ved lokaliteten Husby Hole i maj 2017. [Mit eget foto]

Også Peder Pedersen Nørgaard og Maren Nielsdatter nævnes med deres børn i samme folketælling 1787.

Thisted, Vester Han, Kettrup, Trustrup Bye, , 1, FT-1787, B2964
Navn: Alder: Civilstand: Stilling i husstanden: Erhverv: Fødested:
Peder Pedersen 58 Gift hosbonde bonde og gaardmand
Maren Nielsdatter 54 Gift madmoder
Niels Pedersen 10 Ugift deres barn
Anne Pedersdatter 15 Ugift deres barn
Magrethe Pedersdatter 27 Gift deres barn, kone
Peder Danielsen 29 Gift hendes mand
Daniel Pedersen 1 Ugift deres søn

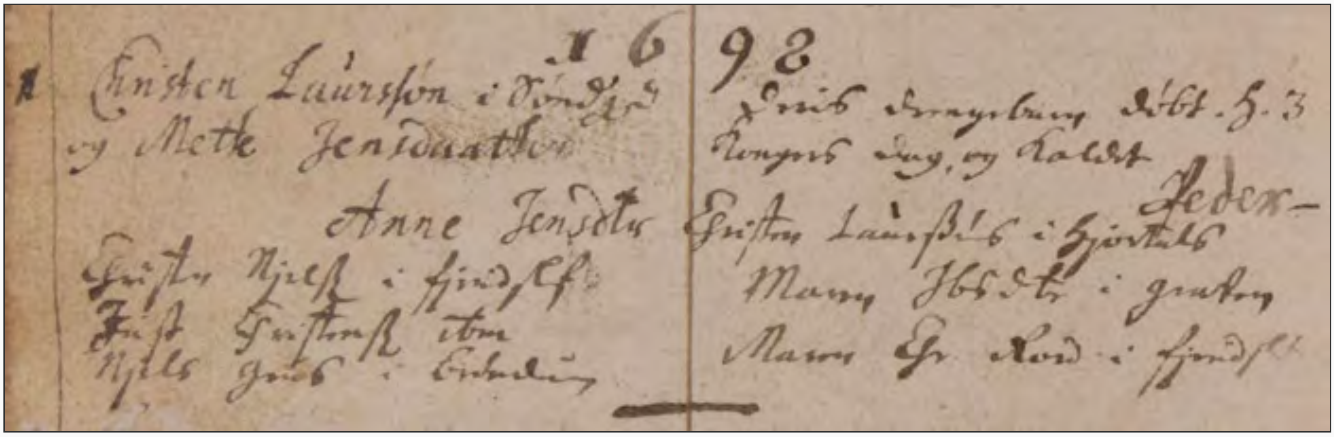

Peder Pedersen af Søndergaard i Fieritsleuf og Maren Nielsdatter af Graven trolovede Onsdagen d. 15. May (1754). Copulerede i Schrem Kirke Onsdagen d. 9. Octobr '. [Kollerup 1714-1771, opslag 167]

Vores aner Peder Pedersen Nørgard og Maren Nielsdatter stammer altså med sikkerhed fra Fjerritslev i Kollerup sogn, og deres vielse registreres som tidligere nævnt på denne måde i kirkebogen: 'Peder Pedersen af Søndergaard i Fieritsleuf og Maren Nielsdatter af Graven (bliver) trolovede d. 15. May 1754 og copulerede i Schrem Kirke d. 9. Octobr'. [Kollerup 1714-1771, opslag 167]

Peder Christensen af Søndergaard i Fjerritslev.

Peder Christensen og **Kirsten Jensdatter** af Søndergaard i Fjerritslev er det femte af morfar Niels Møllers 16 tiptip-oldeforældrepar. Peder og Kirsten får i alt 6 børn i perioden fra 1721: Laurits/ Laurs/ Lars 1721, Anne 1723, Margrethe 1725, Margrethe 1727, Jens 1729 og Peder 1731. Parret er formodentlig blevet gift omkring 1720, men ikke i Kollerup kirke.

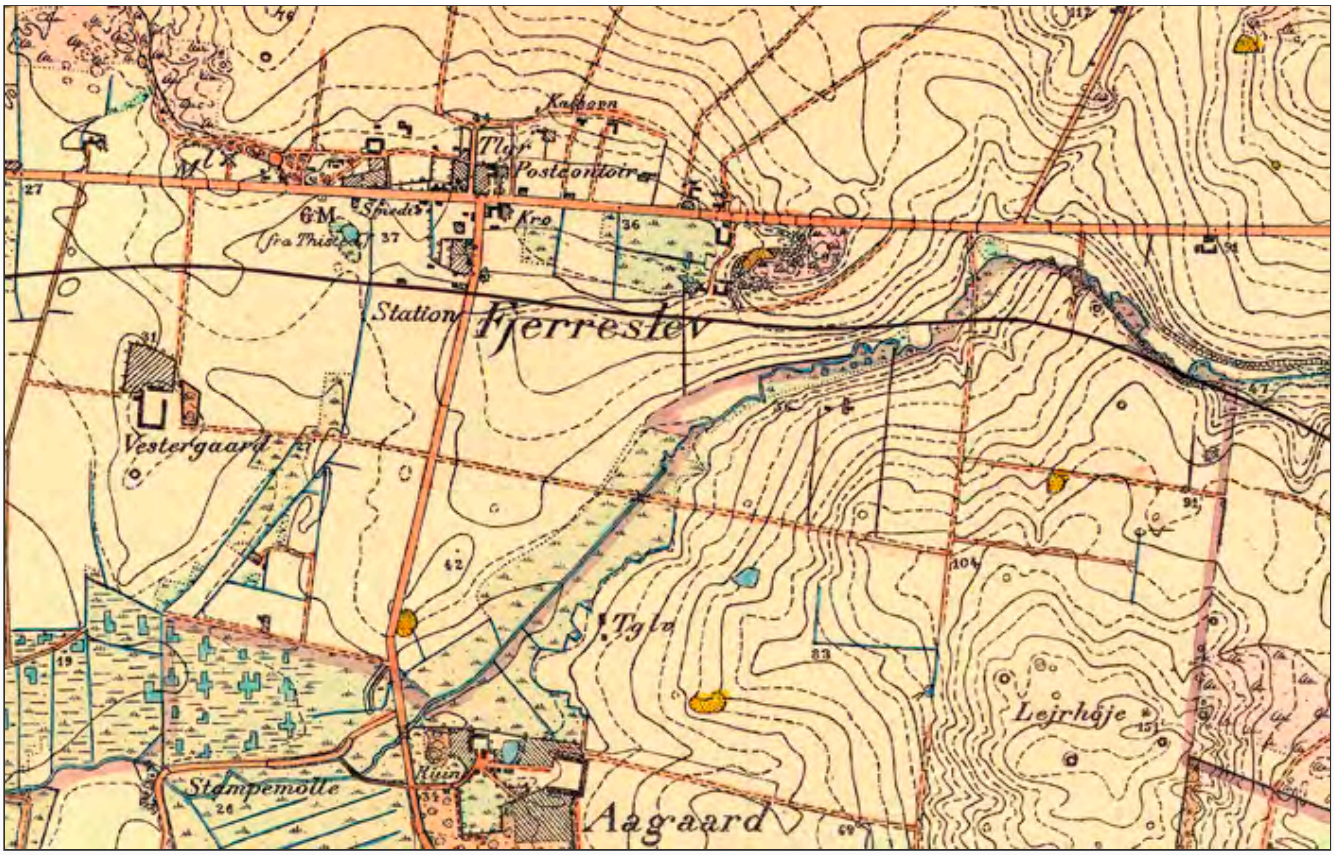

Kollerup kirkebog anno 1698: Christen Laurssøn i Sønderg. og Mette Jensdatter deres drengebarn døbt H. 3 Kongers dag og kaldet Peder. [Kollerup 1641-1712, opslag 84]

Slægtsforsker Erik Bjerre Fisker har i en tråd i Slægt og Data bidraget med flere detaljer om baggrundene for slægten på Søndergaard i Fjerritslev i starten af 1700-tallet. I den nævnte tråd efterlyses oplysninger om baggrunden for Peder Christensens hustru, Kirsten Jensdatter, men trods ihærdig søgen med hjælp fra andre slægtsforskere er det ikke lykkedes med sikkerhed at finde Kirstens hjemsogn.

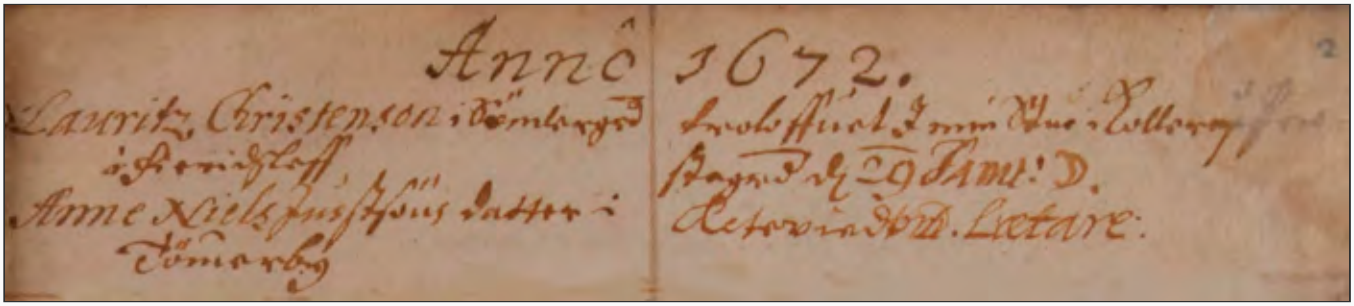
Peder Christensen er født og opvokset på Søndergaard i Fjerritslev og bliver døbt i Kollerup kirke på Helligtrekongersdag 1698. [Kollerup 1641-1712, opslag 84] Navnene på hans forældre er **Christen Lauritsen** (eller Laurssøn) og **Mette Jensdatter** af Søndergaard i Fjerritslev. Dette par er et af morfar Niels Møllers 3xtip oldeforældrepar.

Christen Lauritsen er født på Fjerritslev Søndergaard og døbt den 27. maj 1672. [Kollerup 1641-1712, opslag 47] Erik Fisker har ikke fundet hans død i Kollerup kirkebog. Christen Lauritsen er gift med Mette Jensdatter f. omkring 1669. Parret får 4 børn sammen: Mette Christensdatter, Peder Christensen, Else Christensdatter og Else Christensdatter.

Målebordskort over Fjerritslev anno 1883. Jenbanen er indtegnet og åbnede i 1897. Søndergård er ikke markeret, men lå efter sigende nær åløbet syd for jernbanen. [Historiske kort på nettet]

Christen Lauritsens far er **Laurits Christensen** f. omkring 1629, død på Fjerritslev Søndergaard og begravet den 29. september 1698 fra Kollerup kirke. Laurits bor på Søndergaard, da han i 1672 bliver gift med **Anne Nielsdatter**, som sandsynligvis er født i Tømmerby o. 1642.

Lauritz Christensen i Söndergrd i Fierridsleff og Anne Niels Juststöns Datter i Tömmerby troloffert I min Stue i Kollerup Præstegaard d 29 Janu: D. Æctevied Dom. Lætare: (= 4. søndag i fasten, Midfaste, søndag den 17. marts i 1672) [Kollerup 1641-1712, opslag 142]

Anne bliver begravet fra Kollerup kirke den 22. august 1706. Dette par er et af morfar Niels Møllers 64 4xtip oldeforældrepar.

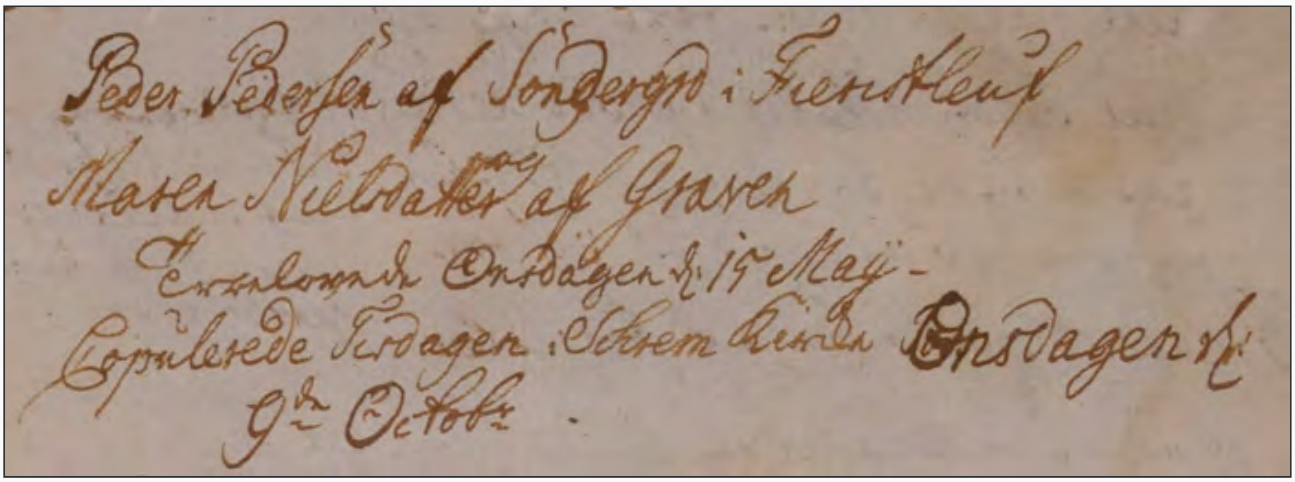
Erik Bjerre Fisker har fundet oplysninger længere tilbage i tiden i tingbøgerne om baggrunden for Laurits Christensens hustru Anne Nielsdatter af Tømmerby. Se mere herom i Eriks biddrag i ovennævnte tråd i DIS-forum om Kirsten Jensdatter.

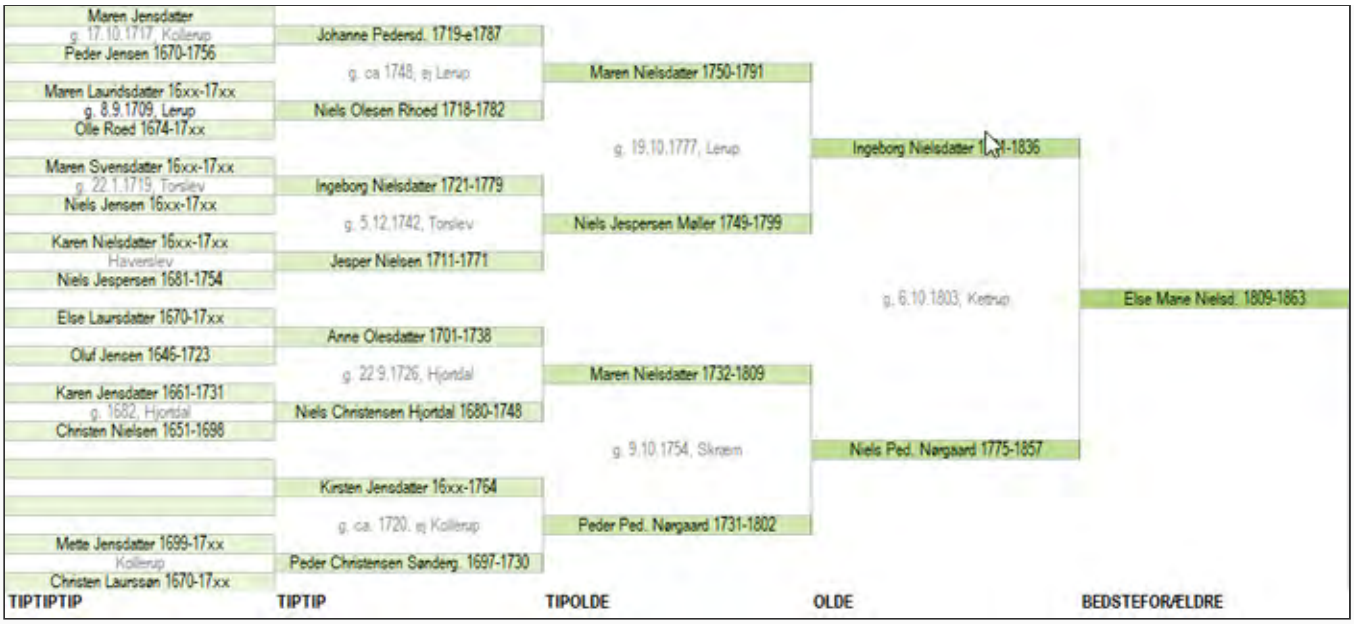
Kollerup kirke, Vester Han Herred, Thisted amt – i maj 2017. [Mit eget foto]

Maren Nielsdatter af alverden.

Vi har hermed kortlagt baggrunden for Peder Pedersen Nørgaard f. 1731 og mangler den tilsvarende øvelse for Peders hustru Maren Nielsdatter født cirka 1733. Jeg gentager optegnelsen i Kollerup kirkebog, da parret bliver gift i 1754.

Peder Pedersen af Søndergaard i Fieritsleuf
Maren Nielsdatter af Graven
Trolovede Onsdagen d. 15 May -
Copulerede Torsdagen i Schrem Kirke Onsdagen d.
9 Octobr.

'Peder Pedersen af Søndergaard i Fieritsleuf og Maren Nielsdatter af Graven (bliver) trolovede Onsdagen d. 15. May (1754). Copulerede i Schrem Kirke Onsdagen d. 9. Octobr'. [Kollerup 1714-1771, opslag 167]

Anetavle for morfar Niels Møllers farmor Else Marie Nielsdatter f. 1809.

Hjemstedet for bruden, Graven, er en lokalitet i Kollerup sogn, så Maren er måske født i dette sogn.

I den relevante periode fra 1727 til 1736 døbes i Kollerup kirke kun én Maren, hvis far hedder Niels. Dåben finder sted den 10. december 1731, og forældrene er Niels Christensen Huulbeck og Maren Christensdatter af Fjerritslev. [Kollerup 1712-1771, opslag 35] Niels har et tilnavn, som ved dåben af Maren i 1731 ligner 'Huulbeck'. Senere i kirkebogen staves tilnavnet 'Hoelbech', og omkring 1740 opføres Niels blot som 'Niels Holbech af Brøndum', se nr. 10 på højre side. [Kollerup 1712-1771, opslag 54]

Da jeg ikke er sikker på sammenhængen, laver jeg en aneefterlysning på slaegt.dk i februar 2021. Jeg får nogle gode forslag fra Ketty Thidemann og Lillian Larsen, og et indlæg fra Lillian viser, at ovennævnte Niels Holbech og Maren Christensdatter **ikke** er Maren Nielsdatters forældre.

Den nævnte Maren f. 1731 bliver som 'Maren Holbech af Brøndum' i 1766 i Kollerup kirke gift med Anders Christensen, altså ikke Peder Pedersen, se nr. 5 på højre side. Hun er ikke den rette Maren. [Kollerup 1712-1771, opslag 170]

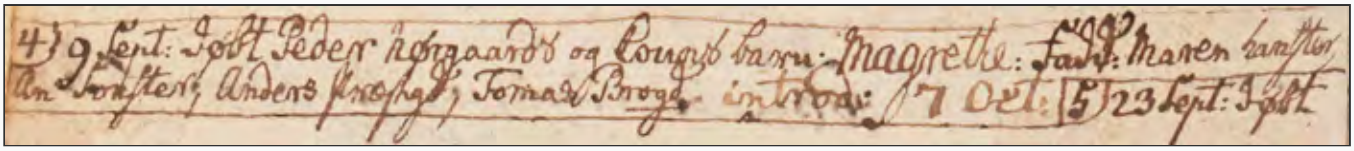
Andre teorier holder heller ikke, og efter mange indlæg i tråden, står vi i slutningen af februar 2021 stadig uden en løsning. Vi har ikke fundet anerne til Maren Nielsdatter f. cirka 1733. Et af problemerne er, at der i samtiden i det relevante område findes snesevis af kvinder med navnet Maren Nielsdatter.

[Hele dette afsnit om søgning efter aner til Maren Nielsdatter f. 1733 er gennemgået pånyt i februar 2023, hvor der foreligger en ny affotografering i farver af de ældste kirkebøger i Kollerup og Hjortdal sogne.]

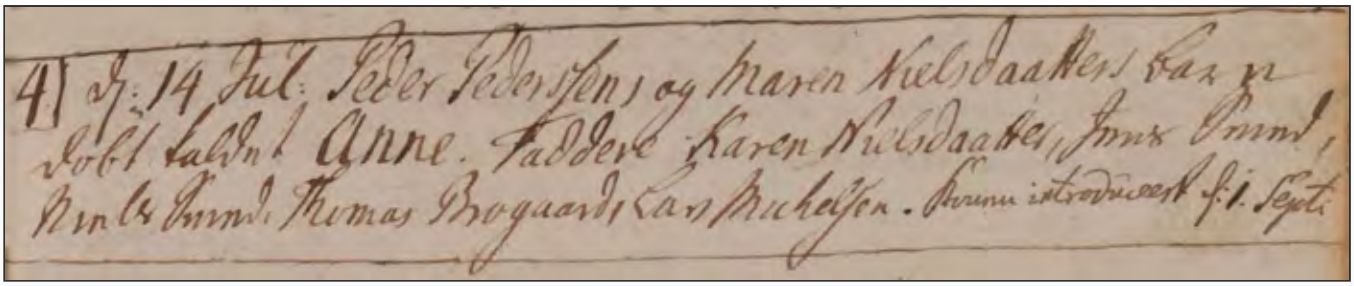
Maren, Else og Karen Nielsdatter.

Efter vielsen i 1754 bosætter Peder Pedersen og Maren Nielsdatter sig på gården Nørgaard i landsbyen Trustrup i Kettrup sogn. Her får de tre børn – Margrethe f. 1764, Anne f. 1771 og Niels f. 1775.

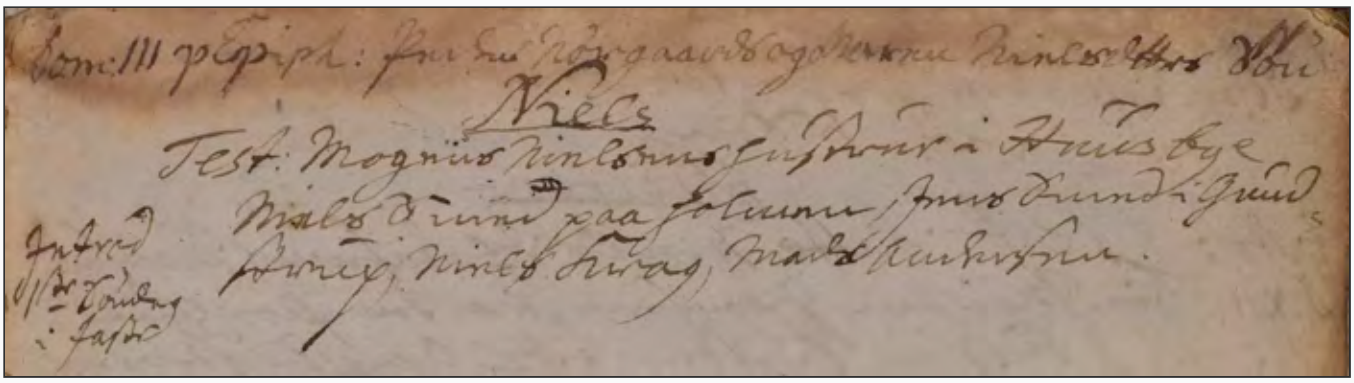
Lad os kigge på fadderne ved de tre dåbshandlinger. Desværre er optegnelserne i Kettrup kirkebog i denne periode ret kortfattede.

1764 d. 9 Sept: døbt Peder Nørgaards og Kounes barn Margrethe. Faddere: Maren Hansdatter, Ann Poulsdatter, **Anders Præstegaard**, **Thomas Brogaard**. [Kettrup 1724-1772, opslag 63]

1771 d 14 Jul. Peder Pedersen og Maren Nielsdatters barn døbt kaldet Anne. Faddere: **Karen Nielsdatter**, **Jens Smed**, Niels Smed, **Thomas Brogaard**, Lars Michelsen. [Kettrup 1724-1772, opslag 66]

1775 den 22. januar Peder Nørgaard og Maren Nielsdatters Søn Niels. Test: Mogens Nielsens Hustrue i Huusbye (= **Anne Pedersdatter**), Niels Smed paa Holmen, **Jens Smed** i Gundestrup, Niels Krag, Mads Andersen'. [Kettrup 1773-1804, opslag 10]

Niels Smed, som nævnes to gange, er Niels Jensen Smed på Holmen i Kettrup sogn, gift med Anne Jensdatter. Da parret døber Maren f. 1773, Maren f. 1777 og Christen f. 1780 i Kettrup kirke, nævnes Peder Nørgaard blandt fadderne, men der er ingen tegn på slægtskab. [Kettrup 1773-1804, opslag 7, 13 og 18]

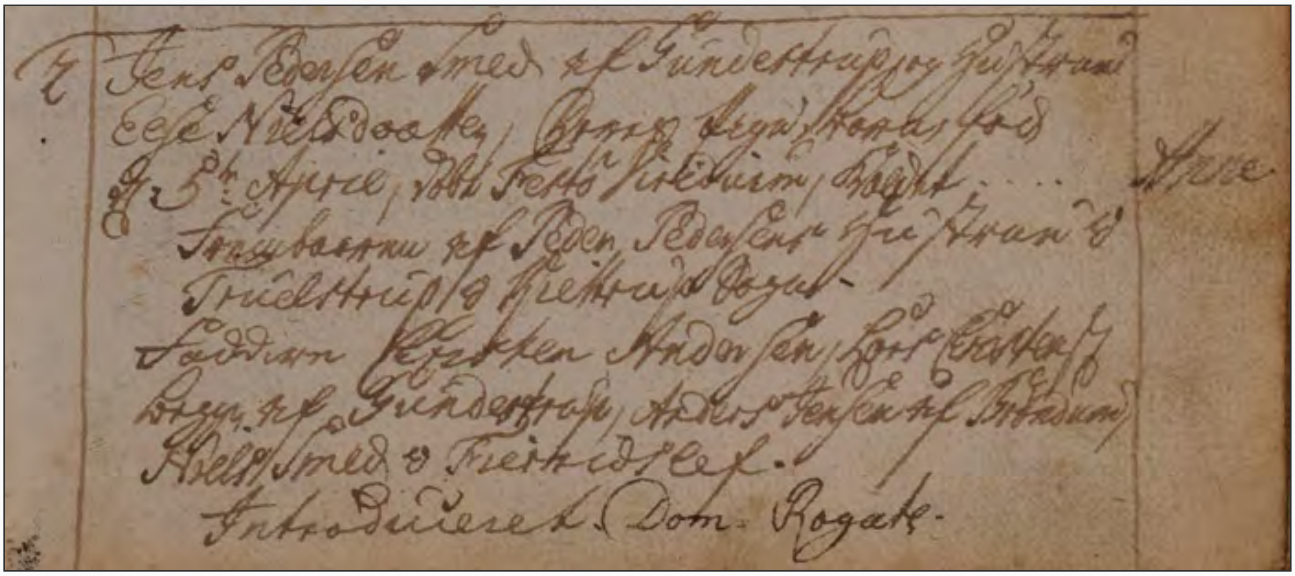
Som vi har set ovenfor, er **Thomas Brogaard**, der nævnes to gange, gift med Peder Pedersens Nørgaards søster Anne Pedersdatter.

Skræm kirke, maj 2017. [Mit eget foto]

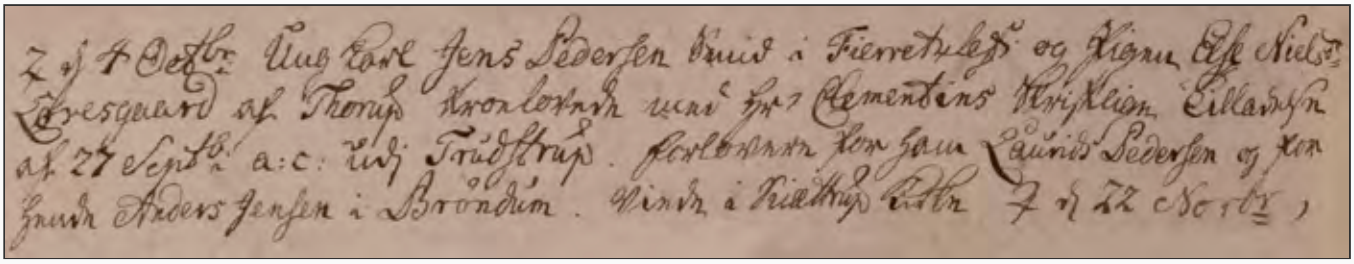
Jens Smed, der nævnes ved de to sidste dåbshandlinger, er Jens Pedersen Smed af Gundestrup, som i 1762 døber datteren Anne i Skræm kirke:

1762. 'Jens Pederen Smed af Gundestrup og Hustru **Else Nielsdatter**, Deres pige fød 5te April (...) kaldet Anne. Frembaaren af **Peder Pedersens hustrue i Truestrup** i Kettrup Sogn. Faddere: Christen Andersen, Lars Christensen, begge af Gundestrup, **Anders Jensen af Brøndum**, Niels Smed af Fierritslev'. [Skræm 1642-1775, opslag 87]

*Jens Pedersen Smed af Gundestrup og Hustru Else Nielsdatter døber datteren Anne i Skræm kirke 1762. Det er *Peder Pedersens Hustru i Truelstrup i Kiettrup Sogn', der bærer barnet. [Skræm 1642-1775, opslag 87]*

Jens Pedersen Smeds hustru hedder **Else Nielsdatter**, og hun er faktisk en søster til Maren Nielsdatter, der som 'Peder Pedersens Hustrue i Truelstrup' frembærer barnet.

Jens Pedersen Smed bliver trolovet med Else Nielsdatter i V. Thorup i 1759. [V. Torup 1756-1815, opslag 129]

Jens Pedersen Smed bliver trolovet med Else Nielsdatter i Vester Thorup i 1759: 'Torsdag d. 4. Octbr Ung Karl Jens Pedersen Smid i Fierretslef og Pigen Else Nielsdatter Løversgaard af Thorup. Troelovede med Hr. Clementins Skriftlige Tilladelse af 27 Septbr a.c. udi Trudstrup. Forlovere for ham Laurids Pedersen og for hende Anders Jensen i Brøndum. Viede i Kiættrup Kirke Torsdag den 22. Novbr.' [V. Torup 1756-1815, opslag 129]

Løversgaard i Vester Thorup cirka 1930. [arkiv.dk]

Forlover for ham er Laurids Pedersen, som vi ovenfor har set er en bror til Peder Pedersen. Forældrene Peder Christensen og Kirsten Jensdatter af Søndergaard i Fjerritslev får i alt 6 børn i perioden fra 1721: Laurits (også kendt som Lars) 1721, Anne 1723, Margrethe 1725, Margrethe 1727, Jens 1729 og Peder 1731.

Ligesom forloveren Laurids Pedersen f. 1721 er brudgommen Jens Pedersen Smed f. 1729 en bror til Peder Nørgaard f. 1731. Samtidig er bruden Else Nielsdatter en søster til Peder Nørgaards hustru, Maren Nielsdatter.

Forlover for hende er **Anders Jensen i Brøndum**, som nævnes blandt fadderne ved dåben af Jens Smeds og Else Nielsdatters Anne i 1762. Han er desuden fadder ved dåben af Peder Nørgaards og Maren Nielsdatters Margrethe i 1764, se ovenfor. Her står han opført som **Anders Præstegaard**, fordi han indtil cirka 1757 er forvalter af præstegården i Hjortdal.

Anders Jensen er gift med **Karen Nielsdatter**, der ses blandt fadderne ved dåben af Peder Nørgaards og Maren Nielsdatters Anne i 1771. Karen Nielsdatter er ligesom Else Nielsdatter en søster til vores ane Maren Nielsdatter f. 1733.

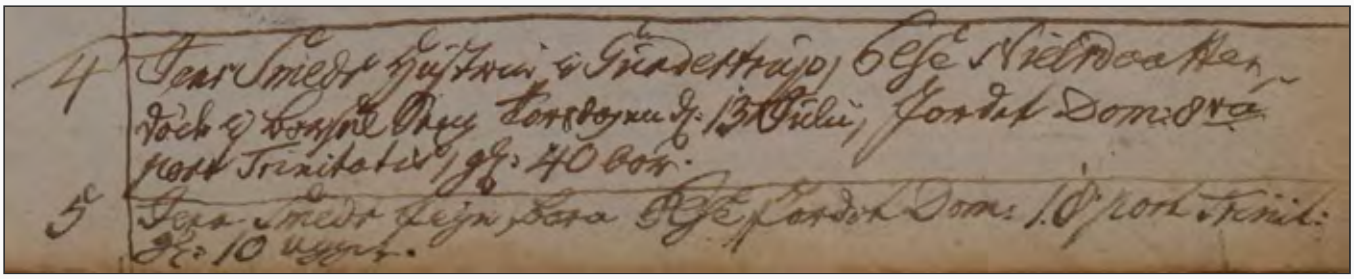

Skræm kirke, maj 2017. [Mit eget foto]

Jens Pedersen Smed og Else Nielsdatter er efter deres vielse i 1759 bosat i Gundestrup og får følgende børn sammen, alle døbt i Skræm kirke:
Kirsten f. 1760
Anne f. 1762
Anne f. 1763
Karen f. 1765
Dorthe f. 1768
Else f. 1769

Datteren Kirsten er opkaldt efter Jens Smeds mor Kirsten Jensdatter, Anne formodentlig efter Else Nielsdatters mor. Else Nielsdatter dør i barselsseng i 1769 og registreres ved begravelsen som 40 år gammel, det vil sige hun er født cirka 1729. [Skræm 1642-1775, opslag 127]

Datteren overlever i første omgang fødslen og opkaldes med navnet Else efter sin afdøde mor. Men kort efter dør også den lille nyfødte og bliver begravet den 24. september kun 10 uger gammel.

1769. 4) Jens Smeds Hustru i Gundestrup Else Nielsdatter bliver jordet den 16. juli, gl. 40 Aar. 5) Jens Smeds Pigebarn Else jordet den 24. september, gl. 10 Uger. [Skræm 1642-1775, opslag 127]

Jens Smed bliver herefter gift med Kirsten Pedersdatter, og parret får børnene Dorthea f. 1770 og Maren f. 1772.

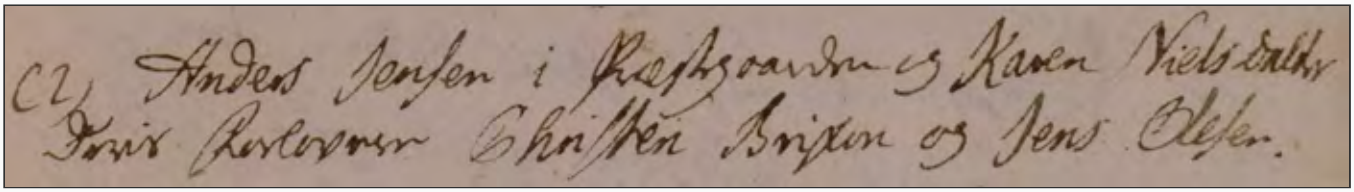
Kirsten Pedersdatter dør i 1773, kun 25 år gammel, og Jens Pedersen Smed bliver herefter i november samme år gift med Maren Jacobsdatter. Sammen får parret følgende børn: Jacob f. 1775, Maren f. 1776, Else f. 1776, Jacob f. 1778 og Peder f. 1781, og de ses sammen i folketællingen 1787.

Hjørring, Øster Han, Skræm, Schræm Bye, , 22, FT-1787, B3988
Jens Pedersen 59 Gift Mand Huusmand og Smed
Maren Jacobsdatter 44 Gift Hans Koene
Else Jensdatter 11 Ugift Börn af 3die Ægteskab
Peder Jensen 6 Ugift Börn af 3die Ægteskab

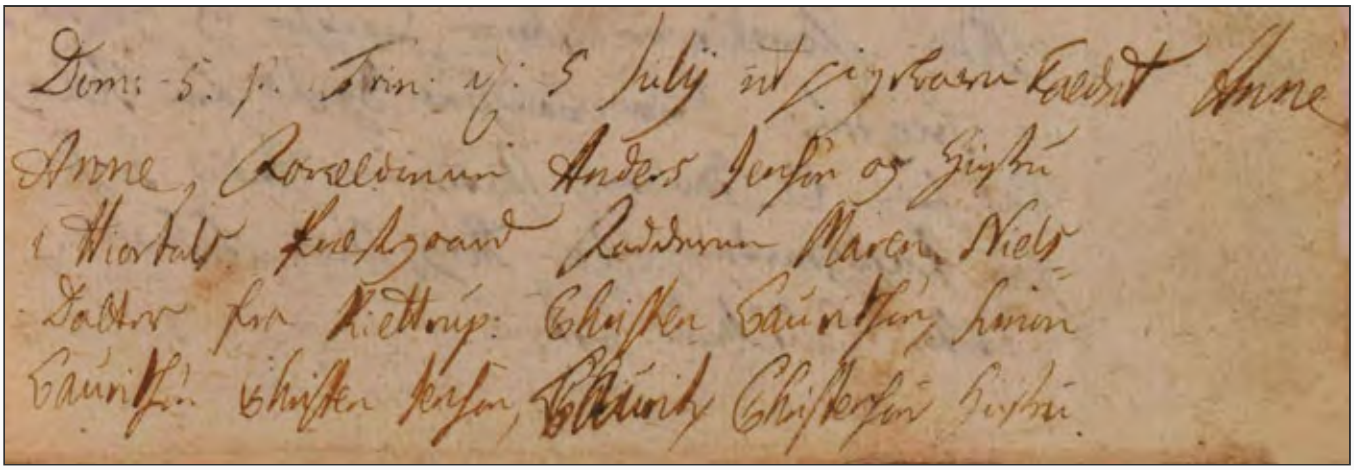
Hjortdal kirke, maj 2017. [Mit eget foto]

Maren Nielsdatters anden søster **Karen Nielsdatter** bliver gift med **Anders Jensen** i Hjortdal i 1752. [Hjortdal 1694-1757, opslag 109]

Anders Jensen *og Maren Nielsdatters anden søster* ***Karen Nielsdatter*** *bliver gift i Hjortdal i 1752. [Hjortdal 1694-1757, opslag 109]*

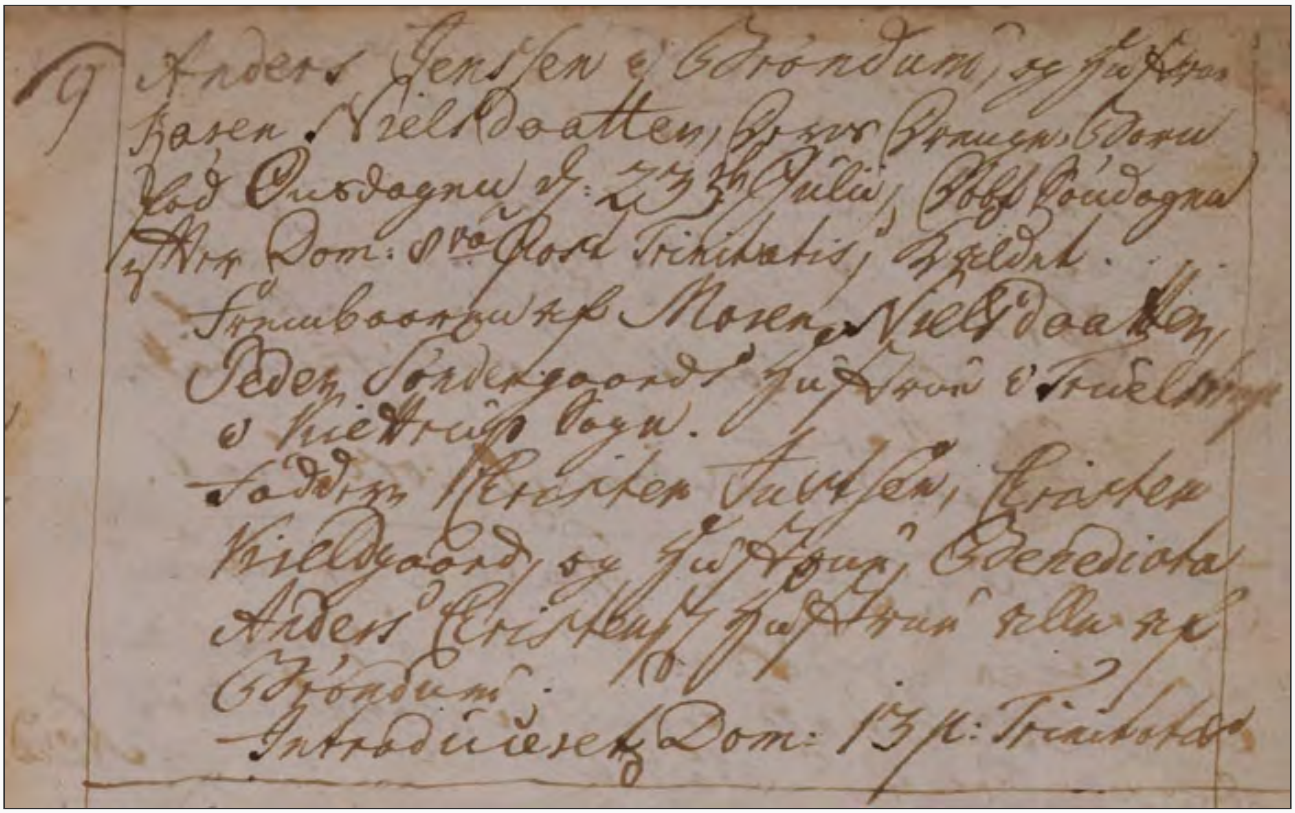
Parret får følgende børn sammen. De tre første er døbt i Hjortdal, de øvrige i Kollerup.
Anne f. 1753
Jens f. 1754
Anne f. 1756
Niels f. 1758
Unavngivet f. 1760
Else f. 1762
Else f. 1765
Maria f. 1767

1756. Dom. 5 p. Trin. d. 18 Julij et Pigebarn kaldet Anne. Forældrene Anders Jensen og Hustru i Hjortdal Præstegaard. Fadderne Maren Niels Datter fra Kiettrup, Christen Lauritsen, Karin Lauritsdatter, Christen Jensen, ? Christensen Hustru. [Hjortdal 1694-1757, opslag 64]

Kirkebogen nævner forældrene som 'Anders Jensen og Hustru i Hjortdal Præstegaard'. Anders er forpagter af præstegården indtil 1757, hvor parret flytter til Brøndum i Kollerup sogn.

Maren Nielsdatter af Kettrup nævnes blandt fadderne ved dåben af Anne f. 1756, og det er samme Maren Nielsdatter, Peder Nørgaards hustru i Trustrup, der bærer barnet ved to af de efterfølgende dåbshandlinger, nu ikke længere i Hjortdal, men i Kollerup kirke.

1760. Anders Jensen i Brøndum og Hustru Karen Nielsdatter deres Drenge Barn fød Onsdagen d. 23de Julii, døbt Söndagen Dom. 8de post Trinitatis (= den 27. juli) kaldet ... Frembaaren af Maren Nielsdatter, Peder Søndergaards Hustru i Truelstrup i Kiettrup Sogn. Faddere Christen Justesen, Christen Kieldgaard og Hustru Benedicta, Anders Christensens Hustru, alle af Brøndum. Introduceret Dom. 13 p Trinitatis (=31. august). [Kollerup 1712-1771, opslag 99]

Præsten har glemt at indføre navnet på Anders Jensens og Karen Nielsdatters søn, der døbes den 27. juli 1760. Barnet frembæres af vores ane **Maren Nielsdatter**, 'Peder Søndergaards Hustru i Truelstrup i Kiettrup Sogn'. 'Søndergaard' er også en fejl, selv om Peder faktisk er født i Søndergaard i Fjerritslev. Navnet er **Peder Nørgaard**.

Karen Nielsdatters anden søster **Else Nielsdatter**, Jens Smeds hustru i Gundestrup, bærer Anders Jensens og Karen Nielsdatters børn Niels f. 1758 [Kollerup 1712-1771, opslag 93], Else f. 1765 og Maria f. 1767.

Alle tre par deltager meget ofte ved hinandens dåbshandlinger, og der er ingen tvivl om, at de tre kvinder Else, Karen og Maren Nielsdatter er søstre.

Anders Jensen og Karen Nielsdatter nævnes i folketællingen 1787.

Thisted, Vester Han, Kollerup, Brøndum Bye, , 9, FT-1787, B2965
Navn: Alder: Status: Stilling i familien: Erhverv: Fødested:
Anders Jensen 77 Gift mand bonde og huusmand
Karen Nielsdatter 56 Gift hans koene
Niels Andersen 29 Ugift deres barn
Maria Andersdatter 20 Ugift deres barn

Karen Nielsdatter er 56 år ved folketællingen 1787, dvs. hun er født cirka 1731. Anders Jensen er 20 år ældre end hustruen og dør i Brøndum året efter folketællingen, 77 år gammel. [Kollerup 1772-1828, opslag 94]

Kollerup kirke.

Forældrene til Else, Karen og Maren Nielsdatter efterlyses.

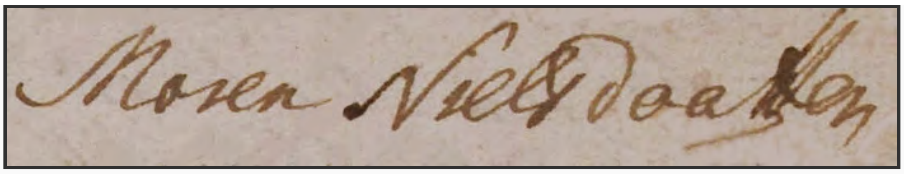
Vi har konstateret, at Maren Nielsdatter f. cirka 1733 har to søstre i henholdsvis Gundestrup i Skræm sogn og Brøndum i Kollerup sogn, Else Nielsdatter født o. 1729 og Karen Nielsdatter født o. 1731.

De tre søstre Else, Karen og Maren bliver gift i henholdsvis Kettrup (trolovet i Vester Thorup), Hjortdal og Skræm/ Kollerup. Hver gang nævnes en gård som kvindens hjemsted, henholdsvis Løversgaard i Thorup (1759) for Else, Præstegården i Hjortdal (1752) for Karen og Gravengaard i Kollerup (1754) for Maren. Vi kender ikke kvindernes tilknytning til de nævnte gårde. Måske har de været i tjeneste her.

Som Lillian Larsen nævner i min aneefterlysning på slaegt.dk , ser det ud som 'tre piger, der ikke har levende forældre'.

Vi ved fra pigernes efternavn Nielsdatter, at deres far hedder **Niels**. Ud fra navnene på søstrenes børn er det nærliggende at antage, at navnet på søstrenes mor er **Anne**. Alle tre navngiver en af deres første døtre Anne.

Niels og Anne, altså, som døber døtrene Else, Karen og Maren i henholdsvis (cirka) 1729, 1731 og 1733.

Anerne til Maren Nielsdatter f. cirka 1733 efterlyses.

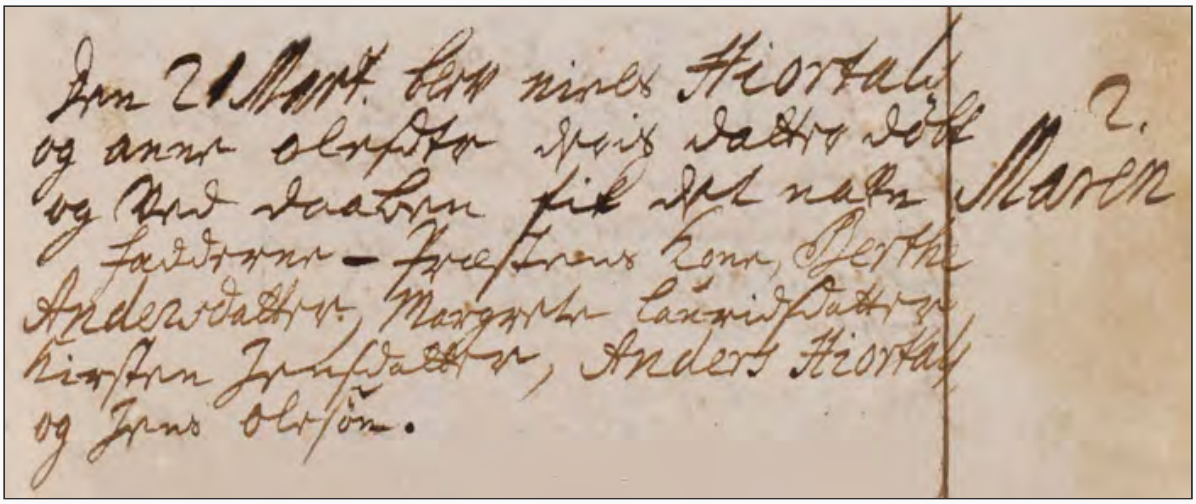
Nielsdatter af Hjortdal.

Da jeg er ved at opgive at løse mysteriet, kommer der en besked fra Lillian Larsen, som har fundet søstrene. De er alle tre døbt i Hjortdal, og deres forældre er Niels Christensen og Anne Olesdatter. **Niels og Anne** altså, som forventet.

Niels Christensen Hjortdal og **Anne Olesdatter** er det sjette af morfar Niels Møllers 16 tiptip-oldeforældrepar.

Niels Christensen og Anne Olesdatter døber følgende børn i Hjortdal kirke:
Maren f. 1727
Ole f. 1729
Karen f. 1732
Karen f. 1733
Else f. 1736

Tre døtre med navnene Maren, Karen og Else. Mysteriet er løst. Kun er det overraskende, at Maren er født i 1727, 6 år før forventet.

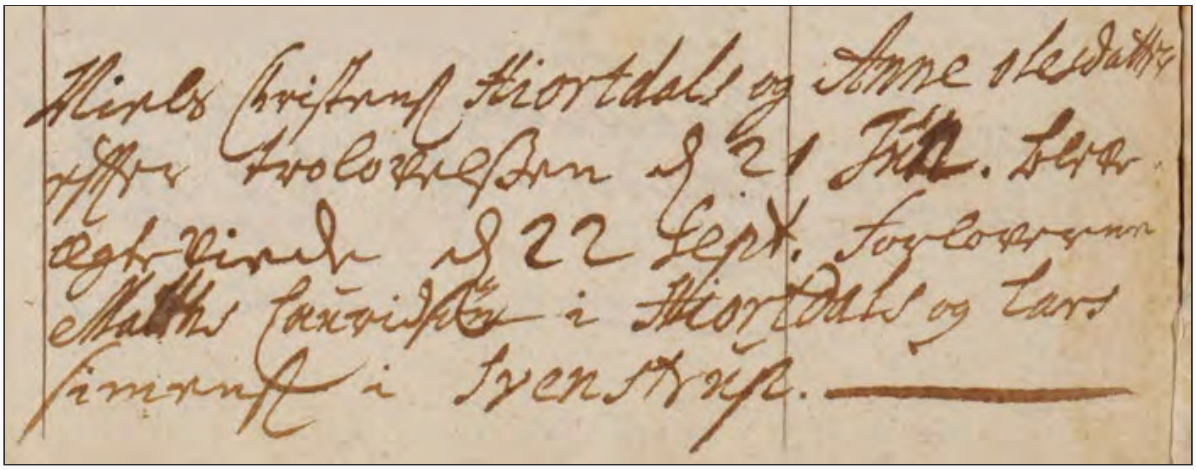

Den 21 Marts blev Niels Hiortdal og Anne Olesdatter deres Datter döbt og ved Daaben fik det navn Maren. [Hjortdal 1694-1757, opslag 36]

'Den 21 Marts blev Niels Hiortdal og Anne Olesdatter deres Datter döbt og ved Daaben fik det navn Maren. Fadderne – Præstens Koun Berthe Andersdatter, Margrethe Lauridsdatter, Kirsten Jensdatter, Anders Hiortdal og Jens Olesön'. [Hjortdal 1694-1757, opslag 36*]*

Anders Hjortdal er en bror til barnefaderen Niels Hjortdal, Jens Olesen er en bror til barnemoderen Anne Olesdatter.

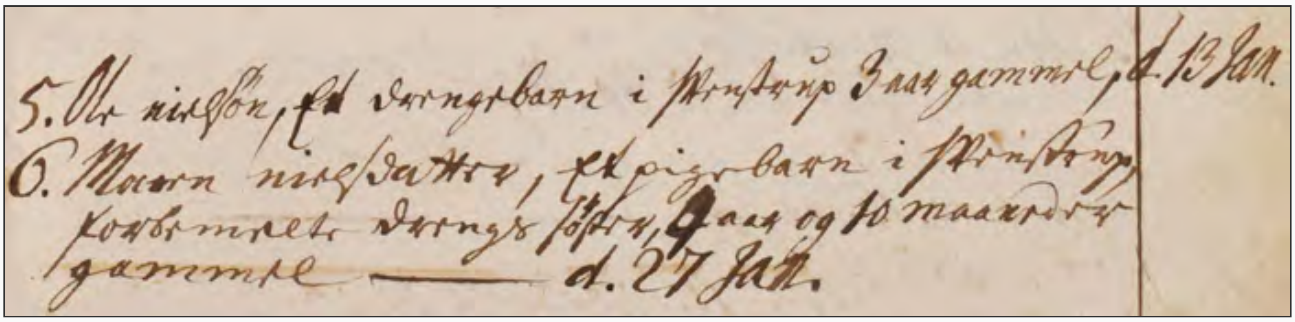
Niels Christensen Hjortdal og **Anne Olesdatter** er det sjette af morfar Niels Møllers tiptip-oldeforældrepar. Parret bliver gift i Hjortdal den 22. september 1726.

Niels Christensen Hjortdal og Anne Olesdatter bliver gift i Hjortdal den 22. september 1726. [Hjortdal 1694-1757, opslag 103]

'Niels Christensen Hiortdals og Anne Olesdatter efter Trolovelsen d 21 Juli blev ægteviede d 22 Sept. Forloverne var Matths Lauridsön i Hiortdals og Lars Simonsen i Svenstrup'. [Hjortdal 1694-1757, opslag 103]

Jeg nærlæser relevante sider i Hjortdal kirkebog og ser, at sønnen Ole dør kun 3 år gammel i 1732.

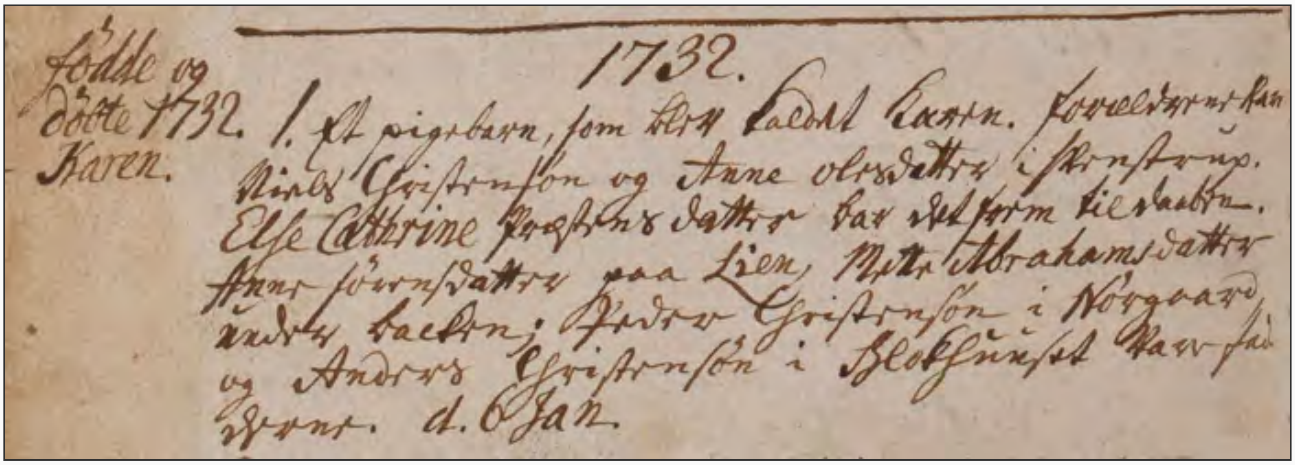

Ole Nielsen, et drengebarn i Svenstrup, (dør) 3 Aar gammel den 13. Januar 1732. [Hjortdal 1694-1757, opslag 87]

Ole er nummer 5 i listen over døde i Hjortdal sogn i 1732. Nummer 6 er 'Maren Nielsdatter, et pigebarn i Svenstrup, førnævnte drengs søster, 4 Aar og 10 maaneder gammel, den 27. Januar', se ovenfor.

Jamen, for pokker. **Oles søster Maren er også død**. Det er ikke så godt. Dermed risikerer hele denne eftersøgning at falde til jorden. Maren Nielsdatter er jo min ane. Uden hende findes jeg ikke. Nu er gode råd dyre.

Vi har set ovenfor, at Niels Christensen og Anne Olesdatter døber en datter Karen i 1732 og igen en datter Karen året efter i 1733. Det betyder normalt, at den første Karen er død – men listen over døde i sognet nævner ingen Karen Nielsdatter i årene 1732-1733. **Det er fordi, Karen stadig lever**.

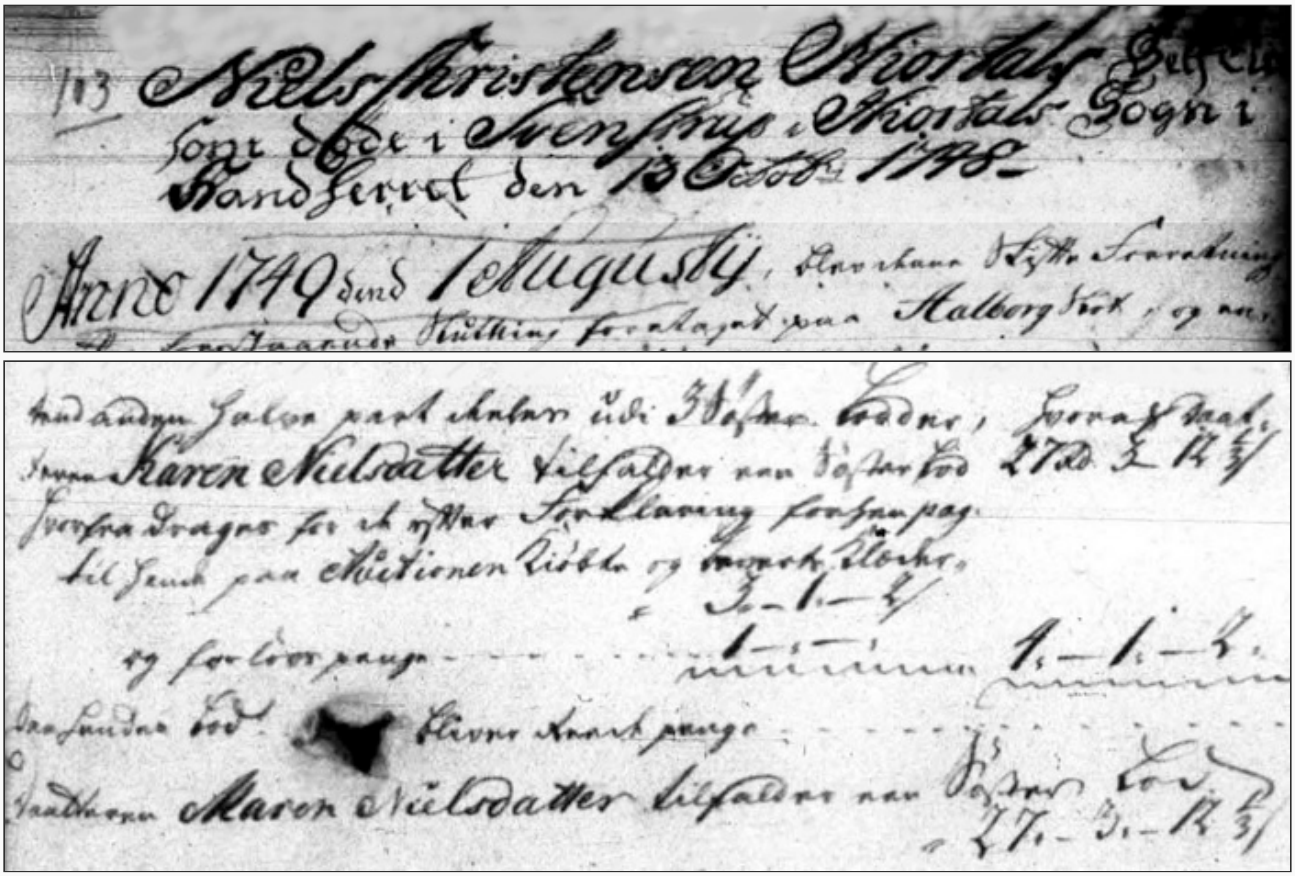
Den 6. januar 1732 blev døbt et pigebarn som blev kaldt Karen. Forældrene var Niels Christensøn pg Anne Olesdatter i Svenstrup. Else Cathrine præstens datter bar det til dåben. [Hjortdal 1694-1757, opslag 41]

Den Karen nummer to som døbes i december 1733 er i virkeligheden vores ane Maren Nielsdatter, se nedenfor. Kirkebogsføreren har ved en fejl skrevet Karen i stedet for Maren. Der er så mange sammenfald – søstrene Karen, Maren og Else, forældreparret Niels og Anne – at det ikke kan være tilfældigt.

Dermed passer pengene. Vi har fundet parret **Niels og Anne**, som i perioden 1732 til 36 døber søstrene Karen, Maren og Else. Ud fra aldersangivelserne i folketællingerne 1787 og 1801 er det forventet, at Maren Nielsdatter er et par år yngre end hendes mand Peder Pedersen f. 1731 og dermed født cirka 1733. Det viser sig nu at være korrekt.

For at være sikker på, at datteren f. 1733 er vores ane Maren, selv om der står Karen i kirkebogen, er det afgørende, at vi tidligere har fundet Marens to søstre Karen og Else. Dermed har vi navne på tre piger, der er døtre af et par med fornavnene Niels og Anne. Hvis vi kun havde et navn, ville vi mangle beviset.

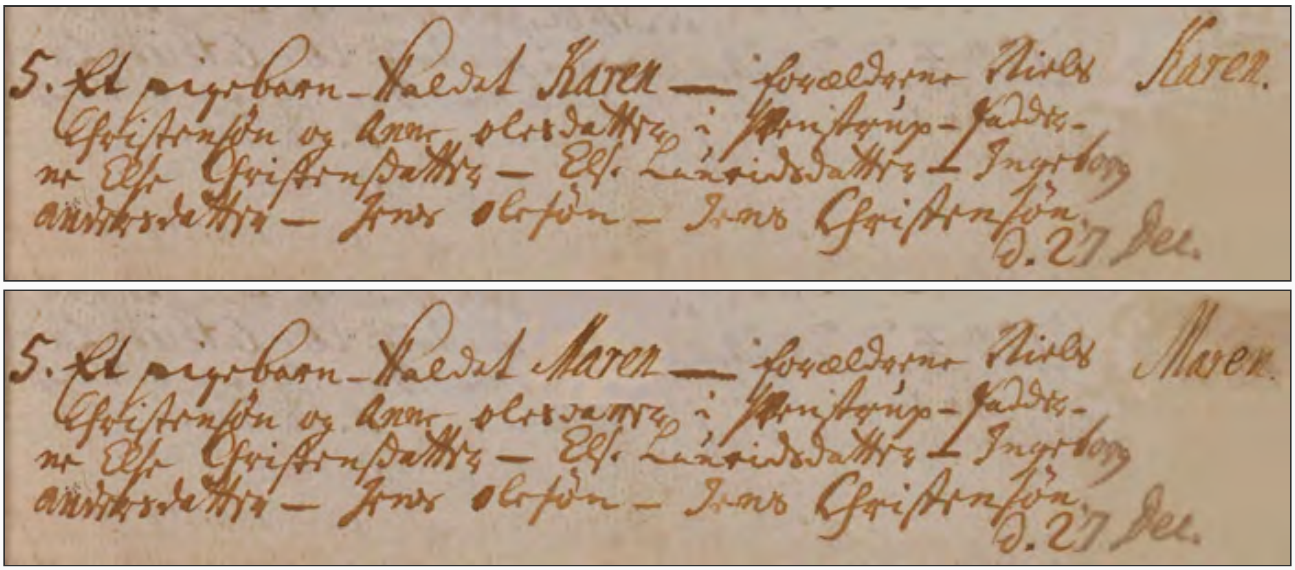
Sammenhængen og navnene bliver endeligt bekræftet, da jeg finder skiftet efter pigernes far, Niels Christensen Hjortdal, se mere om dette nedenfor. Niels Christensen dør som 68-årig i 1748, og skiftet er dateret den 1. august 1749. Arven efter Niels fordeles mellem enken og de tre efterladte børn – Karen Nielsdatter, Maren Nielsdatter og Else Nielsdatter.

Skifte efter Niels Christensen Hjortdal, 1. august 1749. På den første side (af 2) nævnes de to ældste døtre Karen Nielsdatter og Maren Nielsdatter. [Aalborghus skifteprotokol 1731-1756_3, opslag 376]

Hermed er den sidste rest af tvivl fjernet. Døtrene er døbt i den nævnte rækkefølge: Karen 1732, Maren 1733 og Else 1736.

Præsten i Hjortdal sogn er fra 1712 til 1746 Jørgen Pedersen Lund. Han fører i hele perioden en velordnet kirkebog, som er både oplysende og forholdsvis nem at læse, men ved dåben af vores ane Maren i december 1733 skriver han forkert. Nu er sagen opklaret, og jeg hjælper derfor præsten og retter fejlen i kirkebogen. Niels Christensens og Anne Olesdatters datter født i december 1733 er vores ane **Maren Nielsdatter**.

Niels Christensens og Anne Nielsdatters pigebarn Maren døbt i Hjortdal kirke den 27. december 1733. Fadderne Else Christensdatter, Else Lauridsdatter, Ingeborg Andersdatter, Jens Olesen, Jens Christensen. Øverst et klip fra kirkebogen, hvor navnet er Karen. Nederst min korrigerede udgave, hvor navnet er rettet til Maren. [Hjortdal 1694-1757, opslag 42]

1732 er et dramatisk år for parret Niels Christensen og Anne Olesdatter i Svenstrup.

Karen f. 1732 bliver døbt den 6. januar. [Hjortdal 1694-1757, opslag 41]
Den 13. januar dør sønnen Ole Nielsen 3 år. [Hjortdal 1694-1757, opslag 87]
Den 27. januar dør datteren Maren Nielsdatter 4 år og 10 måneder. [Hjortdal 1694-1757, opslag 87]

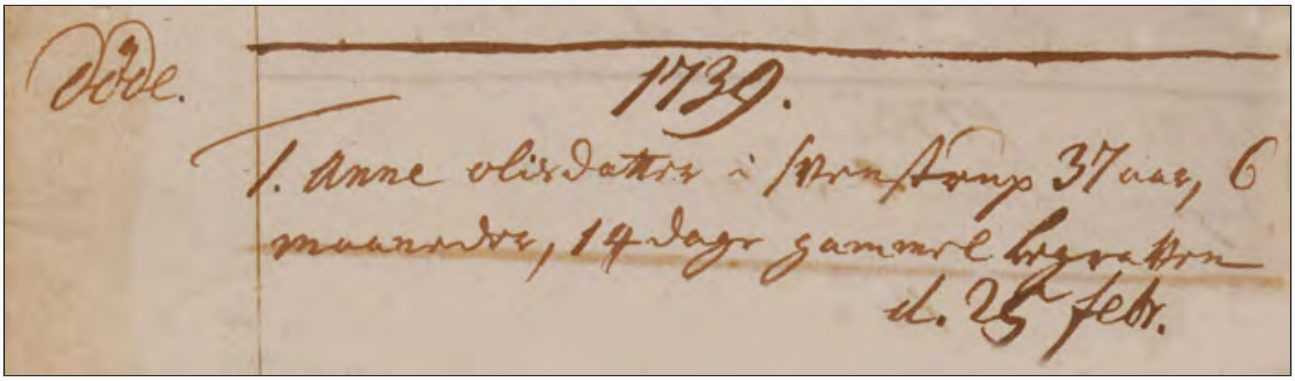
Året efter døbes i december måned den næstfødte datter Maren. Hun er dermed opkaldt efter sin afdøde søster, og navnet Maren føres videre i slægten. [Hjortdal 1694-1757, opslag 42]

Døbefonten i Hjortdal kirke, mit eget foto fra påsken 2023. Fonten er udsmyttet med korsblomster og - i midten af dette billede - stiliserede horn fra en hjort.

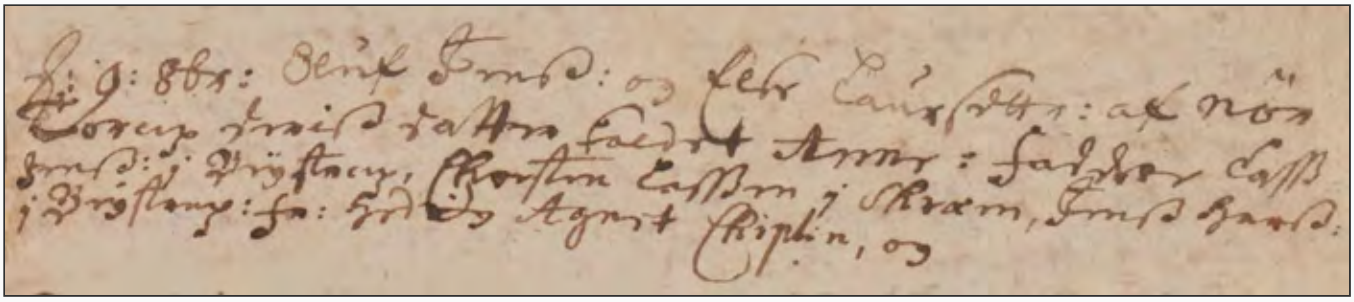
Anne Olesdatter af Torup Søndergaard.

De tre søstres mor er Anne Olesdatter, som dør meget ung allerede i 1739.

1739. Anne Olesdatter i Svenstrup 37 aar, 6 maaneder, 14 dage gammel begravet d. 25 febr. [Hjortdal 1694-1757, opslag 89]

Aldersangivelsen 37 år 6 måneder og 14 dage gammel er meget præcis, og det er derfor nemt at finde dåben af Anne i kirkebogen. Ud fra den nævnte alder i februar 1739 er Anne født i februar 1702 fratrukket 6 måneder og 14 dage, det vil sige omkring den 10. oktober 1701, og det stemmer.

1701. Oluf Jensens og Else Laursdatters datter Anne døbt den 9. oktober. [Hjortdal 1694-1757, opslag 10]

Anne Olesdatter er ikke nogen hvemsomhelst. Hendes far er Oluf Jensen, som i følge lokalhistoriker Peter Grishauge (se nedenfor) er en kendt mand på egnen og forholdsvis velhavende. Navnene Ole og Oluf bruges ofte som synonymer, og det skifter, om præsten skriver det ene eller det andet i kirkebogen.

Oluf Jensen er fæster af Torup Søndergaard fra cirka 1688, til han dør som 77-årig i 1723. **Oluf Jensen f. 1646** og hustru **Else Laursdatter** er yderligere et af morfar Niels Møllers 3xtip oldeforældrepar.

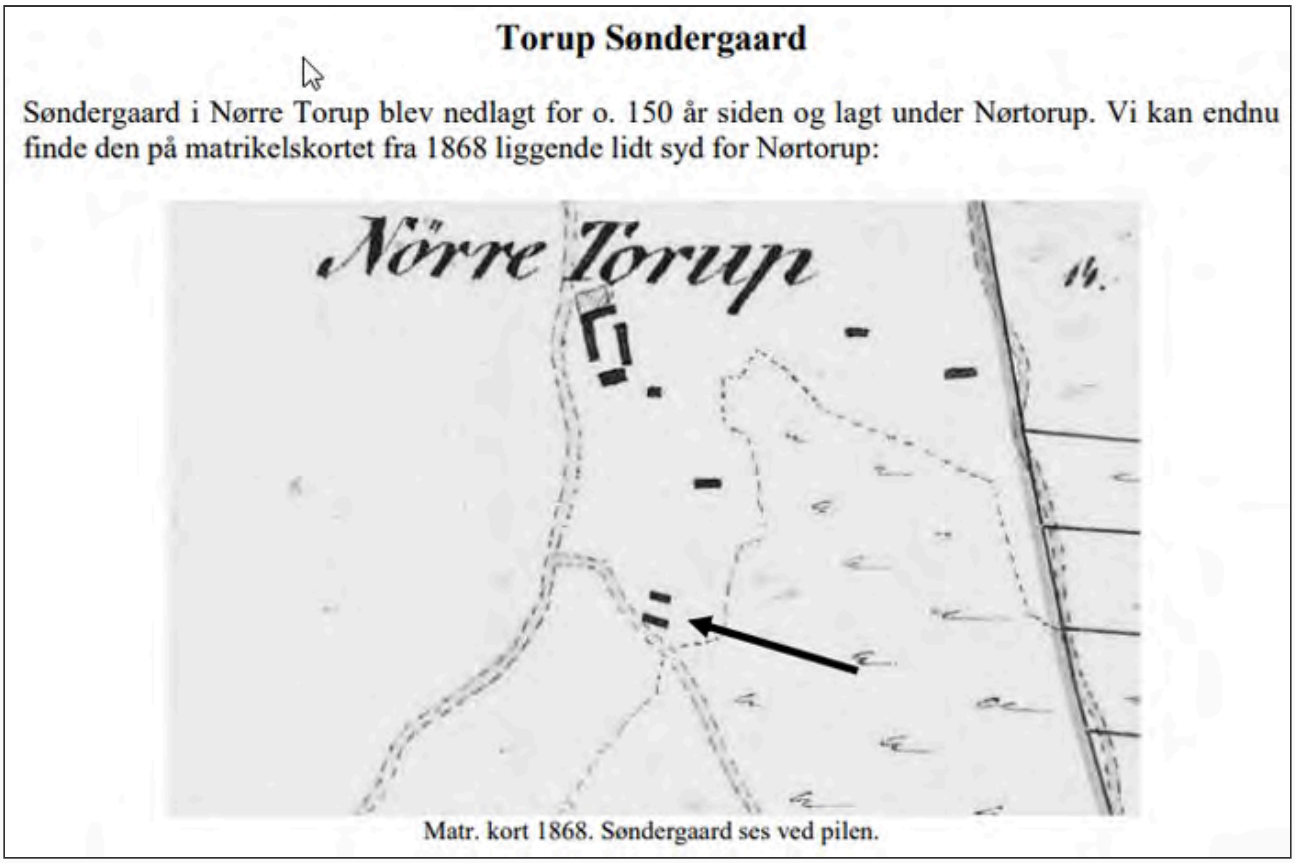
Teksten ved dåben af Anne er som følger: 'D: 9: 8br: Oluf Jenß(en) og Else Laursdttr: af Nør(-)Torup deris datter kaldet Anne : Fadder(e) Lasß Jenß(en) i Beystrup, Christen Lasßen i Skræm, Jenß Hansß(en): i Beystrup, Fr. Hedvig Agnet Chiptin og (mangler)'. Jeg har fået hjælp til transskriptionen i slaegt.dk. [Dåb i Hjortdal Vester Han 1701]

Præst i Hjortlund er indtil 1708 Claus Michelsen Zimmermann, og i kirkebogen bruger han latinske forkortelser for månedsnavnene. 7 er 'septem' på latin, 8 'octo', 9 'novem' og 10 'decem'. Forkortelsen '8br', som ses ved dåben af Anne ovenfor, betyder derfor 'oktober'.

Familien har slægtninge i Bejstrup og Skræm, og kvinden med det særprægede navn Hedvig Agnete Chiptin (eller Zeplin) er gift med Mogens Mogensen Marsvin til Torupgaard i Vester Torup sogn.

Lokalhistoriker Peter Grishauge har udgivet to fremragende bøger om Hjortdal sogn, 'Slægter i Hjortdal sogn' og 'Gårde og huse i Hjortdal sogn', og Grishauge skriver detaljeret om Torup Søndergaard og om Søndergaard-slægten, som kan spores langt tilbage i tiden.

Gården Søndergaard i Nørtorup er nedlagt midt i 1800-tallet, men Grishause viser med to illustrationer, hvor den har ligget.

Torup Søndergaard anno 1868. [Peter Grishauge: 'Gårde og huse i Hjortdal sogn']

Søndergaard kan spores tilbage til starten af 16-tallet. "Fæsteren hed da Mads Jensen, og hans slægt boede i gården helt til 1833, da tiptipoldebarn Maren Larsdatter døde i Søndergaard", skriver Peter Grishauge. [side 53] **Mads Jensen** f. cirka 1585 er en af morfar Niels Møllers 128 5xtip oldefædre.

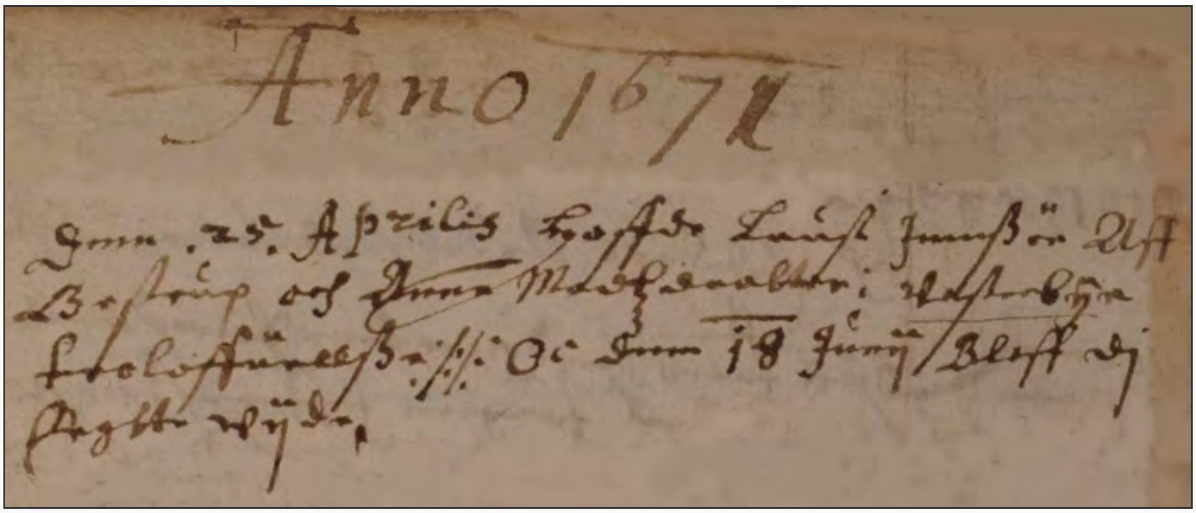
Mads Jensen får følgende børn:
i Jens Madsen, født o. 1615.
ii Niels Madsen, født 1611 i Søndergaard i Torup i Hjortdal, død 1698 i Søndergaard. Han var ugift.
iii Kirsten Madsdatter, død o. 1675 i Søndergaard i Nørtorup, Hjortdal sogn.
iv Oluf Madsen

Det er den først nævnte Jens Madsen, der er vores ane. Han er gift med Kirsten Olufsdatter, og **Jens Madsen født o. 1615** og **Kirsten Olufsdatter** er et af morfar Niels Møllers 64 4xtip oldeforældrepar.

Jens Madsen og Kirsten Olufsdatter får følgende børn:
i Oluf Jensen født 1646.
ii Maren Jensdatter, født 1634, gift tre gange, døde 1711 i Hjortdal.

Det er Oluf Jensen, der er vores ane. Oluf Jensen er gift med (1) Anne Nielsdatter, født 1628 i Hingelbjerg i Kollerup, død 1698 i Torup i Hjortdal. Oluf Jensen bliver efterfølgende gift med (2) Else Laursdatter, født o. 1670 i Bejstrup datter af Laurs Jensen Vester og Anne Madsdatter. [Grishauge, Slægter, side 15]

Else Laursdatters forældre **Laurs Jensen Vester f. 1645** og **Anne Madsdatter f. 1650** er yderligere et af morfar Niels Møllers 64 4xtip oldeforældrepar. Ketty Thidemann oplyser, at dette par er gift i Øland kirke 1671. 'Den 25 aprilis havfde Laust Jensøn aff Bestrup og Anne Madsdaatter i Vesterbye troloffuellse, oc den 18 Junij bleff de eegtte vijde'. [Øland 1649-1777, opslag 176]

Laurs Jensen Vester og Anne Madsdatter bliver gift i Øland kirke 1671. [Øland 1649-1777, opslag 176]

Oluf Jensen f. 1646 og **Else Larsdatter f. 1670** er som nævnt ovenfor et af morfar Niels Møllers 32 3xtip oldeforældrepar. Parret er formodentlig gift i Else fødesogn Bejstrup i 1698 eller 1699, men Bejstrups ældste kirkebog starter først i 1712.

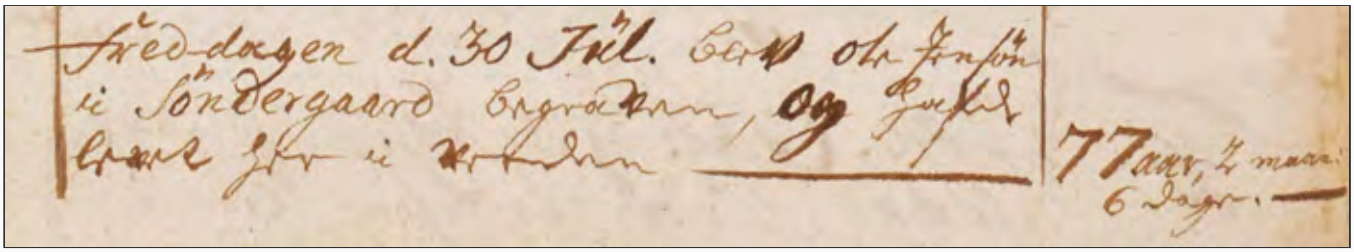
Oluf Jensen og Else Larsdatter får følgende børn:
i Jens Olufsen, født 1699.
ii Anne Olufsdatter, født 1701.
iii Kirsten Olesdatter, født o. 1705.
iv Laurids Olufsen, født 1715.

Som nævnt bruges Oluf og Ole ofte som synonymer. Det er **Anne Olufsdatter f. 1701**, der er vores ane. Anne Olesdatter er mor til **Maren Nielsdatter f. 1733**.

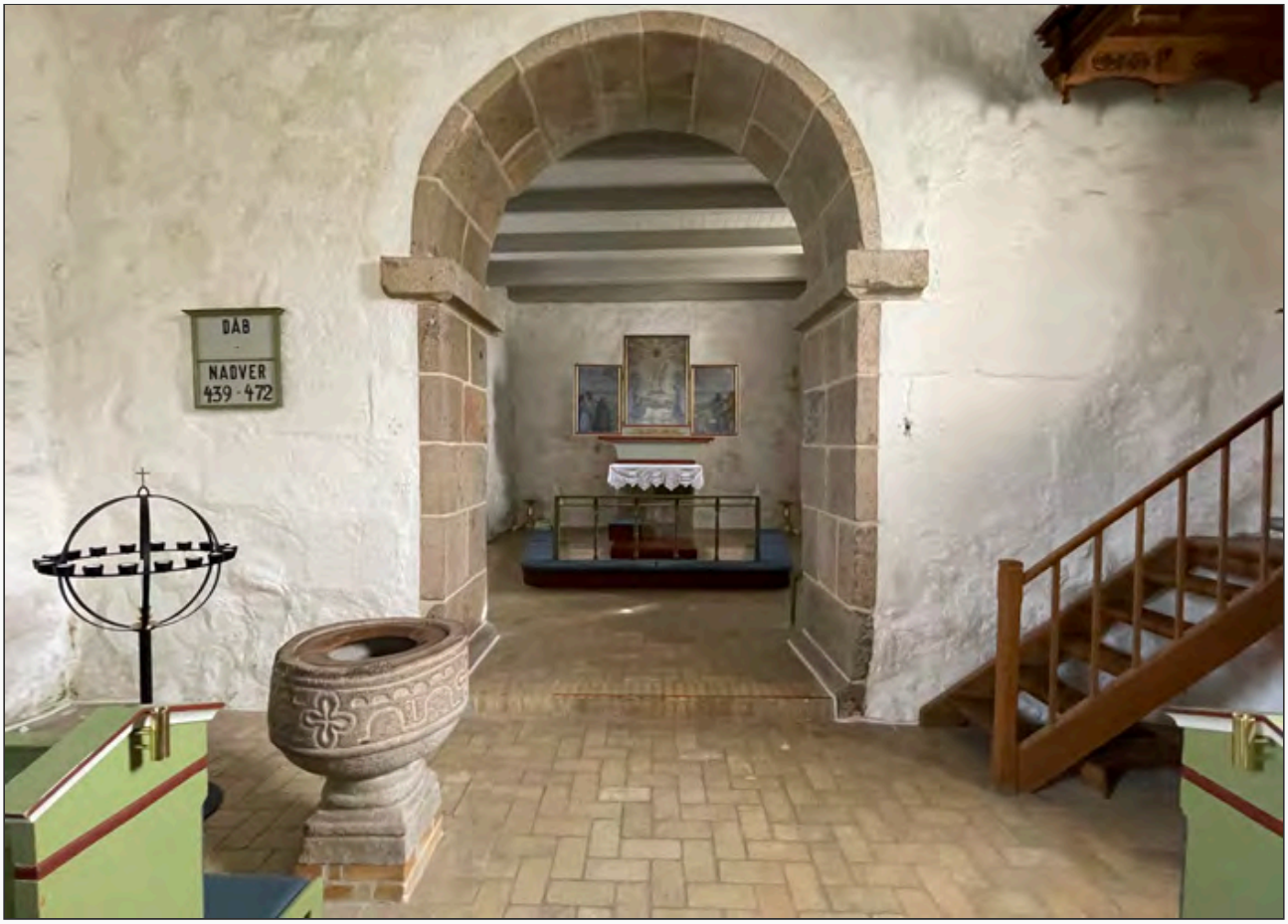
Nyere luftfoto af Nørtorupvej med markering af hvor Søndergaard lå.

[Peter Grishauge: 'Gårde og huse i Hjortdal sogn']

Fredagen d. 30. Jul. blev Ole Jensön i Söndergaard begraven og hafde levet her i Verden 77 Aar 2 Mdr 6 Dage. [Hjortdal 1694-1757, opslag 84]

Oluf Jensen dør 1723 i Torup i Hjortdal sogn, 77 Aar 2 mdr 6 dage gammel. [Hjortdal 1694-1757, opslag 84]

Hjortdal kirke i april 2023. [Mit eget foto]

Niels Christensen af Hjortdal-slægten.

Ud over at være fæster af Søndergaard, ejer Anne Olesdatters far Oluf Jensen gården Nørgaard i Vester Svenstrup, og i bogen "Gårde og huse i Hjortdal sogn" (2019) fortæller Peter Grishauge, at Oluf Jensens enke Else Laursdatter i 1727 sælger Nørgaard til sin svigersøn Niels Christensen Hjortdal. [Gårde og huse i Hjortdal sogn, side 106]

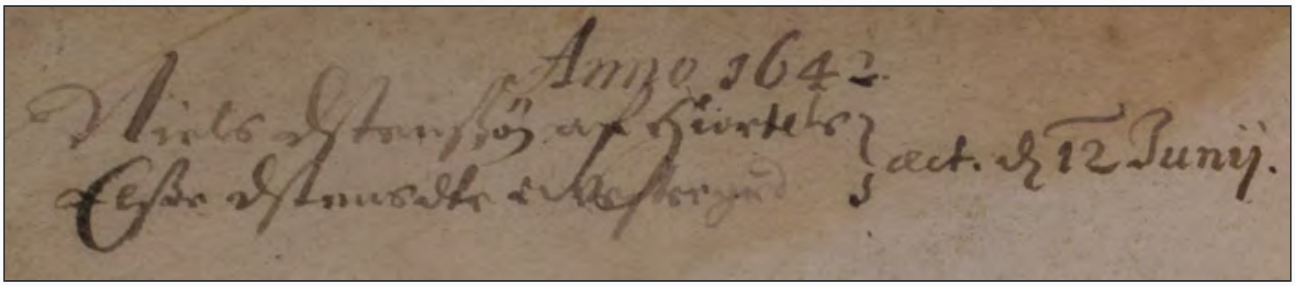
Efter Niels Christensen Hjortdal og Anne Olesdatter bliver gift i 1726, bor de med deres børn på Svenstrup Nørgaard, og Niels er selvejer.

Grishauge fortæller videre, at Niels Christensen Hjortdal 'drev tillige skudehandel på Norge og var ret velhavende. Han boede på Nørgaard til sin død i 1748'. [side 106]

Hjortdal kirke i april 2023. [Mit eget foto]

Niels Christensen er ud af en slægt, der bruger stednavnet Hjortdal som tilnavn. Slægtens stamfar Niels Christensen bliver i 1642 i Skræm kirke gift med Else Christensdatter, som er datter af Christen Nielsen og Mette Jensdatter.

Niels Christensen af Hiortdal og Else Christensdatter i Westergaard bliver ægteviede i Skræm kirke d 12 Junii 1642. [Skræm 1642-1775, opslag 132]

Listerne i Skræms ældste kirkebog ver døbte, ægteviede og døde starter i 1646, men foran listen over ægteviede har præsten tilføjet i alt fire vielser i 1642, 1643 og 1645. Ovenstående tekst Anno 1642 om parret Niels Christensen af Hjortdal og Else Christensdatter i Vestergaard er derfor kirkebogens allerældste optegnelse.

Niels Christensen født o. 1615 og **Else Christensdatter født o. 1620** er et af morfar Niels Møllers 64 4xtip oldeforældrepar. Parret får i følge Peter Grishauge [Slægter, side 39] følgende børn:
i Christen Nielsen, født 1651.
ii Morten Nielsen.
iii Karen Nielsdatter, født o. 1648.

Det er Christen Nielsen, der er vores ane. Christen bliver gift 1682 i Hjortdal med Karen Jensdatter, født o. 1660, datter af Jens Vognsen Munk og Maren Jørgensdatter, død 1731 i Hjortdal. Christen Nielsen dør 1698 i Hjortdal.

Karen Jensdatter bliver efter Christen Nielsens død gift med Mads Laursen i Hjortdal. Karen dør selv som 71-årig i 1731, og der er et skifte efter hende under Aalegaards gods.

Karen Jensdatters forældre **Jens Vognsen Munk f. 1630** og **Maren Jørgensdatter f. 1633** er yderligere et af morfar Niels Møllers 64 4xtip oldeforældrepar.

Christen Nielsen f. 1651 og **Karen Jensdatter f. 1660** er et af morfar Niels Møllers 32 3xtip oldeforældrepar.

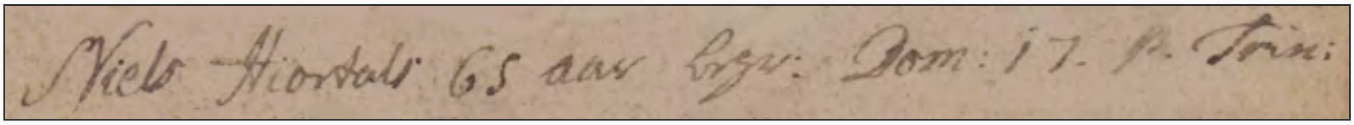
Parret får følgende børn:
i Else Christensdatter, født o. 1681.
ii Niels Christensen Hjortdal, født o. 1683.
iii Anders Christensen Hjortdal, født o. 1688.

Det er Niels Christensen Hjortdal, der er vores ane. Som nævnt ovenfor, bliver Niels Christensen Hjortdal i 1726 gift med Anne Olesdatter f. 1701. **Niels Christensen Hjortdal** og **Anne Olesdatter** er det sjette af morfar Niels Møllers tiptip-oldeforældrepar, og parret får ligeledes som nævnt ovenfor følgende børn. [Grishauge, Slægter, side 40]

i Maren Nielsdatter, født 1727 i Hjortdal, død 1732 i Svenstrup i Hjortdal.
ii Ole Nielsen, født 1729 i Svenstrup i Hjortdal, død 1732 i Svenstrup i Hjortdal.
iii Karen Nielsdatter, født 1732 i Svenstrup i Hjortdal.
iv ~~Karen~~ Maren Nielsdatter, født 1733 i Svenstrup i Hjortdal.
v Else Nielsdatter, født 1736 i Svenstrup i Hjortdal

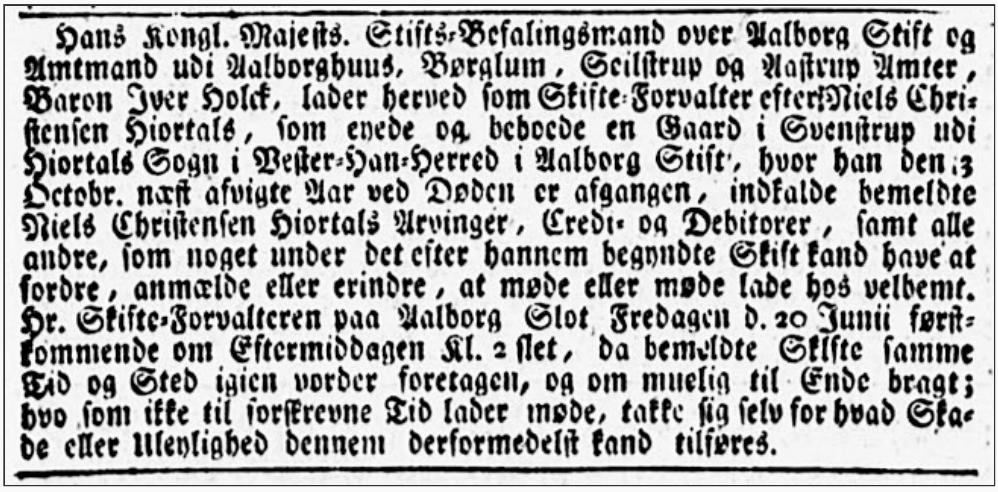
Jeg har videregivet denne oplysning til Peter Grishauge, som i sin liste i bogen 'Slægter i Hjortdal sogn' har rettet nr. iv fra Karen til Maren Nielsdatter. [side 40]

Niels Christensen Hjortdal dør i 1748, 68 år gammel.

Niels Hiortdals 68 aar begr: Dom: 17 P. Trin:

1748. Niels Hiortdals 68 Aar begr. Dom 17 p Trin: (= den 6. oktober 1748). [Hjortdal 1694-1757, opslag 91]

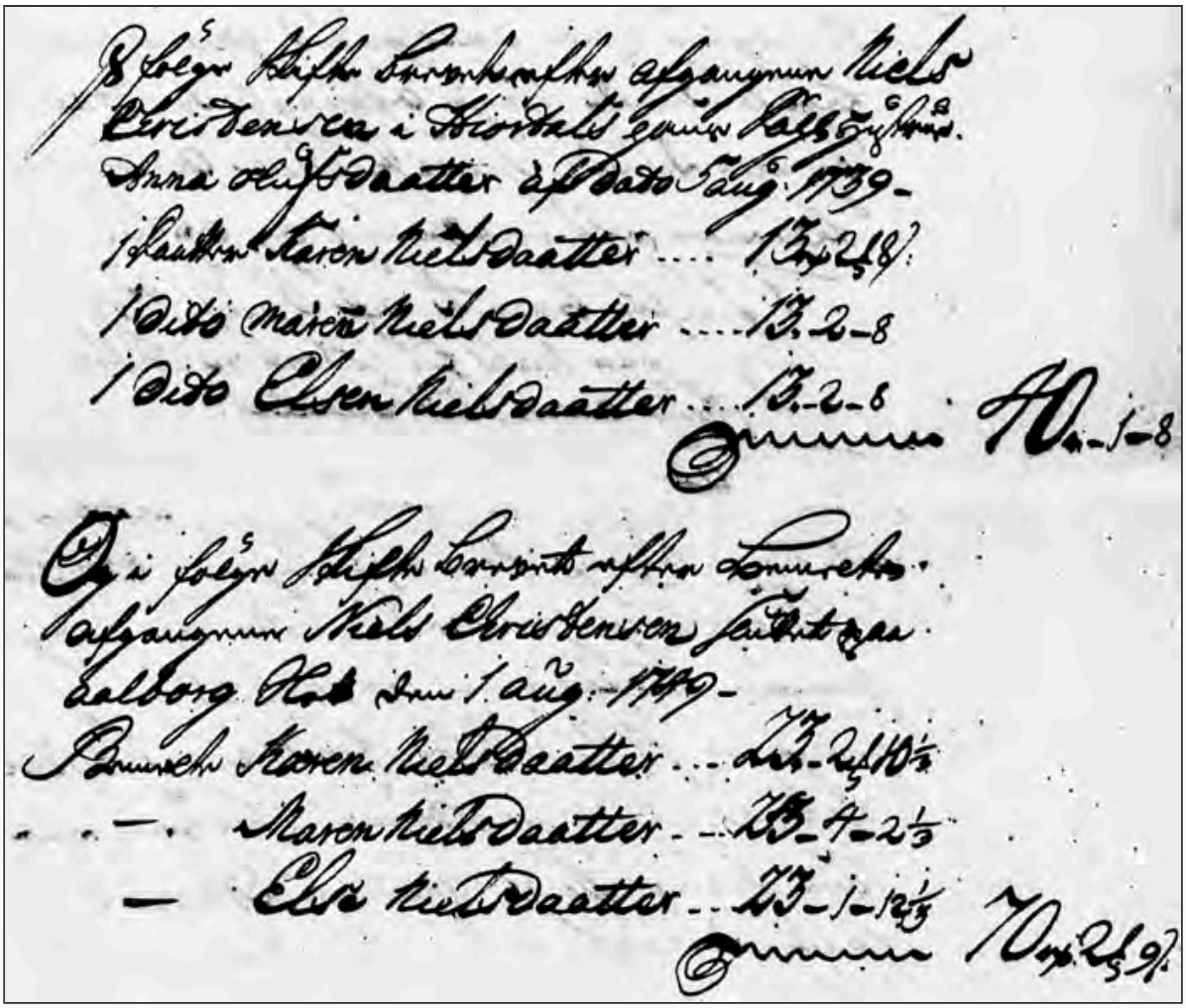
Efter hustruen Anne Olesdatters død i 1739 bliver Niels Christensen gift med Anne Nielsdatter, ikke i Hjortdal kirke.

Hans Kongl. Majests. Stifts-Befalingsmand over Aalborg Stift og Amtmand udi Aalborghuus, Børglum, Scilstrup og Aastrup Amter, Baron Iver Holck, lader herved som Skifte-Forvalter efter Niels Christensen Hiortals, som eyede og beboede en Gaard i Svenstrup udi Hiortals Sogn i Vester-Han-Herred i Aalborg Stift, hvor han den 13 Octobr. næst afvigte Aar ved Døden er afgangen, indkalde bemeldte Niels Christensen Hiortals Arvinger, Credi- og Debitorer, samt alle andre, som noget under det efter hannem begyndte Skift kand have at fordre, anmælde eller erindre, at møde eller møde lade hos velbemt. Hr. Skifte-Forvalteren paa Aalborg Slot Fredagen d. 20 Junii førstkommende om Eftermiddagen Kl. 2 slet, da bemeldte Skifte samme Tid og Sted igien vorder foretagen, og om muelig til Ende bragt; hvo som ikke til forskrevne Tid lader møde, takke sig selv for hvad Skade eller Ulejlighed dennem derformedelst kand tilføres.

Indkaldelse til skifte efter Niels Christensen Hiortals på Aalborg Slot fredag den 20. juni 1749 om eftermiddagen kl. 2 slet. [Aalborghus skifter med bilag 1748, opslag 124]

Skiftet efter Niels Charistensen Hjortdal dateret 1. august 1749 er omtalt ovenfor. Laugværge for døtrene Karen, Maren og Else Nielsdatter er deres morbror Jens Olesen i Nørtorup. Jens har i 1723 overtaget fæstet af fødegården Søndergaard efter hans og Anne Olesdatters far Oluf Jensen.

Ved skiftet tilfalder der enken Anne Nielsdatter 82 rigsdaler og hver af de tre døtre Karen Nielsdatter, Maren Nielsdatter og Else Nielsdatter 13 plus 23 i alt 36 rigsdaler, se nedenfor.

Fra bilag til skiftet efter Niels Christensen Hjortdal, 1. august 1749. [Aalborghus bilag til skrifter 1736-1774 (1), opslag 511-512]

Arven efter Niels Hjortdal.

Som vi tidligere har set bliver 'Peder Pedersen af Søndergaard i Fieritsleuf og Maren Nielsdatter af Graven trolovede Onsdagen d. 15. May (1754). Copulerede i Schrem Kirke Onsdagen d. 9. Octobr'. [Kollerup 1714-1771, opslag 167]

Et par uger efter vielsen kvitterer Peder Pedersen på sin hustru Maren Nielsdatters vegne for modtagelsen af arvekapitalen efter hendes 'Forfedre boende i Hjortdahls Sogn Svendstrup Niels Hjortdal og Anne Olufsdatter', 36 Rigsdaler 5 Mark og 5 Skilling. Det fremgår af et dokument under Aalborghus bilag til skrifter.

Peder Pedersen bekræfter på sin hustru Maren Nielsdatters vegne at have modtaget arvekapitalen efter hendes forældre Niels Hjortdal og Anne Olufsdatter. [Aalborghus bilag til skrifter 1736-1774 (1), opslag 496]

Det er Lillian Larsen, der har fundet dokumentet, som af Jens Martin Sørensen i marts 2021 er transskriberet til følgende:

№ ???4 № 3

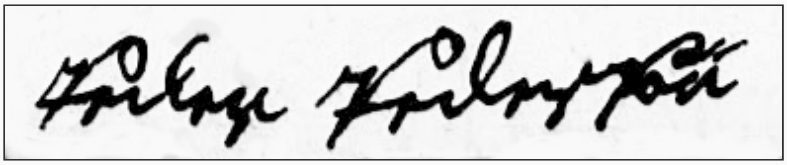
№ 18 **F5** En Skilling [Frederik 5.] 1754

Kiendes jeg Underskrefne Peder Pedersen Boende i Nørgaard i Trustrup Kiettrup Sogn og for alle bekiendt giør at Jeg paa min Hustrue Maren Nielsdatter barnfødt i Hiortdahls Sogn Svendstrup, hendes veigne haver bekommet af Velfornemme Niels Sørrensen Kieldgaard Forpagter paa Aallegaard, dend efter Skifteboet dateret Aalborg Slott d 1ste August 1749 tilfaldne Fædrene og Mødrene arfve Capital. 36 Rixdahler femb mk 5S efter Hendes afgangne Forfedre boende i Hiortdahls Sogn Svendstrup, Niels Nielsen og Anne Olufsdatter, Og er samme min Hustrues Fædrene arfvemidler mig i dag fornøyelig betalt i Grov Cour. mynt Tredive og Sex Rixdahler femb march og femb skilling af Velermelte Niels Sørrensen Kieldgaard, Som af høye øfrighed er beskichet Formyndere, hvorfor han af mig gives et fast og uryggelig afkald og Qvittering, saa Jeg aldeeles intet haver videre at fordre eller bekomme efter min Hustrues afdøede For Eldre, samt og qvitterer for Renten af samme Capital som jeg haver oppebaaren. Til bekræftelse haver Jeg dette egenhændig underskrevet og forseiglet og tillige ombedet Anders Jensen i Hiortdahls og Jens Oluf-sen i Thorup som første Værge med mig at underskrive i Aallegaard d 26 Octob 1754ve

Peder Pedersøn Anders Jensen

Dokumentet omtaler ved en fejl Maren Nielsdatters far som Niels Nielsen. Det korrekte navn er selvfølgelig Niels Christensen Hjortdal. Hvorfor der går fem år fra skiftet, til pengene bliver udbetalt, vides ikke.

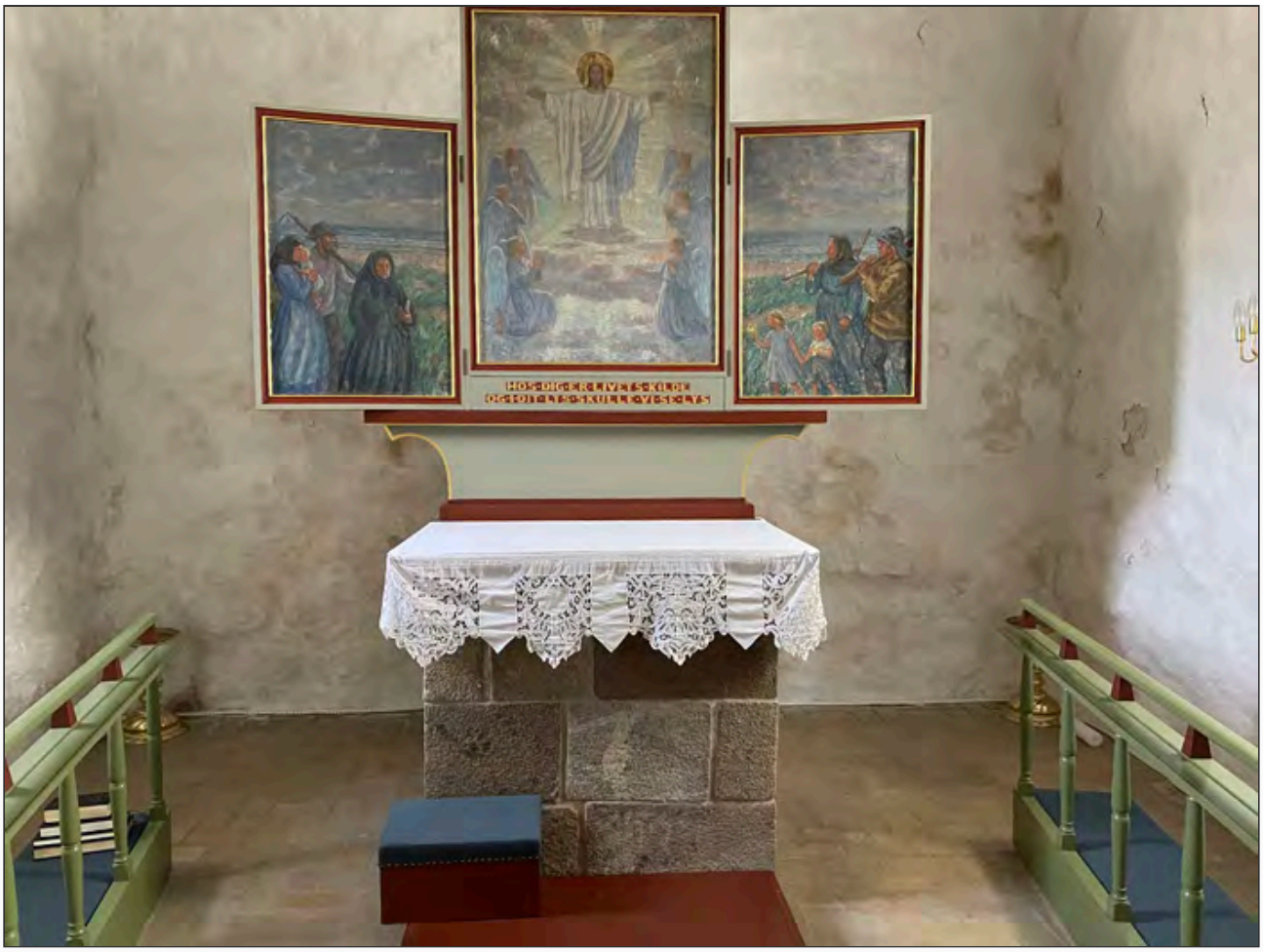
Bekræftelsen er 'egenhændig underskrevet og forseglet' af morfar Niels Møllers tipoldefar Peder Pedersen, og vi får dermed foræret Peders egenhændige signatur. Den anden underskriver Anders Jensen i Hjortdal (Præstegaard) er Peder Pedersen svoger, gift med Maren Nielsdatters søster Karen Nielsdatter.

Aner til Maren Nielsdatter f. 1733.

Vi har fundet anerne til **Maren Nielsdatter f. 1733**, i første omgang hendes forældre Niels Christensen Hjortdal og Anne Olesdatter, og i anden med hjælp fra Peter Grishauges 'Slægter i Hjortdal sogn' Marens slægt tilbage til 1500-tallet. Marens omfattende anetavle, som er baseret på både Grishauges bog og oplysninger fra slægtsforskere, herunder Lillian Larsen og Ketty Thidemann, ses her.

Som nævnt ovenfor er Niels Christensen Hjortdal og Anne Olesdatter med deres børn omtalt i Peter Grishauges bog 'Slægter i Hjortdal sogn'. [side 40] Jeg har kontaktet Grishauge, som har rettet pigen f. 1733 til Maren Nielsdatter, og listen i bogen ser fra den 10. marts 2021 ud som følger.

Anna E. Munchs altertavle i Hjortdal kirke (1942). [Mit eget foto]

'Niels Christensen Hjortdal, født o. 1683. Han blev gift 1726 i Hjortdal med (1) Anne Olufsdatter, født 1701 i Søndergaard i Torup i Hjortdal, (datter af Oluf Jensen og Else Laursdatter) død 1739 i Svenstrup i Hjortdal. Han blev gift med (2) Anne Nielsdatter. Niels Hjortdal døde 1748 i Hjortdal.
Børn:
i Maren Nielsdatter, født 1727 i Hjortdal, død 1732 i Svenstrup i Hjortdal.
ii Ole Nielsen, født 1729 i Svenstrup i Hjortdal, død 1732 i Svenstrup i Hjortdal.
iii Karen Nielsdatter, født 1732 i Svenstrup i Hjortdal.
iv Maren Nielsdatter, født 1733 i Svenstrup i Hjortdal.[129]
v Else Nielsdatter, født 1736 i Svenstrup i Hjortdal.'

I fodnote 129 ved Maren Nielsdatter henviser Grishauge til aneefterlysningen på slaegt.dk og skriver følgende: '129) Maren er i kirkebogen angivet som Karen, men dette er en fejl fra præstens side
se https://forum.slaegt.dk/index.php/topic,168768.0.html'.

Johannes Wilhjelms maleri »Efter gudstjenesten« fra 1904.

Hjortdal kirke er en lille og smuk middelalderlig kampestenskirke, og den ligger ensomt og idyllisk i Han Herreds bakker nær Jammerbugten. Også det indre er en smuk oplevelse. Altertavlen er malet af Anna E. Munch og på væggen i kirkerummer hænger Johannes Wilhjelms store maleri »Efter gudstjenesten« fra 1904.

Anna E. Munchs maleri "Hjem fra kirke" (1904). Hjortdal kirke ses i baggrunden til højre i billedet. [Vejen Kunstmuseum]

En af Maren Nielsdatters 8 tipoldefædre er **Jørgen Knudsen Riber 1585-1650**, der er sognepræst i Hjortdal fra 1621 til 1650. Jørgen Knudsen Riber er en af morfar Niels Møllers 5xtip oldefædre.

"I 1625 skriver Sognepræsten Jørgen Knudsen Riber, at han har det ringeste og vageste Kald i hele Stiftet, for en hel By (o: Hjortdal) er af Sand slet øde foruden (o: saa nær som) et ringe Værsted (o: Husmandsbrug). Præstegaarden var helt ødelagt paa Ager og Eng og Tørveskær, saa der var kun Jord tilbage til 6 Tdr. Korns Udsæd, og det led daglig af Sandflugt. Af Præstegaardens Bygninger var kun tilbage et lille Stykke Hus vurderet til 4 Sldr., i hvilket der boede en fattig Mand, som tidligere havde givet en aarlig Afgift af 3 Tdr. Byg og 1 Skaalpund2) Smør, men det kunde han ikke mere yde, thi Sandet overløb hans Mark, saa han undertiden kun avlede lidt og undertiden slet intet. Kongen havde benaadet Præsten med Hjortdalsgaards Jord uden Afgift; den havde tidligere svaret en Afgift af 1 Lispund Smør), men i 30 Aar havde den ligget øde som Følge af Sandflugt. Da Sognefolkene var ganske forarmet af samme Aarsag, kunde de ikke yde deres Tiende til

Kongen, Kirken eller Præsten lige saa lidt som deres Fæsteafgifter til Jordegodsets Ejere, og den sølle Præst maatte nøjes med, hvad han kunde faa." [Historisk Årbog Thisted, 1956, side 35].

Sandflugt 2010. [Mit eget foto]

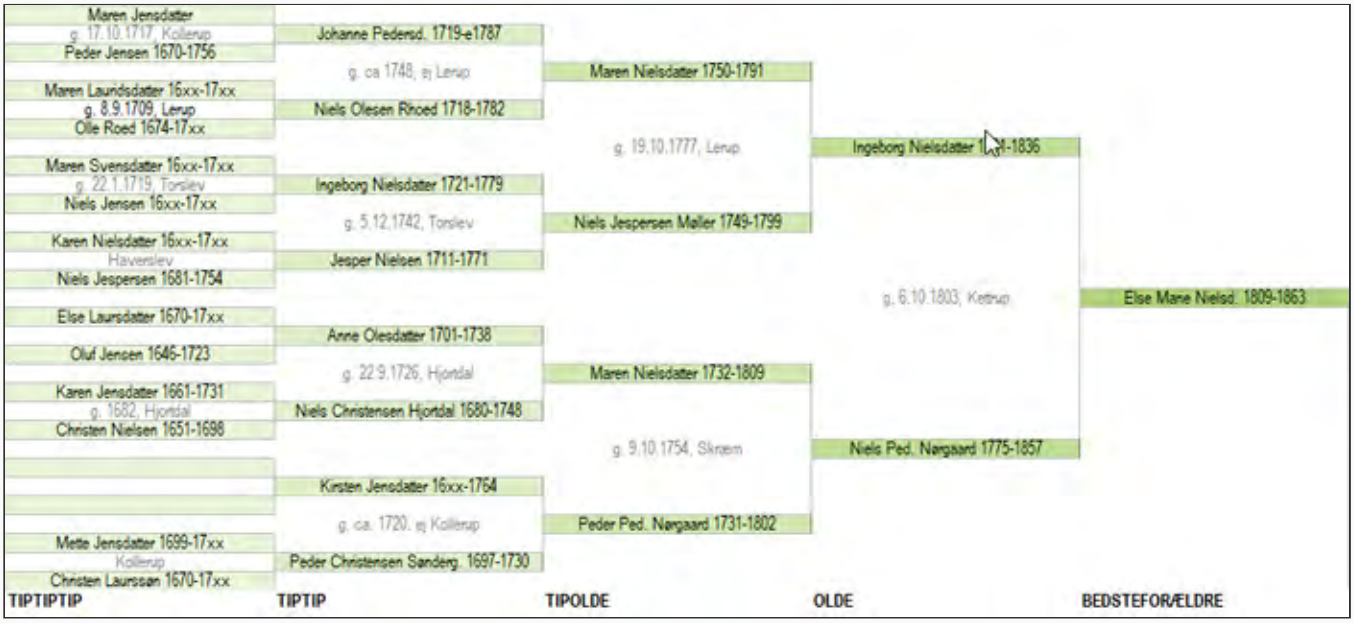
Hjortdal kirke i april 2023. Prædikestolen er dateret 1592 og stod her i kirken, da ovennævnte Jørgen Knudsen Riber var præst i Hjortdal fra 1621 til 1650. På væggen ses Johannes Wilhjelms maleri »Efter

gudstjenesten« fra 1904. [Mit eget foto]

Ingeborg Nielsdatter af Kollerup.

Morfar Niels Møllers forældre er Otto Edvard Jensen f. 1853 og Ane Johanne Mortensdatter f. 1842. Vi er i gang med anerne til Niels Møllers far Otto Edvard Jensen.

Vi har set på baggrunden for Otto Edvard Jensens far Jens Christian Christensen f. 1801 og er nu i gang med at finde anerne til Otto Edvard Jensens mor Else Marie Nielsdatter f. 1809.

Anetavle for morfar Niels Møllers farmor Else Marie Nielsdatter f. 1809.

Else Maries forældre er Niels Pedersen Nørgaard f. 1775 og Ingeborg Nielsdatter f. 1781. Ovenfor har vi undersøgt baggrunden for Niels Pedersen Nørgaard, og i det følgende prøver vi at spore anerne for Else Marie Nielsdatters mor, Ingeborg Nielsdatter.

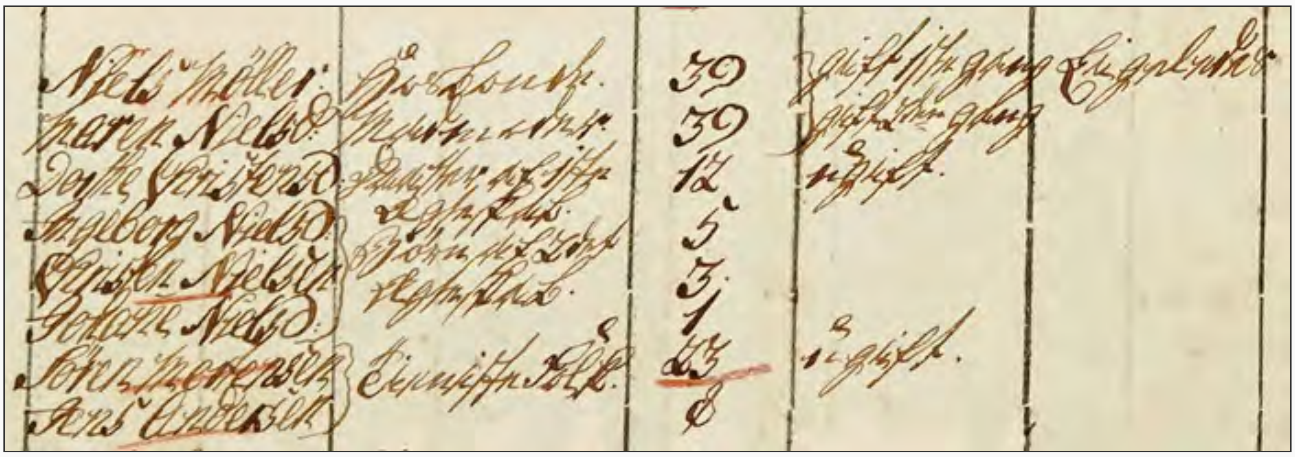

Kollerup kirke, april 2023. [Mit eget foto]

I folketællingen 1801 i Kollerup sogn ses Ingeborg i denne husholdning:

Thisted, Vester Han, Kollerup, Borup Gaarde, , 53, FT-1801, b6089
Navn: Alder: Civilstand: Stilling i husstanden: Erhverv: Fødested:
Peder Jensen 35 Gift huusbonde bonde og gaardbeboer
Dorthe Christensdatter 28 Gift hans kone
Maren Pedersdatter 4 Ugift deres datter
Ingeborg Nielsdatter 22 Ugift konens søster
Dorthe Nielsdatter 15 Ugift tjenestepige

Ingeborg er 22 år gammel, ugift og bor på dette tidspunkt hos sin søster, Dorthe Christensdatter. Både Ingeborg og hendes søster Dorthe optræder 14 år tidligere i 1787 i denne familie, ligeledes i Kollerup sogn nord for Kettrup:

Folketællingen 1787, Kollerup, opslag 7. [Folketællingen 1787, Kollerup, opslag 7]

Thisted, Vester Han, Kollerup, Hingelberg Bye, , 6, FT-1787, B2965
Navn: Alder: Civilstand: Stilling i husstanden: Erhverv: Fødested:
Niels Møller 39 Gift hosbonde gift 1ste gang ligeledes (=bonde og gaardbeboer)
Maren Nielsdatter 39 Gift madmoder gift 2den gang
Dorthe Christensdatter 12 Ugift daatter af 1ste ægteskab
Ingeborg Nielsdatter 5 Ugift barn af 2det ægteskab
Christen Nielsen 3 Ugift barn af 2det ægteskab
Johanne Nielsdatter 1 Ugift barn af 2det ægteskab
Søren Mortensen 23 Ugift tjenestefolk
Jens Andersen 8 Ugift tjenestefolk

Alderen på søstrene passer i runde tal med folketællingen fjorten år senere – og der er desuden en forklaring på, hvorfor Dorthe, som er den ældste, hedder *Christensdatter* og lillesøster Ingeborg *Nielsdatter* til efternavn. Deres mor, Maren Nielsdatter, er gift for anden gang, og Dorthe er datter af første ægteskab, Ingeborg af andet ægteskab.

Ingeborgs far hedder minsandten **Niels Møller** ligesom min morfar. Det er jo mere end almindeligt påfaldende.

Som vi skal se i flere detaljer nedenfor, har vi hermed fundet **den reelle stamfader til navnet Niels Møller**. Der går en lige linje fra Niels Møller i ovennævnte folketælling 1787 til morfar Niels Møller født i Øland 100 år senere i 1887. Niels Møllers datter Ingeborg Nielsdatter får i 1809 en datter Else Marie, som får sønnen Otto Edvard Jensen, der i 1887 navngiver sin ældste søn, og min morfar – **Niels Møller Jensen**.

Niels Møller f. 1749 -> Ingeborg Nielsdatter f. 1781 -> Else Marie Nielsdatter f. 1809 -> Otto Edvard Jensen f. 1853 -> Niels Møller Jensen f. 1887. Niels Møller f. 1749 er en af morfar Niels Møllers 8 tipoldefædre.

Mølleren af Han Herred.

Det har fra starten været en ambition med denne krønike at finde ud af, om morfar Niels Møller Jensens

mellemnavn kan spores til en ane, der rent faktisk **er** møller, og endnu bedre: Om navnet kan knyttes til en konkret mølle. Nu ser det ud som om, vi er på sporet.

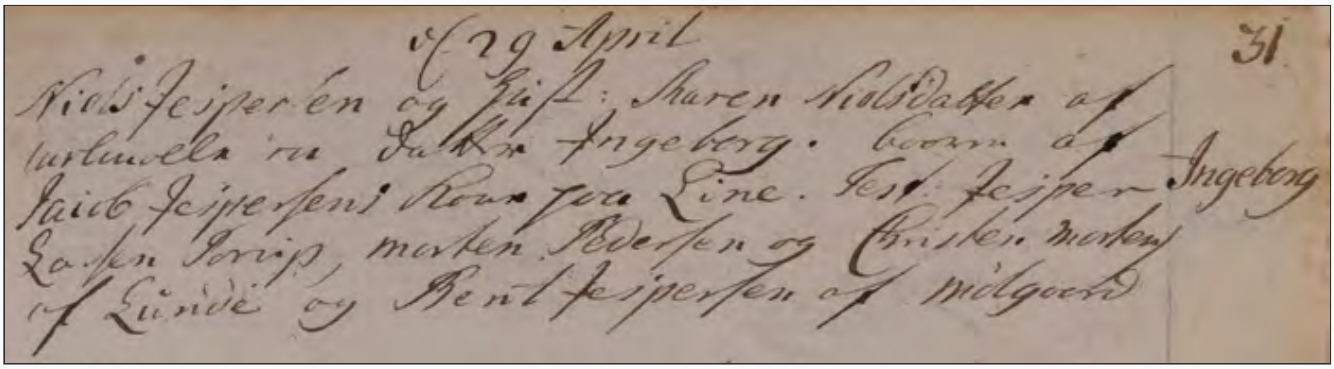
Optegnelsen i folketællingen 1787 ovenfor fortæller, at Niels Møller med hustru og fire børn er bosat et sted ved navn Hingelberg i Kollerup sogn. Der er to tjenestefolk i husholdningen, så Niels og Maren har måske en af de lidt større bedrifter. Datteren Ingeborg, som er vores ane, opgives at være 5 år i 1787 og må derfor være født omkring 1782. Men Kollerup sogns kirkebog nævner ingen Ingeborg i denne periode.

Jeg finkæmmer siderne både før og efter 1782 flere gange, men der er ingen spor af hverken Ingeborg eller de mindre søskende Christen og Johanne. Konklusionen må være, at forældrene Niels og Maren er tilflyttere, og at børnene er født og døbt i et af nabosognene.

Lerup kirke, mit eget foto fra oktober 2007.

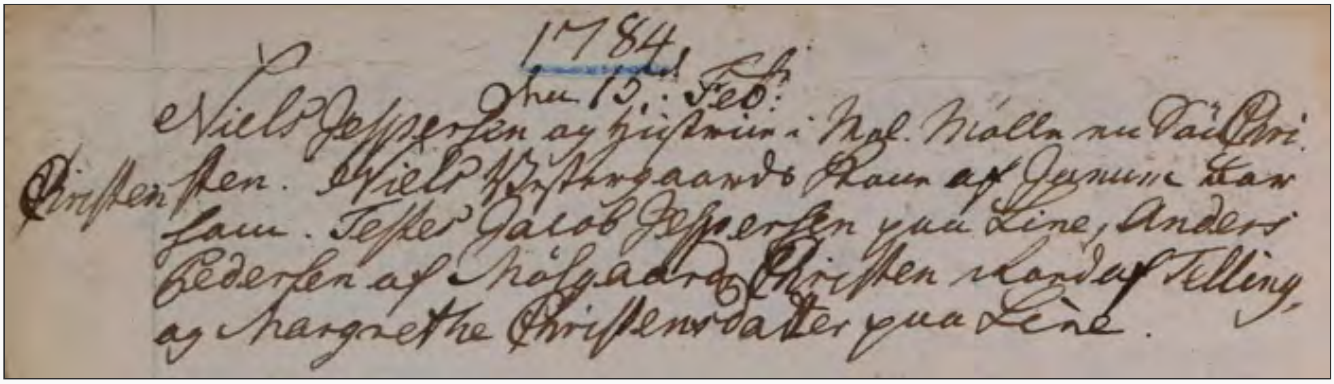
Jeg prøver først Kettrup, men uden resultat. Heller ikke de øvrige nabosogne i Vester Han Herred – Gøttrup og Hjortdal – har spor efter Niels og familie. Jeg prøver Aggersborg, Bejstrup og Skræm i Øster Han Herred, men stadig uden resultat. Først i det lille Lerup sogn omkring en ensomt liggende kirke i bakkerne 5-6 kilometer øst for Kollerup er der gevinst. Her finder jeg både Ingeborg, Christen og Johanne i dåbsregistret.

Opslag i Lerup-Tranum kirkebog anno 1781 med registreringen af Ingeborgs dåb i april 1781. [Lerup-Tranum 1742-1814, opslag 36]

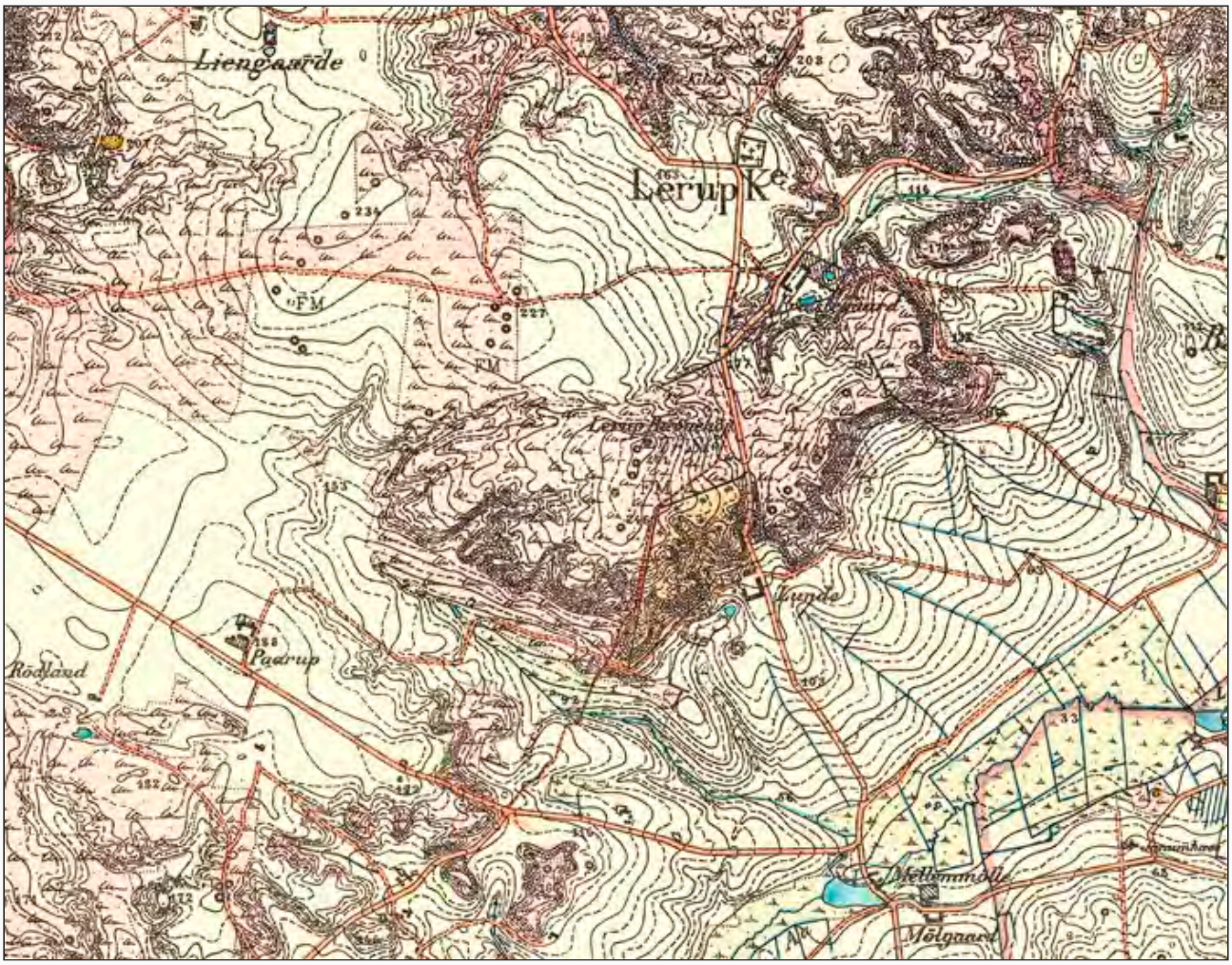
Opslaget i kirkebogen fortæller, at Niels Jespersen og hustru Maren Nielsdatter den 29. april 1781 døber deres datter Ingeborg i Lerup kirke. Barnet bæres af Jacob Jespersens kone på Line (dvs. Linegaard), og fadderne er Jesper Larsen Sorup, Morten Pedersen, Christen Mortensen af Lunde og Bent Jespersen af Mølgaard. Jacob Jespersen og Bent Jespersen er måske brødre til Niels.

Ingeborgs forældre Niels og Maren oplyses at være ”af” noget, der ligner navnet på en mølle – men som i denne registrering er vanskelig at læse. Andre steder i kirkebogen er stedbetegnelsen tydeligere. Her registreres parret som Niels Jespersen og hustru Maren Nielsdatter af 'Mel. Mølle' eller 'Mellemmølle'.

Lerup kirkebog 1784: Den 15. februar døber Niels Jespersen og Hustru i Mel. Mølle deres søn Christen. [Lerup 1742-1814, opslag 38]

Den 15. februar 1784 døber 'Niels Jespersen og Hustru i Mel. Mølle' deres søn Christen. ”Mel. Mølle” er en forkortelse af navnet ”Mellemmølle”. Niels' efternavn er altså **Jespersen** – og han kaldes i daglig tale **Niels Møller**, fordi han er fæster på Mellemmølle i Lerup sogn, et par kilometer syd for kirken.

Målebordskort fra midt i 1800-tallet – med Lerup kirke og Linegaard øverst og Mellemmølle ved gården Mølgaard nederst. Foran møllen ses mølledammen markeret.

Ud fra navnene i dåbsoptegnelsen for Ingeborg er det et kvalificeret gæt, at Niels er født og opvokset på Mølgaard og nu – i 1781 – er fæster af møllen, der ligger tæt ved gården. De følgende år nævnes både Niels og hustru Maren mange gange i kirkebogen. De står ofte faddere og døber som nævnt selv børnene Ingeborg i 1781 [opslag 36], Christen i 1784 [opslag 38] og Johanne i 1787 [Lerup 1742-1814, opslag 39].

Ved de sidste optegnelser ændres stedsangivelsen Mellemmølle til "Niels Jespersen og hustru Maren Nielsdatter af Vester Mølle". Niels har altså skiftet arbejdssted – men han er stadig møller og registreres med sit erhverv som tilnavn i stedet for Jespersen ved folketællingen 1787. Efter 1787 nævnes Niels og Johanne ikke mere i Lerup sogns kirkebog. Som vi har set ovenfor, er han og Maren med deres fire børn flyttet til Hingelberg by i Kollerup sogn.

Mellemmølle ved Tranum Å, Lerup Sogn, Øster Han Herred, Hjørring Amt, cirka 1930. De to bygninger til venstre er smedjen, det hvide hus midt i billedet er Mellemmølle. Fra mølledammen til højre i billedet løb vandet under vejen foran huset til møllehjulet ved den fjerneste gavl. Klik på billedet for at se en større udgave. [Foto stillet til rådighed i november 2006 af Egild Røge, Lerup]

Egild Røge, der i november 2006 er kontaktperson for Lerups sognegruppe, fortæller i telefonen, at der i gamle dage var tre møller i sognet – Øster Mølle, Vester Mølle og den midt imellem, Mellemmølle. Alle tre møller er nedlagt for mange år siden – men nogle af bygningerne fra Mellemmølle (som blev nedlagt omkring 1910) findes endnu.

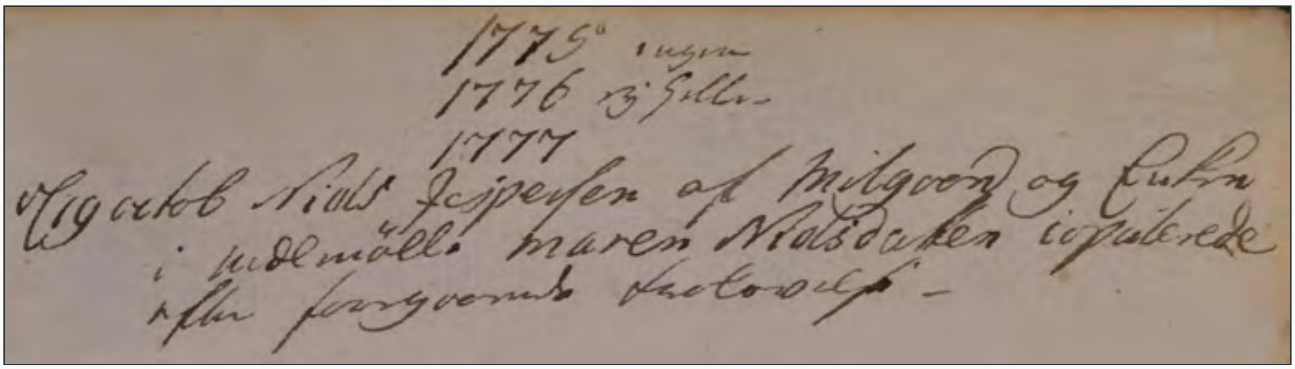

Mellemmølle i Lerup sogn, november 2006. Det gamle møllehus midt i billedet er restaureret, mølledammen på denne side af vejen er borte og i ladebygningen til venstre er der indrettet et lille landbrugsmuseum.

Med historien om oldemor Ingeborg Nielsdatters far Niels Jespersen er det stedfæstet, hvor i Han Herred min morfars mellemnavn 'Møller' har sin oprindelse. Morfar Niels Møller Jensens tipoldefar Niels Jespersen er sidst i 1700-tallet møller på Mellemmølle i Lerup sogn og kaldes i daglig tale Niels Møller. Det fjerde af min morfars otte tipoldeforældrepar er dermed **Niels Jespersen Møller** født 1748 og **Maren Nielsdatter** ligeledes født 1748.

Ketty Johanssons bog "Lerup-Tranum Øster Svenstrup", udgivet i 1989, fortæller i følge Ib Hejlesen lidt om Mellemmølle ved Tranum å og omtaler også nogle af de mennesker, som i tidens løb har haft møllen – blandt andre en Christen Graversen, som drev møllen fra 1741 til 1777.

Christen Graversens femte hustru er Ingeborgs mor, Maren Nielsdatter, og sammen får parret datteren Dorthe Christensdatter født i 1775. Kort efter dør gamle Christen i 1777, og Maren bliver gift med Niels Jespersen, der er søn af **Jesper Nielsen** f. 1711 og **Ingeborg Nielsdatter** f. 1721 på Mølgaard.

I årene 1775 og 1776 er der ingen vielser i Lerup kirke – men den 19. oktober 1777 bliver "Niels Jespersen af Mølgaard og Enken i Mellemmølle Maren Nielsdatter copulerede efter foregaaende trolovelse". [Lerup-Tranum 1742-1814, opslag 218]

Mit eget foto af Lerup kirke i november 2006.

Niels, Nielsen & Nielsdatter.

At Niels Jespersen er født og opvokset på gården Mølgaard fremgår af en omfattende anetavle, som i 2006 findes på nettet. En Otto Jensen født i 1954 i Klim har kortlagt sin slægt mange generationer tilbage i tiden, og hans og mine rødder krydser hinanden ved netop Mellemmølle i Lerup sogn i slutningen af 1700-tallet, idet Niels Jespersen Møller født 1749 og Maren Nielsdatter født 1750 er både Ottos og mine 3xtip oldeforældre.

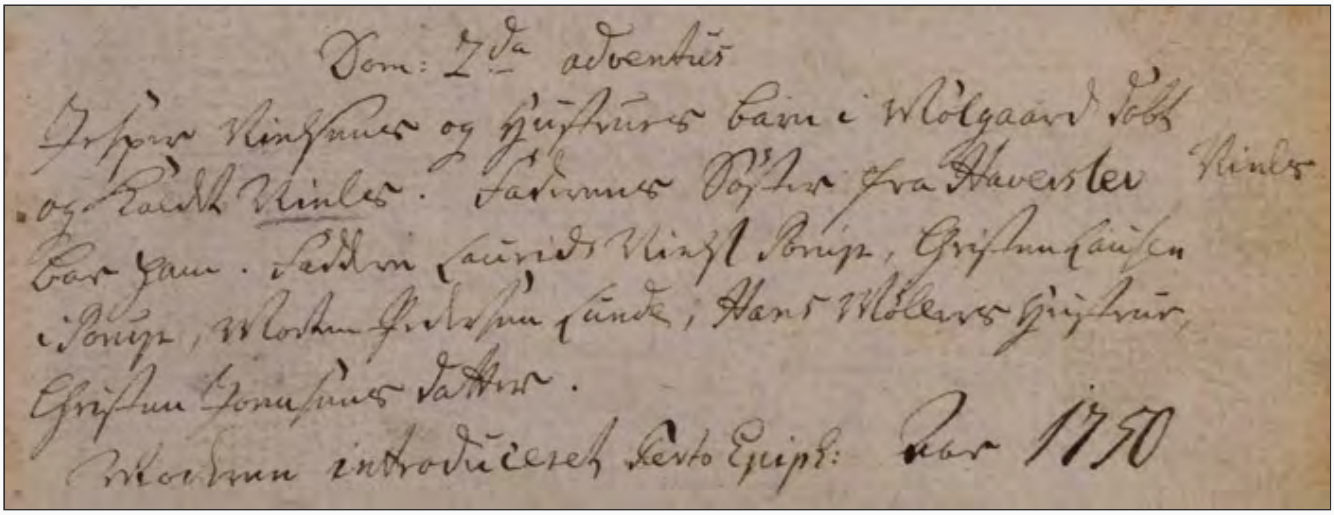
Hvor min morfar og jeg er efterkommere af Niels og Marens datter Ingeborg født 1781, nedstammer Otto fra Ingeborgs bror Christen født 1784 – samme Christen Nielsen Møller, som vi nedenfor i afsnittet "Slægten i Kettrup" ser blive gift med først Kirsten Iversdatter (i 1813) og dernæst (i 1827) med Christen Bentsens datter Mariane Christensdatter. Mariane og Christen får sammen døtrene Maren f. 1830 og Christine f. 1831 – og begge er blandt nævnte Ottos otte tipoldemødre.

Ud over fælles 3xtip oldeforældre i Niels Møller og Maren Nielsdatter har Otto og jeg altså også fælles tiptip-oldeforældre i Christen Bentsen født 1765 og og Berthe Jensdatter født 1763. Min morfar og jeg nedstammer fra parrets søn Jens Christian f. 1801 – og Otto fra Jens Christians søster Maren f. 1803.

Niels Møller Jespersens fødegård Mølgaard i Lerup sogn, maj 2017.

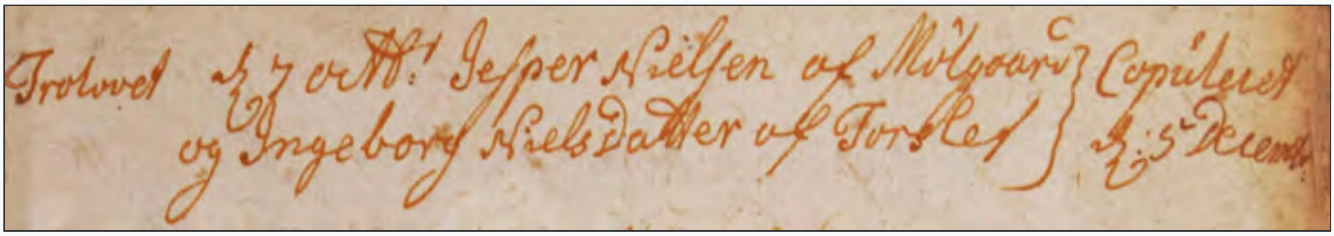
Otto Jensen oplyser, at Niels Jespersen er født i 1749 i Lerup og bliver døbt i Lerup kirke i december samme år. Hans forældre er Jesper Nielsen født cirka 1711 og Ingeborg Nielsdatter født 1721.

Dom: 2de adventus 1749. Jesper Nielsens og Hustrues barn i Mølgaard døbt og kaldt Niels. Faderens Søster fra Haverslev bar ham. (...) Moderen introduceret Festo Epiph: (=Hellig 3 Konger den 6. januar) Aar 1750. [Lerup 1742-1814, opslag 15]

Jesper og Ingeborg bliver gift den 5. december 1742 i Torslev Øster Han Herred [Torslev 1685-1809, opslag 213] og driver herefter gården Mølgaard i Lerup sogn. Jesper Nielsen er ikke døbt i Lerup-Tranum sogne, og vi kender ikke navnene på hans forældre. Ingeborg er sandsynligvis født og opvokset i Torslev, se nedenfor.

Jesper Nielsen f. 1711 og Ingeborg Nielsdatter f. 1721 får i perioden fra 1743 følgende børn. Alle er døbt i Lerup kirke.
- Jacob Jespersen f. 1743
- Niels Jespersen f. 1744 (død samme år)
- Caren Jespersdatter f. 1746
- Maren Jespersdatter f. 1747
- Niels Jespersen f. 1749
- Bent Jespersen f. 1752

Trolovet den 7 Octbr: Jesper Nielsen af Mølgaard og Ingeborg Nielsdatter af Torslev. Copuleret den 5 Decembr.[Torslev 1685-1809, opslag 213]

Otto Jensens anetavle var til stor hjælp, da jeg lavede førsteudgaven af denne krønike i efteråret 2006 – men den er i skrivende stund i 2026 ikke blevet opdateret siden 2020.

Jesper Nielsen født 1711 og **Ingeborg Nielsdatter** er det syvende af min morfar Niels Møllers seksten tiptip-oldeforældrepar. Af kirkebogens fortegnelse over døde i sognet fremgår, at Jesper Nielsen dør som 60-årig i 1771 [opslag 247] og Ingeborg som 58-årig i 1779. [Lerup-Tranum 1742-1814, opslag 248] Ingeborg er med andre ord født cirka 1721.

Efter Jesper Nielsens død i 1771 bliver Ingeborg Nielsdatter den 10. november samme år gift med Anders Pedersen, som herefter overtager fæstet af Mølgaard. [Lerup 1742-1814, opslag 217]

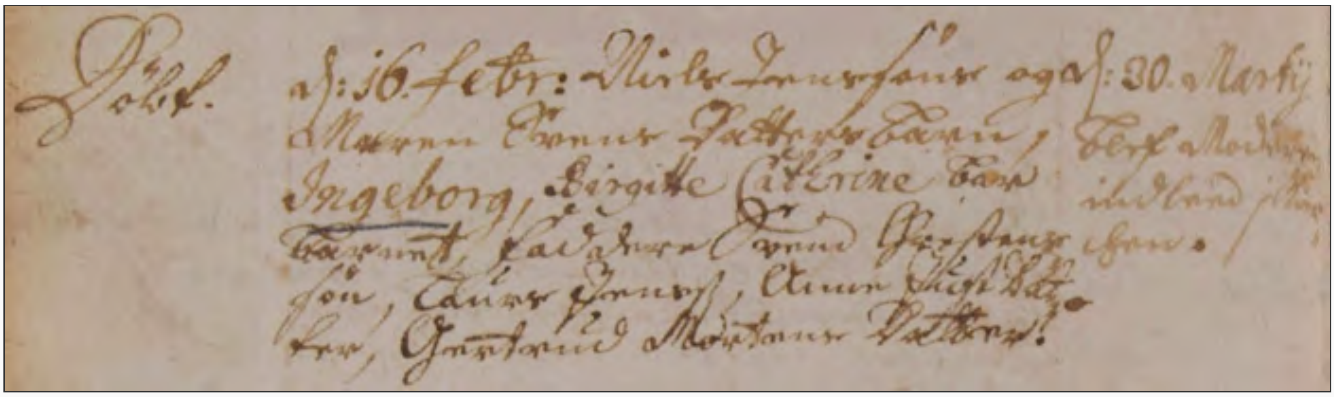

Torslev kirke i maj 2017.

Ingeborg Nielsdatter af Torslev.

Ingeborg Nielsdatter er døbt i Torslev 1721, og hendes forældre er Niels Jensen og Maren Svensdatter af Torslev. [Torslev 1685-1809, opslag 75] Dermed har vi navne på yderligere et af morfar Niels Møllers 3xtip oldeforældrepar.

D: 16. febr 1721: Niels Jensøns og Maren Svens Datters Barn, Ingeborg, Birgitte Cathrine bar Barnet, faddere Svend Christensøn, Laurs Jenss(øn), Anna Just Datter, Gertrud Mortens Datter. [Torslev 1685-1809, opslag 75]

Torslev 1721: D: 16. febr: Niels Jensøns og Maren Svens Datters Barn, Ingeborg, Birgitte Cathrine bar Barnet, faddere Svend Christensøn, Laurs Jenss(øn), Anna Just Datter, Gertrud Mortens Datter. [Torslev 1685-1809, opslag 75]

Et yderligere opslag i Torslev kirkebog fortæller, at parret Niels Jensen og Maren Svensdatter bliver gift i kirken den 22. januar 1719. [Torslev 1685-1809, opslag 207] Da jeg googler på navnene, kan jeg se, at ingen andre slægtsforskere har yderligere oplysninger om dette par.

Ud over datteren Ingeborg f. 1721 får Niels Jensen og Maren Svensdatter børnene Mette f. 1719, Jens f. 1723, Peder f. 1724 og Jens f. 1725. [Torslev 1685-1809, opslag 73, 79, 82 og 84]

Jeg leder efter parret i listen over døde i Torslev sogn og finder måske Maren Svensdatter i denne optegnelse anno 1760: 'D. 10 Jan blef Niels Jensöns Kon begravet udi en Alder 70 Aar'. [Torslev 1685-1809, opslag 253] Hvis dette er den rigtige person, er Maren født i 1690.

Niels Jensen f. cirka 1685 og **Maren Svensdatter f. 1690** er yderligere et af morfar Niels Møllers 32 3xtip oldeforældrepar.

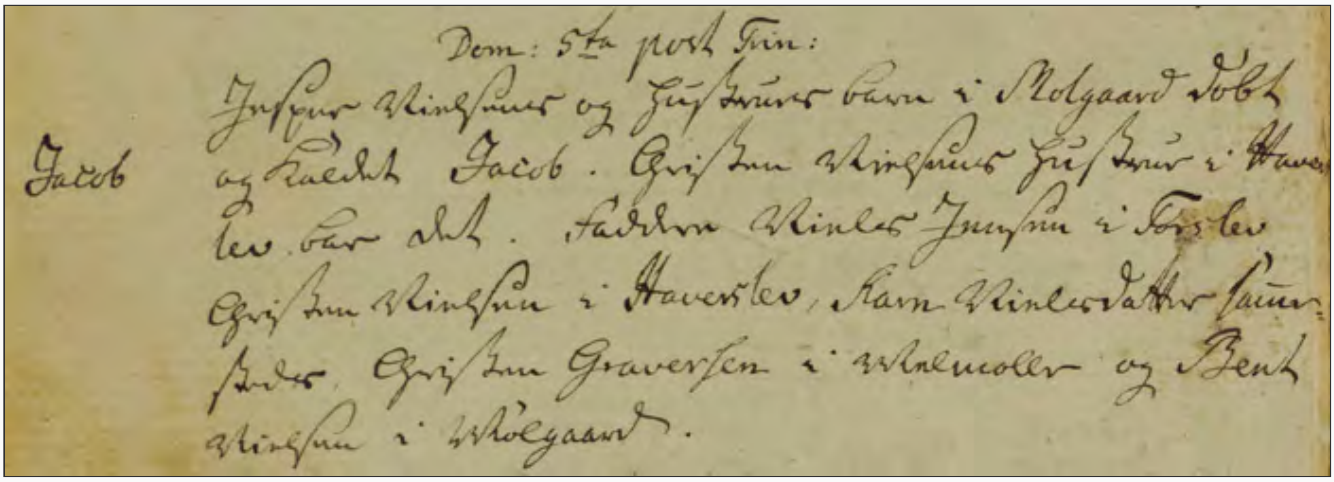

Udsigt fra Torslev kirkegård, maj 2017. [Mit eget foto]

Jesper Nielsen af Haverslev.

Jesper Nielsen og Ingeborg Nielsdatter af Mølgaard i Lerup sogn er kendt af mange slægtsforskere, men i marts 2021 er der ingen, der har fundet Jesper Nielsen aner. Jeg prøver at kigge på fadderne ved dåben af

parrets børn Jacob f. 1743, Niels f. 1744, Karen f. 1746, Niels f. 1749 og Bent f. 1752. [Lerup-Tranum 1742-1814, opslag 9-24]

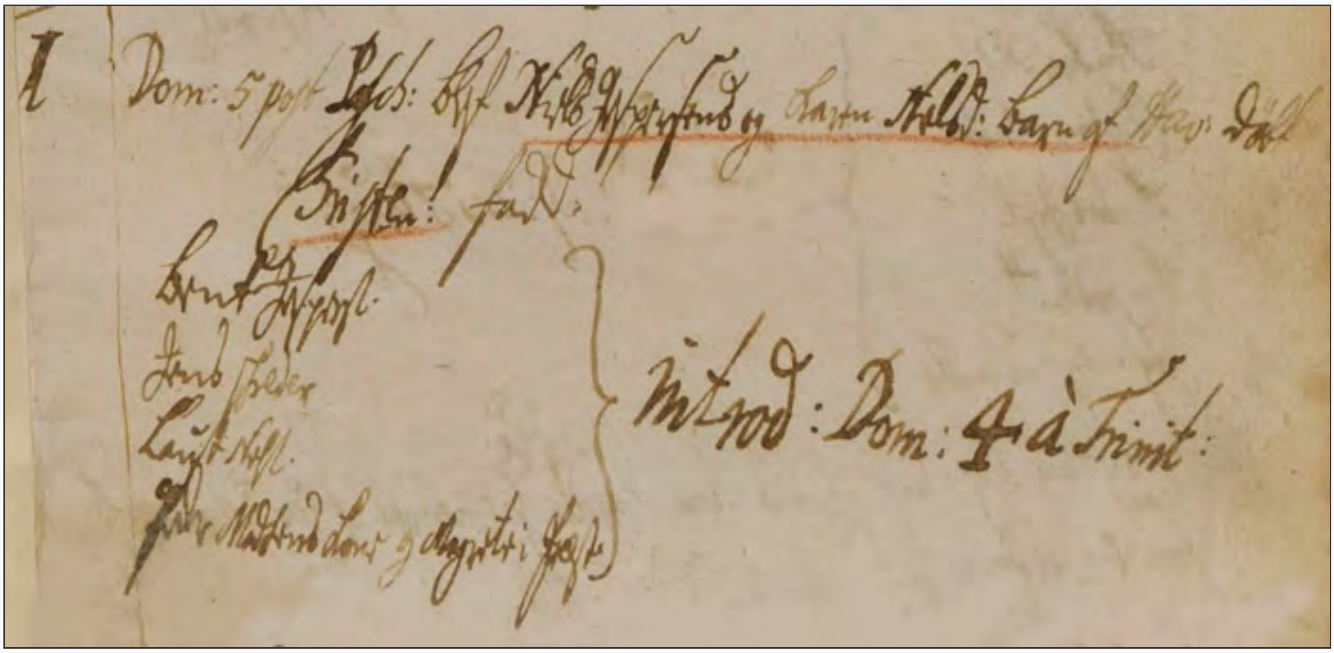
Jesper Nielsen og Ingeborg Nielsdatters søn Jacob døbt i Lerup 1743. [Lerup 1742-1814, opslag 9]

'Jesper Nielsen og Hustrus Barn i Mølgaard døbt og kaldet Jacob. Christen Nielsens Hustru i Haverslev bar det. Faddere Niels Jensen i Torslev, Christen Nielsen i Haverslev. Karen Nielsdatter sammesteds, Christen Graversen i Melmølle og Bent Nielsen i Mølgaard'.

Som vi har set i det foregående afsnit er Niels Jensen i Torslev Ingeborg Nielsdatters far. Tre af fadderne kommer fra Haverslev, måske er Haverslev Jesper Nielsens fødesogn?

Ved dåben af Niels f. 1744 er det 'Niels Laursens Hustru i Haverslev', som bærer barnet. [opslag 10], ved dåben af Caren f. 1746 er det igen Christen Nielsens hustru i Haverslev [12], ved dåben af Niels f. 1749 er det 'Faderens Søster fra Haverslev' [15]. Ved dåben af Bent f. 1752 nævnes en Bent Nielsen fra Haverslev blandt fadderne. [17] Måske er Christen Nielsen og Bent Nielsen Jesper Nielsens brødre?

Jeg er efterhånden sikker på, at Jesper Nielsen stammer fra Haverslev. Han er født cirka 1711, året inden kirkebogen starter i 1712, og hans dåb ses ikke i kirkebogen. Jeg ser efter en Niels, som døber to sønner Christen og Bent og lokaliserer på den måde parret **Niels Jespersen** og **Karen Nielsdatter** i Haverslev.

Niels Jespersen og Karen Nielsdatter døber sønnen Christen i Haverslev kirke i 1715. [Haverslev 1712-1754, opslag 11]

Faderen har navnet **Niels Jespersen**, og vores ane Jesper Nielsen f. cirka 1711 er opkaldt efter sin farfar, der har fornavnet Jesper.

Efter sønnen Jesper, der er født før kirkebogen starter i 1712, døber Niels Jespersen og Karen Nielsdatter følgende børn i Haverslev kirke. [Haverslev 1712-1754, opslag 7, 11, 14 og 22]:
Oluf f. 1712
Christen f. 1715
Kirsten f. 1717
Bent f. 1725

Christen Nielsen og hustru af Haverslev ses som faddere ved dåben af Jesper Nielsens og Ingeborg Nielsdatters børn i Lerup. Ved dåben i 1743 af sønnen Jacob er det 'Christen Nielsens Hustru i Haverslev', der bærer barnet, se ovenfor.

Hvis jeg kan finde Christen Nielsen og hustru i Haverslev kirkebog i samme periode, vil det måske vise sig, at Jesper Nielsen og hustru Ingeborg Nielsdatter af Lerup tilsvarende er faddere ved dåben af Christen Nielsens børn i Haverslev. Det er faktisk tilfældet.

Christen Nielsens og Maren Nielsdatters søn Niels døbes i Haverslev 1743. [Haverslev 1712-1754, opslag 45]

Christen Nielsen har sin fars efternavn Jespersen som tilnavn i kirkebogen. Vores ane Jesper Nielsen fra Mølgaard i Lerup sogn nævnes blandt fadderne, og det er 'Niels Laursens Hustru udi Gaarden i Haverslev Kirsten Nielsdatter', som bærer barnet. Den nævnte Kirsten Nielsdatter er søster til Christen Nielsen og vores Jesper Nielsen, se listen ovenfor.

Der er hermed ingen tvivl om sammenhængen. Jesper Nielsen f. 1711, Christen Nielsen f. 1715 og Kirsten Nielsdatter f. 1717 er søskende, og deres forældre er ovennævnte **Niels Jespersen** og **Karen Nielsdatter** i Haverslev. Dette par er yderligere et af morfar Niels Møllers 3xtip oldeforældrepar.

Ved dåben af Jesper Nielsens og Ingeborg Nielsdatters børn i Lerup er det i høj grad Jesper Nielsens familie i Haverslev, der deltager. To gange er det Jesper Nielsens svigerinde Maren Nielsdatter, gift med hans bror Christen Nielsen, der bærer barnet, to gange er det Jesper Nielsens søster Kirsten Nielsdatter. To gange nævnes broderen Bent Nielsen blandt fadderne.

Omvendt deltager Jesper Nielsen af Mølgaard i Lerup ofte i sine søskendes dåbshandlinger i Haverslev.

Jesper Nielsens far Niels Jespersen er nævnt i et skifte efter Bent Jespersen i Haverslev. [brejl.dk]
6 Bent Jespersen i Haverslev. 3.7.1723, fol.9B.
E: Margrethe Mikkelsdatter. LV: søn Niels Nielsen. A:
1) bror Niels Jespersen i Ålborg
2) bror Jacob Jespersen i Haverslev
3) bror Niels Jespersen i Haverslev
4) søster Anne Jespersdatter g.m. Christen Mikkelsen i Øster Svenstrup.

Bent Jespersen er en bror til Niels Jespersen i Haverslev. Han dør i 1723, og to år senere opkalder Niels Jespersen og Karen Nielsdatter deres efternølersøn Bent efter denne bror.

Niels Jespersen dør 73 år gammel i 1754, og han er dermed født cirka 1681. [Haverslev 1712-1754, opslag 70]

Tilbage til Lerup sogn.

Ved folketællingen i 1787 bor der 200 mennesker i Lerup sogn. Jesper Nielsen og Ingeborg Nielsdatter er døde, og Mølgaard bestyres nu af enkemand Anders Pedersen, som er alene med et lille barn – og har fire tjenestefolk. Mellemmølle drives af selvejer-møller Niels Nielssen.

Jesper Nielsen og Ingeborg Nielsdatter får som nævnt ovenfor seks børn i perioden efter brylluppet i 1742: Jacob Jespersen f. 1743, Niels Jespersen f. 1744 (dør samme år), Karen Jespersdatter f. 1746, Maren Jespersdatter 1747 (dør samme år), Niels Jespersen f. 1749 og Bent Jespersen f. 1752. [Lerup-Tranum 1742-1814, opslag 9-24]

Sønnen Niels Jespersen f. 1749 er vores ane.

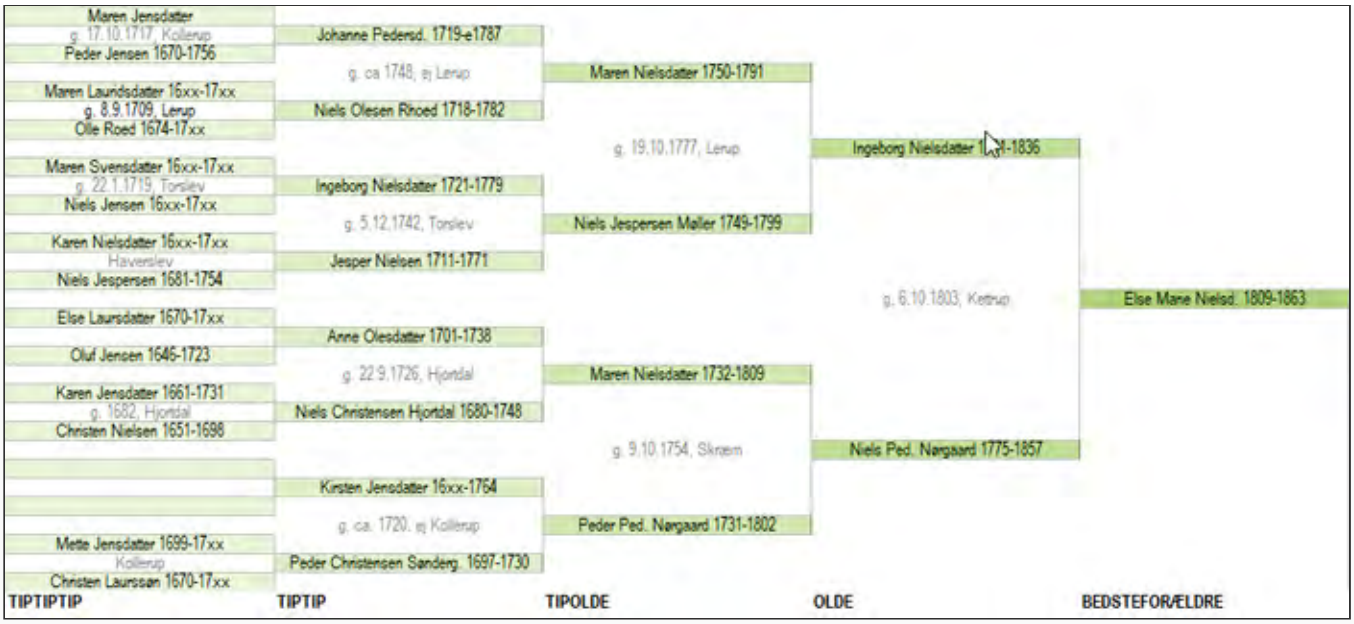
I dåbsoptegnelsen for Niels Jespersens og hustru Maren Nielsdatters datter Ingeborg i 1781 har vi set navnene Jacob Jespersen af Linegaard og Bent Jespersen af Mølgaard. Begge er Niels Jespersens brødre. Ved folketællingen seks år senere er Jacob Jespersen fortsat husbond på Liinegaard, mens Bent Jespersen tilsyneladende har forladt både Mølgaard og sognet.

Niels Jespersen og hustru Maren opkalder deres datter født i 1781 efter Niels' mor Ingeborg. Faktisk døber parret allerede i 1779 en datter, der får navnet Ingeborg, men hun dør 6 måneder gammel i april 1780. Efter Ingeborg f. 1781 får parret som tidligere nævnt Christen f. 1784 og Johanne f. 1787.

Vi har dermed fundet anerne til Niels Jespersen Møller f. 1749, både hans forældre og hans fire bedsteforældre. Vi vender os nu mod Niels Møllers hustru Maren Nielsdatter f. 1750.

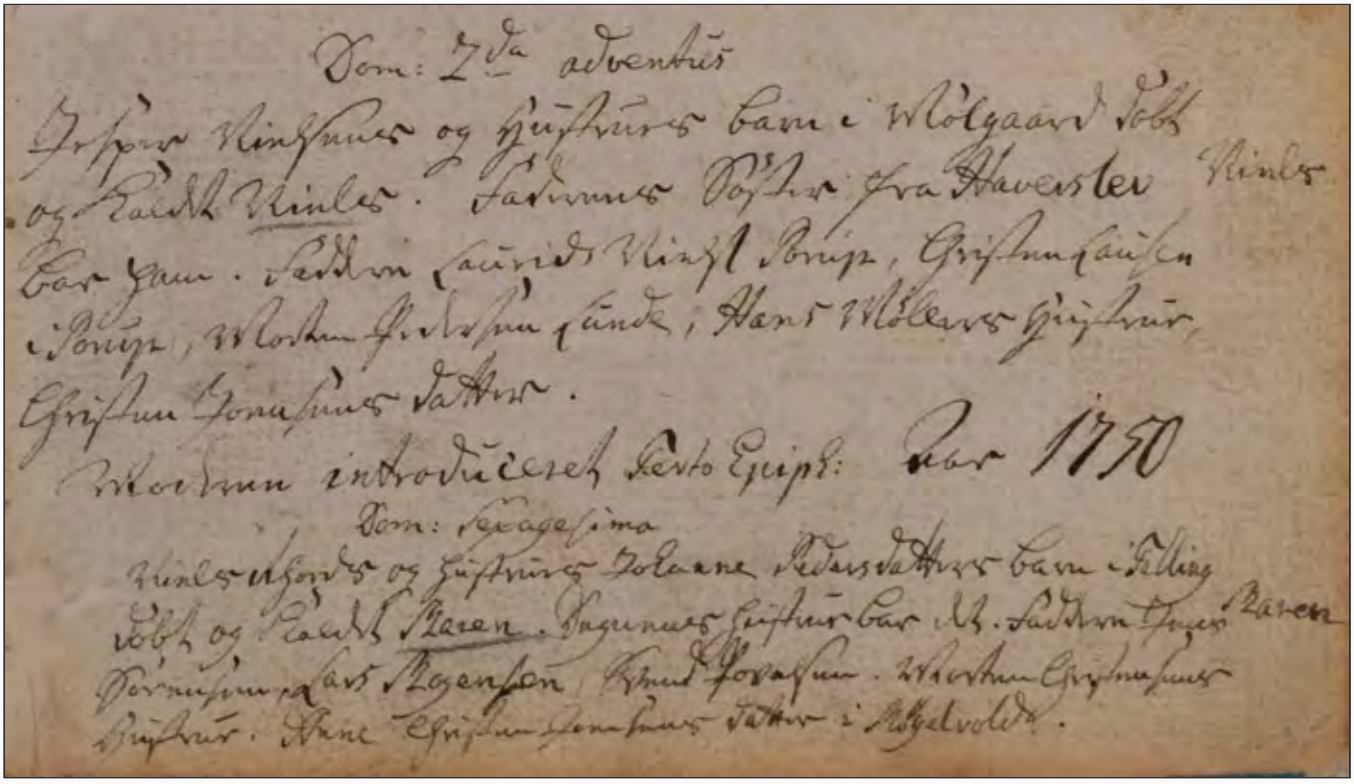
Lerup kirke i maj 2017.

Anetavle for morfar Niels Møllers farmor Else Marie Nielsdatter f. 1809.

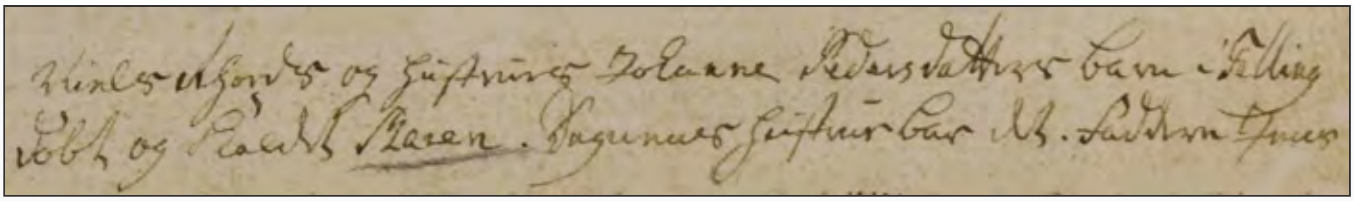
Niels Olesen Rhoed af Telling.

Niels Jespersens hustru Maren Nielsdatter er født 1750 i Lerup sogn. Hendes forældre er Niels Olesen og Johanne Pedersdatter, bosiddende i landsbyen Telling i Lerup sogn. Maren er det første barn i sognet, der bliver døbt i året 1750, og sjovt nok er Marens dåb opført på samme side i kirkebogen som hendes senere mand, Niels, der er født i december 1749. [Lerup-Tranum 1742-1814, opslag 15]

Klip fra Lerup sogns kirkebog omkring årsskiftet 1749-1750. Øverst "Jesper Nielsen og hustrus barn i Mølgaard døbt og kaldet Niels". Nederst "Niels Rhoeds og hustru Johanne Pedersdatters barn i Telling døbt og kaldet Maren". Mange år senere bliver de to gift med hinanden, også i Lerup kirke – nemlig i 1777, se illustrationen ovenfor.

Jeg har i første omgang problemer med at tyde efternavnet på Marens far, men med hjælp fra DIS-forum finder jeg frem til, at navnet er **Rhoed**.

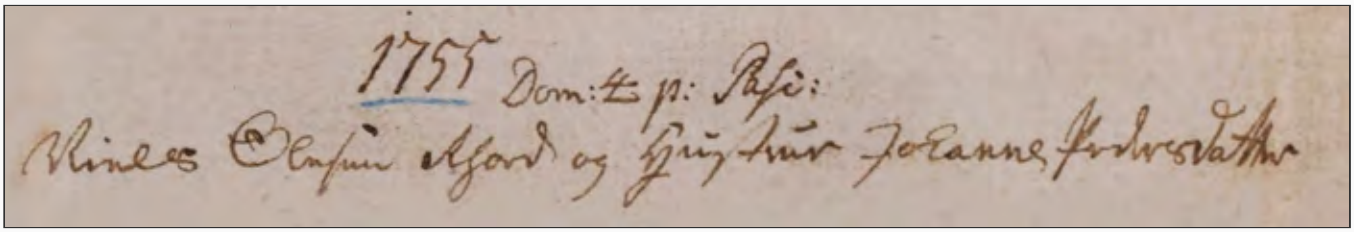
Niels Rhoed og Hustrue Johanne Pedersdatters barn i Telling døbt og kaldt Maren. [Lerup 1742-1814, opslag 15]

Navnene på Marens forældre er **Niels Olesen Rhoed** og **Johanne Pedersdatter**. Dette par er det ottende af morfar Niels Møllers 16 tiptip oldeforældrepar.

Ved folketællingen 1787 er Johanne Pedersdatter enke og bor på aftægt hos sønnen Christen Nielsen, som er bonde og gårdbebeboer i Telling by.

Hjoerring, Øster Han, Lerup, Telling Bÿe, , 3, FT-1787, B3987
Navn: Alder: Civilstand: Stilling i husstanden: Erhverv: Fødested:
Christen Nielsen 33 Ugift Hosbonde Bonde og Gaardbeboer
Johanne Pedersdatter 68 Enke Mad Moder
Karen Nielsdatter 27 Ugift en Datter
Hans Christensen 14 Ugift Tieneste Dreng

Kirkebogen bekræfter, at nævnte Christen Nielsen, som i folketællingen oplyses at være 33 år i 1787, er født i 1755 som søn af Niels og Johanne i Telling. [Lerup 1742-1814, opslag 18]

Ved dåben af Christen i 1755 noteres forældrenes fulde navne: Niels Olesen Rhoed og Hustru Johanne Pedersdatter. [Lerup 1742-1814, opslag 18]

Johanne er 68 år i 1787 og dermed født i 1719. Ud fra deres børns fødselsår – Maren 1750, Inger 1752, Christen 1755, Karen 1758 [opslag 18] – er det et godt gæt, at Niels og Johanne bliver gift i anden halvdel af 1740'erne, men vielsen er ikke registreret i Lerup-Tranum sognes kirkebog.

Da jeg i februar 2017 gennemgår denne krønike, støder jeg ved et tilfælde på Niels Olesen Roed i copulationsregistret i Bejstrup sogn cirka 10 kilometer sydvest for Telling. Niels Olesen bliver i 1744 gift med Maren Pedersdatter, som er datter af Peder Ibsen Smed og hustru Birgitte Knudsdatter i Manstrup. [Bejstrup 1712-1760, opslag 75]

Maren dør i forbindelse med en barnefødsel i januar 1749 [Lerup 1742-1814, opslag 244] – og Niels Olesen bliver herefter senere samme år gift med Johanne Pedersdatter, som i 1750 føder datteren Maren. Vores ane Maren Nielsdatter er altså opkaldt efter sin fars afdøde hustru Maren Pedersdatter.

Niels Olesen Rhoeds ægteskab med Johanne Pedersdatter ses ikke i Lerup-Tranums kirkebog, heller ikke i Bejstrup eller andre nærliggende sogne i Han Herred – Tranum, Brovst, Torslev, Haverslev, Kollerup, Skræm, Kettrup, Gøttrup, Hjortdal, Aggersborg.

Telling Byvej i maj 2017. I 1700-årene lå der 4-5 gårde og omkring 10 huse på denne bygade. I dag er de fleste huse væk, og området – der i gamle dage rummede landsbyen Telling – er tilgroet og øde.

Niels Olesen i Telling dør i januar 1782 og registreres i kirkebogen som 'gl. 65 Aar'. Det betyder, han er født omkring 1717. [Lerup 1742-1814, opslag 249] Hustruen Johanne Pedersdatter er 68 ved folketællingen 1787 og er dermed død efter dette tidspunkt. Hendes begravelse ses ikke i Lerup kirkebog.

Dateret den 30. juni 1782 fol. 349 findes et skifte efter gårdmand Niels Olesen i Telling, gift med Johanne Pedersdatter, hvis laugværge er Laurs Mogensen i Telling. Børn: Christen Nielsen, 25 år, hjemme, Maren Nielsdatter, gift med Niels Jespersen i Meld Mølle, Inger Nielsdatter, gift med Jens Andersen i Aggersborg Ullerup, Karen Nielsdatter, 22 år, ugift og hjemme.

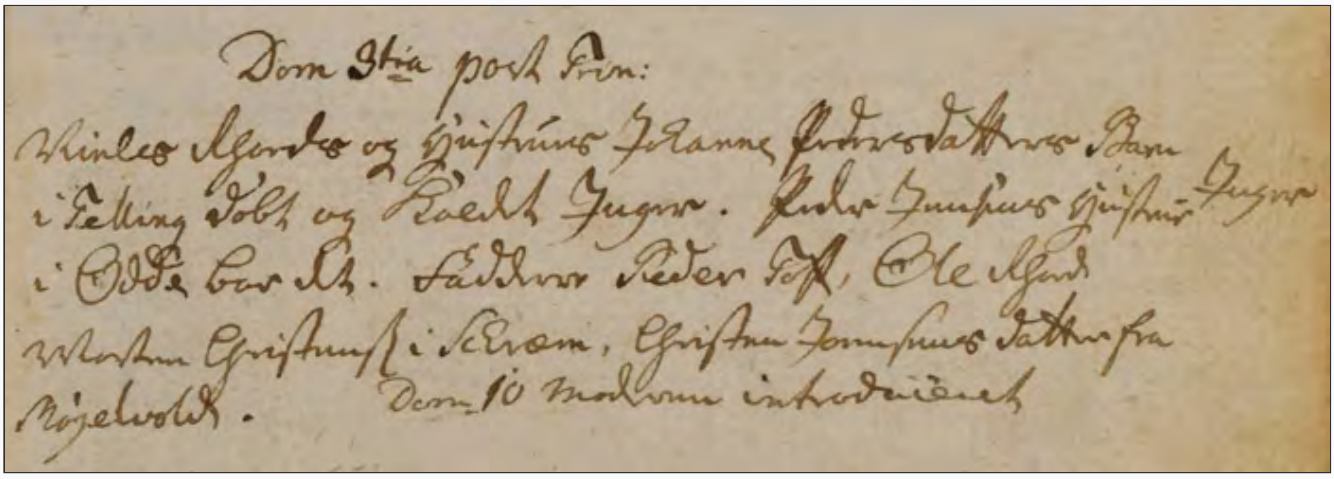
I forbindelse med nedenstående tråd i DIS-forum i december 2016 bliver jeg kontaktet af Lindy Kirkensgaard Kær, som fortæller, at Niels Olesen er fæster af matrikel nr. 14 i Telling fra 1750 til sin død i 1782. 1787 er hans enke fæster af stedet og fra 1788 sønnen Christen Nielsen. Nogle år senere er han og moderen flyttet og gården lagt øde. I et skøde 1794 (2/300) fra Bratskov til Povl Høg, nævnes et hus i Telling, som forhen var en gård og da beboet af Christen Roed. Det forklarer, hvorfor jeg ikke har fundet Johanne Pedersdatters begravelse i Lerup kirkebog, men ikke hvor hun og sønnen er flyttet hen.

Som det fremgår af illustrationerne til disse afsnit af krøniken, har jeg i maj måned 2017 besøgt Lerup sogn og lokaliteterne Mølgaard, Mellemmølle, Lerup kirke og Telling. Naturen er smuk på disse kanter – med små veje og mange bakker. Området, der i gamle dage rummede landsbyen Telling, er i dag tilgroet med skovbevoksning, og gårde og huse er forsvundet. De fleste af egnens mange oldtidshøje er skjult i skovbevoksninger under høje træer.

Parti fra vejen op mod Lerup kirke i maj 2017. Egetræerne på marken er lysegrønne.

Telling-boerne har haft tre kilometer til Lerup kirke og havde brug for transport med hestevogn, når de skulle frem og tilbage til kirken. Begge veje skal man ned ad en lang bakke til åløbet ved Mellemmølle og op ad en tilsvarende lang bakke på den anden side for at komme frem. Jeg har cyklet turen et par gange og fik sved på panden – ikke mindst op ad bakken fra åløbet til den smukt liggende Lerup kirke.

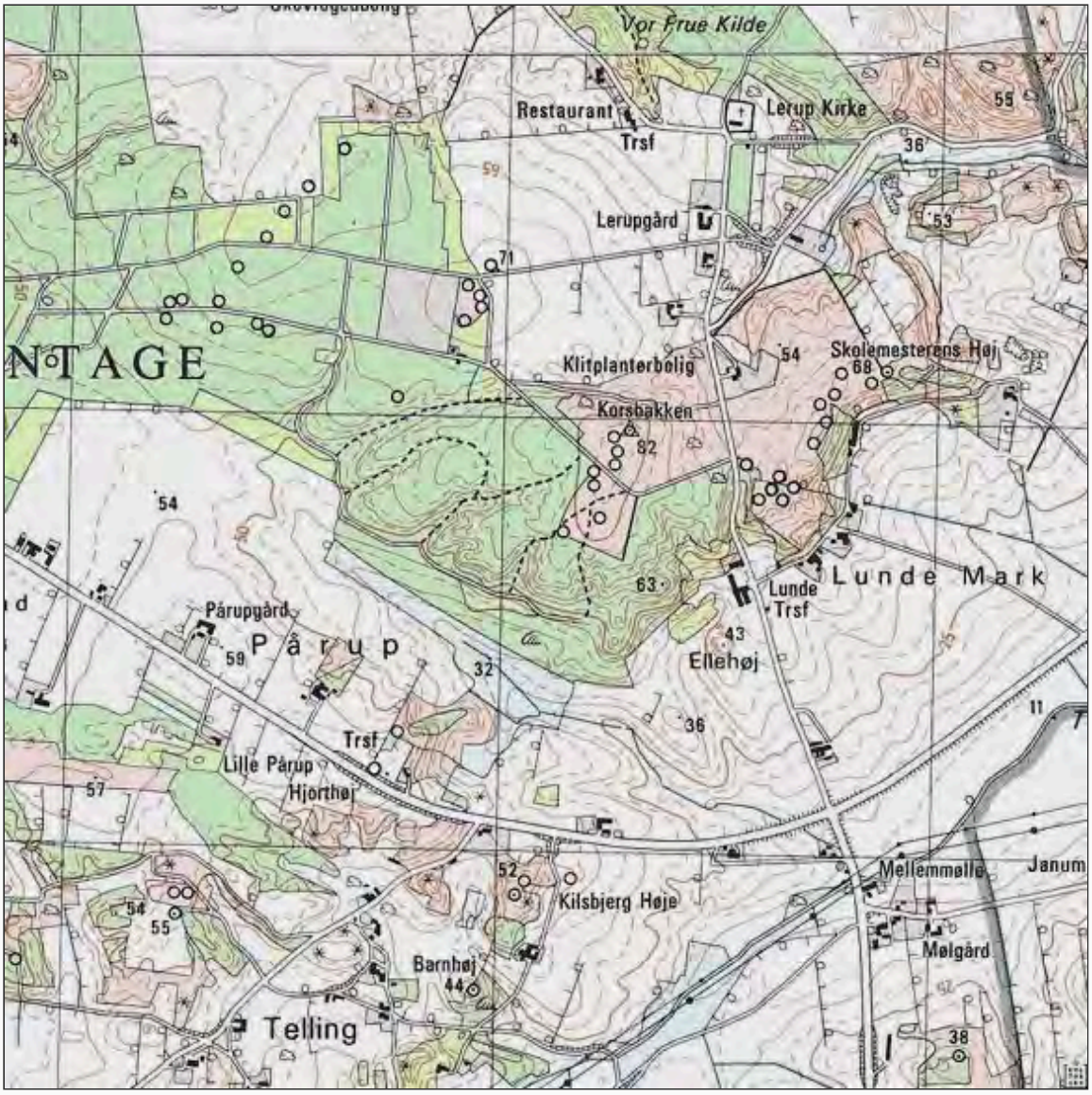
Lerup 1752, dåben af Niels Rhoeds og Hustru Johanne Pedersdatters Barn i Telling døbt og kaldet Inger. [Lerup 1742-1814, opslag 17]

Ved dåben af Niels Olesens Roeds og Johanne Pedersdatters barn Inger i 1752 er det 'Peder Jensens Hustru i Odde', der bærer barnet. Mit gæt er, at Peder Jensen og hustru er Johanne Pedersdatters forældre. Stedbetegnelsen 'Odde' er formodentlig lokaliteten Odde i Klim sogn cirka 20 km vest for Lerup.

Måske er det også her i Klim kirke, at Niels Olesen Roed og Johanne Pedersdatter bliver gift i 1749. Desværre giver kirkebogen ikke svar på dette. Den starter i Klim sogn først i 1756.

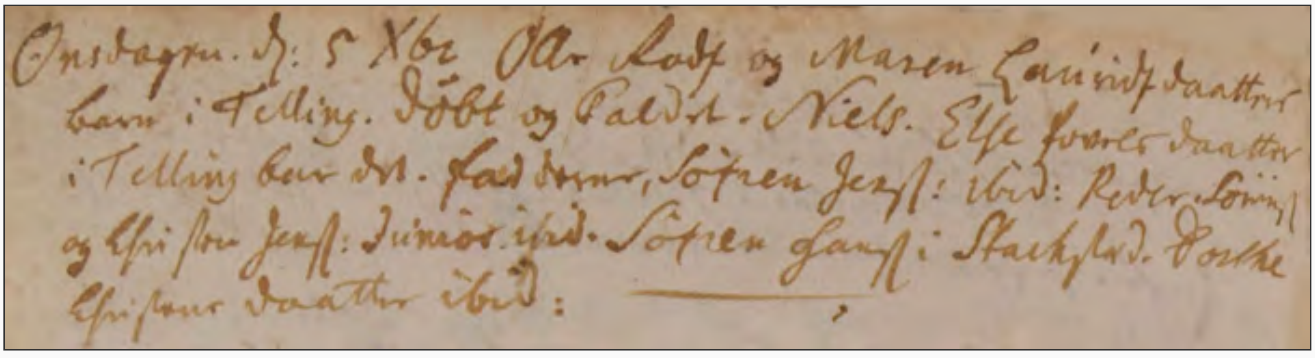
Peder Jensen i Klim er i følge Peter Grishauges 'Slægter i Klim sogn' født cirka 1670. Han bliver gift første gang i 1702 med Johanne Jørgensdatter, som dør i 1717. Peder bliver samme år i Kollerup gift med Maren Jensdatter af Brøndum [Kollerup 1712-1771, opslag 156] og får med Maren [i følge Grishauge] sønnen Svend Pedersen i 1718.

Vi ved, at vores ane Johanne Pedersdatter er født cirka 1719, og hvis hun er datter af Peder Jensen og Maren Jensdatter, er hun opkaldt efter Peders afdøde hustru Johanne Jørgensdatter. **Peder Jensen** og **Maren Jensdatter** er i så fald yderligere et af morfar Niels Møllers 3xtip oldeforældrepar.

Moderne kort over egnen omkring Lerup kirke i Øster Han Herred. Nederst til venstre landsbyen Telling, til højre Mellemmølle og Mølgaard og øverst den ensomt liggende Lerup kirke. Bemærk den store mængde gamle gravhøje på bakkedragene.

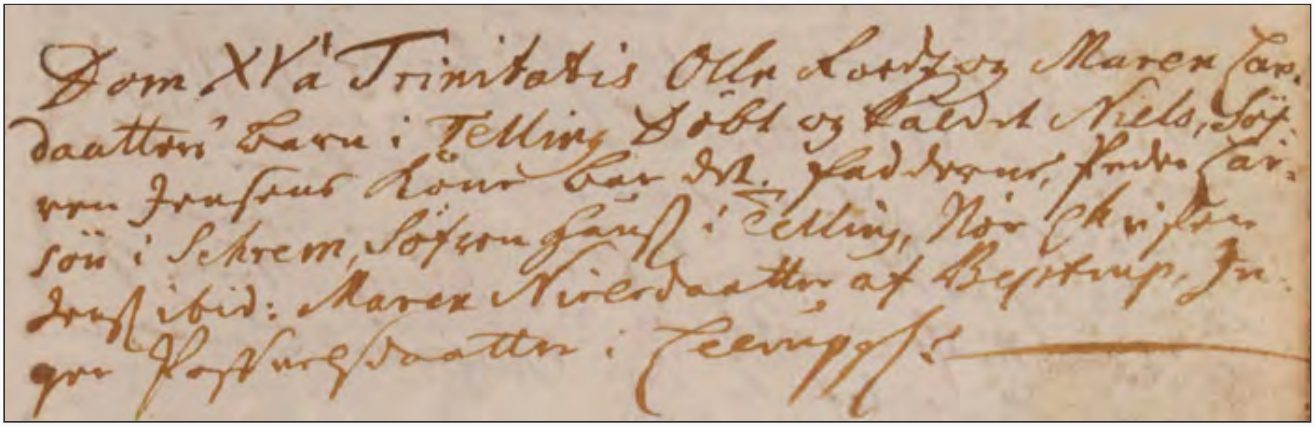
Niels Olesen er sandsynligvis født i Telling, og jeg forsøger om jeg kan opspore ham i kirkebogen. Hvis han er nogenlunde jævnaldrende med Johanne født cirka 1719 skal han findes i dåbsregistret for 1710'erne – og her støder jeg hurtigt på et forældrepar, hvor faderen har et fornavn, der ligner Ole eller Olle. Efternavnet er kort og skrives som **Rod** eller **Roed**. Niels Olesen Rhoed har altså arvet sin fars efternavn.

Onsdagen den 5 Xbr (=December) 1713 (bliver) Olle Rods og Maren Lauridsdatters barn i Telling døbt og kaldet Niels. [Lerup 1687-1742, opslag 57]

Olle Rod eller Olluf Roed. Navnet skrives på forskellig måde i kirkebogen. Hustruens navn er Maren Lauridsdatter. Nogle gange skrives efternavnet Larsdatter.

Parret døber op igennem 1710'erne børnene Laurids 1710, Christen 1711, Laurids 1712 og Niels 1713. Børnerækken fortsætter med Maren 1717 og i 1718 på ny med en Niels, hvilket betyder, at Niels I er død som spæd, og at Niels II født 1718 er den Niels Olesen, vi leder efter, vores ane Niels Olesen Roed. [Lerup-Tranum 1687-1742, opslag 55, 56, 56, 57, 57 og 58]

Dom XV à Trinitatis 1718 (=den 25. september) Olle Roeds og Maren Larsdatters barn i Telling døbt og kaldet Niels. [Lerup 1687-1742, opslag 58]

Jeg spørger Google, om andre har fundet spor efter en Niels Olesen Rhoed eller Roed i Telling, og det er der faktisk.

Google henviser til en slægtshjemmeside for en Hans Henning Eriksen bosiddende i Charlottenlund, som har lagt en "Slægtsbog udgivet 1988 af Peter Rønn Christensen, sønnesøn af Kren Øland og fætter til Kristine Larsen" ud på nettet – og her fortæller følgende afsnit udførligt om nogle af de personer, som indeværende afsnit af min krønike har fokuseret på:

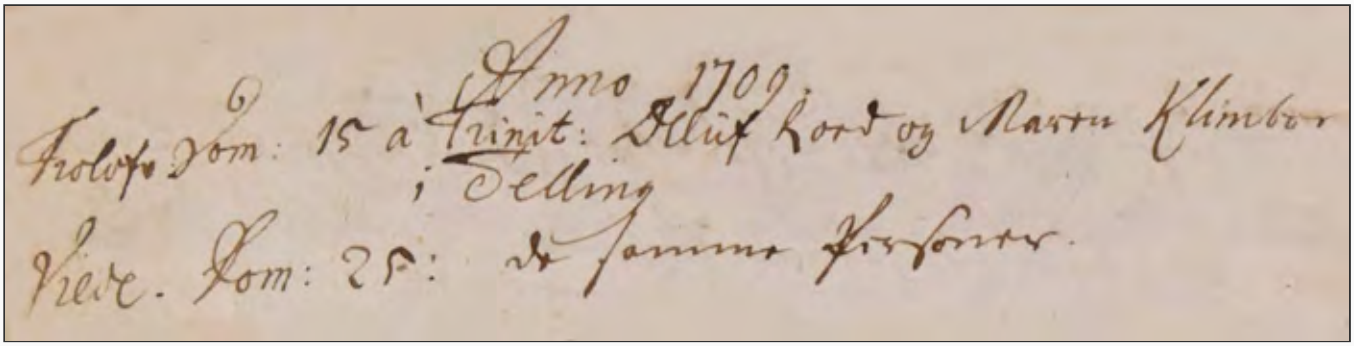
Ane 58 Christen Gravesen *#700. Født 10.8.1712 i Mellemmølle i Lerup sogn. Han overtog møllen efter faderens død i 1741 og drev den derefter til han selv døde i 1777. I 1774 købte han møllen af Kokkedals ejer Jelstrup for 520 rdl. For at skaffe en del af købesummen udstedte han pantebrev til Peder Povlsen Skrædder i Nørøkse på 200 rdl. For at modvirke den hemmelige brændevinsbrænding på landet udstedte regeringen i 1770 privilegium til een mand i hvert "distrikt" (som regel vist et sogn) på retten til at lave brændevin. Ved auktionen, hvor privilegierne forpagtedes bort, forpagtede Christen Gravesen, Lerup sogn for en årlig afgift af 1 rdl. – mindre kunne det jo vanskeligt være, men regeringens egentlige formål med ordninger var jo at skaffe lokale mænd til at holde styr på den private brændevinsbrænding. Han var gift fem gange og havde 17 børn, som dog ikke alle blev voksne. Gift 1. gang med Kirsten Madsdatter (ane 59) "af Telling", født ca. 1703, død 1753. Gift 2. gang 1754 med Maren Christensdatter født ca. 1729 (Forældre: Chr. Larsen i Janum gift m. Dorthe Mortensdatter), død i barselsseng 1755. Gift 3. gang 1756 med Maren Mortensdatter født 1734 (Morten Christensen i Lunde, gift med Maren Christensdatter). Død 1763. Gift 4. gang 1763 med Dorthe Mortensdatter født 1739 (Morten Christensen i Telling gift m. Karen Vognsdatter). Død 1772. Gift 5. gang 1772 med Maren Nielsdatter født 1750 (Niels Olesen Roed i Telling gift med Johanne Pedersdatter). Hun blev gift II i 1777 med eftermanden i Mellemmølle Niels Jespersen.*

Afsnittet omtaler til slut morfar Niels Møllers tipoldemor **Maren Nielsdatter**, som er gift første gang med Christen Gravesen, og anden gang med vores ane Niels Jespersen Møller. Desuden bekræftes, at Marens forældre er Niels Olesen Roed og Johanne Pederdatter i Telling.

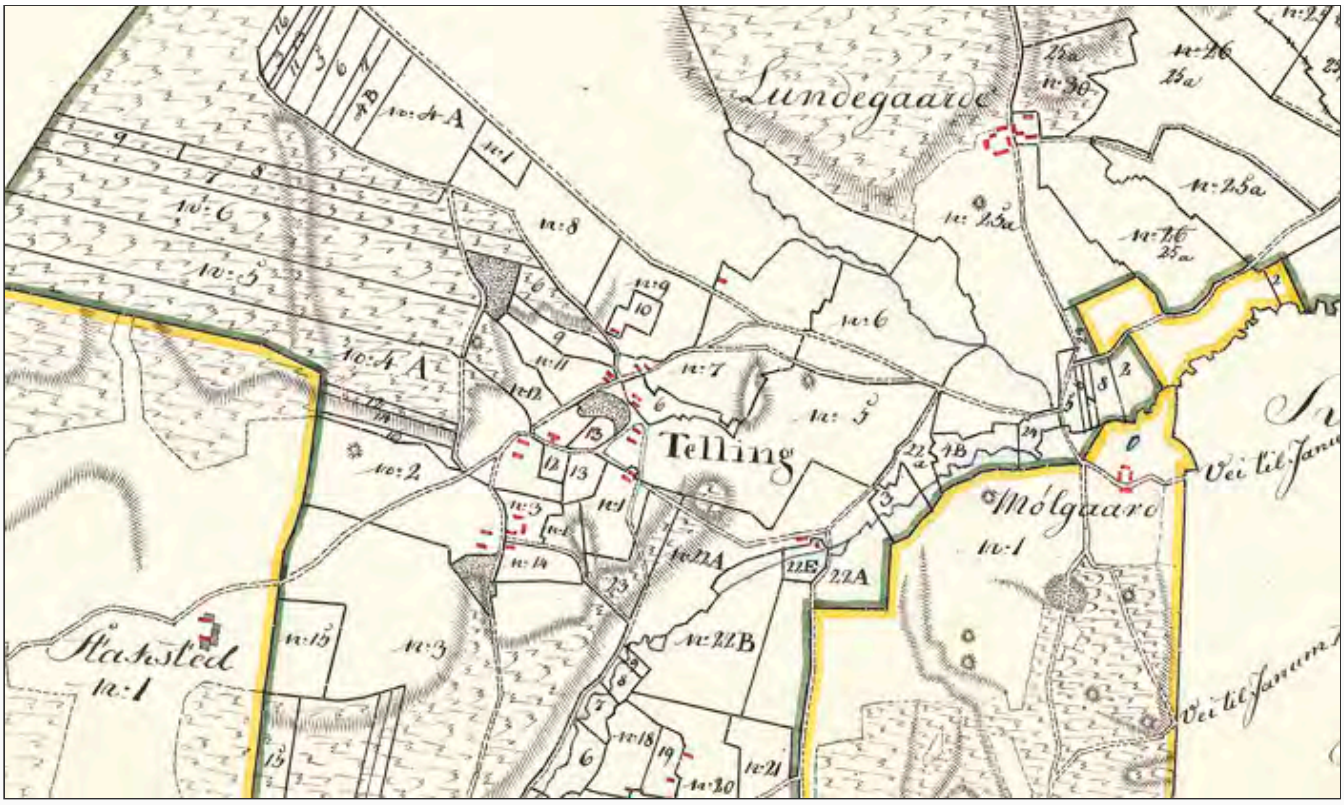
Mellemmølle i maj 2017.

Niels Olesens forældre er Olle Roed og Maren Lauridsdatter af Telling – begge født i slutningen af 1600-tallet. Parret bliver trolovet i 1709, på den 15. søndag efter Trinitatis, det vil sige den 8. september. Efterfølgende bliver de viede i Lerup kirke den 25. søndag efter Trinitatis, den 17. november. Parret står opført som 'Olluf Roed og Maren Klimboe i Telling'. [Lerup 1687-1742, opslag 19] Dette par et yderligere et af morfar Niels Møllers 16 3xtip oldeforældre.

Olluf Roed og Maren Klimboe i Telling bliver trolovet og gift i Lerup i året 1709. [Lerup 1687-1742, opslag 19]

Ovennævnte Lindy Kirkensgaard Kær, som kontakter mig i forbindelse med tråden i DIS-forum, fortæller følgende om dette par: Ole Nielsen Roed og Maren Larsdatter har matrikel nr. 13 i Telling. Ole og Maren bliver gift 1709, hun er datter af den forrige fæster Lars Pedersen Klimboe, Ole er født omkring 1674 og søn af Niels Nielsen Roed og Maren Laursdatter (matrikel nr. 4), han er søn af Niels Pedersen Roed (160?-1649) og Inge Nielsdatter (1615-1688) i Lien.

Udsnit af Lerup sognekort fra 1816 med landsbyen Telling midt i billedet. Matriklerne nævnt ovenfor – nr. 4, 13 og 14 – er alle ret små. [Historiske kort på nettet]

Hvis disse oplysninger er korrekte, har vi dermed navne på to af morfar Niels Møllers 64 4xtip oldeforældrepar, Lars Pedersen Klimboe & hustru og Niels Nielsen Roed & Maren Laursdatter. Desuden et af hans 128 5xtip oldeforældrepar Niels Pedersen Roed og Inge Nielsdatter.

Der er flere slægtsforskere på nettet, der har fat i denne Roed-slægt i Lerup sogn, og om sidstnævnte **Niels Pedersen Roed** fortælles, at han levede fra cirka 1607 til 1649 og var fæster på Liinegaard vest for kirken i den nordlige del af sognet. Et kort over denne del af sognet ses her.

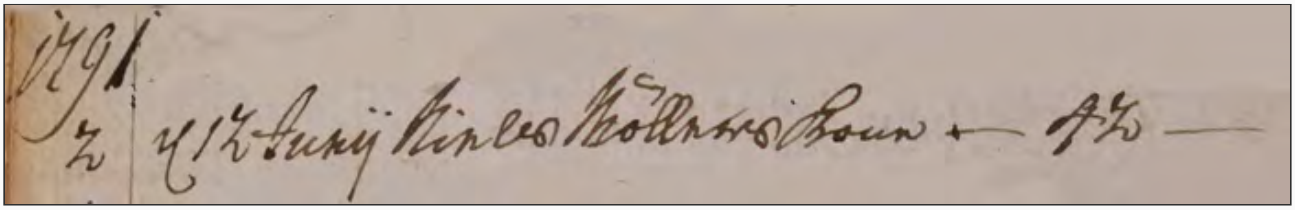
På brindt.dk citeres skiftet efter Niels Pedersen Roed efter hans død i 1649.

Lerup kirke i maj 2017.

Tilbage til Niels Jespersen Møller.

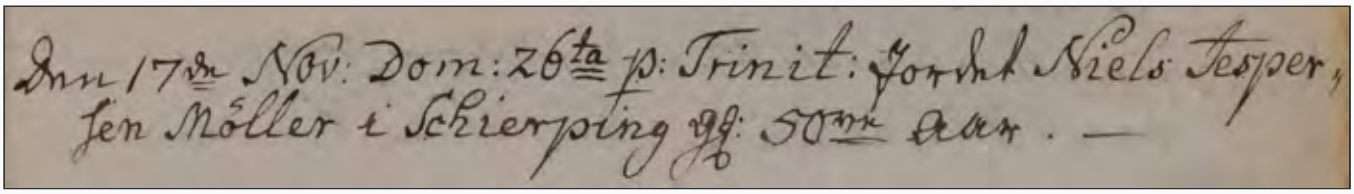
Hermed er vi nået rundt om slægten på min morfar Niels Møller Jensens fædrene side. Vi har fundet navnene på 4 oldeforældre, 8 tipoldeforældre og alle 16 tiptip oldeforældre. Desuden har vi indtil videre sat navne på 24 af 32 3xtip oldeforældre. Alle uden undtagelse er født og opvokset i Han Herred – og tipoldefar **Niels Jespersen Møller**, møller på Mellemmølle i Lerup sogn, er den person i historien, som er stamfar til min morfars fornavn og mellemnavn, **Niels Møller**.

Niels Jespersen Møllers hustru Maren Nielsdatter dør som kun 42-årig i Kollerup 1791. [Kollerup 1772-1828, opslag 95]

Niels Jespersen Møller forsvinder ud af syne, efter hustruen Maren Nielsdatter dør i Kollerup sogn som kun 42-årig i 1791. [Kollerup 1772-1828, opslag 95] Niels ses ikke i folketællingen 1801, og hans begravelse er ikke at finde i Kollerup kirkebog. Andre slægtsforskere på nettet nævner Niels Jespersen Møller og har oplysninger om både hans aner og efterkommere – men ingen har et bud på hvornår eller hvor, Niels Møller bliver begravet.

Da jeg i februar 2017 på ny er i gang med denne krønike, får jeg hjælp af Lindy Kirkensgaard Kær, som finder Niels Møller i Kettrup 1799.

Niels Jespersen Møller bliver begravet fra Kettrup kirke den 17. november 1799. Han er bosiddende i Skerping og er 50 år gammel. [Kettrup 1773-1804, opslag 64]

Niels Jespersen Møller bliver begravet fra Kettrup kirke den 17. november 1799. Han er på dette tidspunkt bosiddende i Skerping og 50 år gammel. [Kettrup 1773-1804, opslag 64]

Jeg burde selv have gættet på Kettrup. Jeg ved nemlig, at Niels Jespersen Møllers søn Christen Nielsen f. 1784 havner i netop Kettrup, hvor han i 1813 bliver gift med Kirsten Iversdatter – som er datter af Iver Pedersen på Dejerhøjgaard i Øslev. Mere herom i næste afsnit om 'Slægten i Kettrup'.

Lindy Kirkensgaard Kær linker også til skiftet efter Niels Jespersen. Skiftet fortæller, at Niels Jespersen bliver gift igen, efter hustruen Maren Nielsdatter dør i Kollerup som 42-årig i 1791. Den efterladte enke er Maren Christensdatter Bonde.

Jeg tjekker først Kettrup og Kollerup sogne, men parret er ikke gift her. Derefter tager jeg en runde til nogle af nabosognene og finder parrets vielse i Skræm. Niels Jespersen Møller fra Schierping og Maren Christensdatter af Schrem troloves den 19. december 1797 og bliver ægteviede den 30. januar 1798. [Skræm 1776-1822, opslag 50]

Den ene af to skakbrætsten i sydmuren på Kettrup kirke, april 2011. [Mit eget foto] Tilsvarende sten med skakbrætmønster findes i Gøttrup og Bejstrup kirker. Udførlig omtale findes på skakbraetsten.dk.

Niels Jespersen Møller benævnes i starten af skiftet som **selvejergårdmand** i Scherping. Det er dermed gået bedre i livet for Niels Jespersen, end jeg hidtil har troet. Jeg var bange for, at han mister det meste, da han og hustruen i 1780'erne forlader først Mellemmølle og efterfølgende Vestermølle i Lerup sogn.

Ud over enken nævnes afdødes børn – Ingeborg Nielsdatter 19 år, Christen Nielsen 16 år og Johanne Nielsdatter 13 år. Børnenes formynder er afdødes bror selvejergårdmand Jacob Jespersen i Underlien i Lerup sogn. Det ser ikke ud til, at Niels har fået børn med sin 2. hustru Maren Christensdatter Bonde.

Ovennævnte Lindy Kær fortæller om Niels Jespersen Møllers bror Jacob født 1743 i Mølgaard, at han i 1767 bliver gift med enken i Bismølle (Vester Mølle), sælger møllen i 1772 og køber Liengaard, flytter i 1792 til Liengaards afbygge 'Under Lien', der sammen med 17 tønder land bliver fraskilt gården. Liengaard bliver solgt, og Jacob bor herefter til sin død i 1816 på 'Klitten matrikel nr. 1' i det område under bakkedraget ved Fosdalen og Lerup kirke, som kaldes Under Lien.

Under Lien i Lerup sogn i maj 2017.

De nævnte efterladte børn passer med folketællingen 1787, som vi har set ovenfor. Den ældste i flokken Dorthe Christensdatter er Maren Nielsdatters datter fra første ægteskab og dermed ikke arving efter Niels Jespersen.

Thisted, Vester Han, Kollerup, Hingelberg Bye, , 6, FT-1787, B2965
Navn: Alder: Civilstand: Stilling i husstanden: Erhverv: Fødested:
Niels Møller 39 Gift hosbonde bonde og gaardbeboer
Maren Nielsdatter 39 Gift madmoder
Dorthe Christensdatter 12 Ugift daatter af 1ste ægteskab
Ingeborg Nielsdatter 5 Ugift barn af 2det ægteskab
Christen Nielsen 3 Ugift barn af 2det ægteskab
Johanne Nielsdatter 1 Ugift barn af 2det ægteskab

Samme Dorthe Christensdatter er den i søskendeflokken, der først bliver gift, nemlig med Peder Jensen, som er gårdmand i Kollerup sogn. Parret nævnes i folketællingen 1801, hvor Dorthe Christensdatter er 28, og hvor vores ane Ingeborg Nielsdatter to år før hun bliver gift med Niels Pedersen Nørgaard bor i huset hos søsteren.

Thisted, Vester Han, Kollerup, Borup Gaarde, , 53, FT-1801, b6089
Navn: Alder: Civilstand: Stilling i husstanden: Erhverv: Fødested:
Peder Jensen 35 Gift huusbonde bonde og gaardbeboer
Dorthe Christensdatter 28 Gift hans kone
Maren Pedersdatter 4 Ugift deres datter
Ingeborg Nielsdatter 22 Ugift konens søster
Dorthe Nielsdatter 15 Ugift tjenestepige

Lerup kirke i maj 2017.

Der er hermed sat årstal på morfar Niels Møllers tipoldeforældrepar **Niels Jespersen Møller** og **Maren Nielsdatter**, henholdsvis 1749 til 1799 og 1750 til 1791. Jeg tror, at parret har haft et godt liv. Kun er det trist, at begge dør som relativt unge, Maren som 42-årig og Niels som 50-årig.

Tipoldefar **Niels Jespersen**, møller på Mellemmølle i Lerup sogn, er som nævnt flere gange ovenfor den person i historien, der er stamfar til min morfars fornavn og mellemnavn, **Niels Møller**.

Anetavlen findes her: Anetavle for Niels Møller Jensen.

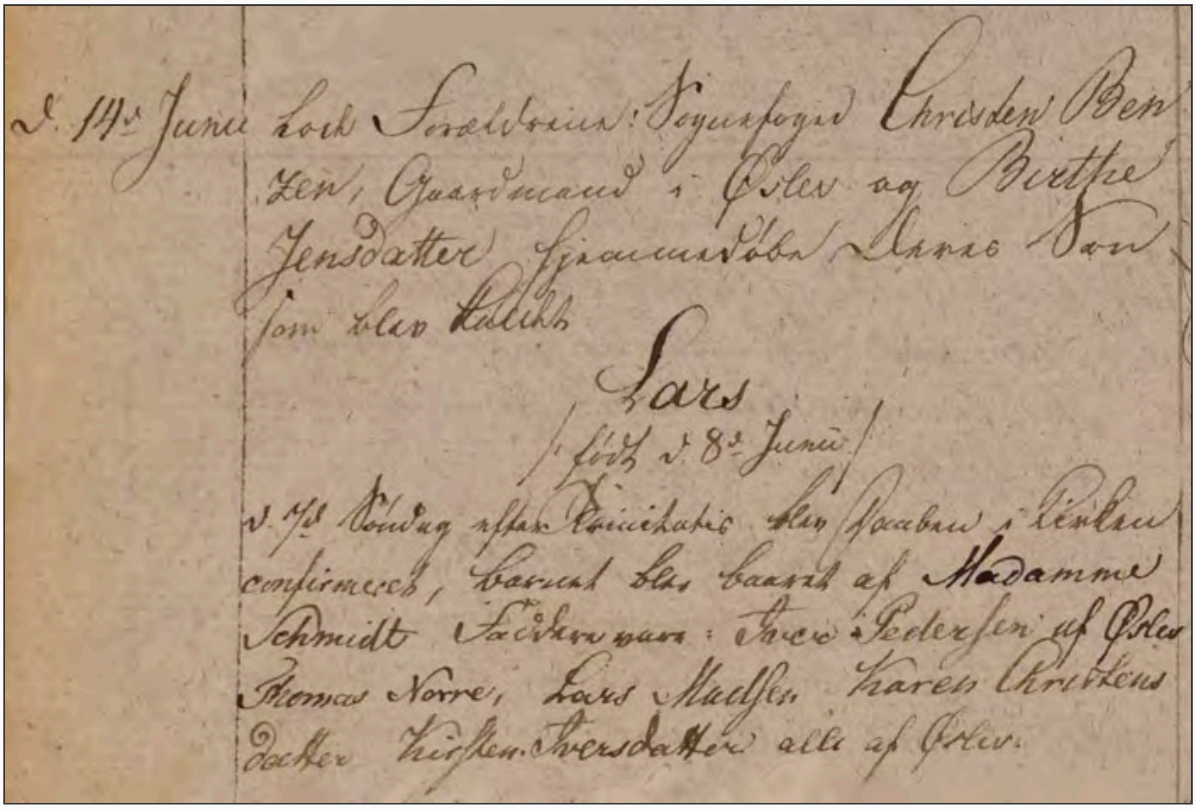
Slægten i Kettrup.

På Kettrup kirkegård står et minde med nogle af slægtens navne. Her stenen over Birgitte Jensdatter – datter af Jens Christian Christensen og søster til morfar Niels Møllers

far Otto Edvard Jensen – og hendes mand Jens Pedersen. Det er Birgitte og Jens, der i 1867 overtager gården Ørebro efter Jens Christian Christensen og Else Marie Nielsdatter.

Morfar Niels Møllers oldefar **Christen Bentsen** – gårdmanden i Øslev – er i 1800-tallets første årtier **sognefoged** i Kettrup sogn. Han ejer en af de større gårde og har nok haft en vis anseelse i det lokale samfund.

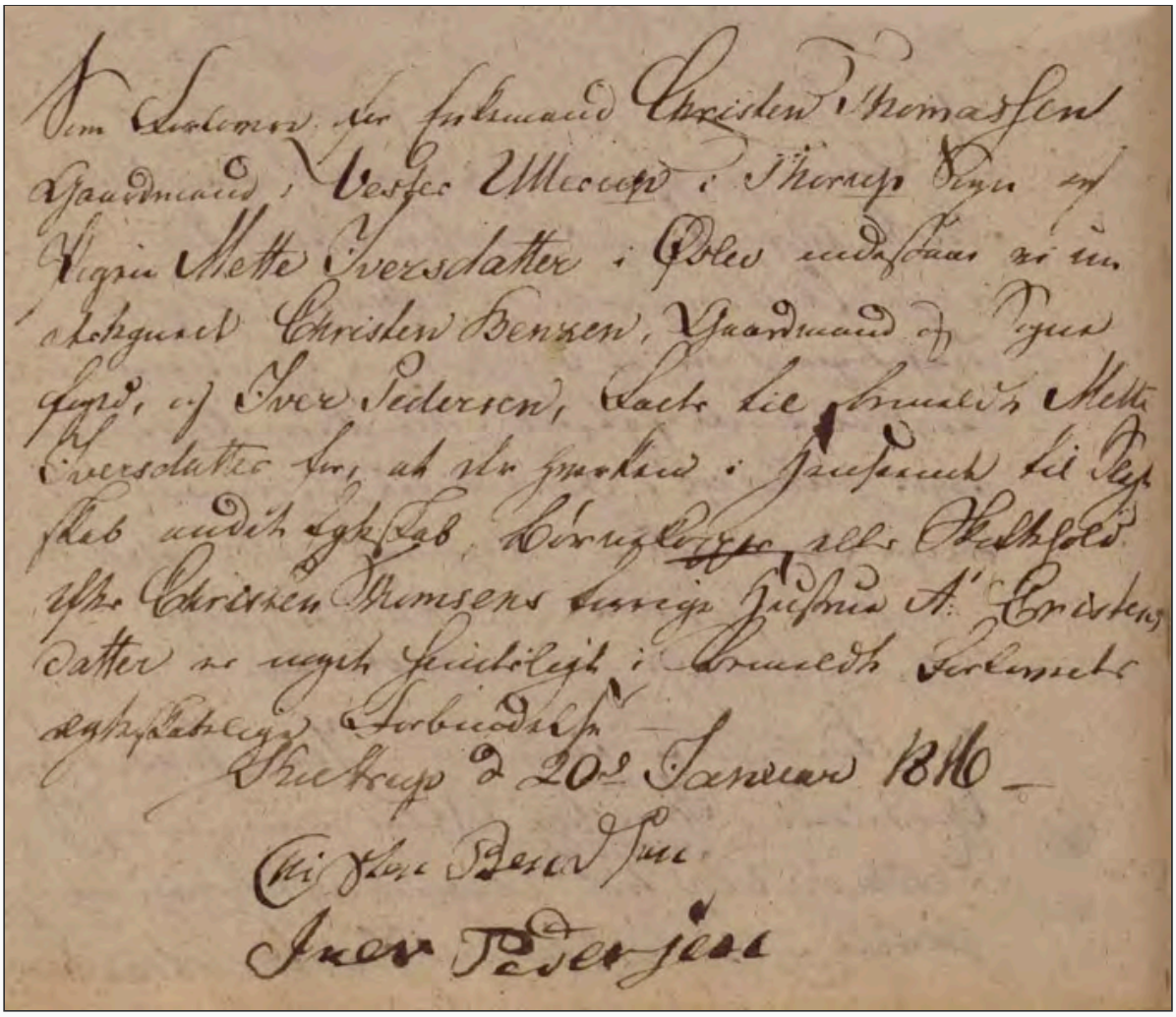

'd 14d Junii lod Forældrene Sognefoged Christen Benzen Gaardmand i Øslev og Birthe Jensdatter hjemmedöbe Deres Sön som blev kaldt Lars, født d 8e Junii, d 7d Söndag efter Trinitatis blev Daaben i Kirken confirmeret, barnet blev baaret af Madamme Schmidt. Fadderne: Ivar Pedersen af Öslev, Thomas Norre, Lars Madsen, Karen Christensdatter, Kirsten Ivarsdatter alle af Öslev'. [Kettrup 1805-1814, opslag 18]

Sognefoged Christen Bentsen er den lokale politibetjent. Sognefogedinstitutionen blev formaliseret i 1791, og forordningen sagde, at der skulle beskikkes "duelige mænd af bondestanden til at være sognefogeder." Opgaven var at håndhæve ro og orden og sørge for god moral i sognet. Det var ulønnet arbejde, og sognefogeden blev udpeget for tre år ad gangen. [Kettrup 1805-1814, opslag 18]

Vi har ingen billeder af forfædrene så langt tilbage i tiden – men de taler til os gennem de spor, de har efterladt - som morfar Niels Møllers oldefar Christens egen håndskrift nedenfor.

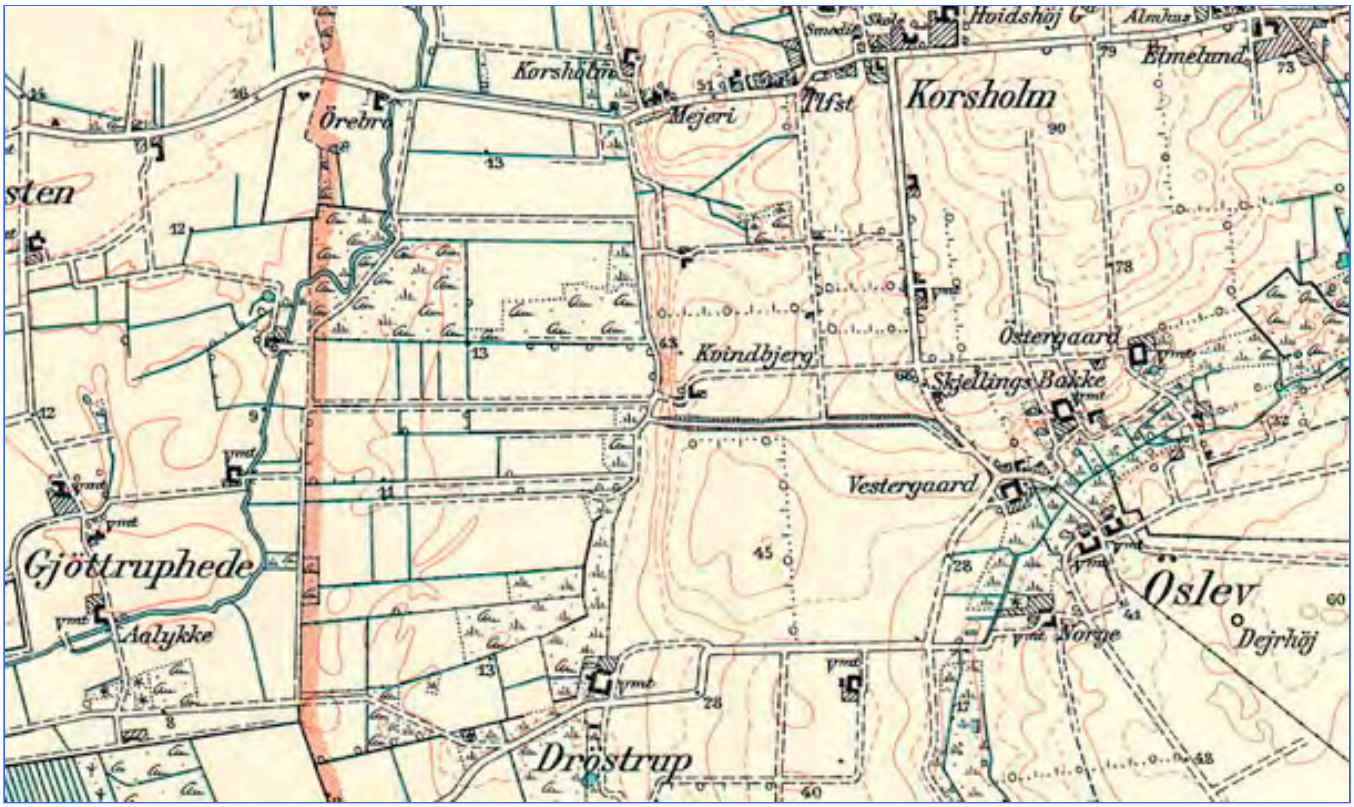
Christen staver selv sit efternavn med d, altså Bendsen, mens præsten skriver Benzen – og andre steder Bentzen, Bentsen eller Bentsön.

Morfar Niels Møllers oldefar Christen Bentsens signatur i Kettrup sogns kirkebog anno 1816. Teksten er følgende: "Som Forlover for Enkemand Christen Thomassen, Gaardmand i Vester Ullerup, Thorup Sogn og Pigen Mette Iversdatter i Øslev, indestaar vi undertegnede Christen Benzen, Gaardmand og Sognefoged, og Iver Pedersen, fader til bemeldte Mette Iversdatter her, at de hverken i henseende til Slægtsskab, andet Ægteskab, Børnekopper eller Skiftehold efter Christen Thomsens forrige Hustru A. Christensdatter, er noget hendeligt i Anmeldte forlovedes ægteskabelige Forbindelse. Kettrup d. 20de Januar 1816. Christen Bendsen, Iver Pedersen" [Kettrup 1805-1814, opslag 64]

Dokumentet ovenfor, som Iver Pedersen og Christen Bendsen signerer i fællesskab, handler om giftermålet for en af Ivers døtre, Mette Iversdatter. Ivar og Christen er naboer og gode venner i landsbyen Øslev.

Iver Pedersen ejer omkring år 1800 gården Dejerhøjgaard – og da en anden af hans døtre, Kirsten Iversdatter, i 1813 vies til Christen Nielsen Møller fra Lerup, overdrager Iver selvejerskødet for gården til svigersønnen. Kun ni år senere dør Kirsten i 1822 som 33-årig, og yderligere fem år senere gifter Ivers svigersøn sig i 1827 igen, denne gang med Mariane Christensdatter, som er tyve år yngre end ham.

Udsnit af målebordblad målt 1881-1883, rettet 1921. I landsbyen Øslev ses Christens Bentsens Vestergaard, og Ivar Pedersens Dejrhøjgaard er den østligste af de to gårde, der ses nordvest for oldtidshøjen Dejrhøj. [Historiske kort på nettet] Klik på kortet for at se en større udgave.

Mariane Christensdatter født 1804 er datter af Christen Bentsen – og hun er dermed søster til morfar Niels Møllers farfar, Jens Christian Christensen.

Gårdmændene Iver Pedersen og Christen Bentsen er naboer og venner i Øslev – og Christen Nielsen Møllers andet ægteskab med tyve år yngre Mariane kunne godt ligne noget, der er udtænkt af de to gamle, Christen og Iver. Arrangerede ægteskaber har ikke været et ukendt fænomen i det danske bondesamfund.

Oldtidshøjen Dejrhøj, også kaldet Dejlhøj, ved Øslev. Højen er stærkt forgravet og delvis ødelagt, men fredet. [Fund og fortidsminder]

Atten dage efter, der er kommet en ny kone på Dejerhøjgaard i hans datters sted, dør den gamle Ivar Pedersen den 20. november 1827, 75 år gammel. [Kettrup døde m 1814-1843, opslag 2]

Iver Pedersens svigersøn i denne historie, **Christen Nielsen Møller**, er søn af morfar Niels Møllers tipoldefar Niels Jespersen Møller og dermed lillebror til vores ane Ingeborg Nielsdatter, som er mor til Else Marie, der ligesom Christen i historien *også* bliver gift med et barn af sognefoged Christen Bendsen, nemlig Jens Christian Christensen.

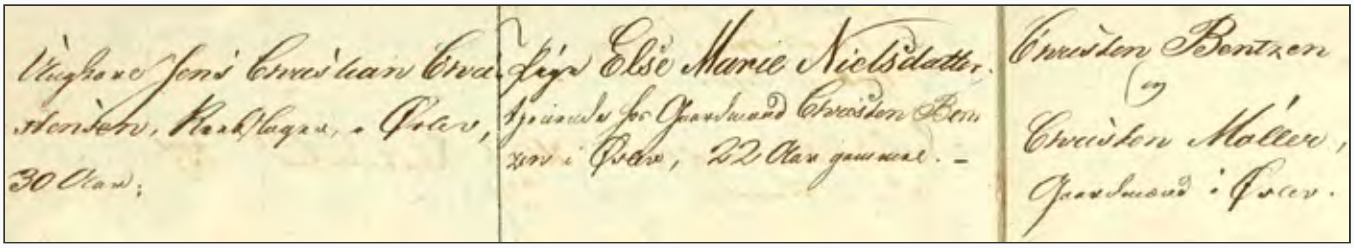
Da Christen Møller, efter hans første kone er død i 1822, i 1827 bliver gift med Mariane Christensdatter, er han efterfølgende med til at bane vejen for, at hans søsterdatter Else Marie fire år senere bliver gift med Jens Christian.

Christen Bentsens Vestergaard i Øslev, maj 2017.

Der sker det, at Else Marie – der jo bor hos sine forældre Niels Pedersen Nørgaard og Ingeborg Nielsdatter i Kollerup – i 1830 som 21-årig kommer i huset hos Christen Bentsen i Øslev ved Kettrup. Jeg er sikker på, hendes morbror Christen Møller været med til at formidle dette.

Året efter bliver Else Marie i Kettrup kirke den 13. august 1831 som 22-årig viet til Christen Bentsens 30-årige søn Jens Christian. Forloverne er Christen Møller og Christen Bentsen, gårdmænd i Øslev. [Kettrup viede 1814-1842, opslag 10]

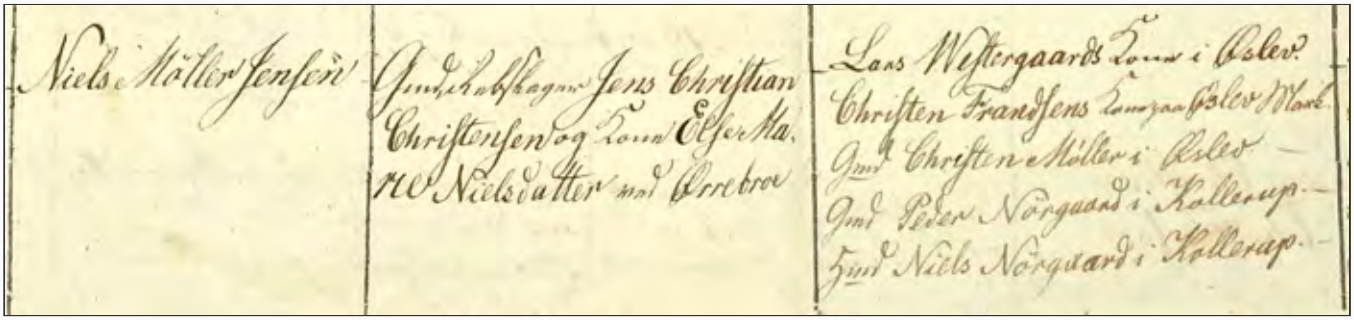

Ungkarl Jens Christian Christensen bliver den 13. august 1831 gift med pigen Else Marie Nielsdatter 'tjenende for Gaardmand Christen Bentsen i Øslev', 22 år gammel. Forloverne er Christen Bentsen og Christen Møller, gårdmænd i Øslev. [Kettrup viede 1814-1842, opslag 10]

Jens Christian Christensen og Else Marie Nielsdatter døber deres første barn – sønnen Christen Vestergaard Jensen – den 4. september 1831, altså mindre end en måned efter parrets bryllup. [Kettrup fødte m 1814-

1843, opslag 24] Gårdmand Christen Møllers 'koun' nævnes blandt fadderne, men ikke Christen Bentsen.

Vores ane og morfar Niels Møllers far Otto Edvard Jensen er Jens Chistians og Else Maries 10. og *sidste* barn, født i 1853, altså 22 år efter den nævnte førstefødte Christen Vestergaard Jensen.

Dåben af Jens Christian Christensens og Else Marie Nielsdatters søn Niels i 1739. [Kettrup fødte m 1814-1843, opslag 32]

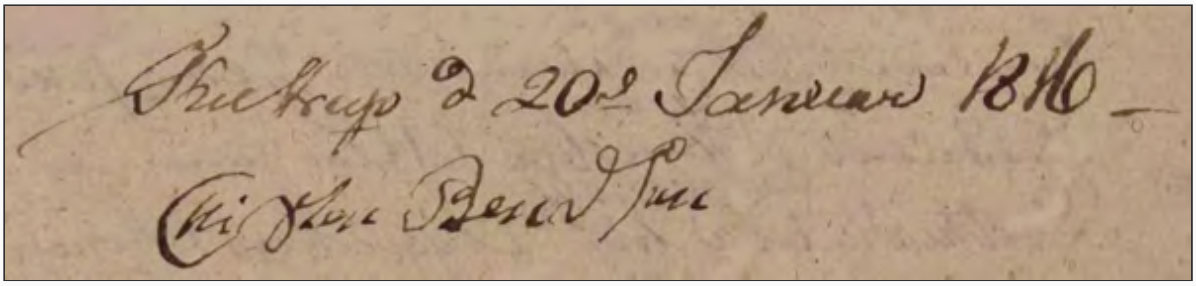
Da morfar Niels Møllers farfar og farmor Jens Christian Christensen og Else Marie Nielsdatter i 1739 døber deres søn Niels i Kettrup kirke er det lutter kendte navne, der nævnes som faddere:
- **Lars Westergaards kone i Øslev**. Lars Vestergaard Christensen f. 1807 er Christens Bentsens søn, som nu driver gården Vestergaard i Øslev. Lars er lillebror til barnefaderen Jens Christian Christensen.
- **Gmd Christen Møller i Øslev**. Christen Nielsen Møller f. 1784 er barnemoderen Else Marie Nielsdatters morbror (lillebror til Else Maries mor Ingeborg Nielsdatter f. 1781). Christen har arvet sit tilnavn Møller fra sin far Niels Møller.
- **Hmd Niels Nørgaard i Kollerup**. Niels Pedersen Nørgaard f. 1775 er far til barnemoderen Else Marie Nielsdatter.
- **Gmd Peder Nørgaard i Kollerup**. Peder Nielsen Nørgaard f. 1804 er søn af Niels Nørgaard og storebror til barnemoderen Else Marie Nielsdatter. [Kettrup fødte m 1814-1843, opslag 32]

Kettrup kirke i maj 2017.

Hermed er afsnittet om morfar Niels Møllers fædrene slægt afsluttet. Samtlige aner på denne side af slægten er født og opvokset i Han Herred – de fleste i den centrale del af området, i sognene Kettrup, Gøttrup, Kollerup, Hjortdal, Skræm, Bejstrup, Haverslev, Lerup og Tranum, nogle af disse i Vester Han Herred i Thisted amt, andre i Øster Han Herred i Hjørring amt.

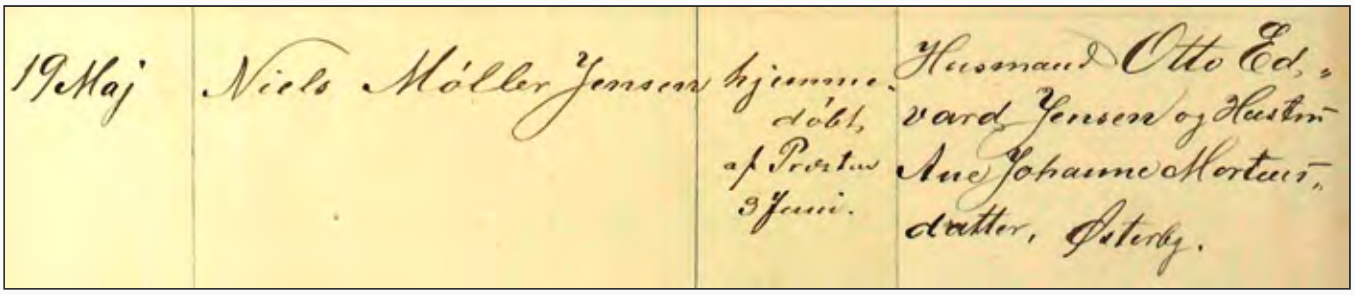
Hovedparten af anerne er beskæftiget ved landbruget som husmænd eller gårdmænd. To er møllere og en af dem kaldes i daglig tale Niels Møller. Han er født i 1749 i Lerup sogn, og det er ham, der er stamfar til morfar Niels' fulde navn **Niels Møller Jensen**.

Sognefoged Christen Bendsens signatur den 20. januar 1816. [Kettrup 1805-1814, opslag 64]

II. Morfar Niels Møllers mødrene slægt.

Som vi har set ovenfor, er morfar Niels Møller født den 19. maj 1887, og hans forældre er Otto Edvard Jensen og Ane Johanne Mortensdatter.

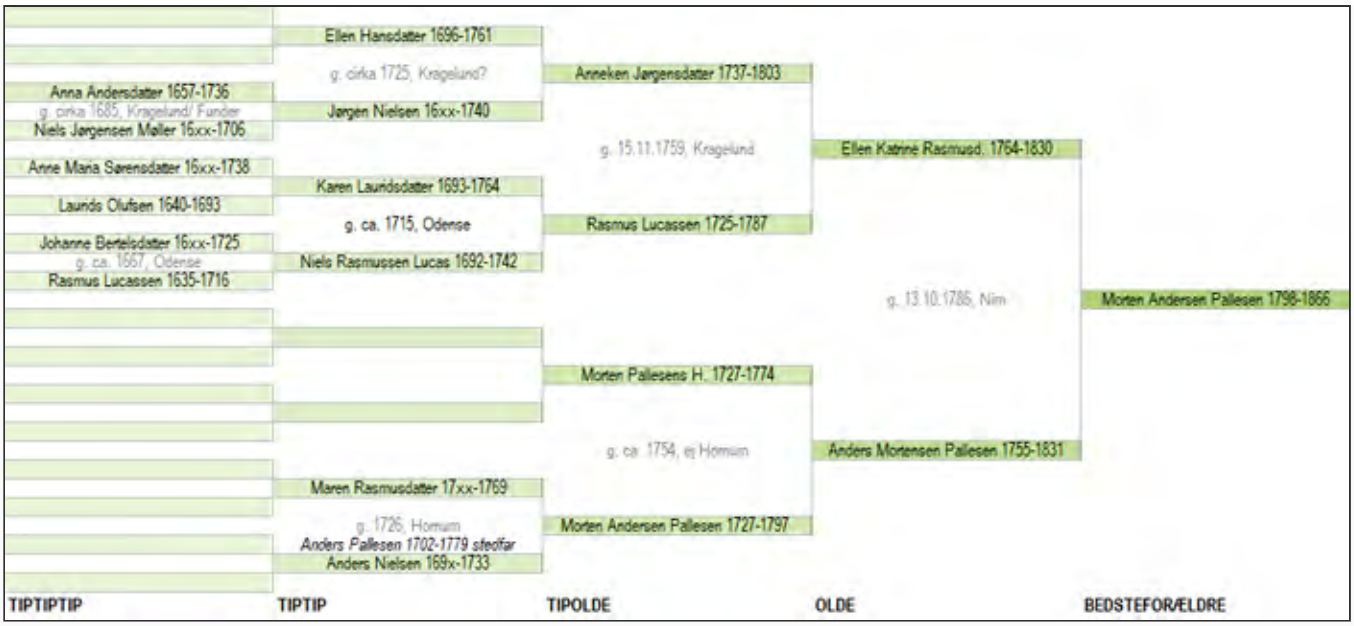
Klip fra Øland 1887: Niels Møller Jensen, født den 19. maj, hjemmedøbt den 3. juni. Søn af husmand Otto Edvard Jensen og hustru Ane Johanne Mortensdatter, Østerby. [Øland fødte m 1875-1891, opslag 28]

I det følgende kigger vi nærmere på baggrunden for morfar Niels Møllers mor, Ane Johanne Mortensdatter. Hun er født på Øland i Øster Han Herred den 3. april 1842.

Anne Johanne Mortensdatter født den 3. april, døbt i kirken den 24. april 1842. Forældrene er husmand Morten Andersen Pallesen og hustru Johanne Lisbeth Pedersdatter i Østerby. [Øland fødte k 1839-1853, opslag 6]

Anne Johanne Mortensdatters forældre er husmand Morten Andersen Pallesen og hustru Johanne Elisabeth Pedersdatter i Østerby. I det følgende kigger vi først på anerne for Anne Johannes fædrene slægt – som skal vise sig at stamme langt fra Øland og Han Herred.

Anetavle for morfar Niels Møllers morfar Marten Andersen Pallesen f. 1798.

Anne Johanne Mortensdatters fædrene slægt.

Udgangspunktet for denne gren af slægten er Øster Han Herred og landsbyen Østerby i Øland sogn tæt ved Limfjorden. Som stednavnet fortæller, var Øland oprindelig rent faktisk en ø, som i 1803 via inddæmninger og en nyanlagt vej blev landfast med Brovst sogn og Øster Han Herred.

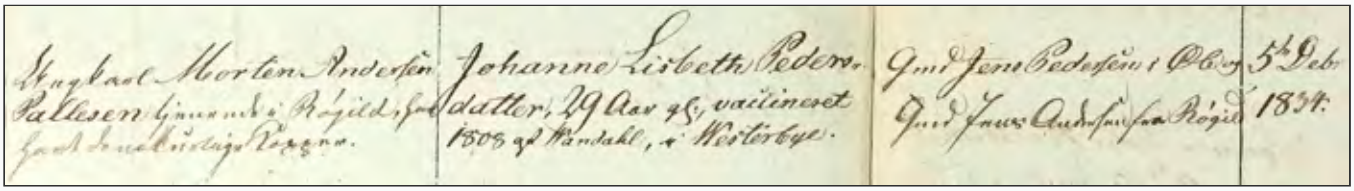

Gård i udkanten af Østerby på Øland, oktober 2007.

Som nævnt ovenfor er morfar Niels Møllers mor Anne Johanne f. 1842 datter af **Morten Andersen Pallesen** og **Johanne Elisabeth Pedersdatter**. Dette par er det andet af morfar Niels Møllers to bedsteforældrepar. Vi finder familien i denne husstand i Østerby ved folketællingen 1850.

Hjoerring, Øster Han, Øland, Osterby, Et huus, 33, FT-1850, C9494
Navn: Alder: Civilstand: Stilling i husstanden: Erhverv: Fødested:
Morten Pallesen 52 Gift Huusmand og huusfader Soby Sogn Randers Amt
Johanne Elisabeth Pedersdatter 46 Gift Hans Kone Her i Sognet
Anders Peter Mortensen 15 Ugift Deres Born Her i Sognet

Ellen Chathrine Mortensdatter 12 Ugift Deres Born Her i Sognet
Ane Johanne Mortensdatter 8 Ugift Deres Born Her i Sognet
Andreas Mortensen 4 Ugift Deres Born Her i Sognet

Den ældste søn Anders er 15 år gammel ved folketællingen 1850 og dermed født omkring 1835, så jeg gætter på, at parret er blevet gift i cirka 1834 – sandsynligvis på Øland, da Johanne i følge folketællingen jo er født "her i sognet". Det er datteren Anne Johanne, der er vores ane.

Ungkarl Morten Andersen Pallesen og pigen Johanne Lisbeth Pedersdatter bliver gift i Øland kirke den 5. december 1834.

Antagelsen er rigtig. Ungkarl Morten Andersen Pallesen og pigen Johanne Lisbeth Pedersdatter bliver gift i Øland kirke den 5. december 1834. Morten er tjenende i Røgild, og brudens alder oplyses at være 29 år. Bruden er 'vaccineret 1808 af Wandahl i Westerby', brudgommen 'har havt de naturlige Kopper' (og behøver derfor ikke en vaccination).

Forloverne er gårdmand Jens Pedersen i Østerby og gårdmand Jens Andersen fra Røgild. Jens Pedersen er en bror til Johanne, Jens Andersen fra Røgild er gift med en lillesøster til Morten, Bodil Marie Andersdatter. [Øland viede 1813-1838, opslag 10]

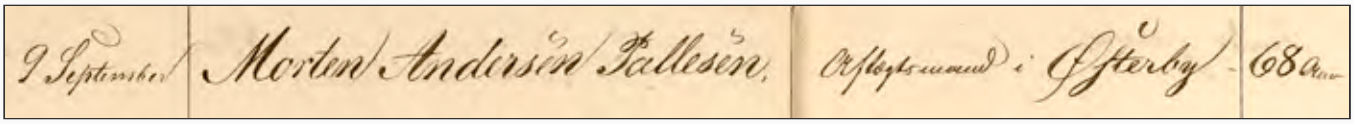
Hjørring, Øster Han, Øland, Westerbye, et huus, 32, FT-1840, C6654
Navn: Alder: Gift?: Pos. husstand: Erhverv: Fødested:
Morten Pallesen 43 Gift huusmand
Johanne Lisbeth Pedersdatter 34 Gift hans kone
Anders Mortensen 5 Ugift deres søn
Ellen Katr. Mortensdatter 2 Ugift deres datter
Johanne Marie Pedersdatter 64 Enke aftægtskone

Efter vielsen i 1834 er Morten Pallesen husmand i Vesterby på Øland, og ved folketællingen i 1840 har parret to børn, Anders og Ellen Katrine. Som vi skal se senere, er børnene opkaldt efter deres fars forældre, Anders og Ellen Katrine. I husstanden bor desuden aftægtskone Johanne Marie Pedersdatter. Det er sandsynligvis Johanne Lisbeths mor. Parrets førstefødste, sønnen Anders Peder Mortensen bliver født den 14. maj 1835 og døbt i kirken den 8. juni. [Øland fødte m 1813-1838, opslag 28]

Hderregården Oxholm og Oxholm kirke, Øland 2011. [Mit eget foto]

Morten Andersen Pallesen og Johanne Elisabeth Pedersen får i følge folketællingerne fire børn, der lever: Anders Peder Mortensen f. 1835, Ellen Katrine Mortensdatter f. 1838, Anne Johanne Mortensdatter f. 1842 og Andreas Mortensen f. 1846. Det er Anne Johanne f. 1842, der er vores ane. Hun er morfar Niels Møllers mor. [Øland fødte kvinder 1839-1853, opslag 6]

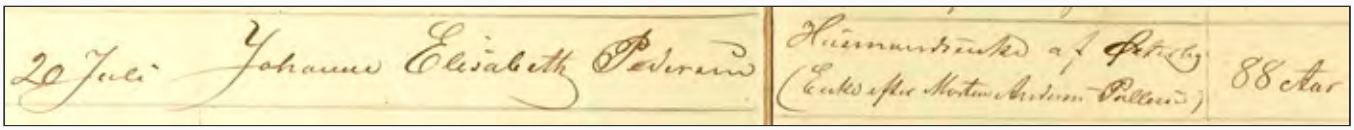

Morten Andersen Pallesen dør som 68-årig i 1866. [Øland døde m 1854-1874, opslag 10]

Morten Andersen Pallesen – 'Aftægtsmand i Østerby' – dør som 68-årig i 1866 og bliver begravet fra Øland kirke den 9. september. [Øland døde m 1854-1874, opslag 10]

Enken Johanne Elisabeth bor herefter ved folketællingerne 1870 og 1880 på aftægt hos sønnen Anders Peder Mortensen og hans familie i Østerby på Øland.

Hjørring, Øster Han, Øland, Østerby, Huus, 50, FT-1870, D6185
Navn: Alder: Status: Stilling i familien: Erhverv: Fødested:
Anders Peter Mortensen 34 Gift Huusfader Øland
Kirsten Marie Jensdatter 26 Gift Kone Øland
Johanne Elisabeth Mortensen 4 Gift Datter Øland
Else Margrethe Mortensen Under 1 aar Ugift Datter Øland
Johanne Elisabeth Pedersdatter 64 Enke Aftægtskone

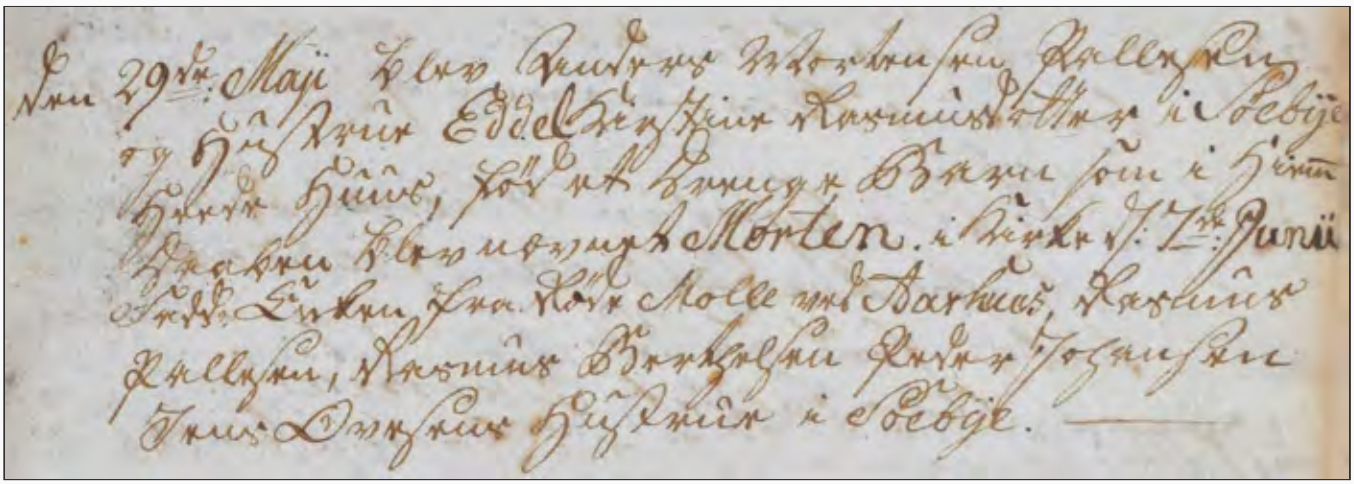
Johanne Elisabeth Pedersdatter dør i 1884 og bliver begravet fra Øland kirke den 20. juli. [Øland døde k 1875-1891, opslag 6]

Johanne Elisabeth Pedersdatter – 'Husmandsenke af Østerby (Enke efter Morten Andersen Pallesen) – dør som 79-årig i 1884 og bliver begravet fra Øland kirke den 20. juli. [Øland døde k 1875-1891, opslag 6] Kirkebogen nævner, at Johanne er 88 år, men det er ikke korrekt. Hun er født i januar 1805 og er 79 år i 1884.

Hjoerring, Øster Han, Øland, Osterby, Et huus, 33, FT-1850, C9494
Navn: Alder: Civilstand: Stilling i husstanden: Erhverv: Fødested:
Morten Pallesen 52 Gift Huusmand og huusfader Soby Sogn Randers Amt
Johanne Elisabeth Pedersdatter 46 Gift Hans Kone Her i Sognet
Anders Peter Mortensen 15 Ugift Deres Born Her i Sognet
Ellen Chathrine Mortensdatter 12 Ugift Deres Born Her i Sognet
Ane Johanne Mortensdatter 8 Ugift Deres Born Her i Sognet
Andreas Mortensen 4 Ugift Deres Born Her i Sognet

Morten Andersen Pallesen af Søby i Randers amt.

Morten Andersen Pallesen er i følge folketællingen 1850 ovenfor født omkring 1798 et sted, der hedder Søby sogn i Randers amt. Han er ikke umiddelbart at se i folketællingen 1801, men kirkebogen bekræfter, at han er døbt i Søby kirke i maj måned 1798.

Morten Andersen Pallesen født den 29. maj og døbt i Søby kirke den 7. juni 1798. [Søby 1796-1813, opslag 7] Forældrene er Anders Mortensen Pallesen og Eddel Kirstine Rasmusdatter.

Søby kirkebog anno 1798 fortæller, at "Den 29de Maji blev Anders Mortensen Pallesen og Hustru Eddel Kirstine Rasmusdatter i Søebye Heede Huus, fød et Drenge Barn som i Hiemme Daaben blev nævnet Morten i Kirken d: 7de Junii. Fadd. Enken fra Røde Mølle ved Aarhuus, Rasmus Pallesen, Rasmus Bertelsen, Peder Johansen, Jens Ovesens Hustru i Søebye". [Søby 1796-1813, opslag 7]

Forældrene til Morten Pallesen er altså Anders Mortensen Pallesen og Eddel Kirstine Rasmusdatter. Bostedet, der bliver nævnt, 'Søebye Heede Huus', lyder som et afsondret sted uden for landsbyen – men den præcise beliggenhed er ukendt.

Søby kirke, maj 2018. [Mit eget foto]

Anders Mortensen Pallesen og Ellen Katrine Rasmusdatter af Skørring.

Jeg finder samme par ti år tidligere i folketællingen 1787, hvor Anders og Ellen som sandsynligvis nygifte er bosiddende i nabosognet til Søby, Skørring. Anders er fæster af Skørring Mølle – og desuden beskæftiget som landmålerassistent. Parret har på dette tidspunkt endnu ingen børn. Anders Mortensen Pallesen er den tredje møller blandt morfar Niels Møllers aner.

Randers, Sønderhald, Skørring, Skørring Sogn, Sch. Mølle, , FT-1787, C2602
Navn: Alder: Civilstand: Stilling i husstanden: Erhverv: Fødested:
Anders Pallesen 32 Gift Hosbond Mølle Fæstere og Landmaaler Asistent
Ellen Rasmusdatter 23 Gift Hans Kone
Rasmus Mortensen 28 Ugift Hosbondens Broder
Anders Tærkildsen 42 Gift Tieneste Folk Mølle Swend
Karen Andersdatter 21 Ugift Tieneste Folk
Niels Rasmussen 67 Gift Mand Hyrde – folk
Karen Sørensdatter 62 Gift Kone
Jens Nielsen 19 Ugift Deres Søn Wanwittig og wanfør

Som vi skal se senere, bliver parret gift i Nim den 13. oktober 1786. [Nim 1748-1801, opslag 72] Nim ligger i Skanderborg amt cirka 10 km vest for Horsens og dermed langt fra Skørring. Ellen Katrine er født og opvokset i Nim. Hun bliver døbt Ellen Chatrine i september 1764 og er datter af kromanden **Rasmus Lucassen** født 1725, og hustru **Anneken Jørgensdatter** født 1740. [Underup-Nim 1748-1801, opslag 34]

Efter brylluppet bosætter Anders og Ellen Katrine sig på Skørring Mølle, hvor Anders er fæster og desuden arbejder som landmålerassistent.

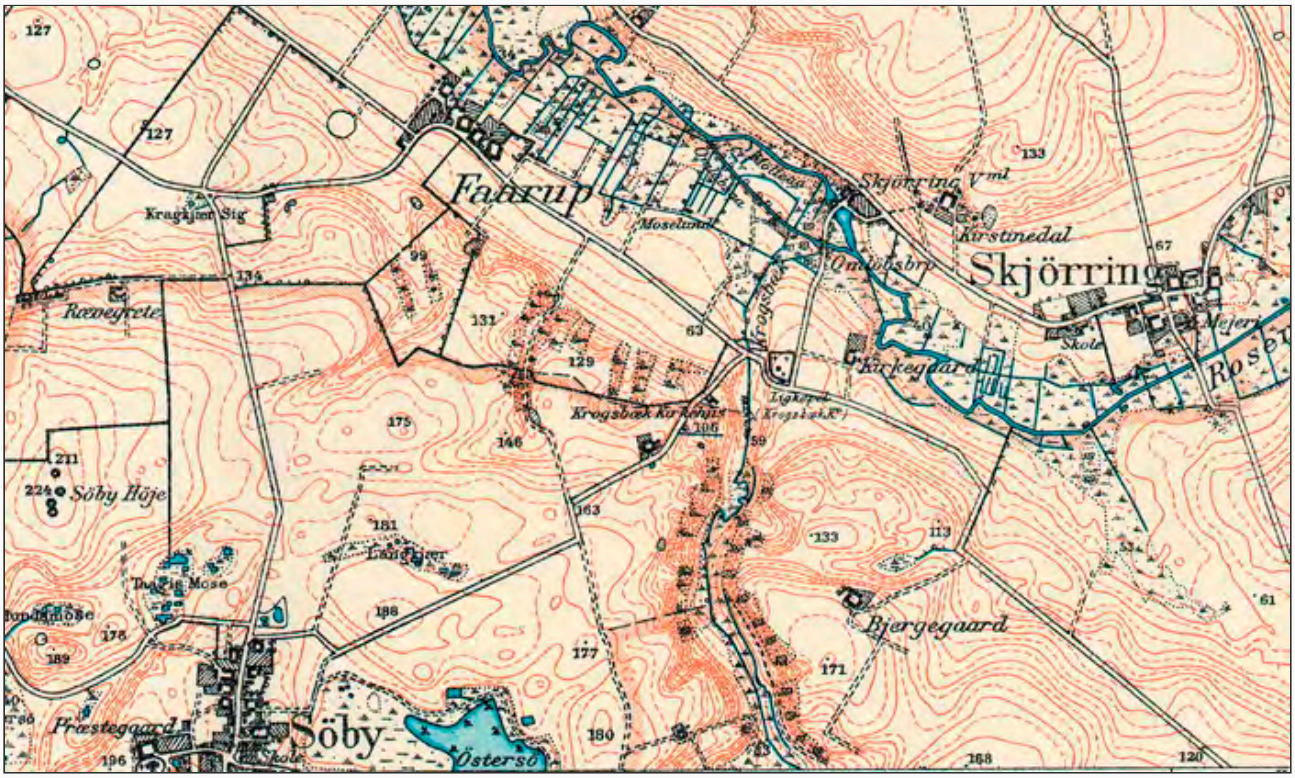
Vi kender altså Ellen Katrine Rasmusdatters baggrund, men jeg har i lang tid og trods ihærdig søgen ingen spor efter anerne for Anders Mortensen Pallesen.

I oktober 2026 lykkes det at finde oplysninger om Anders Pallesens baggrund. Det er en revolutionerende opdagelse, som løser denne krønikes mangeårige største mysterium. Betydningen gør, at jeg i oktober 2026 går hele afsnittet om Anders Mortensen Pallesen og Ellen Katrine Rasmusdatter og deres aner igennem og justerer teksten, hvor det er påkrævet.

Skørring Møllegaard, maj 2018. [Mit eget foto]

Anders benævnes i folkertællingen ovenfor med kun det ene af sine efternavne, Pallesen, men som det fremgår af optegnelsen bor også hans bror Rasmus på møllen, og han bærer det andet af brødrenes to efternavne, Mortensen. På møllen bor desuden nogle tjenestefolk og hyrder, heriblandt et ældre ægtepar med deres 19-årige søn Jens, der karakteriseres som 'wanwittig og wanfør'.

Målebordskort fra Skørring og nærmest omegn omkring 1880. Øverst Skørring vandmølle, midt i billedet ødekirken Krogsbæk kirke, der blev nedlagt omkring år 1900. og nederst til venstre Søby og Søby kirke.

Skørring mølle er i 1700- og 1800-årene en vandmølle ved Krogsbækken lidt uden for landsbyen Skørring på vejen mod Søby i Sønderhald herred, Randers amt. Møllen hører under godset Rosenholm, og Sr. Andreas Pallesen fæster Skørring Mølle den 1. maj 1785.

Ejeren af Rosenholm og dermed Skørring Mølle er 'Hands Excellence Høy Velbaarne Hr Friderich Christian Rosenkrantz Stamherre til Rosenholm, Herre til Egholm, Krabbesholm, Ryegaard Tradsholm og Barritschou, Ridder af Elephanten; Deres Kongelig Mayestets Høystbetroede Geheime Raad, Stats Minister og Ober Krigs Secretair i Søe Etaten'.

Slægtsforsker Jens Martin Sørensen har i januar 2017 været behjælpelig med både at lokalisere fæstebrevet og transskribere teksten. Desværre indeholder fæsteprotokollen ingen oplysninger om Anders Pallesens baggrund eller herkomst.

Betingelserne i fæstet er ret strikse. Der følger ikke mange privilegier med at være møllefæster i Skørring. Tværtimod indeholder paragrafferne i protokollen mange forbehold og begrænsninger. 'Fæsteren må ingen Indsiddere indtage, ej heller befatte sig med nogen Brændevins Brænden eller Krohold'. Det er alvorlige restriktioner. Krohold og fremstilling og salg af brændevin var almindelig på mange møller i samtiden og indbragte ofte betydelige biindtægter.

Den foregående møller 'Laurs Koks Enke beholder til fri Beboelse de Værelser, som hun nu haver, og nyder på Møllens Grund fri Græsning og fornøden Foder til en Ko aarlig, saalænge hun sidder i ugift Stand". Fæsteren har ikke engang ret til at fiske i mølledammen. Den ret 'forbeholder Herskabet sig til eget Brug'.

Krogsbæk også kaldet Skørring Å ved Skørring Møllegaard, maj 2018. [Mit eget foto]

Indfæstningen betales med 100 rd ved tiltrædelsen. Det er et stort beløb, som Anders Pallesen skaffer med kaution ved 'Hr. Landinspecteur Munck'. Der er formodentlig tale om landinspektør Ole Munch. I følge Nygaards sedler er Ole Munch ligesom Anders Pallesen uddannet landmåler, og Munch har kongelig bestalling. De to kan meget vel have været venner.

Heller ikke en Synsforretning på Skørring Mølle i forbindelse med Anders Pallesens udsættelse af møllen i 1797 giver nogen oplysninger om Anders Pallesens baggrund eller herkomst. Synsforretningen er opsporet af slægtsforsker K. Thidemann i forbindelse med en række bidrag i januar 2017 til min aneefterlysning i DIS-forum.

Da jeg på Historiske Kort på nettet finder de ældste kort fra Skørring-egnen, er flere af dem opmålt af netop Ole Munch og Anders Pallesen. Pallesen har formodentlig været ansat som landmålerassistent hos Ole Munch, og det er sandsynligvis i forbindelse med arbejdet i Sønderhald herred i 1780'erne, at Pallesen har fået nys om det ledige fæste til Skørring Mølle.

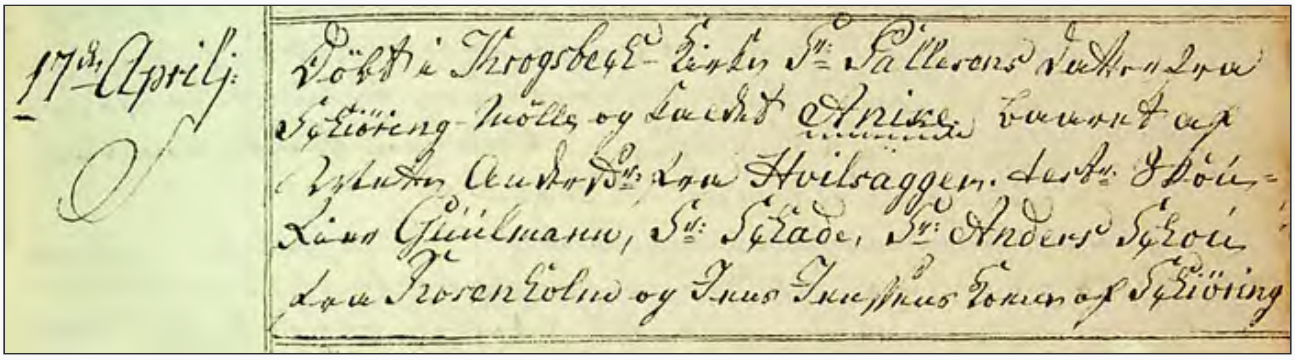

Andi Byes Jorder opmaalt og inddelt Aar 1781 af Ole Munch, Skiørring Byes Jorder opmaalt 1787 af Pallesen. [historiske kort, matrikelkort, original 1, skørring]

Anders Mortensen Pallesens og Ellen Katrine Rasmusdatters børn i Skørring og omegn.

Området omkring Skørring og Søby har tre kirker inden for en radius af få kilometer, henholdvis Skørring, Søby og Krogsbæk. Som vi har set i foregående afsnit, bliver sønnen Morten i 1798 døbt i Søby kirke. Nedenfor ses datteren Annekes dåb i 1794 i nabokirken Krogsbæk.

Anders Pallesen og Ellen Rasmusdatters datter Anike døbt i Krogsbæk kirke 1794. [Krogsbæk-Mygind-Skørring 1764-1799, opslag 82]

Skørring gamle kirke blev revet ned omkring 1880, og en ny kirke åbnede i 1887. Krogsbæk kirke blev nedlagt i 1901 og kirken efterfølgende revet ned, men tomten og den sløjfede kirkegård findes i 2018 stadig.

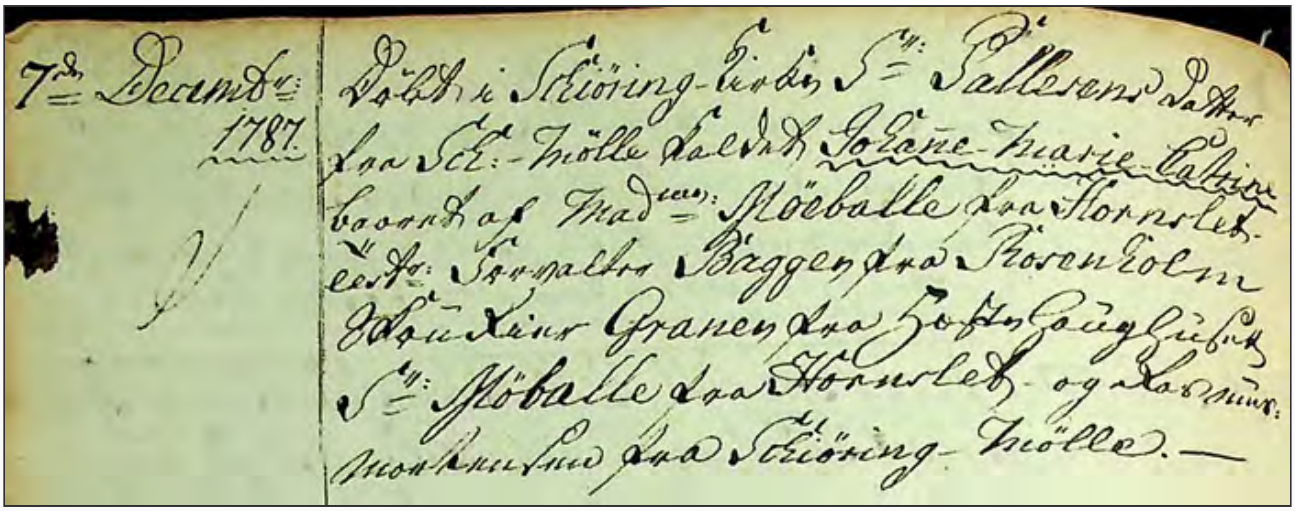
Krogsbæk gamle kirke anno 1900 (øverst) og maj 2018 (nederst).

Anders Mortensen Pallesen og Ellen Katrine Rasmusdatter får en række børn i løbet af 1790'erne, men parret er som nævnt ikke gift i nogen af områdets kirker.

1. Johanne Marie Katrine Andersdatter Pallesen f. 1787 [Krogsbæk-Mygind-Skørring 1764-1799, opslag 67]
2. Rasmus Lucas Andersen Pallesen f. 1789 (død 1793) [Krogsbæk-Mygind-Skørring 1764-1799, opslag 71]
3. Ane Marie Andersdatter Pallesen f. 1791 [Krogsbæk-Mygind-Skørring 1764-1799, opslag 78]
4. Anneke Andersdatter Pallesen f. 1794 [Krogsbæk-Mygind-Skørring 1764-1799, opslag 82]
5. Rasmus Lucas Andersen Pallesen f. 1796 [Krogsbæk-Mygind-Skørring 1764-1799, opslag 134]
6. Morten Andersen Pallesen f. 1798 [Søby 1796-1813, opslag 7]

Det er påfaldende, at Anders i kirkebogen – mens han er fæster på møllen – benævnes 'Sr.', som er en forkortelse for 'Seigneur'. Typisk bruges denne betegnelse for fremtrædende personer i samfundet, og formodentlig har det i Skørring sogn været praksis, at fæsteren af møllen automatisk får denne titel.

Stillingen som møller giver en vis status, og ved dåben af Anders Pallesens og hustrus børn i perioden nævnes ofte folk af højere stand blandt fadderne, for eksempel ansatte ved Rosenholm.

D. 7nde December 1787. Døbt i Schiøring Kirke Sr. Pallesens Datter paa Schiøring Mølle kaldet Johanne-Marie-Catrine baaret af Madme Møeballe fra Hornslet. Testr: Forvalter Bagger fra Rosenholm, Skovrider Graner fra HæsterHaughuset (=Hestehavehuset), Sr. Møballe fra Hornslet og Rasmus Mortensen fra Schiøring Mølle.
[Krogsbæk-Mygind-Skørring 1764-1799, opslag 67]

Af Nygaards sedler i Dansk Demografisk Database fremgår, at Mads Møeballe på dette tidspunkt i historien (i 1787) er degn og skoleholder i Hornslet, at Skovrider Graner er skovrider ved Rosenholm, og at Korfits Schurman Bagger er forvalter på samme Rosenholm. [Nygaards sedler]

Det er altså i høj grad toneangivende mennesker i lokalsamfundet, der deltager i dåben af Johanne Marie Catrine Andersdatter Pallesen i Skørring kirke den 7. december 1787. Den sidste af fadderne, Rasmus Mortensen, er, som vi før har set, Anders Mortensen Pallesens bror.

Fra Skørring og Søby til Han Herred.

For Anders Pallesen er fæstet af møllen ingen god forretning, og han bliver i 1797 løst fra aftalen efter 11 år. [Synsforretning på Skørring Mølle, 1797] Som vi har set ovenfor bor Anders og familien i et hus på Søby Hede, da sønnen Morten bliver døbt i 1798.

Ved folketællingen 1801 finder vi familien mange kilometer nordpå i byen Aggersund i Øster Han Herred, hvor Anders i følge folketællingen 1801 er beskæftiget som husmand og færgemand.

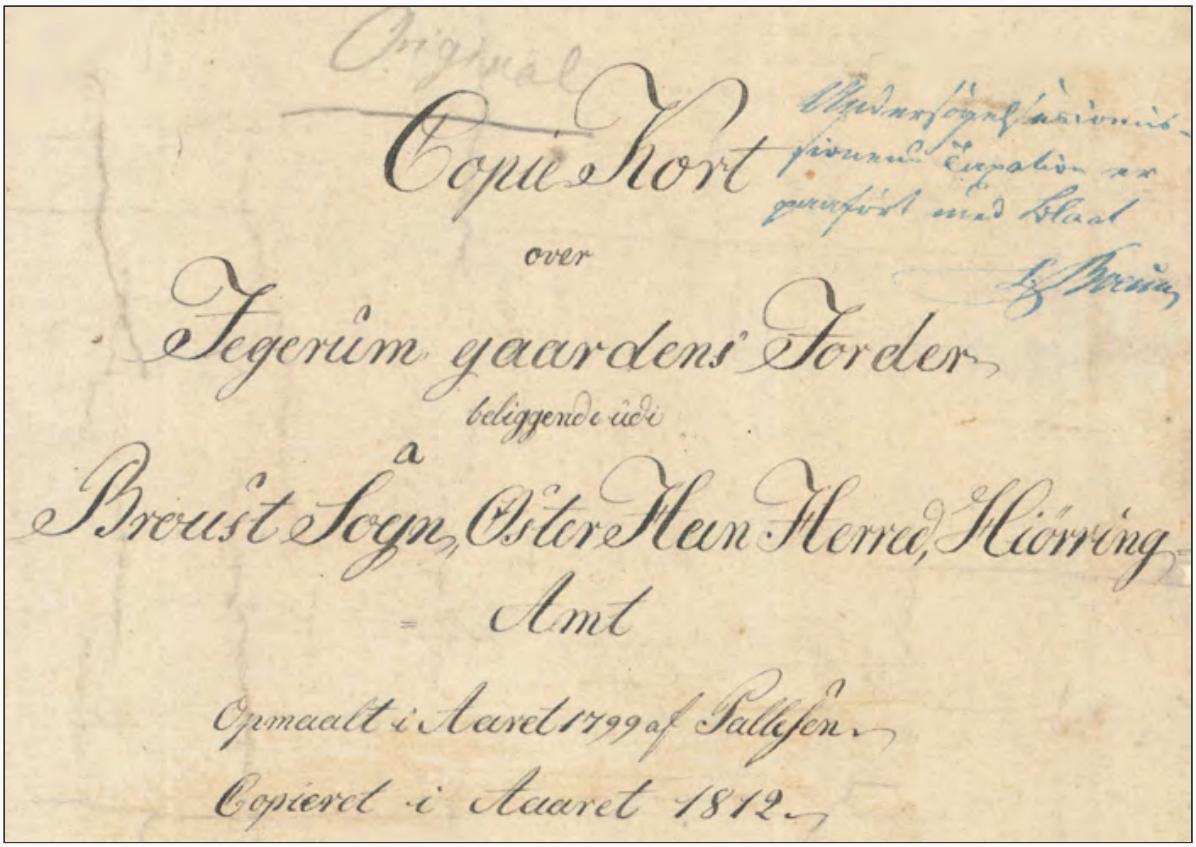
Hjoerring, Øster Han, Aggersborg, Aggersund By, , 7, FT-1801, B4713
Navn: Alder: Civilstand: Stilling i husstanden: Erhverv: Fødested:
Anders Pallesen 46 Gift mand husmand med jord og færgemand
Ellen Katrine 37 Gift hans kone
Johanne Marie Katrine Andersdatter 14 Ugift deres børn
Ane Marie Andersdatter 10 Ugift deres børn
Anneke Andersdatter 7 Ugift deres børn
Rasmus Sofus Andersen 5 Ugift deres børn
Morten Andersen 3 Ugift deres børn

De fleste af oplysningerne i denne registrering stemmer overens med de andre data ovenfor; blot er det underligt, at Ellen Katrine står opført uden efternavn. Jeg har kigget i originaldokumentet for folketællingen på arkivalieronline.dk – og det er korrekt, at efternavnet mangler.

Aggersborg kirke, maj 2017. [Mit eget foto]

Jeg tror, Anders og Ellen vælger at forlade møllen i Skørring, fordi fæstet ikke lønner sig, og Anders er nødt til at søge anden beskæftigelse. Da jeg finder tegnede udskiftningskort fra perioden, kan jeg se, at Anders har genoptaget arbejdet som landmåler. Landinspektør Ole Munch er ikke aktiv i området, og Anders er formodentlig blevet ansat hos en anden ledende kongelig inspektør.

Jegerum Gaardens Jorder, Broust Sogn, Øster Han Herred. Opmaalt Aaret 1799 af Pallesen. Copieret i Aaret 1812. [Historiske Kort, matrikelkort, original 1, Brovst, 1812]

Med Pallesens og familiens ankomst til Han Herred har vi under alle omstændigheder forklaringen på, at sønnen Morten havner nord for Limfjorden og derved kommer nærmere til Østerby i Øland sogn, hvor han 31 år senere bliver gift med morfar Niels Møllers mormor Johanne Elisabeth Pedersdatter.

Ud over de fem børn nævnte i folketællingen 1801 får Anders Mortensens Pallesen og Ellen Katrine Rasmusdatter yderligere fire børn, Karen f. 1801, Andreas f. 1804, Ole Christian f. 1807 og Bodil Marie f. 1809. Karen bliver døbt i Aggersborg [Aggersborg 1743-1804, opslag 88], de tre øvrige i Brovst [Brovst 1728-1814, opslag 169, opslag 177 og opslag 184].

Brovst kirke, maj 2017. [Mit eget foto]

Ved dåbsregistreringerne i Brovst omtales børnenes far som 'Landmaaler Pallesen'. Jeg tror, det er muligheden for at få arbejde som landmåler, der lokker Anders og familien til Han Herred.

Blandt Anders og Ellen Katrines børn har jeg set, at Anneke f. 1794, Morten f. 1798, Karen f. 1801 og Bodil Marie f. 1809 bosætter sig i Øster Han Herred, tre af dem i Brovst sogn og Morten på Øland.

Andreas f. 1804 bliver spækhøker og er bosiddende med sin familie i København ved folketællingerne 1840 og 1845. Det sidste fremgår af et indlæg i DIS-forum, som nævner en søn af Andreas, der muligvis udvandrer til Austalien i 1868. Det er dog ikke korrekt. Den pågældende søn bosætter sig efterfølgende i Dronninglund i Hjørring amt.

Sønnen er Johan Andreas Bruun Pallesen, som bliver døbt den 21. december 1838 i Helligaands Kirke i København. Forældrene er Andreas Andersen Pallesen og Cathrine Caroline Hedevig Prütz, og det passer med oplysningerne i FT-1845 [Kbh. Helligaands fødte m 1838-1845, opslag 9].

København (Staden), Christianshavn Kvarter, Store Kongensgade 69, , kjælderen, 69, FT-1845
Andreas Andersen Pallesen 41 Gift Høker Broust sogn, Hjørring amt
Cathrine Caroline Hedevig Prüss 34 Gift Hans kone Sigen Hergaard, Holsten
Johan Andreas Bruun Pallesen 7 – Deres børn København
Ella Cathrine Angelica Pallesen 6 – Deres børn København
Costantia Pallesen 3 – Deres børn København
Nicoline Pallesen 1 – Deres børn København

Andreas Andersen Pallesens fødesogn er Brovst i Hjørring amt, og det garanterer, at det er den rigtige Andreas, vi har fat i.

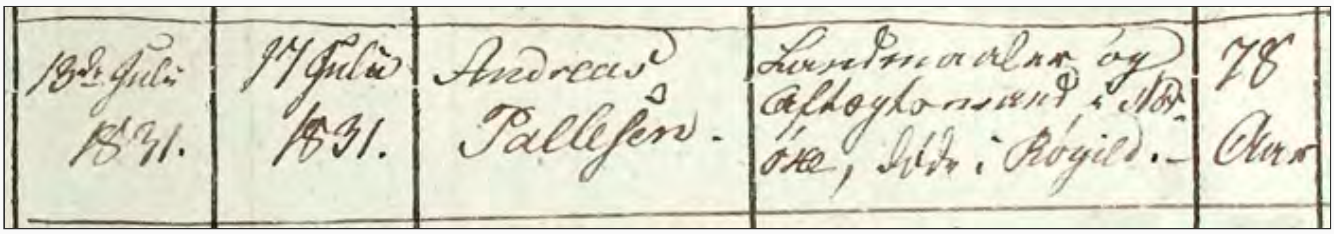

Brovst kirke, maj 2017. [Mit eget foto]

Det er karakteristisk, at alle de nævnte børn Anneke f. 1794, Morten f. 1798, Karen f. 1801, Andreas f. 1804 og Bodil Marie f. 1809 – ud over patronymet Andersdatter/ Andersen – bruger slægtsnavnet **Pallesen** i forbindelse med folketællinger og andre steder. Næsten alle kalder en af de ældste døtre **Ellen Cathrine** efter deres mor Ellen Cathrine Rasmusdatter. Andreas Pallesen nævnt ovenfor navngiver i 1840 sin datter Ella Cathrine [Kbh. Helligaands fødte k 1838-1845, opslag 16] .

Under alle omstændigheder står det fast, at vi hermed har navnene på det tredje af min morfars fire oldeforældrepar – **Anders Mortensen Pallesen** født cirka 1755 og **Ellen Katrine Rasmusdatter** født omkring 1764.

I perioden efter folketællingen 1801 arbejder Anders Pallesen i 1810'erne og begyndelsen af 1820'erne som landmåler i Brovst-området, og han er bosiddende på aftægt i Nørre Økse i Brovst sogn, da han dør som 78-årig hos datteren Anneke Andersdatter i Røgild den 13. juli 1831. [Brovst døde m 1813-1832, opslag 6]. [Oplysninger i øvrigt fra Carl Rosenberg og Hanna Olesen, november 2006 – jfr. også DIS-forum]

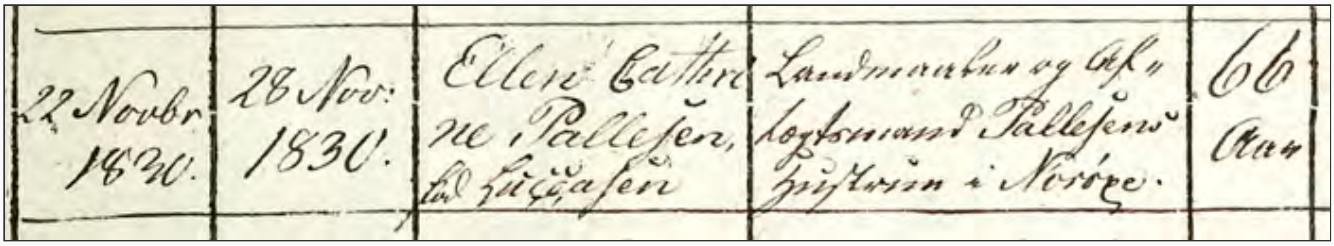
Den 17. Julii 1831. Andreas Pallesen, Landmaaler og Aftægtsmand i Nørøxe, døde i Røgild, 78 Aar. [Brovst døde m 1813-1832, opslag 6]

Anders Pallesen fæster fra cirka 1810 et husmandssted i Nørre Økse. Gården overtages i 1828 af Morten Pedersen og Peder Pedersen, og ved samme lejlighed oprettes en aftægtskontrakt, der giver Anders Pallesen og hustru ret til på livstid at blive boende på gården. [Aftægtskontrakt 1828]

Aftægtscontrat No 3 1 rbd 12s Sølv. Betales med ½ Deel meer 1828. Imellem Undertegnede Anders Pallesen som Fæster af en Gaard i Nørøxe samt Morten Pedersen og Peder Pedersen som under 16 August d. a. af Skifteretten i Kommisseere Skeels Stue er Skjødet bemeldte Gaard, er ingaaet følgende Aftægtscontrakt!

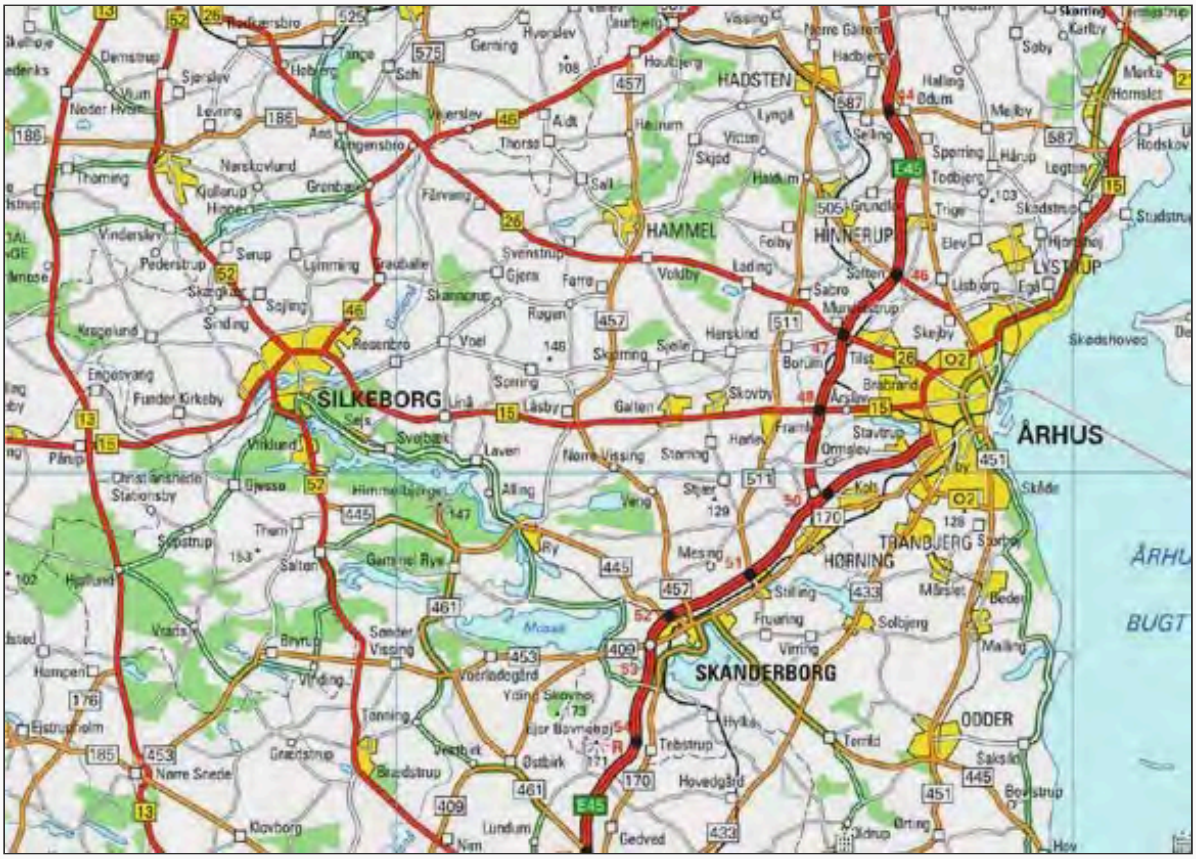
Vi Morten Pedersen og Peder Pedersen forbinder os hermed til Een for Begge og Begge for Een at indrømme og svare Anders Pallesen og Hustrue aarlig deres Livstid 1 xx 3 Fag øverste Ende af Gaardens Raaling til deres

Boelse saaledes som de nu findes indrettet uden Forbeholdenhed i nogen Maader.

Den 28. November 1830. Ellen Cathrine Pallesen fød Lucassen, Landmaaler og Aftægtsmand Pallesens Hustru i Nørøxe, 66 Aar. [Brovst døde k 1813-1832, opslag 6]

Ellen Katrine Rasmusdatter dør i 1830 og Anders Mortensen Pallesen som nævnt i 1831. Kirkebogen nævner, at Ellen Cathrine er født Luccasen. Skiftet efter Anders er særdeles kortfattet: 'Aar 1831 den 15 Juli blev anmelet, at Anders Pallesen i Røgild Aabye Sogn den 13de samme Maaned. Intet efterladt. Attest meddelt Lange'. [Skifte efter Anders Pallesen] Anders dør hos datteren Anneke i landsbyen Røgild i Aaby sogn og begraves den 17. juli 1831 fra Brovst kirke.

I dette afsnit af krøniken kommer vi vidt omkring i geografien. Blandt andet til Søby og Skørring helt i nordøst, Nim i syd og Kragelund i nordvest. Anders Pallesen og Ellen Katrine Rasmusdatter trådene i slægten er blandt de allermest mobile.

Anerne for Anders Mortensen Pallesen efterlyses.

Jeg har i marts måned 2011 og senere i januar 2017 i forum'et **Aneefterlysning** på siden Slægt & data efterlyst gode ideer til at lede videre, men uden at have fået løst mysteriet. Den tråd, jeg har oprettet, kan ses via dette link. Der er mange gode indlæg og interessante oplysninger – blandt andet følger K. Thidemann sporet efter Anders' bror **Rasmus Mortensen Pallesen**, da han i 1790'erne forlader Skørring Mølle og bliver gift med datteren i Røde Mølle ved Aarhus, Maren Sørensdatter.

Aarhus, Vester Lisbjerg, Lisbjerg, Røch Mølle, , 76, FT-1801, B3145
Anna Jensdatter 63 Enke Madmoder Møller
Rasmus Sørensen 26 Ugift hendes Børn
Karen Sørensdatter 20 Ugift hendes Børn
Maren Sørensdatter 37 Gift hendes Børn
Rasmus Mortensen 41 Gift hendes Mand

Søren Rasmussen 7 Ugift disses Børn
Anna Johanne Rasmusdatter 5 Ugift disses Børn
Morten Rasmussen 3 Ugift disses Børn
Jens Lausen 21 Ugift Tjenestedreng

Rasmus Mortensen og Maren Sørensdatter bliver gift i Lisbjerg 1792 [Lisbjerg 1762-1813, opslag 122] og døber i den efterfølgende periode børnene Søren, Anna Johanne og Morten. [Lisbjerg 1762-1813, opslag 36, 38 og 41] Hustruen Maren Sørensdatter dør omkring 1810, og efterfølgende bliver enkemanden Rasmus i januar 1812 i Vejlby kirke viet til enken Anne Jensdatter. [Vejlby 1758-1813, opslag 160] Rasmus er herefter husmand i Vejlby sogn nord for Aarhus.

Med sin 2. hustru døber Rasmus Mortensen datteren **Johanne Marie** den 21. marts 1813. [opslag 93] Samme navn bruges af broderen Anders Mortensen Pallesen, da han døber sin første datter i 1787. Det er derfor meget sandsynligt, at Johanne Marie er navnet på brødrenes mor.

Rasmus Mortensen Pallesen dør i 1821 som 61-årig [Vejlby døde m 1814-1824, opslag 3], og K. Thidemann har fundet skiftet efter Rasmus – som blandt andet fortæller følgende.

Hasle-Vester Lisbjerg-Framlev-Sabro Herredsfoged
opslag 383 1821 – No 132
Huusmand Rasmus Mortensen, Vejlby
Enke Anne Jensdatter
4 sønner og 1 datter
1 Søren Rasmussen 27 år
2 Morten Rasmussen 25 år
3 Rasmus Rasmussen 18 år
4 Niels Rasmussen 15 år
som han har med den første kone Maren Sørensdatter
5 Johanne Marie Rasmusdatter 8 år
som han har med enken

Heller ikke dette skifte fortæller noget om Rasmus Mortensens og broderen Anders Mortensen Pallesens herkomst.

Anders Mortensen Pallesen og hustru Ellen Katrine Rasmusdatter Lucassen får i perioden 1787 til 1809 i alt ti børn – seks i Skørring og Søby, et i Aggersborg og tre i Brovst.

1. Johanne Marie Katrine Andersdatter Pallesen f. 1787
2. Rasmus Lucas Andersen Pallesen f. 1789 (død 1793)
3. Ane Marie Andersdatter Pallesen f. 1791
4. Anneke Andersdatter Pallesen f. 1794
5. Rasmus Lucas Andersen Pallesen f. 1796
6. Morten Andersen Pallesen f. 1798
7. Karen Andersdatter Pallesen f. 1801
8. Andreas Andersen Pallesen f. 1804
9. Ole Christian Andersen Pallesen f. 1807
10. Bodil Marie Andersdatter Pallesen f. 1809

[Krogsbæk-Mygind-Skørring, Randers amt, 1764-1799, opslag 67, 71, 78, 82 og 134; Søby 1796-1813, opslag 7; Aggersborg, Hjørring amt, 1743-1804, opslag 88; Brovst, Hjørring amt, 1728-1814, opslag 171, 177 og 184]

Gravhøje på bakkekam mellem Skørring og Søby, maj 2018. [Mit eget foto]

Som nævnt ovenfor i denne krønike dør Anders Mortensen Pallesen som 78-årig den 13. juli 1831. [Brovst døde m 1813-1832, opslag 6] Han er på dette tidspunkt bosiddende hos datteren Anneke Andersdatter i Røgild. Hustruen Ellen Katrine dør året forinden den 22. november og registreres her i kirkebogen som 'Ellen Cathrine Pallesen født Lucassen, 66 Aar'. [Brovst døde k 1813-1832, opslag 6]

Jeg gentager i 2020 mit opslag fra 2011 og 2017 i AneEfterlysning på slaegt.dk. Der kommer igen et par forslag, men ingen løsning. Som nævnt ovenfor er det først i efteråret 2026, at jeg finder oplysninger om Anders Pallesens baggrund. Søgningen efter Anders Mortensen Pallesens aner fortsætter her.

Ellen Katrine Rasmusdatter af Nim i Skanderborg amt.

Som nævnt er parret Anders Mortensen Pallesen og Ellen Katrine Rasmusdatter ikke gift i sognene omkring Skørring mølle, og ingen af de to er heller født eller opvokset på denne egn.

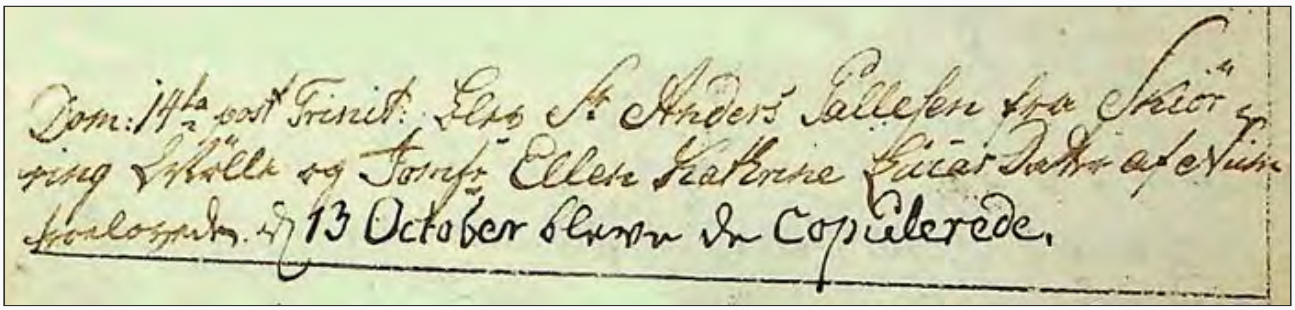
Anetavle for morfar Niels Møllers morfar Morten Andersen Pallesen f. 1798.

Ellen Katrine Rasmusdatter er født i Nim sogn i Skanderborg amt i 1764. Hun bliver døbt Ellen Chatrine i september 1764 og er datter af det femte af morfar Niels Møllers otte tipoldeforældrepar, kromand i Nim **Rasmus Lucassen** født 1725, og hustru **Anneken Jørgensdatter** født 1740. [Underup-Nim 1748-1801, opslag 34]

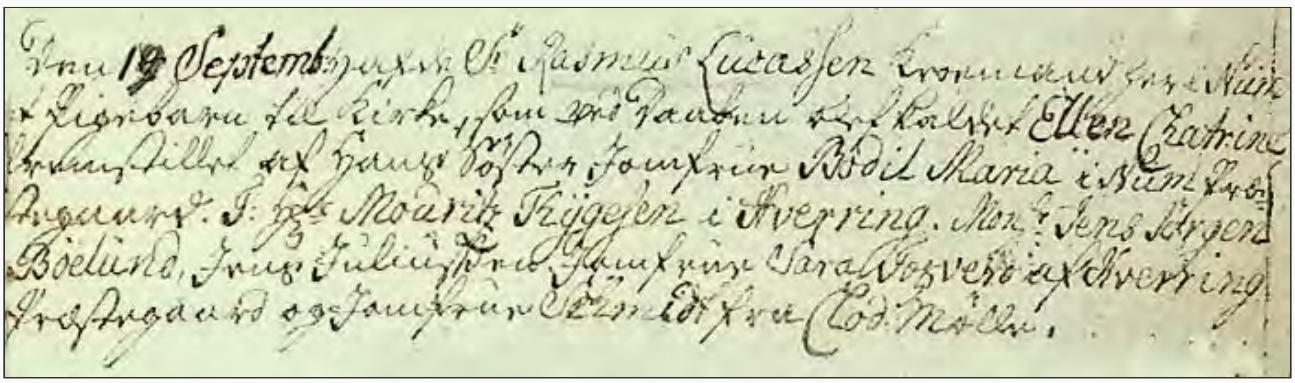
Nim kirke, november 2017. [Mit eget foto]

Anders Mortensen Pallesen og Ellen Katrine Lucassen bliver gift i hendes hjemby Nim den 13. oktober 1786 [Nim 1748-1801, opslag 72], og parret bosætter sig derefter som nævnt på Skørring Mølle, hvor Anders er fæster (og desuden arbejder som landmålerassistent).

Dom 14de post Trinit. (= den 17. september) 1786 blev Sr Anders Pallesen fra Skiørring Mølle og Jomfr Ellen Kathrine Lucasdatter af Nim trolovede. Den 13 October blev de copulerede. [Nim 1748-1801, opslag 72]

Historien om Anders Mortensen Pallesen fortsætter i næste afsnit.

Ellen Katrine Rasmusdatter døbes i Nim kirke i september måned 1764. [Nim 1748-1801, opslag 34]

Optegnelsen i forbindelse med Ellen Katrines dåb i 1764 er interessant, blandt andet fordi den nævner usædvanligt mange navne på folk af det bedre borgerskab: "Den 19 September hafde Sr. Rasmus Lucassen

Kromand her i Nim et Pigebarn til Kirke, som ved Daaben blev kaldet Ellen Chatrine. Fremstillet af hans Søster Jomfru Bodil Maria i Nim Præstegaard. T: Hr. Mouritz Thygesen i Hverring, Monsr Jens Jørgen Bøelund, Jens Juliussen, Jomfru Sara Toxvers af Hverring Præstegaard og Jomfru Schmidt fra Clod Mølle." [Underup-Nim 1748-1801, opslag 34]

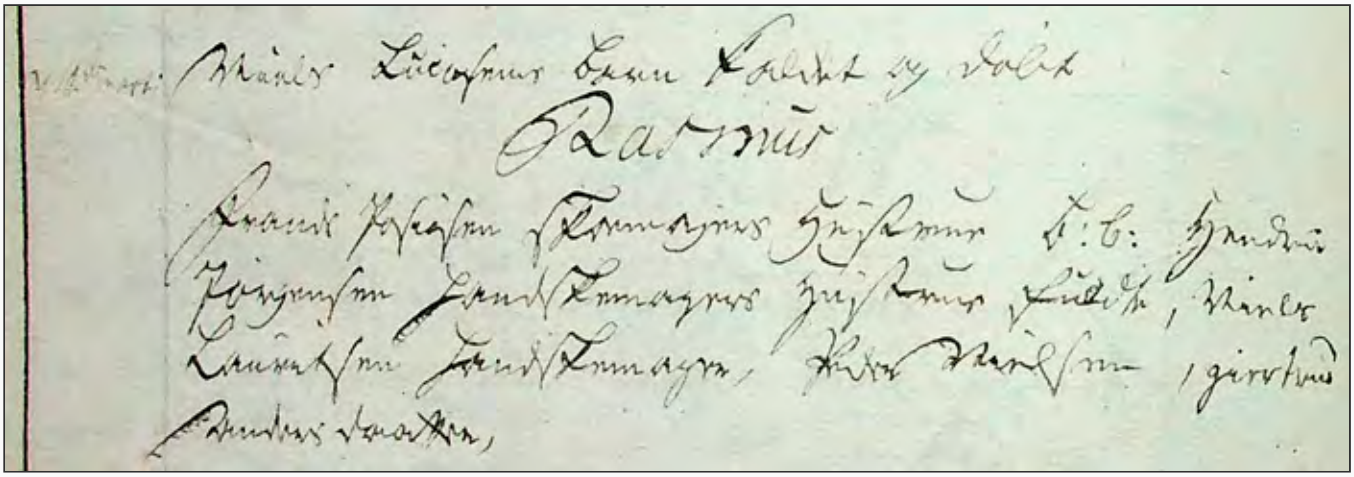

Nim kirke, august 2020. Døbefonten er romansk fra 1200-årene med løvemotiv i relief. [Mit eget foto]

I optegnelsen tituleres Rasmus Lucassen som 'Seigneur' ligesom Anders Mortensen Pallesen i det foregående afsnit.

Rasmus Lucassen af Odense.

En kilde fortæller, at **Rasmus Lucassen** stammer fra Odense, hvor han er født i 1725 som søn af skomagermester Niels Rasmussen Lucassen. Kirkebogen bekræfter denne oplysning. Rasmus Lucassen er døbt i Odense Vor Frue i marts måned 1725.

Den 10. marts 1725 bliver Niels Lucassens barn døbt i Vor Frue Kirke og kaldet Rasmus. [Odense Vor Frue 1692-1786, opslag 100]

Navnet på Rasmus Lucassens far er Niels Lucassen, også kaldet Niels Rasmussen Lucassen. Ved dåbshandlingerne for datteren Bodel Maria f. 1717 og sønnerne Laurids f. 1718, Josias f. 1720 og Rasmus I f.

1724 registreres Niels Lucassen som henholdsvis Niels Lucassen Skomager [opslag 69], Niels Rasmussen Lucassen [opslag 74], Niels Lucassen [opslag 82] og Niels Rasmussen Haandskomager [opslag 96].

Niels Rasmussen Lucassens hustru er **Karen Lauridsdatter**. Dette par er det niende af morfar Niels Møllers seksten tip tip oldeforældrepar. Parret bliver gift cirka 1716, men listen over copulationer savnes i Vor Frue kirkebog i denne periode.

Rasmus Lucassens mor Karen Lauridsdatter er søster til sognepræsten i Nim i perioden 1748 til 1789, Hans Jørgensen Schytte – og det er via denne morbror, at Rasmus Lucassen i 1755 som 30-årig får mulighed for at overtage kroen i Nim.

De tidligere ejere Anders og Jesper Hoffgaard deler i 1755 den gamle kongsgård i to og sælger den ene part til pastor Schytte og den anden til præstens nevø, Rasmus Lucassen. Prisen for hver halvgård er 700 rigsdaler. [Disse og andre oplysninger om kroens historie er hentet i nogle skrifter fremsendt af Hanna Olesen i november 2006, bl.a. artiklen "Kongelig Majestæts Gæstegård i Nim" af Svend Nørregaard Hansen i årsskriftet Østjysk Hjemstavn 1991. En anden artikel af samme forfatter, 'Nim Kro' i Brædstrupegnens Hjemstavnsforenings årsskift 1996, er næsten identisk med artiklen i Østjysk Hjemstavn. Den væsentligste tilføjelse er et fotografi af kroen fra cirka 1910]

I følge Nygaards sedler får Rasmus Lucassen den 10. april 1759 'bevilling til at indrette og holde en kro i det ham tilhørende sted Kongsgården i Nim by. Årlig afgift 4 rd'.

Litografi af Odense Vor Frue Kirke cirka år 1800.

Rasmus Lucassens tilknytning til Odense fremgår af følgende oplysninger, publiceret af Carl Rosenberg i DIS-forum.

Odense by, 27.07.1742, skifte efter Niels Rasmussen Lucas, skomager
Enke Karen Lauridsdatter (værge Jørgen Rasmussen, vognmand)
Børn af 1. ægteskab:
a. Erich Rasmussen, Gadbjerg, gift
b. Mette Nielsdatter, Skamby sogn, gift
Børn af 2. ægteskab:

c. Laurids Lucassen, 24 år
d. Josias Lucassen, 22 år
e. Rasmus Lucassen, 16 år
f. Bodil Marie Lucas, 25 år
g. Marie Lucas, 10 år
Værge: Josias Frandsen.

Odense by, 07.08.1764, skifte efter Karen Laursdatter, der havde været gift med afdøde Skomagermester i Odense, Niels (Rasmussen) Lucassen.
Fælles børn:
a. Laurids Lucassen, 40 år
b. Josias Lucassen, 38 år
c. Rasmus Lucassen, 32 år, Nim kro i Jylland
d. Bodil Marie Lucasdatter i Nim
e. Anne Marie Lucasdatter, g.m. Kynde Smith i Klode mølle i Jylland
Værge: børnenes morbror Peder Jørgensen, kleinsmed.

Sidstnævnte skifte placerer Rasmus Lucassen som kromand i Nim og bekræfter entydigt forbindelsen til forældrene Karen Lauridsdatter og Niels Rasmussen Lucassen. Samtidig fremgår det, at **Lucassen** er et familienavn, der går i arv til børnene i familien.

Rasmus Lucassen er det tredje barn af fem i faderen Niels Rasmussen Lucassens ægteskab med Karen Lauridsdatter.

Navnene på Karen Lauridsdatters forældre nævnes i dette skifte fra 1738.

2055 Anne Marie Sørensdatter i Odense. 24.3.1738, fol.2.
E: Jørgen Rasmussen, vognmand. B:
4) Hans Jørgensen Skytte i Lysabild på Als, student
5) Peder Jørgensen Skytte, snedkersvend i København.
Første ægteskab med [Laurids Olufsen, skifte 31.7.1694 lbnr.948]. B:
1) Karen Lauridsdatter g.m. Niels Lukassen, skomager.
Andet ægteskab med [Hans Simonsen, skifte 24.11.1703 lbnr.1079]. B:
2) Anne Kirstine Hansdatter g.m. Christen Simonsen i Båring i Asperup sogn
3) Anne Hansdatter 35.

Den afdøde er Karen Lauridsdatters mor Anne Marie Sørensdatter. Karen nævnes at være gift med Niels Lukassen, skomager, og hun er barn af moderens første ægteskab. Navnet på hendes far er Laurids Olufsen.

Anne Marie Sørensdatter og **Laurids Olufsen** er yderligere et af morfar Niels Møllers 32 3xtip oldeforældrepar. Laurids Olufsen dør i oktober 1693. Han er vognmand i Odense, 53 år gammel og dermed født i 1640. [Odense Vor Frue 1692-1786, opslag 377] Datteren Karen bliver født i 1694 6 måneder efter faderens død.

Blandt Rasmus Lucassens fire søskende ses to af de personer, der er nævnt ovenfor som faddere ved Ellen Katrines dåb i Nim i 1764, 'Bodil Marie Lucasdatter i Nim' og 'Anne Marie Lucasdatter, g.m. Kynde Smith i Klode Mølle i Jylland', nævnt i dåbsoptegnelsen som henholdsvis 'hans Søster Jomfru Bodil Maria i Nim Præstegaard' og 'Jomfru Schmidt fra Clod Mølle'. Disse to velærværdige kvinder er altså Rasmus Lucassens søstre.

Inden de bliver gift, bor de to kvinder hos deres morbror Hans Jørgensen Schytte, sognepræsten i Nim. Begge nævnes ofte i forbindelse med deres bror Rasmus Lucassens dåbshandlinger i Nim kirke, og begge bliver gift i Nim, Anne Maria Lucassen i 1764 med Chynde Schmidt i Clode Mølle [Nim 1748-1801, opslag 64] og Bodil Maria Lucassen i 1768 med enkemænd og præst i Tønning og Træden sogne Jørgen Carstensen [Nim 1748-1801, opslag 66].

Præsten i Nim i perioden 1748 til 1789 Hans Jørgensen Schytte er i følge Nygaards sedler ugift og har ikke selv børn. Provst Schytte er født i Odense i 1704, og Nygaard nævner på en af sedlerne, at han 'førte kirkebogen godt'. Det er korrekt.

Ovennævnte skifte efter Anne Marie Sørensdatter viser, at præsten i Nim er en halvbror til kromandens mor, Karen Lauridsdatter. Karen Lauridsdatter er Anne Marie Sørensesdatters datter fra ægteskabet med Laurids

OLufsen, Hans Jørgensen Schytte fra ægteskabet med hendes 2. mand, Jørgen Rasmussen.

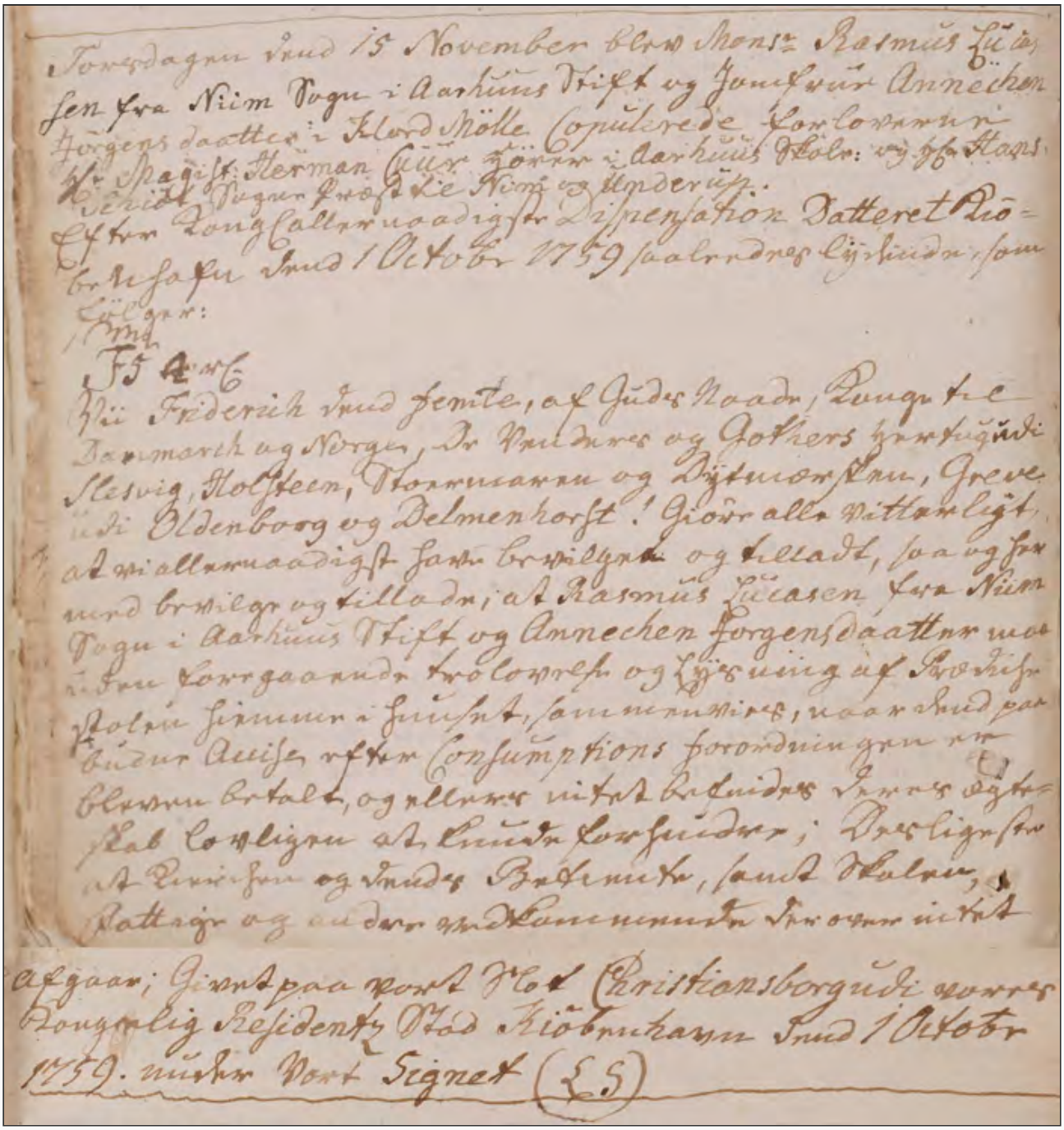

Nim kirke, Skanderborg amt, august 2020.

Rasmus Lucassen og Anneken Jørgensdatter af Nim.

Efter at have overtaget kroen i Nim i 1755 gifter Rasmus Lucassen sig i november måned 1759 i Kragelund kirke med jomfru **Anneken Jørgensdatter** fra Klode Mølle i nærheden af Engesvang. Der er langt fra Nim i Skanderborg amt til Kragelund og Klode Mølle i Viborg amt (se kortet ovenfor), og forbindelsen mellem Rasmus og Anneken er formodentlig arrangeret.

Det fremgår af vielsesoptegnelsen nedenfor, at præsten i Nim, Hans Schytte, i forbindelse med brylluppet optræder som brudgommens forlover, se nedenfor.

Fra Kragelund kirkebog anno 1759. "Torsdagen dend 15 November blev Mons Rasmus Lucassen fra Niim Sogn i Aarhuus Stift og Jomfrue Annechen Jørgensdatter i Kloed Mølle copulerede". [Kragelund 1745-1807, opslag 11]

Copulations-optegnelsen i Kragelund kirkebog er overraskende ordrig, fordi den dels lister navne, hjemsteder og titler på aktørerne, dels munder ud i en kongelig dispensation for brudeparret. "Torsdagen dend 15 November blev Mons Rasmus Lucassen fra Niim Sogn i Aarhuus Stift og Jomfrue Annechen Jørgensdatter i Kloed Mølle copulerede. Forloverne Hr Magist Herman Cuur i Aarhuus Skole og Hr Hans Schiöt Sognepræst til Niim og Underup. Efter Kongel. allernaadigste Dispensation Datteret Kiobenhafn dend 1 October 1759 saaledende lydende:"

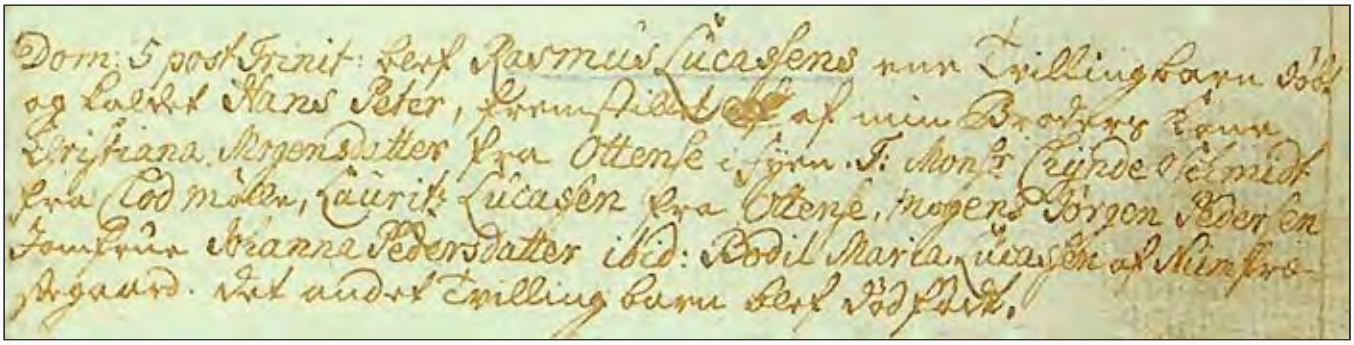
Herefter følger den floromvundne dispensation – "Vi Frederik den Femte, af Guds Naade, Konge til Danmark og Norge, de Wenders og Gothers, Hertug udi Slesvig, Holsten Storrmaren og Ditmarsken, Greve udi Oldenborg og Delmenhorst, giør alle vitterligt (...)" – som kort fortalt giver Rasmus Lucassen og Anneken Jørgensdatter tilladelse til at indgå ægteskab uden foregående trolovelse og lysning.

Kragelund kirke, oktober 2017. [Mit eget foto]

Syv måneder efter brylluppet føder Anniken Jørgensdatter i juni 1760 et hold tvillinger, begge drenge. Den ene er dødfødt, og den anden – som døbes Hans Peder Lucassen i Nim kirke den 5. søndag efter Trinitatis 1760 – dør kort efter kun syv uger. [Nim-Underup 1748-1801, opslag 29] Rasmus Lucassen er i 1759 cirka 35 år og bruden Anneken Jørgensdatter betydeligt yngre.

Ved folketællingen 1787 oplyses Anneken at være 46 år – det vil sige hun er født i 1740 og dermed 19 år ved brylluppet med Rasmus i 1759.

Hans Peter Lucassen døbes i Nim kirke den 5. søndag efter Trinitatis (= den 6. juli) i 1760. [Nim-Underup 1748-1801, opslag 29]

Blandt fadderne ved dåben af Rasmus og Annekens førstefødte, Hans Peter, i 1760 nævner pastor Schytte i Nim blandt andre 'min Broders Kone Kristiana Mogensdatter fra Ottense. Mons. Chynde Schmidt fra Clod Mølle, Lauritz Lucassen fra Ottense, Jomfrue Johanne Pedersdatter og Bodil Maria Lucassen af Nim Præstegaard" – altså et ganske imponerende følge. [Nim-Underup 1748-1801, opslag 29]

To af fadderne er Rasmus Lucassens ældre søskende Bodel Maria Lucassen f. 1717 og Laurits Lucassen f. 1718. Bodil Marie bor i Nim Præstegaard og Laurits er af Odense.

Nim Kro cirka 1910. [Billede fra Brædstrupegnens Hjemstavnsforenings årsskrift 1996]

Efter brylluppet i 1759 driver Rasmus og Anneken gæstgiveri på den gamle kongsgård i Nim. Parret får i løbet af årene 1760 til 1780 ikke mindre end 15 børn, hvoraf kun to lever, til de bliver voksne. Den ene er morfar Niels Møllers oldemor Ellen Catrine Rasmusdatter født 1764 og den anden lillebroderen Niels Jørgen Lucassen født 1769.

Nim kirke, august 2020. [Mit eget foto]

Spædbarnsdødeligheden i Rasmus og Annekens børneflok er skræmmende, se listen nedenfor. 10 af de 15 børn dør i deres første leveår, 2 bliver 3-4 år, Bodil Marie lever til hun bliver 20. Det er kun vores ane Ellen Cathrine II f. 1764 og Niels Jørgen f. 1769, der bliver voksne og stifter familie.

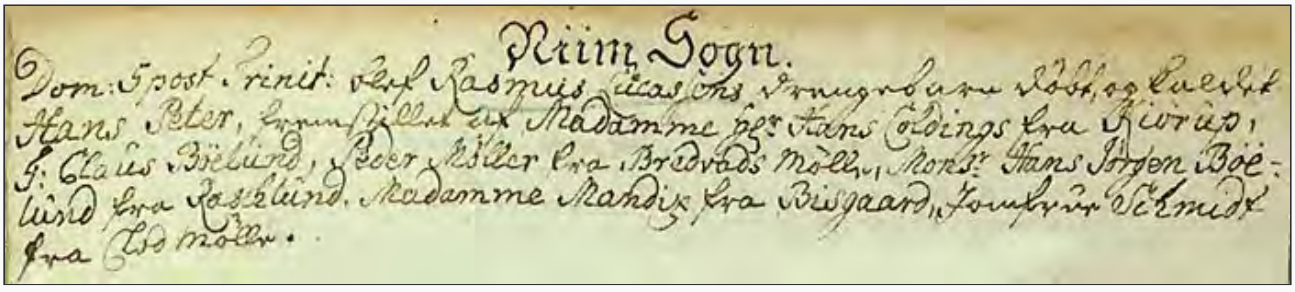
Niels Jørgen registreret som Niels Lucassen bor ved folketællingen 1787 hos sin mor Anniken Jørgensdatter i Nim, og ved folketællingen 1801 står han opført med sin hustru og børn i landsbyen Hvirring.

Skanderborg, Nim, Nim, Niim Bye, FT-1787
Anniken Jørgensd., 46 , Enke, Madmoder, gaardbeboer og Huuskone,
Niels Lucassen, 20 , Ugift, hendes Søn,

Skanderborg, Nim, Hvirring, Hvirring Bye, 36, FT-1801
Niels Lukasen, 37 , Gift, Mand, Bonde og Huusmand,
Zidzel Rasmusdatter, 41 , Gift, Hans Kone,
Simon Nielsen, 11 , Ugift, Deres Børn,
Aneke Nielsdatter, 7 , Ugift, Deres Børn,
Rasmus Nielsen, 6 , Ugift, Deres Børn,
Josias Nielsen, 3 , Ugift, Deres Børn,

Dansk Demografisk Database nævner i FT-1801 sidstnævnte søn som Johan Nielsen, men drengens navn er faktisk Josias. Jeg bliver i april 2023 gjort opmærksom på dette af en efterkommer til denne søn, Christine Marie Josiasen. Et opslag i Hvirring kirkebog bekræfter dette. 'Huusmand Niels Lukasen og Zizel Rasmusdatter (døber d. 15. august 1798) en Søn kaldet Josias Lukasen'. [Hvirring 1766-1814, opslag 137] Navnet er derfor rettet til Josias i listen ovenfor.

I følge stikord til Nim kirkebog på milloup.dk er rækken af Rasmus Lucassens og Anniken Jørgensdatter børn følgende:
Hans Peter f. 1760 d. 1760
Dødfødt tvilling f. 1760 d. 1760
Ellen Cathrine f. 1761 d. 1764
Hans Peter f. 1763 d. 1767
Ellen Cathrine f. 1764
Bodil Marie f. 1766 d. 1766
Bodil Marie f. 1767 d. 1787
Hans Peter f. 1768 d. 1769
Niels Jørgen f. 1769
Jørgen Hundevad f. 1771 d. 1772
Chynde f. 1772 d. 1772
Georgine Cathrine f. 1773 d. 1773
Maria Dorothea f. 1775 d. 1775
Chynde f. 1778 d. 1778
Josias f. 1780 d. 1780

Nim Sogn.
Dom: 5 post. Trinit: Døbt Rasmus Lucas Ons Drengebarn Døbt og Navnet
Hans Peter, Barnet fik Madamme Per Hans Coldings fra Kiørup,
G: Claus Bølund, Peder Møller fra Bredvads Mølle, Mons: Hans Jørgen Bøe-
lund fra Rasklund. Madamme Mandix fra Bisgaard, Jomfrue Schmidt
fra Clo Mølle.

Dåben af sønnen Hans Peter II i 1763. [Nim-Underup 1748-1801, opslag 33]

Rækken af fornemme faddere fortsætter ved dåbshandlingerne i 1760'erne og (i mindre grad) 1770'erne, ved dåben af Hans Peter II i 1763 således følgende: "Madamme Hans Coldings fra Kiørup, Claus Bøelund, Peder Møller fra Bredvads Mølle, Mons Hans Jørgen Bøelund fra Rasklund, Madamme Mandix fra Bisgaard, Jomfru Schmidt fra Clod Mølle". [Nim-Underup 1748-1801, opslag 33]

Dåben af datteren Ellen Chatrine I i 1761. Blandt fadderne ses Madamme Castensen fra Tønning, Hr og Fru Frimodt fra Horsens, Peder Møller af Bredvad Mølle og Bodil Maria Lucassen af Niim Præstegaard. [Nim 1748-1801, opslag 31]

For indeværende krønike, "Mølleren af Han Herred", er der påfaldende mange møllere blandt kromandens bekendte. Klode Mølle nævnes ofte, her også Bredvads Mølle – og ved en senere dåb i 1768 en 'Jørgen Christensen fra Bierres Mølle' [Nim-Underup 1748-1801, opslag 38].

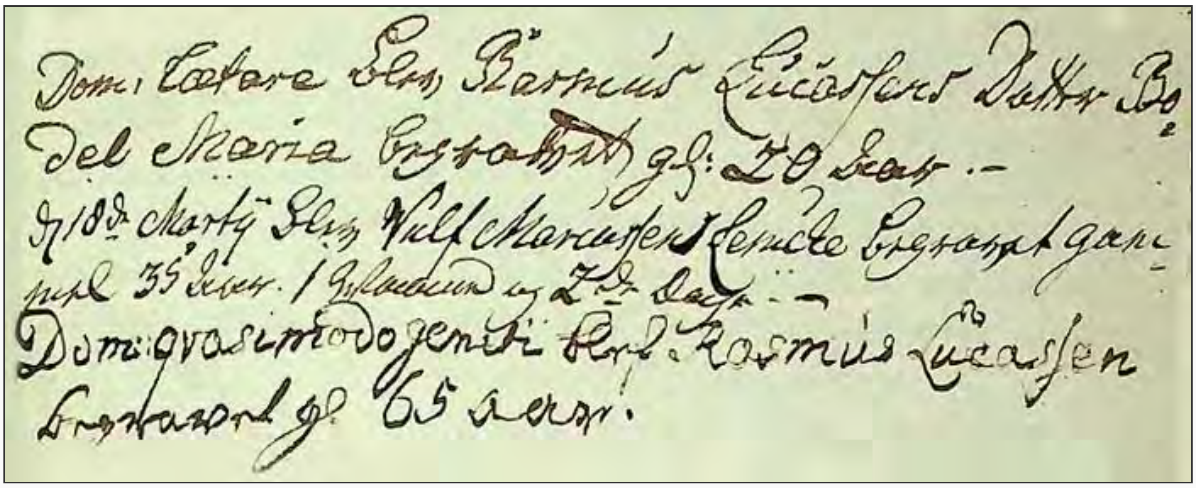

Døbefonten i Nim kirke, august 2020. Den romanske døbefont smykkes af en skorpion eller krabbe og tre løver, her en løve med runde øjne og særegent hageskæg. [Mit eget foto]

Svend Nørregaard Hansen fortæller i sin artikel i Østjysk Hjemstavn 1991, at det i Rasmus Lucassens tid begynder at gå tilbage for kroen i Nim. Færdslen på den gamle landevej fra Jelling over Nim til Skanderborg er i 1700-årene i tilbagegang, og der er derfor færre kunder til traktørstedet.

Rasmus Lucassen 'klarede sig alligevel', fortæller Nørregaard Hansen. 'Han sad stadig i en gård på over 12 tønder hartkorn, som han dog måtte dele med en anden'. For krogården var landbruget fortsat den vigtigste indtægtskilde.

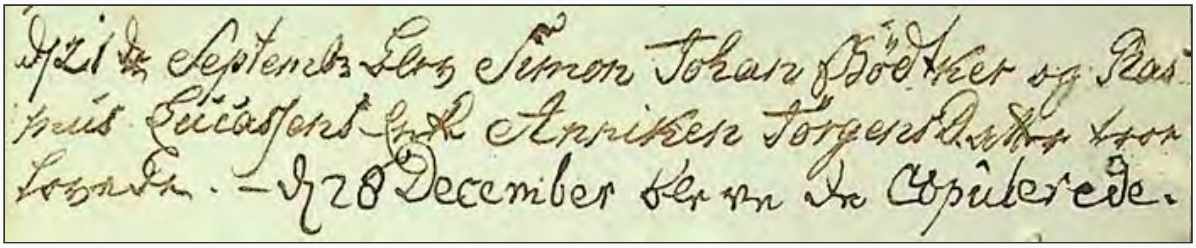
I følge Voer-Nim herreders justitsprotokol måtte Rasmus Lucassen ofte en tur til Horsens for at møde i retten. Sagerne drejede sig om personer, der var sagsøgt for krohold uden tilladelse. Den slags var både ulovligt og selvfølgelig en trussel for en lovmæssig bevillingshaver som Rasmus Lucassen. I flere af sagerne var næsten halvdelen af Nims gårdmænd indkaldt som vidner. [Østjysk Hjemstavn 1991, side 27]

Kilp fra listen over døde i Nim sogn 1787. Først begraves datteren Bodil Maria kun 20 år gammel og fire uger senere Rasmus Lucassen 65 år gammel. [Nim 1748-1801, opslag 135]

Rasmus Lucassen dør som 65-årig i 1787, se klip fra kirkebogen ovenfor. 'Dom. Laetare', det vil sige den 3. søndag før påske (= den 18. marts) 'blev Rasmus Lucassens Datter Bodel Maria begravet gl. 20 Aar'. 'Dom. Quasimodogeniti', 1. søndag efter påske (= den 15. april) 'blev Rasmus Lucassen begravet gl. 65 Aar'. [Nim 1748-1801, opslag 135] Begge er formodentlig ramt af en smitsom sygdom.

Datteren Bodil Maria f. 1767 er opkaldt efter Rasmus Lucassens søster Bodil Maria Lucassen, der i 1768 som 51-årig bliver gift med enkemænd og præst i Tønning og Træden sogne Jørgen Carstensen, se ovenfor. [Nim 1748-1801, opslag 66].

Den 21de September blev Simon Johan Bödtker og Rasmus Lucassens Enke Anniken Jørgensdatter trolovede. Den 28de December blev de copulerede. [Nim 1748-1801, opslag 73]

Efter Rasmus Lucassen dør i 1787 gifter Anneken som 46-årig sig den 28. december samme år med den kun 24-årige krokarl Simon Johan Bødtker. [Nim 1748-1801, opslag 73]

Nim kirke, november 2017.

Parret driver med svigtende held Nim Kro, og da Anniken dør i 1803 har Simon Bøtker solgt en halvpart af kroen til sin svoger Jens Hansen og sidder alligevel selv i dyb gæld. [Nim 1801-1814, opslag 8]

Skanderborg, Nim, Nim, Niim Bye, 24, FT-1801, B8494
Navn: Alder: Status: Stilling i familien: Erhverv: Fødested:
Simon Johan Bøtcher 41 Gift Huusbonde Priveligeret kroemand
Anike Jørgensdatter 66 Gift Hans kone
Frans Sørensen 45 Gift Tienestekarl

Efter Annekens død gifter Simon sig med en af pigerne på kroen, Marie Kirstine Nielsdatter, og sammen får parret 9 børn. Simon Bøtker sælger i 1823 krogården til Adser Nielsen Ring. [Oplysninger fra Hanna Olesen januar 2007 og Bjarne Bøtker november 2008]

Anetavle for morfar Niels Møllers morfar Morten Andersen Pallesen f. 1798.

Anneken Jørgensdatter af Klode Mølle.

I forhold til de høje herrer og fornemme damer ved brylluppet i Kragelund kirke i 1759 og i listerne over faddere ved dåbshandlingerne i Nim kirke for Rasmus og Annekens børn, er hustruen Anneken Jørgensdatter næppe nogen hvemsomhelst. Forbindelsen til Rasmus Lucassen ligner noget, der er arrangeret og aftalt mellem de to familier.

I det ovenstående har vi fundet Rasmus Lucassens baggrund i det bedre borgerskab i Odense – hans far er skomagermester og hans mor søster til sognepræsten i Nim – men vi kender ikke baggrunden for hustruen **Anneken Jørgensdatter** 'i Kloed Mølle', som hun kaldes i forbindelse med vielsen.

Kragelund kirke med den tilmurede middelalderlige nordportal, oktober 2017.

Da jeg googler efter oplysninger om lokaliteten **Klode Mølle**, støder jeg på en detaljeret artikel om møllens historie publiceret på nettet af Engesvang Lokalhistoriske Arkiv: "Klode Mølle" af Erik Broch, oprindelig trykt i skriftet "Fra Viborg Amt" i 1964.

Klode mølle var i 1720'erne blevet overtaget af Jørgen Nielsen Møller, der allerede 1707 havde arvet halvdelen og 24.8.1726 havde købt den anden halvdel af møllen af sin broder Niels. (...)

10. maj 1724 fik Jørgen Nielsen i Klode mølle og (fætteren?) Anders Pedersen Stenholt, kromand i Engesvang siden 1721, sikkert søn af Peder Christensen i Stenholt, hver skøde på halvdelen af en gård i Rønholt. Mølleren pantsatte 12.4.1736 denne part for 80 rdl. til Christen Poulsen i Rønholt; dette pant udslettedes 6.4.1741, og dagen efter pantsatte hans enke, Ellen Hansdatter, parten samt en hel gård sammesteds, købt på auktion i Højris efter moderen, og gårde i Bording og Hestlund, ialt hartkorn 12-2-1-1½, for 400 rdl. til Lichtenberg på Engelsholm; som hendes lavværge optrådte Steen Jørgensen til Aunsbjerg. Mølleren var død i 1740, idet amtmanden holdt skifte efter ham 30.11.

Møllerenken blev inden 1743 gift med den 15 år yngre Chynde Johansen Schmidt, født 31.3. 1712, søn af Johan Chyndesen Schmidt, rektor i Aarhus 1733-52, og Dorothea Pedersdatter Blichfeldt, og student fra Aarhus 1734. (...)

1761 døde Ellen Hansdatter og blev begravet 5.6., og 6.6. fik enkemanden arveafkald fra stedbørnene på arv efter deres far og mor; han havde hastværk, og 11.12.1761 trolovede han sig med Inger Larsdatter, datter af Lars Melgaard i Resendal. Med endnu større hast fik de en søn, Johannes Chyndesen Schmidt, døbt 28.2.1762; men hastværk er lastværk – moderen blev begravet samme dag! Chynde Schmidt giftede sig atter 6.7.1764 i Nim ved Horsens med Anne Marie Nielsdatter Lucassen, søsterdatter af Hans Schytte, præst i Nim

1750-90, og vist søster til Rasmus Lucassen, kromand i Nim, gift med Annechen, datter af Jørgen Nielsen og Ellen Hansdatter.

Som det ses, er Erik Brochs artikel fra 1964 en ren foræring for denne krønike. Dels omtales her mange af de personer, vi har mødt ovenfor i afsnittene om Rasmus Lucassen og Anneken Jørgensdatter i Nim, dels får vi her foræret navnene på Annekens forældre. Anneken er datter af **Jørgen Nielsen**, ejer af Klode Mølle fra 1720'erne, og hustru **Ellen Hansdatter**. Dette par er det tiende af morfar Niels Møllers seksten tiptip oldeforældre. Og efter Niels Jespersen Møller i Lerup, Peder Mogensen i Haverslev og Anders Mortensen Pallesen i Skørring har vi her med Jørgen Nielsen Møller i Kragelund fundet *møller nummer fire* blandt morfar Niels Møllers aner.

Som det fremgår nedenfor, er også Jørgen Nielsens far - Niels Jørgensen - møller af erhverv. Sammen med hustruen Anne Andersdatter overtager han i 1693 Klode Mølle fra Annes far, Anders Sørensen. Morfar Niels Møllers 3xtip oldefar Niels Jørgensen og 4xtip oldefar Anders Sørensen er dermed *møllere nummer fem og seks* blandt forfædrene.

Maleri af Klode Mølle fra cirka 1850.

Af Erik Brochs artikel om Klode Mølle fremgår, at Jørgen Nielsen bestyrer møllen til sin død i 1740. Herefter overgår bedriften til enken, Ellen Hansdatter. Anneken er formodentlig født kort før 1740, men desværre kan vi ikke se hendes dåb i kirkebogen. Kirkebøgerne for Kragelund sogn før 1745 er gået tabt, da præstegården brændte i 1744.

Mordet i Klode Mølle.

Da jeg i januar-februar 2017 laver en revision af indeværende krønike, googler jeg på 'Jørgen Nielsen Klode Mølle' og får foræret et skifte efter en Anne Andersdatter til Højris i Ikast sogn anno 1736:

123 Anne Andersdatter til Højris [i Ikast sogn]. 6.5.1736, fol.217B.
E: Christen Madsen. B: Christen 27 ved Mathias Brun, prokurator i Randrup.
Første ægteskab med Niels Jørgensen Møller. B:
1) Jørgen Nielsen i Klode Mølle, der døde 16.6.1740
2) Niels Nielsen i Lægård Mølle ved Holstebro, men rejst til Holland
3) Anne Nielsdatter i Ålborg, skilt fra sin mand. LV: Hans Frausing i Viborg, [Enevold] Heug, landsdommer til Hald
4) Bodil Nielsdatter, [skifte 3.10.1729], var g.m. Christen Hansen, skifte 17.9.1731 lbnr.94. 1B: Anne Kirstine.
FM: farbror Hans Cramer, præst i Åle [og Tørring].
Desuden nævnes afdødes søster Kirsten Andersdatter g.m. Rasmus Sillebjerg i Stenholt i Kragelund sogn.
Jordebog for Højris fol.222-222B.
[Skifteprotokollen er et dokument på 95 sider. Skiftet er først afsluttet i 1741]

Den afdøde kvinde Anne Andersdatter er minsandten Jørgen Nielsens mor. Jørgen Nielsen i Klode Mølle nævnes som afdødes ældste barn af 'første ægteskab med Niels Jørgensen Møller'. Dette par – **Anne Andersdatter** og **Niels Jørgensen Møller** – er yderligere et af morfar Niels Møllers 32 3xtip oldeforældrepar. Og ikke nok med det. Parret er et af de mest omtalte i Danmarkshistorien.

Niels Jørgensen og Anne Andersdatter overtager Klode Mølle ved skøde af 24.7.1693 fra Anders Sørensen, Annas far. Niels Jørgensen er født i gården Moselund i Funder sogn, og efter han sammen med hustruen overtager Klode Mølle i 1693, giver han den 4. september samme år til sine søskende Maren, Johanne og Peder afkald på al arv fra sin fædrene gård Moselund. Det er broderen Peder Jørgensen, der nu bestyrer Moselund.

Det går godt for mølleforretningen, og Niels Jørgensen begynder de følgende år at opkøbe gårde på egnen. Kronen på værket kommer, da han i 1705 erhverver Højris gård og gods i Ikast sogn, altså en veritabel herregård.

Herregården Højris i Ikast sogn er i 2017 plejehjem med navnet Højris Have. [Mit eget foto, oktober 2017]

"Fornøjelsen ved at være herremand blev dog kun kort" fortæller ovennævnte artikel af Erik Broch på engesvangarkiv.dk, "thi året efter blev Niels Jørgensen hovedpersonen i det længe huskede og ofte omtalte morddrama i Klode mølle 1706. En skibsmand, Niels Pedersen, var på vej nordfra til Flensborg og tog tirsdag den 18. maj 1706 om aftenen ind i Klode mølle, hvor der vel allerede dengang holdtes kro, for at vente på vognlejlighed til Holsten. Natten mellem onsdag og torsdag, den 20. maj 1706 – ikke 18. maj 1705, som alle hidtil har meddelt – klokken 1 slog han mølleren og møllerkonen ned; hun kom sig langt om længe af de svære sår, hvorimod Niels Jørgensen blev myrdet på stedet".

Hold da op. Morfar Niels Møllers 3xtip oldefar Niels Jørgensen – som er møller, gårdejer og herremand – bliver myrdet på Klode Mølle i 1706. Morderen bliver efterfølgende fanget og tilstår forbrydelsen, og på Lysgaard-Hids herreds ting dømmes den 26. juli 1706 Niels Pedersen til døden og bliver henrettet sidst i august måned på en høj i nærheden af Klode Mølle. Først får han sin højre hånd afhugget med en økse, dernæst hovedet.

Kragelund kirke, oktober 2017. Våbenhuset er bygget omkring 1450 af granitkvadre og billedsten fra den nedlagte Engesvang kirke. Der var ikke brug for Engesvang kirke, da sognet uddøde under den sorte død i første halvdel af 1400-tallet. [Mit eget foto, oktober 2017]

Den myrdede Niels Jørgensen bliver begravet på Kragelund kirkegård, hvor der i jorden på nordsiden af kirken lægges en stor flad sandsten over ham. Stenen er desværre i løbet af 1800-årene smuldret bort. Der er ingen hjælp med hensyn til dåbsoptegnelser og vielser at finde i kirkebøgerne i disse år. Ikast kirkebog starter i 1709, Kragelund og Funder i 1745 og Engesvang i 1897.

Mordet i Klode Mølle bliver i eftertiden emne for en mængde skriverier. Jeppe Aakjær har i "Af min Hjemstavns Saga (1919)" side 97-102, givet en historisk skildring af både mordet og en række forviklinger mellem den myrdedes efterladte og en magtfuld fuldmægtig og skatteforpagter ved navn Hans Rosborg. Aakjær er den første, der benytter de samtidige kilder fra retsforfølgelsen af morderen Niels Pedersen. Alligevel kommer han ved en fejl til at datere mordet til 1705 i stedet for det korrekte år 1706.

Aakjær har ikke meget til overs for andre, der har behandlet mordet, og skriver indledningsvis følgende: "Da den uhyggelige Sag endnu bliver ved at beskjæftige Sindene og flere gange er blevet behandlet i litteraturen, men altid med afgjort Ringeagt for de faktiske Forhold, skal jeg her efter den eneste virkelige samtidige Kilde, nemlig Lysgaard Herreds Justitsprotokol for 1704-10, meddele de faa nøgterne Kendsgerninger".

Klode mølle i oktober 2017. [Mit eget foto]

Aakjær nævner i en fodnote, at "Chr. A. Thyregod har skrevet en Novelle om dette Drab, og Mylius Erichsen har i sit Værk "Den jydske Hede" (S. 157-64) givet en Fremstilling, der er værre end en Novelle, fordi den prætenderer historisk Sandhed, hvor den egentlig ikke indeholder andet sandt, end at Manden blev myrdet. Resten er Film, hvor meget det saa kaldes "Tradition". [side 97]

Tirsdag 18. Maj 1705 – et par Timer før Aften – kom en "Skibsmand" (dvs. Matros) Niels Pedersen til Møllen iført en hvid Trøje med hvide drejede Benknapper og en Pisk i Haanden med Fløjte i Enden. Han vilde til Flensburg, sa' han, og bad om at blive Natten over, hvad han fik Lov til, saa meget mere som han klagede over ømme Fødder, og haabede, der skulle komme en Vogn, der kunde ta' ham med ad Holsten. Kort efter kjørte Møllekarlen. Esper Sørensen, med nogle Folk til Hvam Kro, men da han næste Dags Eftermiddag Kl. 3 vendte tilbage; var det forfærdelige allerede sket. Ud paa Natten, da alle laa i deres søde Søvn, rejste den fremmede sig, og med en lang, spids Kniv sneg han sig ind i Møllerens Sovekammer formodentlig for at plyndre; han kastede sig straks over Manden, hvem han bidragte mange svære Saar; dernæst kom Turen til Konen, hvis Dyne og Lagen han gennemhullede med Knivstød, der gik dybt ind i hendes Legeme. Manden havde rejst sig op for at redde Konen, men sank snart sammen i sit Blod. Pigen, Margrethe Madsdatter, kom løbende ved deres Skrigen; en ung Karl, Niels Nielsen, laa i Stalden uden at mærke noget. Ved synet af den tililende Margrethe løb morderen sin Vej, efterladende sin Pisk. Møllerkonen, Anna Andersdatter, kom sig om end langsomt, af sine Saar; men Mølleren, Niels Jørgensen, havde fået for meget. Fire mægtige Saar ved Hjærtet, deraf "to store Knivslag under hans venstre Patte". Niels blev ved det. Morderen undveg, der udlovedes "en raisonabel Foræring" for hans Paagribelse. Hans Signalement gives saaledes: Brunagtigt Haar, pukkelnæset, maadelig Statur. [Jeppe Aakjær "Af min Hjemstavns Saga", side 98]

Morderen blev snart pågrebet og ført til Viborg, hvor han blev stillet for retten. Erik Broch skriver herom følgende: 'På Lysgård-Hids herreds ting dømte herredsfoged Hans Brochmann og de otte sandemænd den 26. juli 1706, at Niels Pedersen havde forbrudt sit liv og først skulle have sin højre hand afhugget, så hovedet i lige måde med økse, og hans krop siden lægges på stejle, og hovedet og hånden tillige med morderkniven sættes på en stage over legemet, alt ved Klode mølle på den nordre side af møllen ved landevejen'. [Erik Broch: Klode Mølle, Fra Viborg Amt (1964)]

Enken efter Niels Jørgensen **Anne Andersdatter** gifter sig efterfølgende i 1707 med Christen Madsen. Det fremgår også af ovennævnte skifte efter Annes død i 1736. I 1736 har parret stadig godset Højris, men både dette og flere af gårdene er kraftigt belånt, og det meste af formuen er væk.

Jeppe Aakjær harcellerer med bidende sarkasme i sin gennemgang af mordet og tiden derefter over personen **Hans Hansen Rosborg**, som i første omgang på forskellig vis hjælper og bistår enken Anne Andersdatter, da hun har mistet sin ægtemand Niels Jørgensen, men som efterfølgende – da enken i 1707 har giftet sig med Christen Madsen – gør sig store anstrengelser for blandt andet at tvinge parret til at afstå herregården Højris. Efter Anne Andersdatters død i 1736 lykkes det Rosborg i 1738 at komme i besiddelse af gården. Skiftet efter Anne Andersdatter ender på grund af Rosborgs indblanding i et stort retsopgør, som Rosborg i 1743 taber ved højesteret.

Aakjær skildrer Rosborg som en kynisk og grisk skurk og slutter sin tekst med at forestille sig scenen på Mønsted kirkegård, da Hans Hansen Rosborg som 82-årig den 17. januar 1752 bliver lagt i graven.

"Da Præsten stod her ved den aabne Grav, der til alle Sider var omgivet af Mænd og Kvinder, hvoraf de fleste vel gjennem Slægtled havde været Gjendstand for denne tyranniske Oldings Forfølgelser og Forurettelser, indskrænkede Præsten sin Ligtale til disse fyndige Linjer:

Stat stille her ved denne Grav!
Her hviler Rosborgs Bene;
men hvor hans arme Sjæl blev af,
det ved kun Gud alene!"
[Jeppe Aakjær, side 102]

Hans Hansen Rosborgs grav på Mønsted kirkegård. [danskkgindex.dk/moensted]

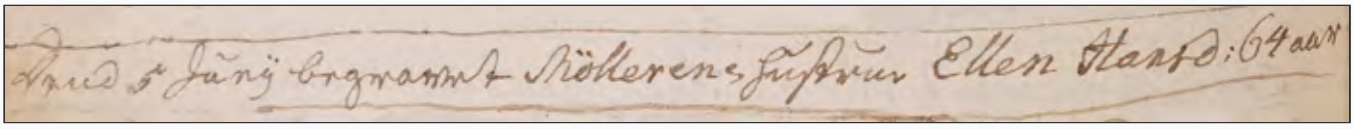
Jørgen Nielsens enke på Klode Mølle.

Niels Jørgensen og Anne Andersdatter har fire børn, der tilgodeses ved skiftet efter Niels Jørgensen i 1707. Erich Broch nævner i sin store artikel om Klode Mølle publiceret på engesvangarkiv.dk, at "selve skiftet kendes ikke, da skifteprotokollen er gået tabt, men det kan i hvert fald fastslås, at enken beholder størstedelen af ejendommene, med Højris, mens to sønner, Jørgen og Niels Nielsen, får tilskrevet Klode Mølle, Isen samt gårde i Hestlund, Bording og Engesvang, og døtrene Anne og Bodil Nielsdatter, bliver knappet af med en gård i Faurholt til deling".

Hovedbygningen af Klode mølle, oktober 2017.

I 1726 køber Jørgen Nielsen Møller af sin bror Niels anden halvdel af Klode Mølle. Som nævnt ovenfor dør Jørgen Nielsen Møller i 1740, hvorefter enken Ellen Hansdatter i 1742 bliver gift med den femten år yngre Chynde Johansen Schmidt, der er student fra Aarhus 1734 og søn af Johan Chyndesen Schmidt, rektor i Aarhus 1733-52, og Dorothea Pedersdatter Blichfeldt.

Den 5. juni 1761 begravet møllerens hustru Ellen Hansdatter, 64 år. [Kragelund 1745-1807, opslag 105]

Ellen Hansdatter dør som 64-årig i 1761, og enkemanden Chynde Schmidt gifter sig herefter samme år med Inger Larsdatter, og da Inger dør allerede året efter, gifter han sig i 1764 i Nim ved Horsens med Anne Marie Nielsdatter Lucassen, søsterdatter af Hans Schytte, sognepræst i Nim i årene fra 1748 til 1789.

Tilbage til Anneken Jørgensdatter og Rasmus Lucassen.

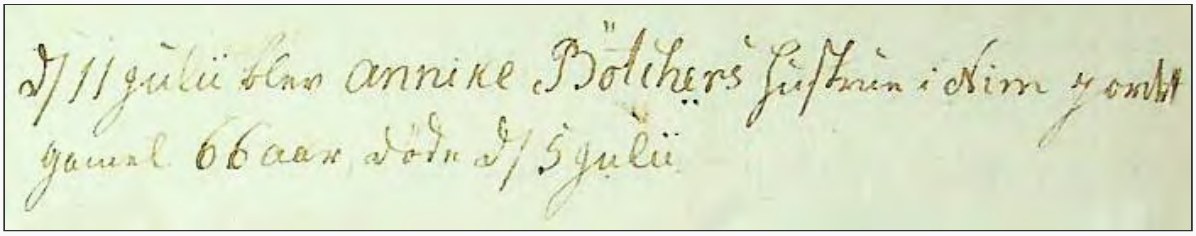
Ligeledes som nævnt ovenfor er det Jørgen Nielsens og Ellen Hansdatters datter **Anneken Jørgensdatter** f. 1737, der er vores ane. Anneken bliver den 15. november 1759 gift i Kragelund kirke med kromanden i Nim Rasmus Lucassen f. 1725.

Kragelund kirke, oktober 2017. Anneken Jørgensdatter bliver døbt i kirken cirka 1737 og gift samme sted med Rasmus Lucassen den 15. november 1759. [Mit eget foto]

Dermed er vi kommet rundt om anerne for både Rasmus Lucassen og Anneken Jørgensdatter. I forhold til baggrundene for begge er der tale om noget af en social nedtur, da Anneken sammen med sin ægtemand nummer to, den tyve år yngre Simon Johan Bøtcher, ender med nærmest at gå fallit med kroforretningen i Nim omkring år 1800.

Anneken selv dør som tidligere nævnt i Nim i 1803, 66 år gammel. Hvis denne aldersangivelse er korrekt, er Anneken født omkring 1737 og er altså 22 år gammel, da hun bliver gift med Rasmus Lucassen i 1759.

D 11. julii 1803 blev Annike, Bøtchers Hustru i Nim, jordet, gamel 66 aar, døde d. 5 juli.
[Nim 1801-1814, opslag 8]

Morfar Niels Møllers tipoldefar **Rasmus Lucassen** stammer som nævnt fra Odense. Hans forældre – og dermed det niende af morfar Niels Møllers seksten tiptip oldeforældrepar er **Niels Rasmussen Lucas** og hustru **Karen Lauridsdatter**.

Carl Rosenberg har sporet denne slægt via faderen Niels Rasmussen Lucassen og farmoderen Johanne Bertelsdatter tilbage til præsteslægten Tisdorph i 1500- og 1600-årene, altså ned til morfar Niels Møllers 5 og 6xtip oldeforældre i Odense og omegn.

Niels Rasmussen Lucassens forældre er **Rasmus Lucassen**, som er skomager og oldermand i Odense indtil sin død i 1716, og hustruen **Johanne Bertelsdatter**. Dette par er yderligere et af morfar Niels Møllers 32 3xtip oldeforældrepar. [Oplysninger fra Carl Rosenberg, november 2006, se også efterskriftet i slutningen af denne krønike]

Anerne for Anders Mortensen Pallesen efterlyses.

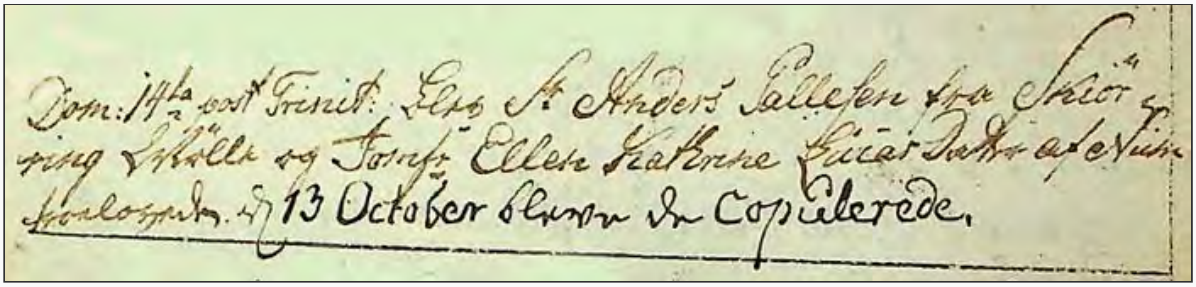
Så vidt morfar Niels Møllers oldemor Ellen Katrine Rasmusdatters anegalleri. Derimod har jeg ingen oplysninger om anerne for Ellen Katrines ægtemand, **Anders Mortensen Pallesen** f. cirka 1755. Hans fars fornavn er Morten, og ud fra navnene på parrets børn er det et kvalificeret gæt, at Anders' mor hedder noget med Johanne og/ eller Marie.

De ældste børns navne er Johanne Marie Katrine f. 1787, Rasmus Lucas f. 1789 (død 1793), Ane Marie f. 1791, Anneke f. 1794, Rasmus Lucas f. 1796, Morten f. 1798. Rasmus og Anneke er opkaldt efter deres morfar og mormor, Morten efter sin farfar. Johanne Marie og/ eller Ane Marie er opkaldt efter deres farmor.

Nim kirke, august 2020. Alterbordet er middelalderligt, maleriet af nadveren og alterskranken med knæfald er fra 1800-tallet. [Mit eget foto]

Anders og Ellen Katrine bliver gift i hendes hjemby Nim den 13. oktober 1786 [Nim 1748-1801, opslag 72], og parret bosætter sig derefter som nævnt på Skørring Mølle, hvor Anders er fæster (og desuden arbejder som landmålerassistent).

Dom 14de post Trinit. (= den 17. september) 1786 blev Sr Anders Pallesen fra Skiørring Mølle og Jomfr Ellen Kathrine Lucasdatter af Nim trolovede. Den 13 October blev de copulerede. [Nim 1748-1801, opslag 72]

Nim ligger i Skanderborg amt tæt ved Horsens, og herfra er der 60 km til Skørring i Randers amt, altså en hel dagsrejse. De to unge er næppe tilfældigt løbet ind i hinanden, nogen må have trukket i nogle tråde.

Skørring mølle er i 1700- og 1800-årene en vandmølle ved åen Krogsbækken lidt uden for landsbyen og ved vejen mod Søby i Sønderhald herred, Randers amt. Ejendommen hører under godset Rosenholm, og Andreas Pallesen fæster møllen den 1. maj 1785. [Rosenholm fæsteprotokoller 1779-1853, opslag 48]

Skørring mølle i maj 2018. [Mit eget foto]

Indfæstningen betales med 100 rd ved tiltrædelsen. Anders Pallesen skaffer pengene med kaution ved 'Hr. Landinspecteur Munck'. Der er tale om landinspektør Ole Munch, der fra cirka 1789 er bosat i Nibe på sydsiden af Limfjorden. Som vi har set ovenfor, arbejder Anders Pallesen som landmåler-assistent for Ole Munch ved udskiftningen af jorderne omkring Skørring i 1780'erne.

En artikel af Svend Nørregaard Hansen om handelsmanden Rasmus Toxen i Nim nævner landinspektør Munck som aktiv i forbindelse med udskiftning af Nims marker i perioden 1784 til 1787, altså i præcis samme periode, hvor Anders Mortensen Pallesen (med kaution ved Munck) fæster Skørring Mølle i 1785 og bliver gift med kromandens datter i Nim i 1786.

Mondbierg Byes Jorder i Østbirk Sogn opmaalt 1795 af Groulef, delt af O. Munch.
[Historiske Kort, Matrikelkort, Original 1, Østbirk]

I Historiske Kort på nettet ses Ole Munchs navn på adskillige udstykningskort i området omkring Nim i 1780'erne og 1790'erne. Mondbierg i Østbirk sogn, som ses ovenfor, ligger 10 km øst for Nim.

De nævnte sammenfald kan ikke være tilfældige. Landinspektør Ole Munch har spillet en rolle i forhold til Anders Mortensen Pallesens forbindelse til Ellen Cathrine Lucassen i Nim.

Folketællingen 1787 i Horsens købstad (Nim Herred, Skanderborg Amt):
Ole Munch: Husbond, 34 år, landmåler/landinspektør
Cathrine Margrethe Harboe: Hans kone, 23 år (gift i 1786)
Karen Sophie Hedvig Munch: Deres datter, 1 år
Samt tjenestefolk. [1, 2, 3, 4]

Søby kirke, maj 2018. [Mit eget foto]

Jeg efterlyser i det relevante forum på slaegt.dk i 2011 og 2020 anerne for Anders Mortensen Pallesen. Der kommer en del forslag, men ingen løsning.

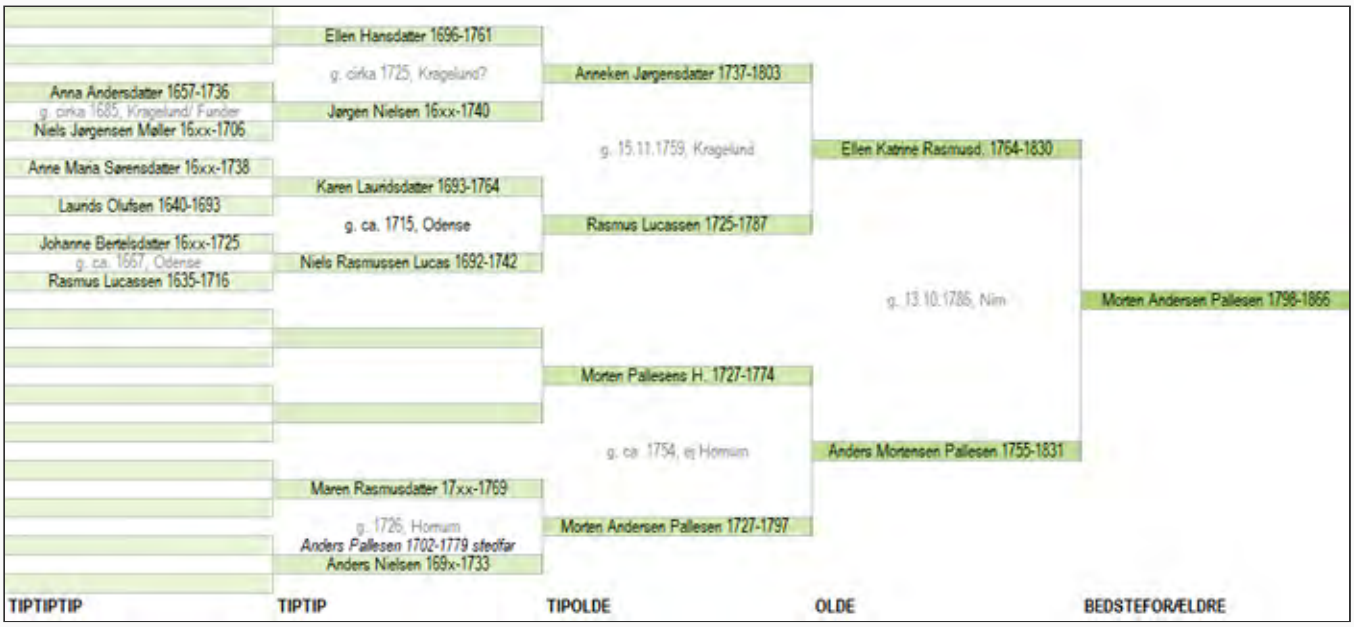
Jeg leder desuden efter Anders i kirkebøgerne på egnen omkring Skørring, men uden at finde ham i hverken Skørring, Søby, Krogsbæk, Skader, Voldum, Mygind, Lime eller Hvilsager sogne. En forklaring kan være, at flere af disse kirkebøger først starter i 1764, altså ti år efter Anders' formodede fødeår – men Søby sogns kirkebog går tilbage til 1703, og her ses ingen registrering af Anders Mortensen Pallesen.

En anden mulighed er, at Anders ligesom Ellen Katrine stammer fra Nim eller omegn. Det er næppe sandsynligt, da han i Nim kirkebog i forbindelse med brylluppet 1786 omtales som ”Anders Pallesen fra Skiørring Mølle” – og under alle omstændigheder lykkes det heller ikke at finde ham i dette område.

I efteråret 2026 efterlyser jeg i flere fora på Facebook en slægtsforskernørd, der kan hjælpe med et stort mysterium i min slægt. 'Send gerne en pb, hvis du har en idé'. Jeg får ingen brugbare svar.

Foto af Krogsbæk kirke, Randers amt, kort før kirken blev nedlagt i året 1901.

Anetavle for morfar Niels Møllers morfar Morten Andersen Pallesen f. 1798.

Som sendt fra himlen.

Jeg spørger Googles AI om forslag og sender i oktober 2026 følgende til Google.

Jeg leder efter anerne for Anders Mortensen Pallesen, der er født cirka 1755. Det du kan læse på nettet om denne aneefterlysning er skrevet af mig bl.a. på min hjemmeside dinnesen.com.

Anders er i 1787 Landmaaler Assistent og Møller på Skørring Mølle i Sønderhald Herred. Han er gift med Ellen Katrine Rasmusdatter.

Som landmåler arbejder han formodentlig for Ole Munch. Jeg har fundet originalkort fra 1787 fra Andi Byes Jorder og Skiørring Byes Jorder, det første er opmålt og inddelt af Land-Inspecteur Ole Munch, det andet opmålt af A. Pallesen.

Om Ole Munch skriver Svend Balslev i bogen Landmåling og Landmålere, at han er født i Norge den 13.3.1753. (Det korrekte år er 1750). Han får Landmåler-bestalling den 27. maj 1771 og Landinspektør-bestalling den 4. maj 1778. Han er gift i Horsens den 8.3.1786 med Cathrine Margrethe Harboe.

Da Anders Mortensen Pallesen i 1785 fæster Skørring Mølle betales 100 rigsdaler ved tiltrædelsen. Beløbet skaffes med kaution fra Hr. Landinspecteur Munk.

Ole Munch og Anders Mortensen Pallesen har altså kendt hinanden godt.

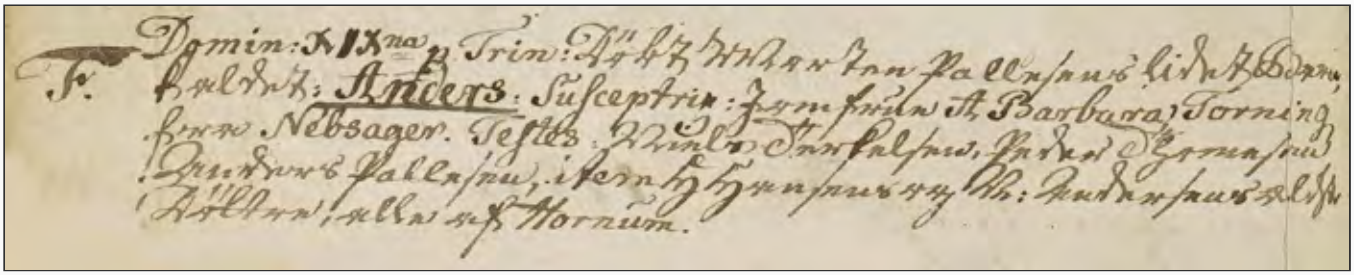
Anders er ikke nævnt i Svend Balslevs bog Landmåling og Landmålere, hverken under Pallesen eller Mortensen.

Anders og familien forlader Skørring-egnen og er i folketællingen 1801 bosiddende i Aggersund By. Efterfølgende flytter de til Brovst i Øster Han Herred, hvor Anders i 1810'erne arbejder som landmåler.

Googles AI læser alt det, jeg har skrevet på nettet, tænker jeg ekstra om i nogle sekunder og kommer så med et kortfattet bud.

"Undersøgelsen af det nærliggende Hornum Sogn peger på den ca. 70-årige Morten Pallesen (begravet i 1797) som en sandsynlig fader til Anders Mortensen Pallesen og hans bror Rasmus. Dette geografiske spor forklarer både familiens tilknytning til Horsens-egnen og Anders' senere relation til landinspektør Ole Munch".

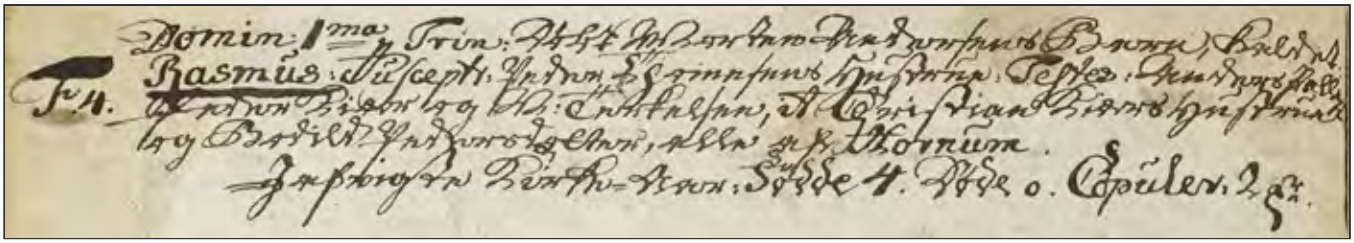
Forslaget lyder næsten for simpelt til at kunne bruges. Jeg åbner kirkebogen for Hornum sogn, der ligger lidt syd for Horsens i Vejle amt, og ser i 1755 straks en Morten Pallesen, der døber en søn med navnet Anders.

1755 Döbt Morten Pallesens lidet Barn kaldet: Anders. [Hornum 1752-1790, opslag 84]

Kun tre børn bliver døbt i Hornum kirke i dette år. Teksten ved dåben er følgende: 'F. Domin. XIXna p Trin. Døbt Morten Pallesens lidet Barn, kaldet: Anders. Susceptrix: Jomfrue A. Barbara Torning fra Nebsager. Testes: Niels Terkelsen, Peder Thomesen, Anders Pallesen, item. H Hansens og N. Andersens ældste Døttre, alle af Hornum.' [slaegt.dk. Dåb i Hornum1755]

Hvis dette er vores Anders, ved vi, at han har en cirka 5 år yngre bror med navnet Rasmus. Hvis Rasmus ses omkring 1760 i samme kirkebog, begynder klokkerne vist at ringe.

1760 Döbt Morten Andersens Barn kaldet: Rasmus. [Hornum 1752-1790, opslag 85]

Teksten ved dåben er følgende: 'F4. Domin: 1ma p Trin: Døbt Morten Andersens Barn, kaldet Rasmus: Susceptr: Peder Thomasens Hustrue: Testes Anders Pallesen, Peder Kiær og N. Terkelsen et (og) Christian Kiærs Hustrue og Bodild Pedersdatter, alle af Hornum.' [slaegt.dk. Dåb i Hornum 1760]

Faderen til Anders f. 1755 er Morten Pallesen, faderen til Rasmus f. 1760 er Morten Andersen. Måske har deres far et dobbelt efternavn? I forhold til Anders Mortensen Pallesen, hvis aner vi søger, vil det i høj grad give mening, hvis hans fars navn er Morten Andersen Pallesen.

Den korte udgave er, at jeg i oktober 2026 er sikker på sammenhængen. Vi har fundet det led, der har manglet. Anders Mortensen Pallesen og hans bror Rasmus er født og opvokset i Hornum sogn på Juelsminde-halvøen øst for Hedensted, og navnet på deres far er **Morten Andersen Pallesen**.

Morten Pallesen døber i 1757 en datter med navnet Anna Maria.

1757 Döbt Morten Pallesens Barn af Hornum kaldet Anna Maria. [Hornum 1752-1790, opslag 84]

Teksten ved dåben er følgende: 'F6. Domin: XXI p Trinit: Døbt Morten Pallesens Barn af Hornum kaldet Anna Maria. Susceptrix: R. Rasmussens Hustru af Nebsagger. Testes: R. Rasmussen selv, Simon Rasmussen af Hornsyld, Anders Pallesen af Hornum it: Peder Thomasens og Peder Kiærs Hustruer ligeledes af Hornum.'

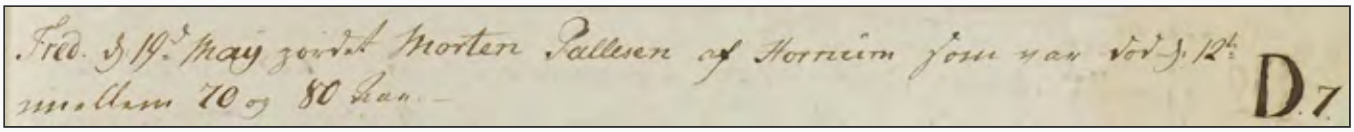
De ældste kirkebøger for Hornum sogn findes i afskrift på nettet: 1686-1752, 1752-1790, 1790-1814. Transskriberingen er lavet af Hanne Ross og udsendt i Slægtsforskernes Bibliotek i 2020.

Anna Maria bliver den 30. juni 1774 gift med Jens Pedersen af Gaungaard. Parret døber deres første søn Peder i 1779. Her deltager ligesom ved ovenstående tre døbshandlinger en Anders Pallesen, som jeg formoder er barnefaderen Morten Pallesens far. Anna Maria Pallesdatters og Jens Pedersens næste børn er Anne f. 1781 og Johanne f. 1783. Sidstnævnte er formodentlig opkaldt efter Morten Pallesens hustru og Anna Marias mor.

Den ældste søn Peder dør kun 2 år gammel i 1781, og i folketællingen 1787 ser familien ud som følger.

Vejle, Bjerre, Hornum, Hornum Sogn, Hornum, 17, FT-1787, B9157
Navn: Alder: Status: Stilling i familien: Erhverv: Fødested:
Jens Pedersen 40 Gift Husbonde
Anne Marie Mortensdatter 36 Gift Madmoder
Anne Jensdatter 6 - Børn af første Egteskab
Johanne Jensdatter 4 - Børn af første Egteskab
Morten Andersen 60 Ugift Konens Fader
Maren Jensdatter 32 Ugift Tieneste Folk
Anders Espensen 39 Gift Tieneste Folk
Anne Andersdatter 42 Gift Tieneste Folk
Niels Andersen 11 - Tieneste Folk
Peder Pedersen 8 - Tieneste Folk

Konens fader er på aftægt i familien og står anført som Morten **Andersen** 60 år. Da han dør i 1797 nævnes han som Morten **Pallesen**.

1797. Fred. d. 19de May jordet Morten Pallesen af Hornum som var død d. 12te mellem 70 og 80 Aar. [Hornum 1790-1814, opslag 77]

Vores ane Anders Mortensen Pallesens far er altså **Morten Andersen Pallesen født 1727**, død 70 år gammel i 1797.

Morten Andersen Pallesen af Hornum sogn.

Vi har langt om længe fundet fødestedet for Anders Mortensen Pallesen f. 1755, nemlig Hornum sogn i Vejle amt 15 km syd for Horsens. Hans far er Morten Andersen Pallesen født 1727.

Hornum kirke, Vejle amt. [Nationalmuseet]

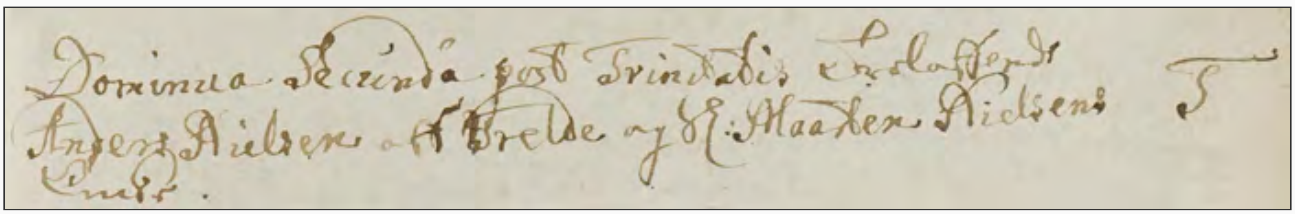
I forhold til at sætte navne på flere aner er vi desværre dårligt hjulpet af kirkebogen i perioden. Kvindernes navne nævnes kun i forbindelse med trolovelse og vielse. Herefter nævnes kvinden konsekvent som sin mands hustru, uden eget navn.

Vores ane Morten Pallesen er ikke gift i Hornum, og hustruens navn bliver derfor ikke nævnt i kirkebogen, heller ikke ved hendes død som 47-årig i 1774. Hun er blot **Morten Pallesens Hustru**. [Hornum 1752-1790, opslag 88] Jeg har set efter parret i nabosognene til Hornum, men uden held.

Morten Andersen Pallesen og Morten Pallesens Hustru er det ottende og sidste af morfar Niels Møllers tipoldeforældrepar.

Der døbes i Hornum sogn kun én dreng med navnet Morten i den relevante periode omkring 1727, og navnet på hans far er Anders Nielsen. [Hornum 1685-1752, opslag 237]

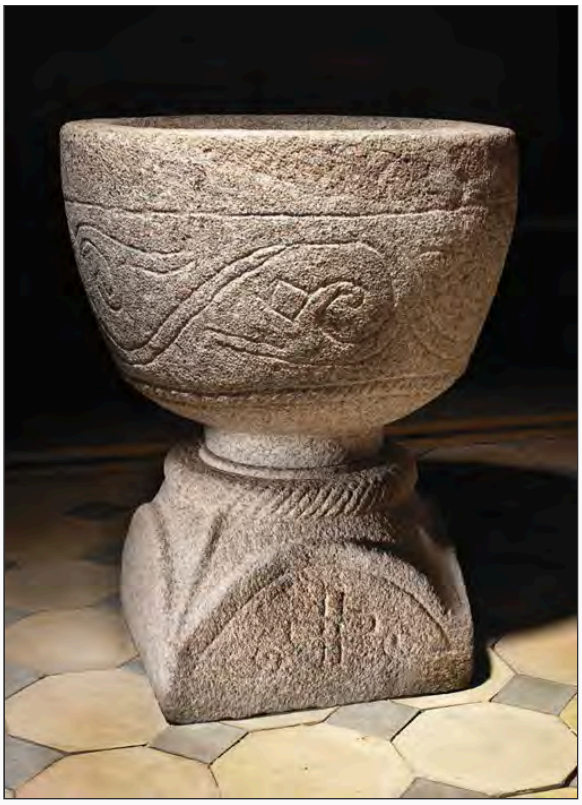
Anders Nielsen er trolovet i Hornum året før i 1726, men også her er navnet på kvinden delvis skjult: 'Domenica Secunda post Trinitatis troloffende Anders Nielsen af Trelde og sl: Maarten Nielsens Enke'. [Hornum 1685-1752, opslag 236]

Domenica Secunda post Trinitatis troloffende Anders Nielsen af Trelde og sl: Maarten Nielsens Enke. [Hornum 1685-1752, opslag 236]

Hustruen er afdøde Morten Nielsens enke. Morten Nielsen bliver i 1706 gift med **Maren Madsdatter**. [Hornum 1685-1752, opslag 224] Han dør i 1721. [Hornum 1685-1752, opslag 233] Jeg antager derfor, at navnet på Anders Nielsens hustru er Maren Madsdatter. Parrets første barn og vores ane Morten Andersen er opkaldt efter Maren Madsdatters afdøde mand, Morten Nielsen.

Anders Nielsen og **Maren Madsdatter** er yderligere et af morfar Niels Møllers 16 tiptip oldeforældrepar.

Hornum kirkes døbefont. [Nationalmuseet]

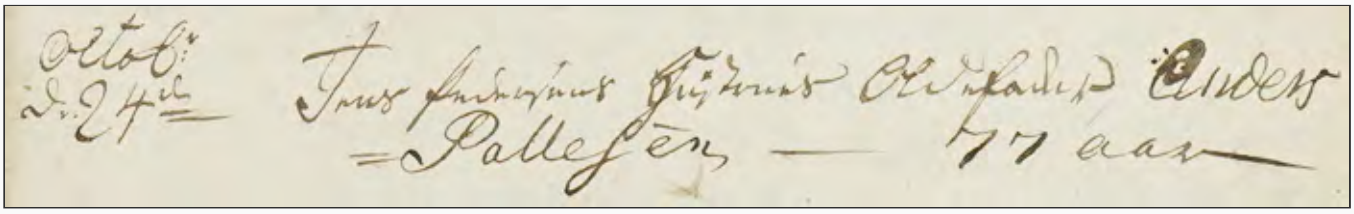
Navnet på Mortens far, Anders Nielsen, forklarer Mortens efternavn Andersen, men ikke navnet Pallesen. En 'Anders Nielsen i Østergaard' dør i 1733. [Hornum 1685-1752, opslag 241] En mand med efternavn Pallesen dukker i følge kirkebogen op i Hornum fra 1738. Han optræder fra dette år i kirkebogen som fadder. Dert samme gør hans to døtre.

Ved en dåb i 1743 bæres barnet af 'Maren Palleses', altså Pallesens hustru Maren. Efter Anders Nielsen død i 1733 er enken Maren Madsdatter formodentlig blevet gift med enkemanden Anders Pallesen. Vielsen ses ikke i Hornum kirkebog.

Formodningen understøttes af to ting: Ved en dåb i 1747 nævnes en 'Anders Palles Stifsøn Morten' blandt fadderne. Dette må være vores ane Morten Andersen f. 1727, og hermed har vi forklaringen på dobbeltnavnet efternavnet Andersen Pallesen. **Andersen** er Mortens patronym, **Pallesen** er efternavnet på hans stedfar, Anders Pallesen.

Det næste er, at stedfaderen Anders Pallesen deltager som fadder ved dåben af Morten Andersen Pallesens børn Anders f. 1755, Anna Maria f. 1757 og Rasmus f. 1760.

Anders Pallesens hustru bliver begravet i 1769. Kirkebogen oplyser hverken hendes navn eller alder. [Hornum 1752-1790, opslag 87] Anders Pallesen selv dør i 1779 som 77-årig. Kirkebogen nævner ham som 'Jens Pedersens Hustrus Oldefader Anders Pallesen 77 Aar'. [Hornum 1752-1790, opslag 93]

1779 d. 24de Octob: Jens Pedersens Hustrus Oldefader Anders Pallesen 77 Aar. [Hornum 1752-1790, opslag 93]

Jens Pedersens hustru er Anna Maria Pallesdatter, som er datter af vores ane Morten Andersen Pallesen. Den afdøde Anders Pallesen er Morten Pallesens stedfar og dermed Anna Marias bedstefar, ikke hendes oldefar. Men sammenknytningen af disse navne bekræfter sammenhængene. Vi har fundet anerne for møller og landmålerassistent Anders Mortensen Pallesen f. 1755.

Interiør med døbefont i Søby kirke, maj 2018. Morfar Niels Møllers morfar Morten Andersen Pallesen er døbt her den 7. juni 1798. [Mit eget foto]

Det er min morfars morfar, **Morten Pallesen** f. 1798, der bringer hele denne spændende baggrund med ind i slægten, da han i 1834 bliver gift med Johanne Elisabeth Pedersdatter i Østerby, Øland.

Selv bliver Morten derefter ved sin læst og bor i Østerby, hvor han i mange år ernærer sig som husmand. Morten Pallesen dør som 68-årig i 1866 – og registreres i den forbindelse i kirkebogen som 'Morten Andersen Pallesen, Aftægtsmand i Østerby, 68 Aar'. [Øland døde m 1854-1874, opslag 10]

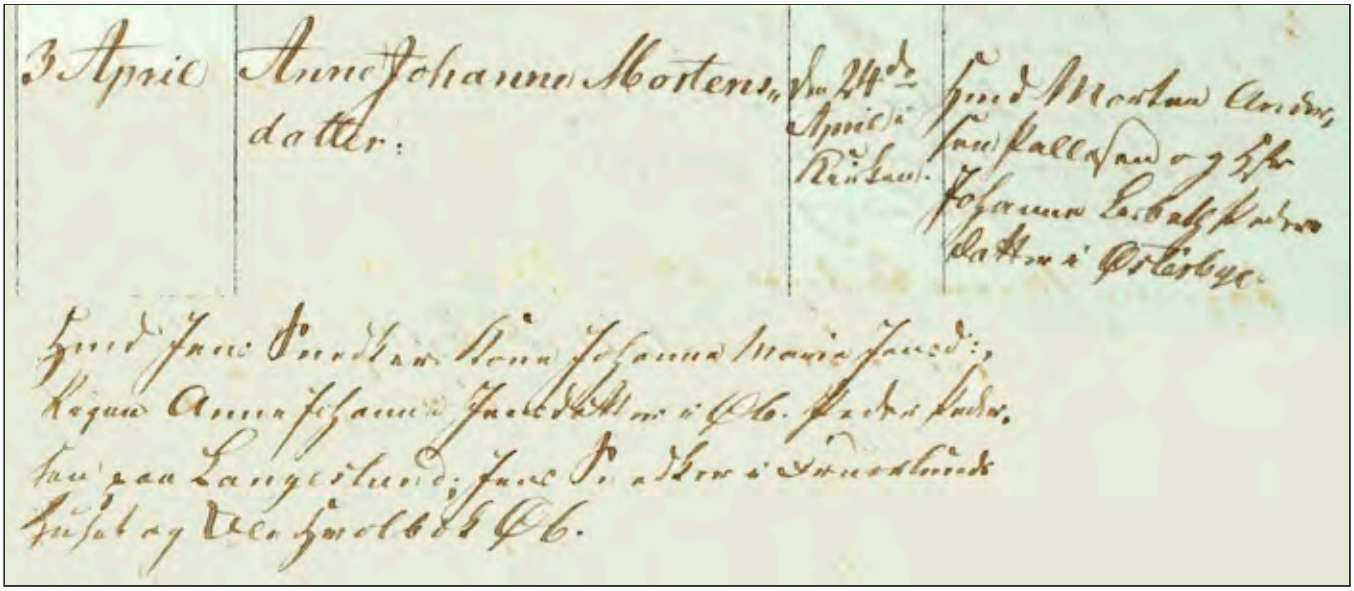

Vejen fra vest mød Øland, den 1. april 2011. [Mit eget foto fra cykeltur i Han Herred den 1. april 2011]

Anne Johanne Mortensdatters mødrene slægt.

Morfar Niels Møllers mor er Ane Johanne Mortensdatter, som er født i 1842 i Østerby på Øland. Ovenfor har vi set på Ane Johannes fædrene slægt, som har rødder langt væk fra Han Herred i blandt andet Skørring i Randers amt, Nim i Skanderborg amt, købstaden Odense på Fyn og landsbyen Hornum i Vejle amt.

Nu vender vi os mod Anne Johanne Mortensdatters mødrene slægt, der udelukkende har rødder på Øland.

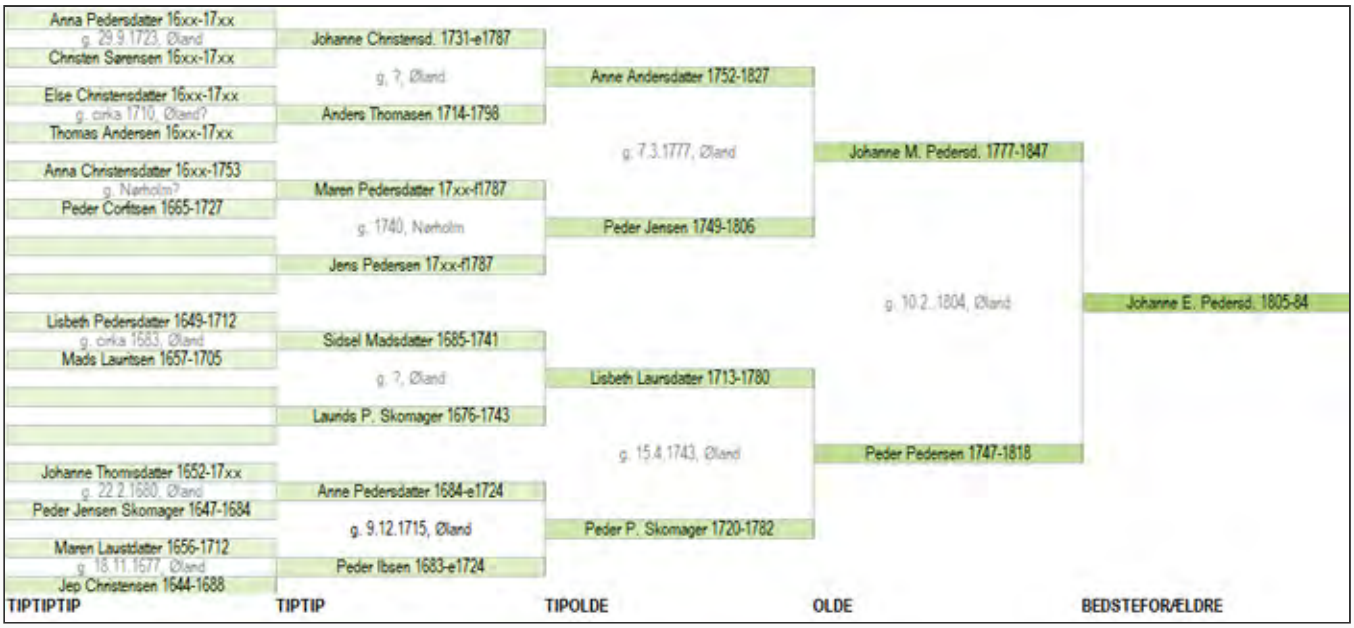

Anne Johanne Mortensdatter født den 3. april og døbt i kirken den 24. april 1842. Forældrene er husmand Morten Andersen Pallesen og hustru Johanne Elisabeth Pedersdatter i Østerby. [Øland fødte k 1839-1853, opslag 6]

Fadderne ved dåben af Anne Johanne Mortensdatter den 24. april 1842 er 'Hmd Jens Snedkers Kone Johanne Marie Jensdatter, Anne Johanne Jensdatter i Øb, Peder Pedersen på Langelund, Jens Snedker i Fauerslund og Ole Hwolbek Øb'. [Øland fødte k 1839-1853, opslag 6]

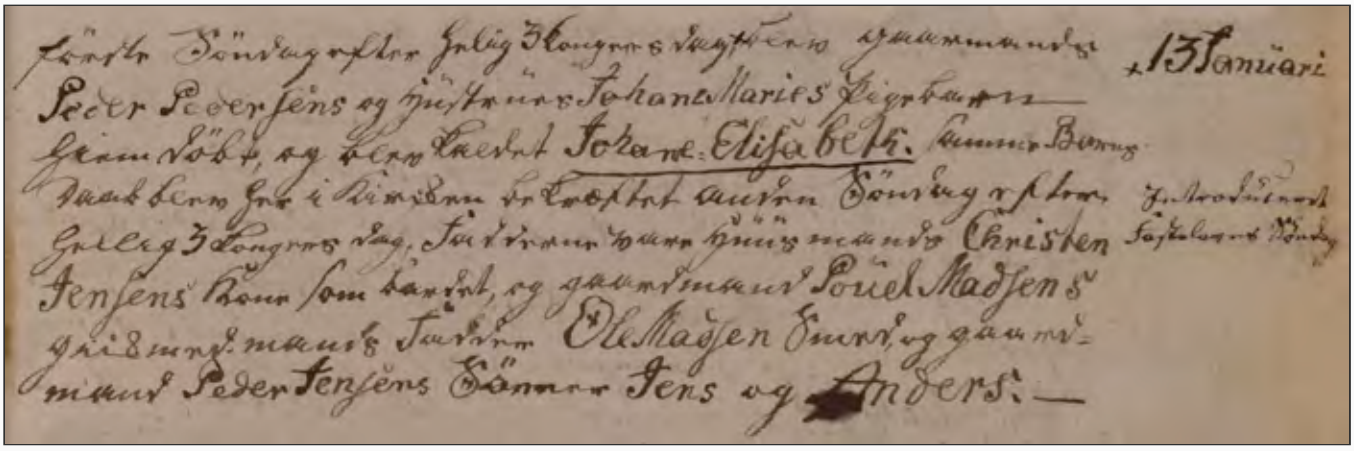
Ovenfor i denne krønike har vi i folketællingen 1850 fundet morfar Niels Møllers mor som 8-årig i denne husstand i Østerby på Øland:

Hjoerring, Øster Han, Øland, Osterby, Et huus, 33, FT-1850, C9494
Navn: Alder: Civilstand: Stilling i husstanden: Erhverv: Fødested:
Morten Pallesen 52 Gift Huusmand og huusfader Soby Sogn Randers Amt
Johanne Elisabeth Pedersdatter 46 Gift Hans Kone Her i Sognet
Anders Peder Mortensen 15 Ugift Deres Born Her i Sognet
Ellen Chathrine Mortensdatter 12 Ugift Deres Born Her i Sognet
Ane Johanne Mortensdatter 8 Ugift Deres Born Her i Sognet
Andreas Mortensen 4 Ugift Deres Born Her i Sognet

Anetavle for morfar Niels Møllers mormor Johanne Elisabeth Pedersdatter f. 1805.

Morfar Niels Møllers mormor **Johanne Elisabeth Pedersdatter** oplyses at være 46 år gammel på dette tidspunkt. Kirkebogen fortæller endvidere, at hun er 29, da hun og Morten Pallesen bliver gift i 1834, og af folketællingen fremgår, at hun er født "her i sognet". Jeg slår derfor op i Øland kirkebog for at finde Johanne Elisabeths forældre.

Første søndag efter Hellig 3 Konger i året 1805 bliver gårdmand Peder Pedersen og hustru Johane Maries pigebarn hjemmedøbt og kaldet Johane Elisabeth.

Første søndag efter Hellig 3 Konger i året 1805 bliver gårdmand Peder Pedersen og hustru Johane Maries pigebarn hjemmedøbt og kaldet Johane Elisabeth. Samme barns dåb blev bekræftes i kirken 2. søndag efter Hellig 3 Konger – og fadderne er husmand Christen Jensens kone "som bar det", gårdmand Poul Madsen, Ole Madsen Smed og gårdmand Peder Jensens sønner Jens og Anders. Moderen introduceret Fastelavns Søndag. [Øland 1778-1814, opslag 48]

Jeg blader fremad i kirkebogen for at se, om jeg også kan finde efternavnet på Johanne Elisabeths mor, Johanne Marie. "Gårdmand Peder Pedersens kone" nævnes ofte blandt fadderne, men vi skal helt frem til 1813, før jeg finder en registrering af Peder og Johanne Maries næste barn – en søn, som får navnet Peder. Her fremgår det, at Johanne Maries efternavn er Pedersdatter. [Øland 1778-1814, opslag 63]

De to sidstnævnte ved dåben af Johanne Elisabeth ovenfor er Johanne Marie Pedersdatters brødre Jens og Anders. Som vi skal se senere, er Johanne Marie datter af Peder Jensen f. 1749.

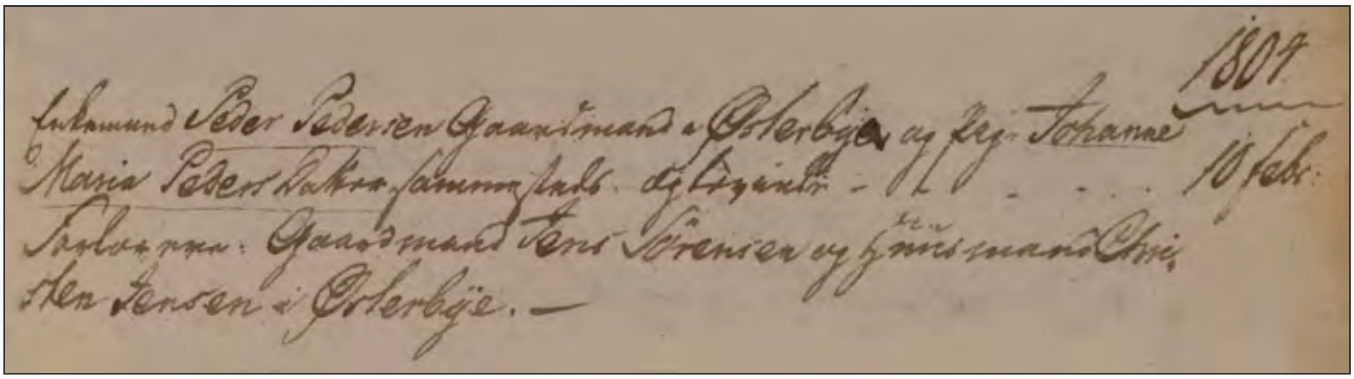
Variationen blandt navnene er ikke stor i disse år – og man skal holde tungen lige i munden for at kunne skelne den ene Peder, Jens, Anders eller Niels fra den anden. Blandt andet er det vigtigt hele tiden at kontrollere alder og fødselsår og holde styr på de få andre prædikater, som nævnes i de forskellige kilder – fødested, mandens erhverv, navnet på bostedet, somme tider navnet på gården.

På den måde ved vi alene ud fra opslagene i kirkebogen, at Peder Pedersen er gårdmand, og at han og Johanne Marie driver en af gårdene ved Østerby på Øland.

Moderne kort over Øland med herregården og kirken syd for Oxholm skovene, midtvejs mellem landsbyerne Østerby, Vesterby og Hammershøj.

Landskabsmæssigt er Øland en landfast ø – omgivet af Limfjorden mod øst og syd og lave engdrag mod vest og mod nord. Navnet på områdets herregård Oxholm (dvs. "okseøen") og bynavnene Østerby og Vesterby fortæller det samme. Indtil Øland blev gjort landfast med Brovst i 1803, har højdedragene i området omkring hovedgården og kirken med landsbyerne Østerby og Vesterby fra gammel tid været en isoleret ø.

Peder Pedersen og Johanne Marie Pedersdatter bliver gift den 10. februar i 1804.

Peder Pedersen og Johanne Marie Pedersdatter bliver gift den 10. februar i 1804 – og af kirkebogen fremgår, at Peder er enkemand. Forloverne er gårdmand Jens Sørensen og husmand Christen Jensen i Østerby. [Øland 1778-1814, opslag 180] Vores ane Johanne Elisabeth Pedersdatter f. 1805 er altså parrets første barn.

Peder Pedersen ses her med sin første hustru Anne Knudsdatter i folketællingen 1801.

Hjørring, Øster Han, Øland, Østerby, , 59, FT-1801, B8469
Navn: Alder: Gift?: Pos. husstand: Erhverv: Fødested:
Peder Pedersen 55 Gift Husbonde
Anne Knudsdatter 69 Gift Hans kone
Peder Pedersen 26 Ugift Deres barn Landsoldat
Anne Marie Pedersdatter 31 Ugift Deres barn

Parret har de samme to børn ved den foregående tælling i 1787, og begge er faktisk Anne Knudsdatters fra hendes første ægteskab. Peder får først egne børn med sin 2. hustru, Johanne Marie Pedersdatter.

I starten af 1800-tallet er der en irriterende lang pause mellem folketællingen i 1801 og den efterfølgende i 1834, altså 33 år senere. Det går skidt for det gamle land i denne periode. Udenrigspolitisk kommer Danmark på den forkerte side i en alliance med Napoleon, bliver udsat for et voldsomt bombardement af København i 1807 og taber flåden til England. Senere følger Statsbankerotten i 1813 og tabet af Norge (til Sverige) ved freden i Kiel i 1814. Landet er fattigt, og der er ikke midler til eksempelvis at gennemføre folketællinger i denne periode.

Ved folketællingen i 1834 finder vi Johanne Marie Pedersdatter og datteren Johanne Lisbeth Pedersdatter i denne husholdning i Vesterby:

Hjoerring, Øster Han, Øland, Vesterbye, et Huus, 80, FT-1834, C5575
Navn: Alder: Civilstand: Stilling i husstanden: Erhverv: Fødested:
Bertel Nielsen 46 Gift Huusmand. Fisker
Karen Pedersdatter 36 Gift Hans Kone
Niels Bertelsen 14 Ugift Deres Børn
Peder Bertelsen 10 Ugift Deres Børn
Jens Bertelsen 9 Ugift Deres Børn
Christen Bertelsen 7 Ugift Deres Børn
Elsemarie Bertelsdatter 5 Ugift Deres Børn
Maren Bertelsdatter 4 Ugift Deres Børn
Niels Bertelsen 81 Enkemand Aftægtsmand af Huuset. Indsidder
Johanne Marie Pedersdatter 57 Enke Hans Huusholderske
Johanne Lisbeth Pedersdatter 30 Ugift Tjenestepige

Johanne Marie Pedersdatters mand Peder Pedersen er i mellemtiden død – og hun og datteren har åbenbart været tvunget til at forlade gården i Østerby og bor nu i denne temmelig store husholdning i Vesterby.

Husbonden Bertel Nielsens gamle far Niels Bertelsen bor på aftægt i hjemmet – og Johanne Marie er ansat som hans husholderske, datteren Johanne Lisbeth (der jo senere samme år bliver gift med Morten Pallesen) arbejder som tjenestepige.

Der er ingen familierelationer mellem Johanne Marie Pedersdatter og husmandsstedets seniorer Bertel Nielsen og Karen Pedersdatter. Johanne Marie er ansat som husholderske.

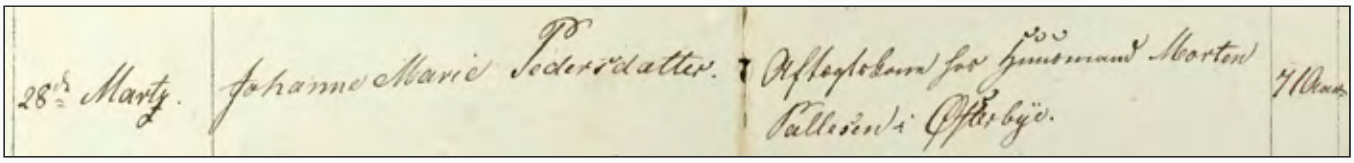

Vejen fra Oxholm slot mod Vesterby på Øland, november 2006. [Mit eget foto]

Ved den næste folketælling i 1840 er datteren Johanne Lisbeth Pedersdatter blevet gift med Morten Andersen Pallesen, og Johanne Marie bor på aftægt i denne nye familie.

Hjørring, Øster Han, Øland, Westerbye, et huus, 32, FT-1840, C6654
Navn: Alder: Gift?: Pos. husstand: Erhverv: Fødested:
Morten Pallesen 43 Gift huusmand
Johanne Lisbeth Pedersdatter 34 Gift hans kone
Anders Mortensen 5 Ugift deres søn
Ellen Katr. Mortensdatter 2 Ugift deres datter
Johanne Marie Pedersdatter 64 Enke aftægtskone

'Aftægtskone hos Huusmand Morten Pallesen i Østerbye' Johanne Marie Pedersdatter dør som 71-årig i 1847 og bliver begravet fra Oxholm kirke den 28. marts. [Øland døde k 1839-1853, opslag 4]

Kirkebogen fortæller, at Peder Pedersen (med tilføjelserne Skomager og Gmd i Østerby) dør i 1818 som 72-årig. [Øland døde m 1814-1838, opslag 2] Det betyder, at Peder er 58 år gammel, og Johanne Marie 27, da de to bliver gift i 1804. Ægteskabet varer i 14 år, og Johanne Marie Pedersdatter er enke i næsten 30 år, fra Peder dør i 1818.

Der findes under Oxholm gods et skifte efter Peder Pedersen dateret den 17. december 1818. Den afdøde kaldes her Peder Pedersen Skomager, enken er Johanne Marie Pedersdatter. Skiftets triste konklusion er, at boet med et negativt resultat på 71 rigsdaller er fallit. [opslag 284]

Vi har nu navnene på det fjerde og sidste af min morfar Niels Møllers oldeforældrepar, **Peder Pedersen** født 1746 og **Johanne Marie Pedersdatter** født 1777.

Øland kirke.

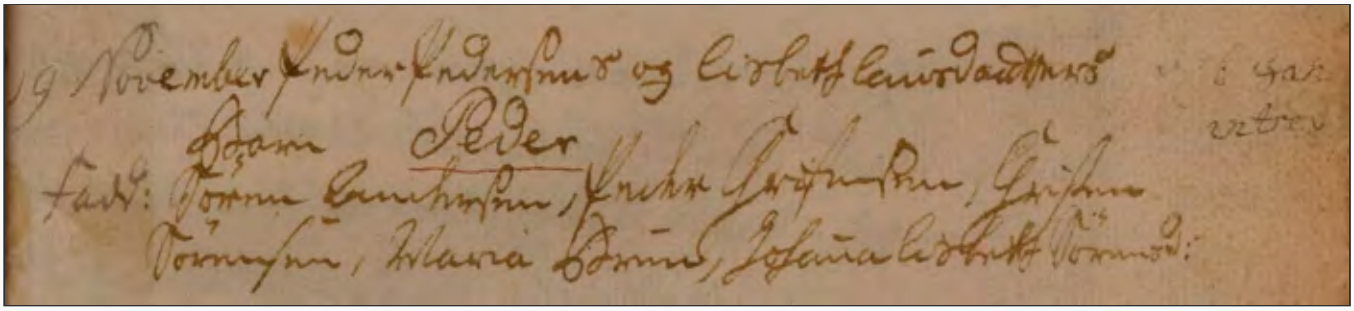
Peder Pedersen Skomager og Lisbeth Laursdatter af Østerby, Øland

Både Peder og Johanne Marie er født på Øland – og jeg gætter på, det ved hjælp af kirkebogen er muligt at dykke en generation eller to længere tilbage. Peder Pedersen er født omkring 1746 og har dermed været cirka 41 år gammel ved folketællingen 1787 – hvor vi finder ham i følgende husstand med sin første hustru, Ane Knudsdatter.

Hjoerring, Øster Han, Øland, Østerbÿe, Gaard Mænd, 12, FT-1787, B3991
Navn: Alder: Civilstand: Stilling i husstanden: Erhverv: Fødested:
Peder Pedersen 40 Gift Hosbonde Bonde og Gaardbeboer
Ane Knudsdatter 53 Gift Madmoder
Ane Marie 17 Ugift Datter af hendes 1ste Egteskab
Peder Pedersen 12 Ugift Sön af hendes 1ste Egteskab

Begge hjemmeboende børn er hustruens fra hendes første ægteskab. Parret har ingen fælles børn og får det heller ikke, da hustruen Ane Knudsdatter jo er 53 år gammel på dette tidspunkt. Jeg tænker, at Peder måske har giftet sig til gården, men det er der ikke noget, der tyder på. Kirkebogen oplyser, at 'Gaardmand Peder Pedersen af Østerbye og Enke Konen Ane Knudsdatter ibidem' bliver gift i Oxholm kirke den 24. oktober 1783. [Øland 1778-1814, opslag 174] Peder er altså allerede gårdmand i Østerby, da han og Ane bliver gift i 1783. Han er på dette tidspunkt cirka 36 og hun omkring 49.

Jeg blader længere tilbage i kirkebogen for at finde Peders dåb omkring 1747, og det lykkes uden problemer. Der er kun én Peder, hvis far hedder Peder, i den relevante periode – og den pågældende dåb finder sted i kirken den 19. november 1747.

Peder Pedersen døbt i Øland kirke den 19. november 1747. [Øland 1649-1777, opslag 161]

Peder er altså født i november 1747 som søn af **Peder Pedersen** og hustru **Lisbeth Laursdatter**. [Øland 1649-1777, opslag 161] Dette par er det syvende af morfar Niels Møllers otte tip oldeforældrepar.

Hele teksten i forbindelse med dåben af Peder er følgende: "19. November. Peder Pedersens og Lisbeth Laursdatters barn Peder. Fadd.: Søren Andersen, Peder Christensen, Christen Sørensen, Maria Brun, Johana Lisbeth Sørensdatter. 6 Jan introd".

Peder Pedersen og Lisbeth Laursdatter bliver trolovet den 30. december 1742 og gift i Øland kirke den 15. april 1743. Der er ingen yderligere oplysninger i kirkebogen i forbindelse med vielsen. Ingen navne på forlovere, ingen angivelse af alder eller fødesogne for de to unge. [Øland 1649-1777, opslag 193]

Sønnen Peder født 1747 er parrets tredje barn, de to første er Laurs født 1744 og Maren 1746 – og hele rækken, som jeg har fundet den i kirkebogen, ser således ud: [Øland 1649-1777, opslag 149, 160, 161, 165, 166, 169]

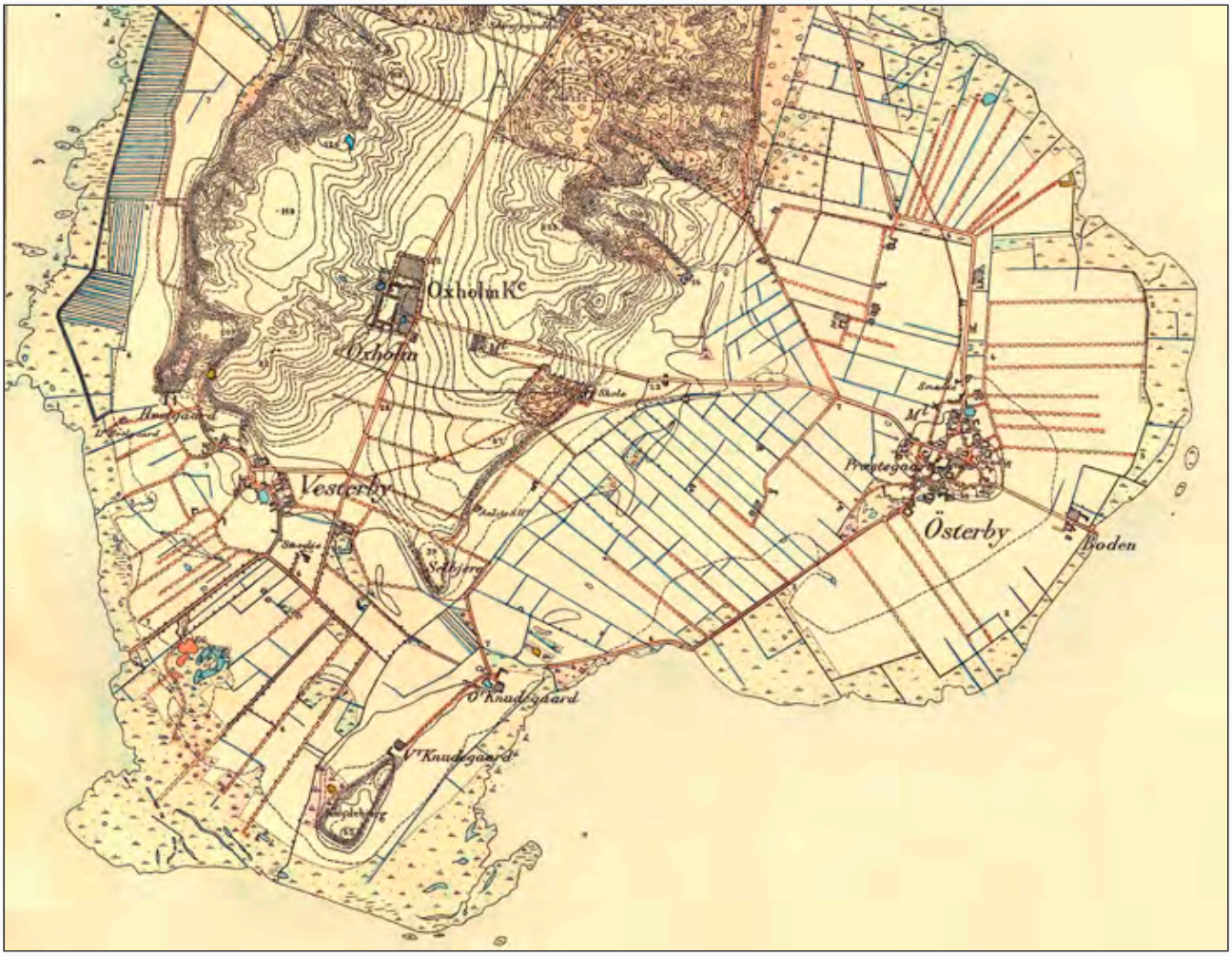
Laurs f. 1744
Maren f. 1746
Peder f. 1747
Zidsel f. 1751
Laurs f. 1754
Jens f. 1755

Fra dåben af datteren Zidsel i 1751 nævner kirkebogen, at husfaderen Peder Pedersen er skomager i Østerby,

og efterfølgende kaldes han mange gange Peder Skomager eller **Peder Pedersen Skomager**, altid med stedbetegnelsen Østerby, i kirkebogen.

Hverken Peder Pedersen eller Lisbeth Laursdatter lever længe nok til at blive registreret i den første folketælling i året 1787 – og for at få et omtrentligt tidspunkt for Peders fødeår slår jeg op i listen over begravede i sognet, og her finder jeg Peder i året 1782 noteret som '12 Nov. Peder Pedersen Skomager Ø (=Østerby), 75 Aar' [Øland 1778-1814, opslag 197]

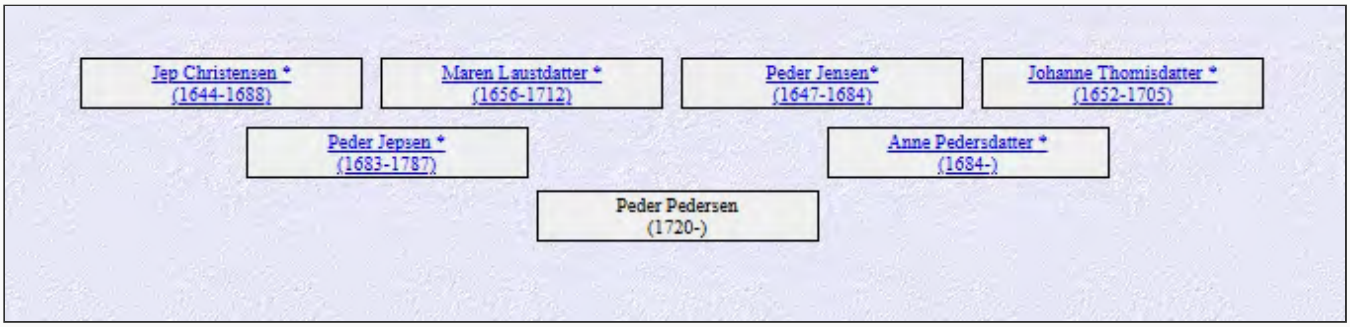
Peder er altså født omkring 1707. Men her finder jeg ham ikke i Ølands kirkebog. Der døbes i perioden 1705 til 1712 ingen Peder, hvis far hedder Peder, i Øland kirke.

Kort fra 1883 over Øland med godset Oxholm, Oxholm kirke og landsbyerne Østerby og Vesterby. [Historiske kort på nettet]

Peder Pedersen Skomages aner.

Da jeg i februar 2017 googler på parret Peder Pedersen og Lisbeth Laursdatter, får jeg et link til slægtshjemmesiden giessinglund.dk, der har en side, som lister Peder Pedersen Skomagers aner. Hjemmesiden er i september 2026 ikke længere aktiv.

Peder Pedersens aner i følge giessinglund.dk. [Peder Pedersen Skomagers aner]

Her oplyses, at Peder Pedersen er født i 1720 som søn af Peder Ibsen og Anne Pedersdatter. [Øland 1649-1777, opslag 131]

Det er overraskende, for fødeåret 1720 passer ikke med aldersopgivelsen 75, da Peder Pedersen Skomager dør i 1782. Dog ses det ofte, at kirkebøger på denne måde er upræcise, så måske er den nævnte Peder Pedersen f. 1720 rent faktisk identisk med den Peder Pedersen, som den 15. april 1743 bliver gift med Lisbeth Laursdatter.

Hjemmesiden giessinglund.dk nævner, at Peder Ibsen (nogle gange benævnt Peder Jepsen) og hustru Anne Pedersdatter efter deres vielse den 9. december 1715 døber følgende børn i den efterfølgende periode: Jep Pedersen f. 1716 [opslag 128], Anne Pedersdatter f. 1718 [opslag 129], Peder Pedersen f. 1720 [opslag 131], Thomas Pedersen f. 1722 (d. 1724) [opslag 132], Thomas Pedersen f. 1724. [opslag 136]

Det er parrets søn Peder Pedersen f. 1720, som er vores ane.

Peder Pedersens ældre bror Jep Pedersen f. 1716 bliver den 25. oktober 1744 gift med Johanne Lisbeth Sørensdatter – og dette par optræder hyppigt som faddere, da vores aner Peder Pedersen Skomager og Lisbeth Laursdatter døber deres børn i perioden efter vielsen i 1743, se eksemplerne nedenfor.

1744. Peder Pedersens og Elisabeth Laursdatters barn Laurs. Faddere: Jens Jensen, Peder Pedersen, Christen Sørensen, **Johanne Elisabeth**, Anna Nielsdatter. [Øland 1649-1777, opslag 149]

1747. 19. November. Peder Pedersens og Lisbeth Laursdatters barn Peder. Fadd.: Søren Andersen, Peder Christensen, Christen Sørensen, Maria Brun, **Johana Lisbeth Sørensdatter**. [Øland 1649-1777, opslag 161]

1751. Den 7 Marts. Peder Pedersens og Lisbeth Laursdatters D. Zidsel. Fadd.: Hans Laursen, **Jep Pedersen**, Christen Nielsen, Ellen Hansdatter, Maren Pedersdatter. [Øland 1649-1777, opslag 165]

1754. Den 6 Jan: Peder Pedersen Skomagers og Lisbeth Laursdatters barn til Daaben navnlig Laurs. F: **Jeppe Pedersen**, Mads Michelsen, Hmd Peder Christensen ? Hansdatter, Anna Hansdatter [Øland 1649-1777, opslag 166]

Tilsvarende optræder også Peder Pedersen og Lisbeth Laursdatter som faddere, når Jep Pedersen og Johanne Lisbeth Pedersdatter døber deres børn i Oxholm kirke.

1748. Jep Pedersen og Johanna Lisbeth et Barn til dåben Anna Cathrine. Fadd.: Peder Vognsen., Niels Andersen, **Peder Pedersen**, Anna Mogensdatter, **Lisbeth Laursdatter.** [Øland 1649-1777, opslag 162]

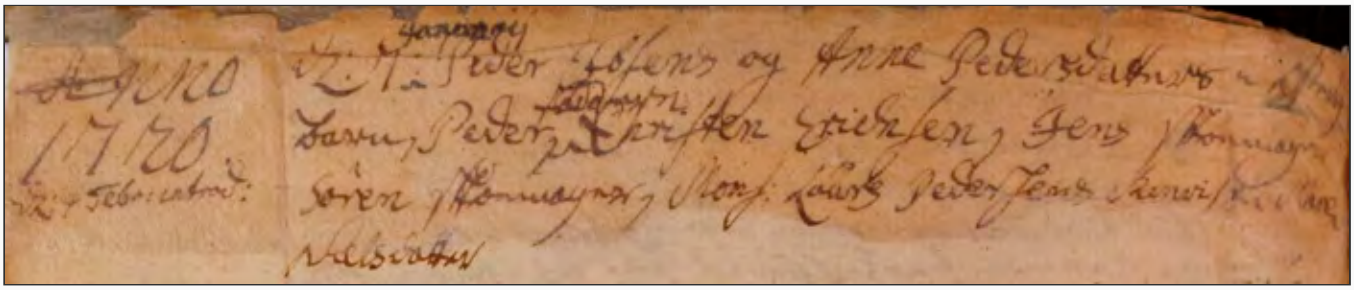
Det er overbevisende indicier, og sammenhængen er dermed godkendt. Peder Pedersen Skomager er født i 1720, og hans forældre er **Peder Ibsen f. 1683** og **Anne Pedersdatter f. 1684**. Dette par er yderligere et af morfar Niels Møllers 16 tiptip oldeforældrepar.

Oxholm slot og Øland kirke, mit eget foto fra november 2006.

Peder Ibsen f. 1683 af Østerby.

Desværre er det ikke muligt at dobbelttjekke fødselsårene ved at se alderen nævnt i kirkebogen i forbindelse med begravelserne for Peder Ibsen og Anne Pedersdatter. Parret døber deres sidste barn Thomas II i 1724, det vil sige at begge dør efter 1724. Listen over begravede i Øland kirkebog fra 1649 til 1777 dækker kun perioderne 1649-1724 og 1732-1745, og Peder Ibsen eller Anne Pedersdatter ses ikke i listen for 1732-1745.

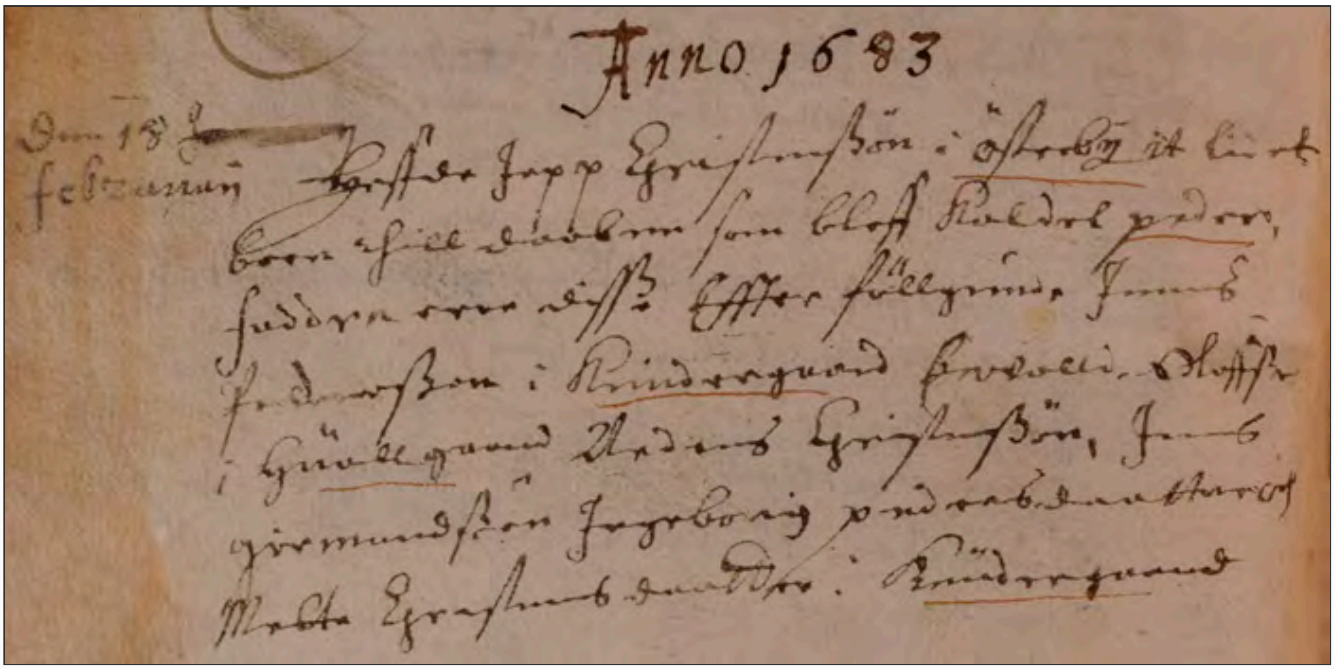
Peder Ibsen og Anne Pedersdatter døber deres søn Peder den 7. januar 1720. [Øland 1649-1777, opslag 131]

Hele tekster ved dåben af Peder lyder som følger: "Anno 1720. D. 7 Januarii: Peder Ibsens og Anne Pedersdatters i Østerby barn Peder. Fadddere: Christen Erichsen, Jens Skomager, Søren Skomager, Mons. Laurs Pedersens kiereste Maren Nielsdatter". Den nævnte 'Monsieur Laurs Pedersen' er ridefoged ved Oxholm og er ikke beslægtet med vores ane Lisbeth Laursdatter, se nedenfor.

Peder Ibsen og Anne Pedersdatter bliver gift i Oxholm kirke den 9. december 1715. [Øland 1649-1777, opslag 189]

Hjemmesiden giessinglund.dk oplyser, at Peder Ibsen er født i 1683 og bliver døbt i kirken den 18. februar, og det bekræftes af kirkebogen.

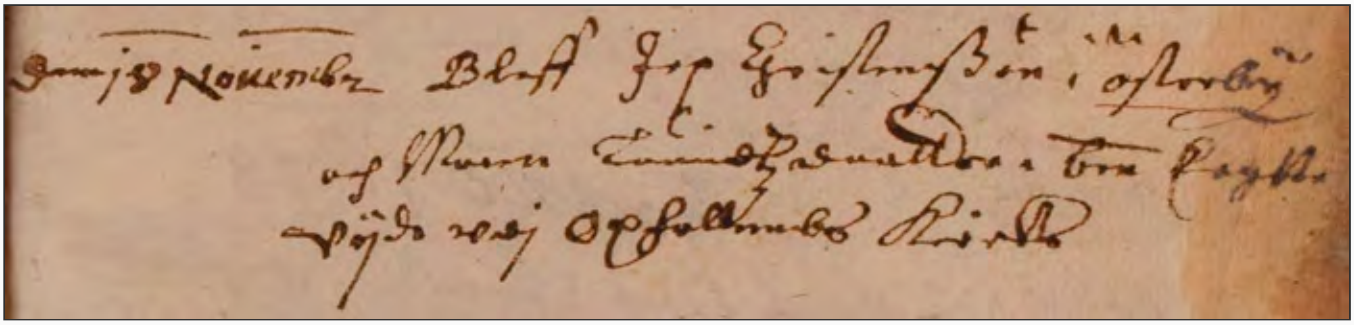

Jep Christensøn døber sønnen Peder den 18. februar 1683. [Øland 1649-1777, opslag 85]

Den 18 Februarii
Haffde Jepp Christenßøn i Österby it lidet
Barn thill Daaben som bleff kaldet Peder.
Faddere vare disße Effter föllgende Jenns
Pederßön i Knudergaard, Enevolld Oluffsön,
i Huollgaard, Anders Christenßön, Jens
Giermandßön, Ingeborig Pedersdaatter och
Mette Christens Daatter i Knudergaard.

Som det ses i dåbsoptegnelsen nævnes personer fra nogle af Ølands større gårde blandt fadderne, Jens Pedersen af Knudegaard og Enevold Olufsen af Hvolgaard. Begge disse gårde ligger ved Vesterby og er markeret med navne på historiske kort over området, se kortet ovenfor.

Peder Ibsens forældre er **Jep Christensen f. 1644** og **Maren Laustdatter f. 1656**. Dette par er yderligere et af morfar Niels Møllers 32 3xtip oldeforældrepar. Jep Christensen og Maren Laustdatter bliver gift i Oxholm kirke den 18. november 1677.

Den 18. november 1677 bliver Jep Christensen i Østerby og Maren Laustdatter i Vesterby viede i Oxholms kirke. [Øland 1649-1777, opslag 178]

Parret får 5 børn i den efterfølgende periode: Christen f. 1679, Ellen f. 1681 (d. 1681), vores ane Peder f. 1683, Ellen f. 1685 (d. 1685), Maren f. 1686.

Jep Christensen dør som 44-årig i 1688 [Øland 1649-1777, opslag 248] – og Maren Laustdatter er nu alenemor med 3 børn på 9, 5 og 2 år. To år senere bliver Maren Laustdatter den 6. april 1690 gift med Jens Christensen, som er ladefoged på Oxholm. Maren Laustdatter lever til 1712, hvor hun bliver begravet som 62-årig den 26. august fra Øland kirke. [Øland 1649-1777, opslag 258]

Ølands kirkebog starter så tidligt som 1649 og er de første år velordnet og forholdsvis nem at læse. Præst i sognet fra 1649 til 1692 er Peder Nielsen Klim f. 1613. En ny affotografering af kirkebogen udkommer i 2024

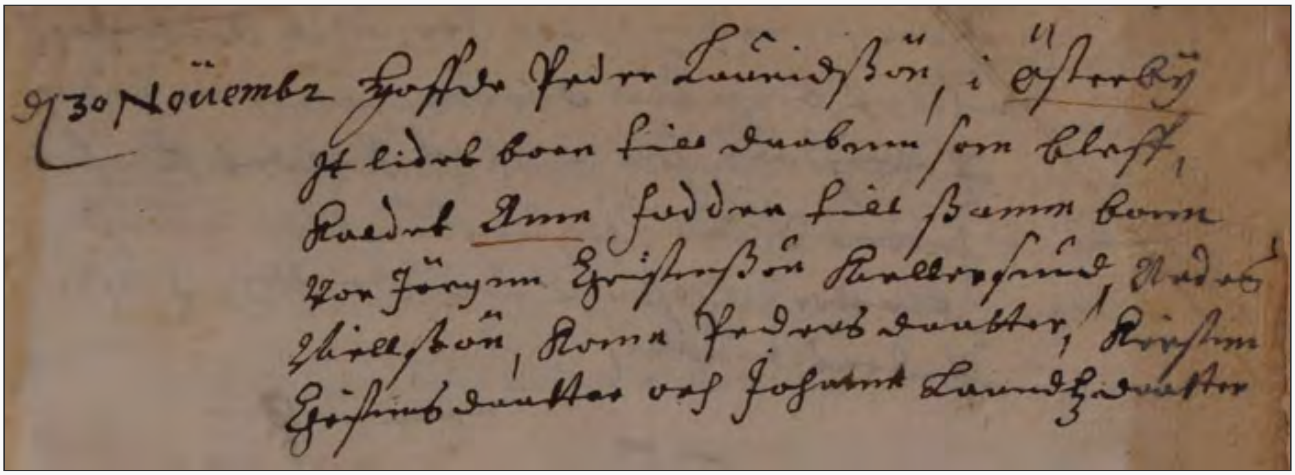
og letter arbejdet yderligere.

Maren Laustdatter er født i Østerby den 27. januar 1656 som datter af **Laust Bertelsen f. cirka 1615** og **Anne Frandsdatter f. 1617**. [Øland 1649-1777, opslag 31] Kirkebogen nævner, at Laust Bertelsens hustru Anne Frandsdatter dør i juli måned 1690 i en alder af 73 år. [Øland 1649-1777, opslag 250] Dette par er yderligere et af morfar Niels Møllers 64 4xtip oldeforældrepar.

Anne Pedersdatter f. 1684 af Øland og Hasseris.

Hjemmesiden giessinglund.dk oplyser, at Anne Pedersdatter er født i 1684 og bliver døbt i kirken den 30. november. Kirkebogen nævner faktisk to dåbshandlinger på den nævnte dato. To piger bliver døbt, begge får navnet Anne, og begge har en far med navnet Peder, henholdsvis Peder Lauridsen og Peder Skomager Jensen. Der er derfor ikke umiddelbart belæg for med sikkerhed at udpege Anne Pedersdatters forældre.[Øland 1649-1777, opslag 88]

Giessinglund.dk går ud fra, at Anne Pedersdatters far er Peder Skomager Jensen, men jeg tror ikke, det er korrekt. Jeg hælder mere til, at faderen er Peder Lauridsen.

D 30 November (1684) havde Peder Lauridssön i Österby et lidet barn till daaben som bleff kaldet Anne. [Øland 1649-1777, opslag 88]

Ved dåben af Anne Pedersdatters og Peder Ibsens tre første børn Jep f. 1716, Anne f. 1718 og Peder f. 1720 nævnes 'Seigneur Laurs Pedersens Kiereste Maren Nielsdatter' blandt fadderne. Det er påfaldende. Laurs Pedersen er ridefoged på herregården Oxholm, og måske er han Anne Pedersdatters bror.

Desværre er dåben af Anne i 1684 den eneste i kirkebogen for barnefaderen Peder Lauritsen, og dåben for en søn med navnet Laurits ses derfor ikke. Men måske er der et spor i Aalborg Bispearkivs Kongelige nevillinger ægteskabsdispensationer 1669-1779.

118 No 39. Lauritz Pedersen, Fuldmegtig paa Oxholm, og Maren Nielsdatter, maa udi ægteskab sammenkomme, uanseet at de hinanden udi andet leed ere beslegtede. København slot 29 martii 1710. Aalborg Hospital 6 Rdr.
Bilag: Saasom Laurids Pedersen fuldmægtig paa Oxholm maa i ægteskab Sammenkomme med Mademosselle Maren Nielsdatter huusholderske Samme Steds, uanseet de udi andet leed hinanden ere beslegtede, dog med den Caution, at de først paa behørige Stæder bevisligt giøre, at de hinanden ey nærmere end forskrevet Staar, udi Slect eller Svogerskab paarøre, da af den Anledning, at begge forommeldte Elskende Personers Stamfædre have boet og døde i mit Annex sogn Sampt By Freylef, da kan Jeg i Sandhed Vidne, at i hvor vel dette Elskende Pars Olde Fader Laurids Pedersen og Oldemoder Maren Mickels hvis Beene hvile i Velsignelse, for min Ankomst til Kaldet, have ophørt at være iblant Meenigheden, dog have de efterlat deris Lige, meget fromme Skickelige og Retskafne Børn hvilcke alle have mig været vel bekiendte, og for deris Retsindighed og Christelig forhold mig altid kiere og værde o. s. v. ***Laurids Pedersen nu tienendes deris Høyædle Velbaarenhed Hr Obriste Levezov herre til Oxholm etc. for Ridefoged, er fød i Hasseris af forhen bemelte Salige forældres gode Søn Peder Laursen****, en ærlig og Trofast Mand, Mademoiselle Maren Niels Daatter nu tienende paa Oxholm for Huusholderske, er og fød af bemelte Salige forælderes efterlatte gode Daatter og en Søster til forhenbemelte Peder Laursen, som levede i et Ærligt Ecteskab med den Sl. Mand Niels Christensen, og ere de saaledes Kiødelige sødskende Børn.*
Sønderholms Præstegaard Sign. Poul Kierulf.

Det fremgår her, at ridefoged på Oxholm Laurits Pedersen er 'fød i Hasseris af forhen bemelte Salige forældres gode Søn Peder Laursen', altså samme navn som faderen til vores ane Anne Pedersdatter.

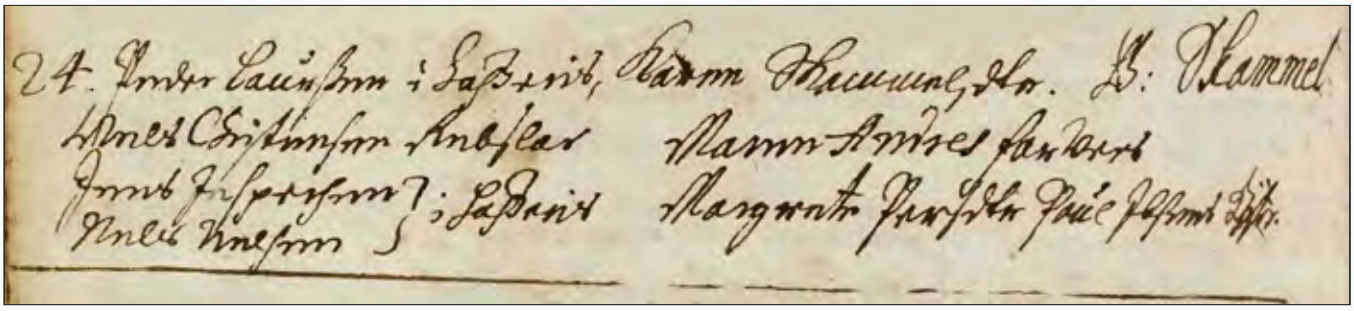
Hasseris er en lokalitet ved Aalborg, der på denne tid hører under Aalborg Budolfi sogn. I Budolfi kirkebog ses Peder Lauritsen, som døber sønnen Laurits den 17. september 1682. Kirkebogen nævner ham som Peder Lauritsen af Hasseris som omtalt i ægteskabsdispensationen ovenfor.

Den 17. september 1682 døber Peder Lauritsen af Hasseris og Karen Skammelsdatter i Aalborg Budolfi kirke deres søn Laurits. [Budolfi 1648-1690, opslag 240]

Med hjælp fra tydningsforum på slaegt.dk er hele optegelsen ved dåben af Laurits Pedersen som følger: 'September 1682 17. Peder Lauritzen af Hasseris Karen Skamelsdtr. B. Lauritz H. Jens Gessing, Johan Vessel Margrete Mag. Peders Anders Joensen Per Xstenßen af Hasseris Mette Poul Ibßens' [slaegt.dk]

Parrets næste barn døbt i Budolfi kirke er sønnen Skammel den 24. juni 1688. Også her omtales barnefaderen som Peder Lauritsen i Hasseris.

Den 24. juni 1688 døber Peder Laursen i Hasseris og Karen Skammelsdatter i Budolfi kirke sønnen Skammel. [Budolfi 1648-1690, opslag 270]

Der er 6 år mellem de to fødsler, og tidsmæssigt er det realistisk, at datteren Anne født på Øland i november 1684 er søster til Laurits og Skammel.

Jeg er ret sikker på, at dette par er forældre til både vores ane Anne Pedersdatter f. 1684 og ridefoged Laurits Pedersen f. 1685. Peder Lauridsen og Karen Skammelsdatter er dermed yderligere et af morfar Niels Møllers 3xtip oldeforældre.

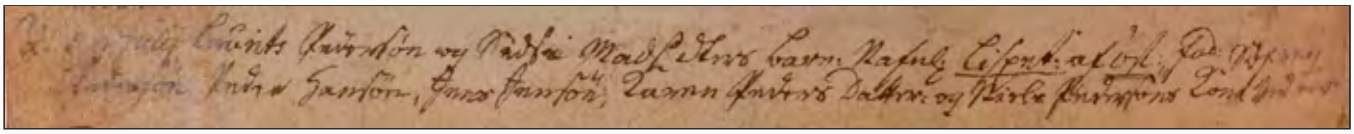
Parret er kendt af en anetavle i Geni. Her fremgår blandt andet, at Peder Lauritsen og Karen Skammelsdatter bliver gift i Budolfi den 27. marts 1676. [Budolfi 1648-1690, opslag 57]

Morfar Niels Møllers anetavle er god at have ved hånden: Niels Møllers anetavle.

Aner til Lisbeth Laursdatter f. 1713.

Tilbage til parret Peder Pedersen Skomager f. 1720 og Lisbeth Laursdatter f. 1713. Ovenfor har vi fundet forældre og bedsteforældre til Peder Pedersen Skomager, nu prøver vi at lave samme øvelse vedrørende hustruen Lisbeth Laursdatter.

Af kirkebogen fremgår, at 'Peder Skomagers Kone Lisbeth, 65 Aar' dør i Østerby i 1780. Det må være vores ane Lisbeth Laursdatter. [Øland 1778-1814, opslag 197] Hvis oplysningen om hendes alder er korrekt, er Lisbeth født omkring 1714.

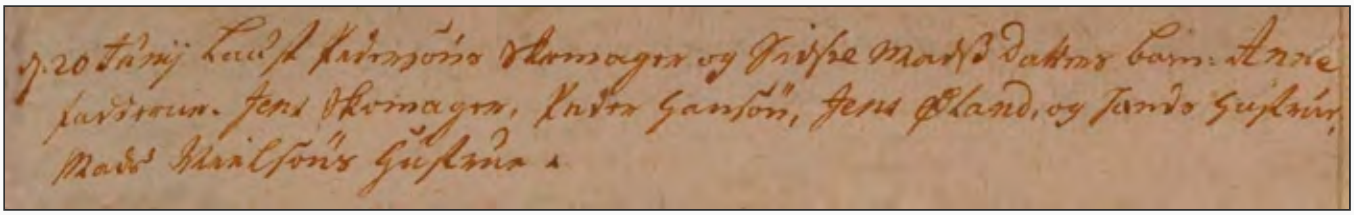

Lisbeth Laursdatter døbt i Øland kirke i året 1713. [Øland 1649-1777, opslag 125]

Der døbes faktisk en Lisbeth, hvis far har navnet Laurids i netop 1713. Navnene på forældrene er **Laurits Pedersen** og **Sidsel Madsdatter**. Det er svært at bevise med 100 pct. sikkerhed, at dette er dåben af vores Lisbeth. Men årstallet stemmer med hendes alder i begravelsesoptegnelsen – og navnene på forældrene matcher med listen ovenfor over Peder Pedersen og Lisbeth Laursdatter børn fra 1744 og fremefter: Laurs f. 1744, Maren f. 1746, Peder f. 1747, Zidsel f. 1751, Laurs f. 1754, Jens f. 1755.

Traditionelt opkaldes de første børn efter bedsteforældrene, og her optræder jo foruden drengenavnet **Laurs** også det relativt usædvanlige pigenavn **Zidsel** (Sidsel) på listen.

Jeg tror, vi har fat i den rigtige Lisbeth Laursdatter. Der døbes i perioden 1705 til 1720 i Øland kirke kun én Lisbeth, hvis far hedder Laurits eller Laurs. Laurits Pedersen kaldes fra dåben af datteren Anne i 1717 for Laust Pedersen Skomager eller blot Laust Skomager.

Laust Pedersen Skomager og Sidsel Madsdatter døber datteren Anne i 1717. [Øland 1699-1777, opslag 128]

Hele teksten i forbindelse med dåben af datteren Anne lyder som følger: "D. 20 Junii. Laust Pedersøn Skomagers og Sidsel Madsdatters barn Anne. Faddere: Jens Skomager, Peder Hansøn, Jens Øland og hans Hustru, Mads Nielsens Hustru". [Øland 1649-1777, opslag 128]

Oxholm kirke på Øland, den 1. april 2011. Døbefonten af smedejern er fra cirka 1700 og dåbsfadet fra 1575. [Mit eget foto]

Laurits Pedersen og Sidsel Madsdatter af Øland.

Børneflokken for Lisbeths forældre Laurits Pedersen og Sidsel Madsdatter er følgende: [Øland 1649-1777, opslag 116 og efterfølgende] Parrets vielse ses ikke i kirkebogen. To opslag er faldet ud, og listen over viede mangler fra april 1703 til maj 1711.

Peder f. 1705
Kirsten f. 1709
Birgithe f. 1710
Lisbeth f. 1713
Anne f. 1717 (d. 1718)
Niels f. 1720 (d. 1720)

Via Google finder jeg frem til en hjemmeside for Bjarne og Kirstin Nørgaard Pedersen, der nævner præcis dette par blandt anerne. Hjemmesiden dragtilminde.dk er i september 2026 ikke længere aktiv. Familien nedstammer fra en søster til vores ane Lisbeth Laursdatter, nemlig *Kirsten Laursdatter* f. 1709, se listen ovenfor. Af siden fremgår, at Laurits Pedersen er født i 1676 og bliver begravet fra Øland kirke i juni måned 1743. Det er korrekt. 'D. 3 Junii: Laurs Pedersen Skomager æt: 67', står der i kirkebogen. [Øland 1649-1777, opslag 264]

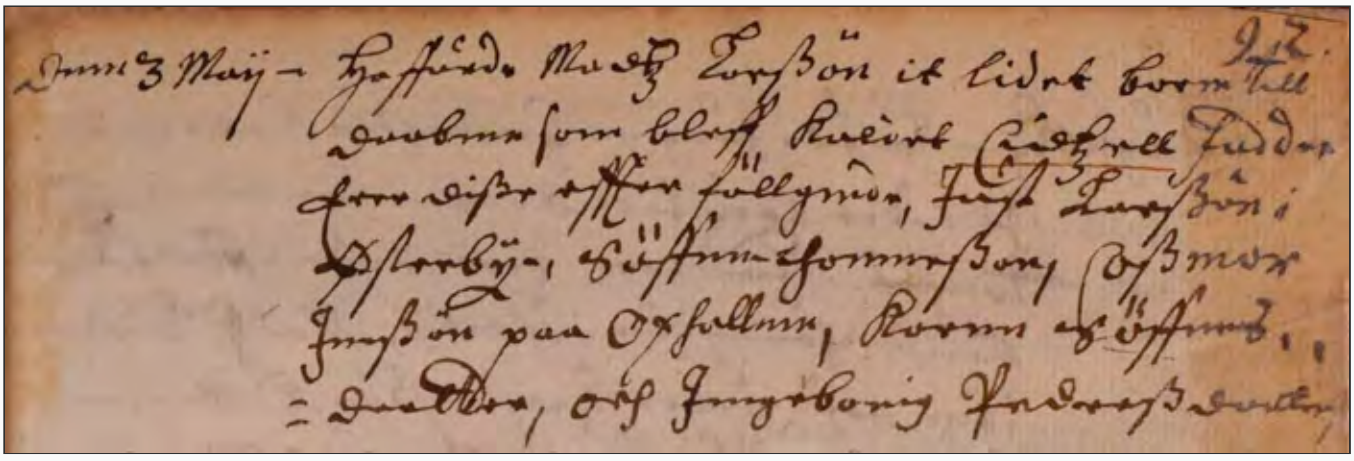
Samme hjemmeside oplyser, at Sidsel Madsdatter er født den 3. maj 1685 og bliver begravet den 23. april 1741. Også dette kan bekræftes. 'D. 23 Ap: Zidsel Madsdatter æt: 57', noteres i kirkebogen. [Øland 1649-1777, opslag 263] **Laurits Pedersen Skomager** f. 1676 og **Sidsel Madsdatter** f. 1685 er det fjortende af morfar Niels Møllers seksten tiptip oldeforældrepar.

Parrets datter Lisbeth Laursdatter f. 1713 bliver som nævnt ovenfor i 1743 gift med Peder Pedersen f. 1720. Dødsårene for Laurids Pedersen og Sidsel Madsdatter, henholdsvis 1743 og 1741, forklarer, hvorfor Lisbeths forældre ikke optræder blandt fadderne, da Peder Pedersen og Lisbeth Laursdatter døber deres børn i kirken fra 1744.

Hvis oplysningen om alder i forbindelse med begravelsen i 1743 er korrekt, er Laurits Pedersen født omkring 1676. Jeg har søgt efter hans dåb i Ølands kirkebog, men ser ingen Laurits, hvis far hedder Peder i perioden 1670 til 1685.

Sidsel Madsdatter f. 1685 af Østerby.

Nørgaard-Pedersen hjemmesiden oplyser, at Sidsel Madsdatter er født den 3. maj 1685, og det bliver bekræftet af kirkebogen. Navnene på hendes forældre er i følge samme hjemmeside Mads Lauritsen og Lisbeth Pedersdatter. Dette par er yderligere et af morfar Niels Møllers 32 3xtip oldeforældrepar.

Den 3. maj 1685 døber Mads Larssøn datteren Cidsel i Oxholm kirke. [Øland 1649-1777, opslag 89]

Teksten ved dåben af Sidsel i 1685 er med hjælp fra DIS-forum følgende.

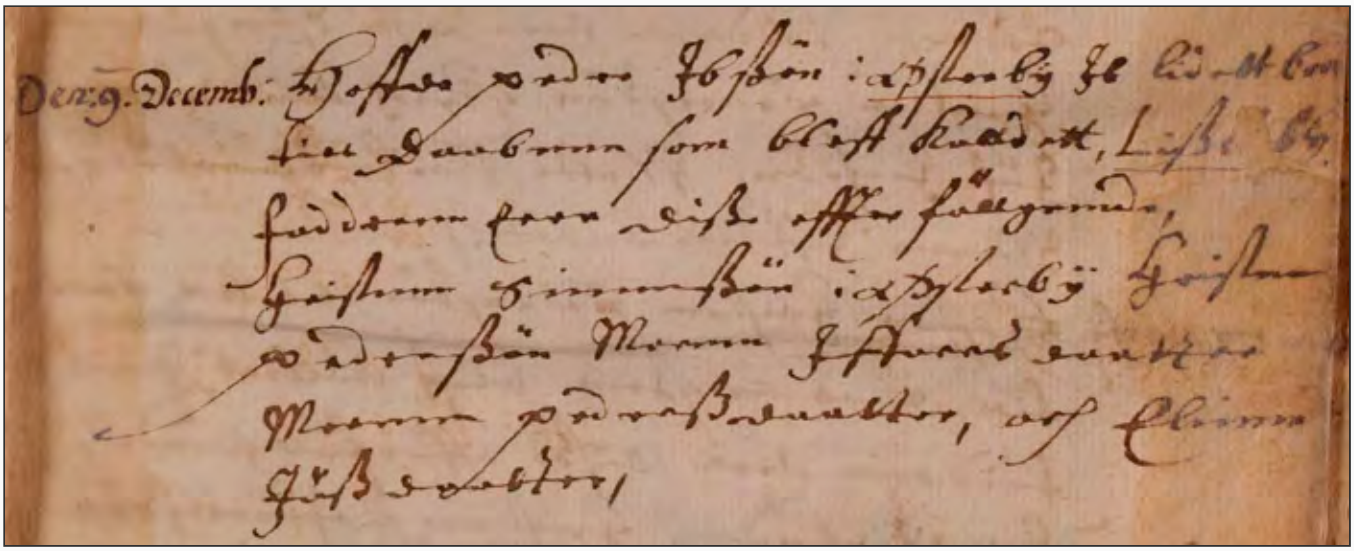
Denn 3 Maii –
Haffuede Mads Larßön it lidet barn till
Daabenn som bleff kaldet Cidtzell. Faddere
Erre diße effter föllgende, Just Larßön i
Österbye, Söffrenn Thommeßön, Caßmor

Jenßön paa Oxhollem, Karen Söffrens-
daatter, och Ingeborig Pederßdaatter.

Da Sidsel Madsdatter døbes i Oxholm kirke den 3. maj 1685, står hendes far opført som Mads Larssøn. [Øland 1649-1777, opslag 89] Senere i kirkebogen står navnet som Mads Lauridsen. [opslag 95] Vielsen af Mads Lauritsen og Lisbeth Pedersdatter ses ikke i kirkebogen. Parret er formodentlig blevet gift cirka 1683. Listen over trolovelser og vielser er ufuldstændig i Øland kirkebog sidst i 1600-tallet, og 1681-1684 mangler.

Sidsel Madsdatters far er **Mads Lauritsen**, der lever fra cirka 1657 til oktober 1705. 'D. 2. Oct: Matz Lauridsen af Østerbye begravet æt 48'. [Øland 1649-1777, opslag 255]

Sidsel Madsdatters mor **Lisbeth Pedersdatter** bliver døbt i Øland kirke i det herrens år 1649, hvor kirkebogen starter. Hendes dåb er altså en af de allerførste i kirkebogen.

Den 9. december 1649 døber Peder Ibsen sin datter Lisbeth i Oxholm kirke. [Øland 1649-1777, opslag 15]

Teksten ved dåben af Lisbeth er som følger: "Den 9 december 1649 havde Peder Ibsen i Østerby et lidet barn til dåben som blev kaldet Lisbeth. Faddere er disse efterfølgende: Christen Simonsen i Østerby, Christen Pedersen, Maren Iffersdatter, Maren Pedersdatter og Elinor Justdatter. [Øland 1649-1777, opslag 15] Navnet på Lisbeth Pedersdatters far er altså **Peder Ibsen**.

Lisbeth Pedersdatter lever fra den december 1649 til december 1712, hvor hun den 6. december bliver begravet fra Øland kirke. 'D. 6 December: Lisbeth Pedersdatter af Østerby begravet æt 63', noteres i kirkebogen. [Øland 1649-1777, opslag 258] Aldersangivelsen på 63 år er i dette tilfælde korrekt.

I følge giessinglund.dk hjemmesiden er Lisbeth Pedersdatter enke, da hun og Mads Lauridsen bliver gift cirka 1683. Lisbeth ægtevies med sin første mand Hans Madsen f. 1653 i 1675, og parret får 3 børn sammen: Mads f. 1676, Cidsel f. 1679 og Peder f. 1680. Hans Madsen dør i 1682 og bliver begravet fra Øland kirke den 13. oktober.

Sammen med sin 2. ægtemand Mads Lauridsen får Lisbeth Pederdatter yderligere 3 børn: Vores ane Cidsel f. 1685, Karen 1688 og Fredericke f. 1692.

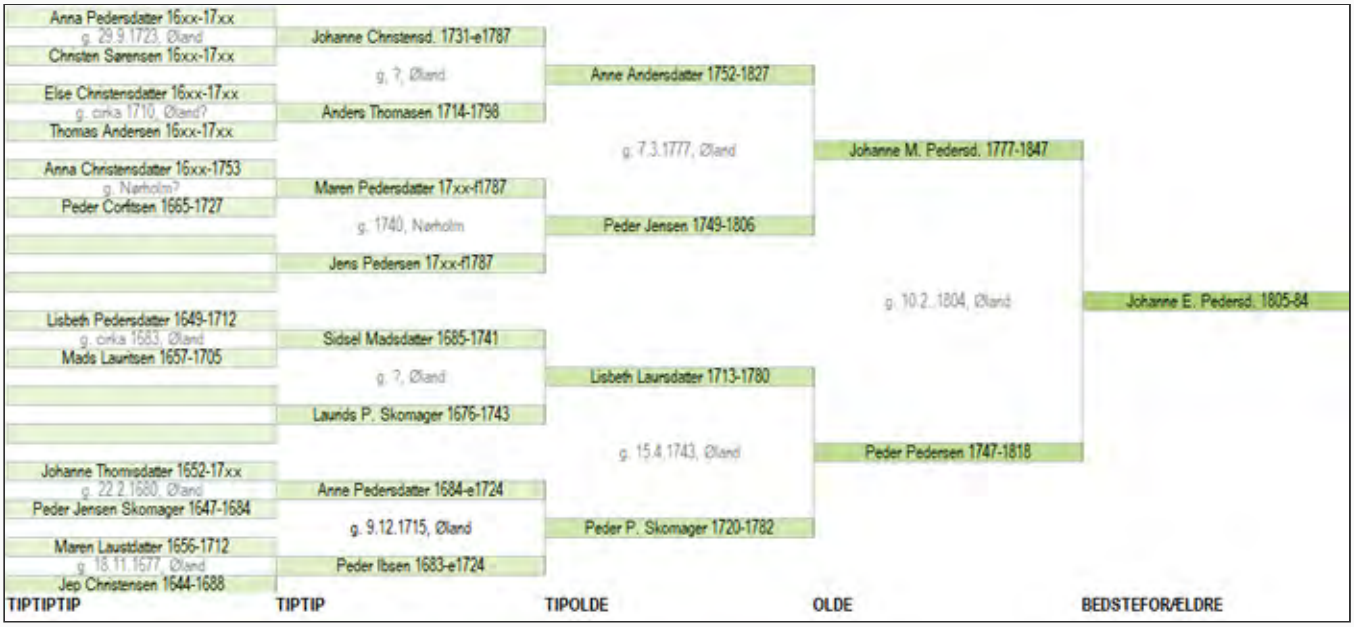
Mads Lauritsen f. 1657 og **Lisbeth Pedersdatter f. 1649** er yderligere et af morfar Niels Møllers 32 3xtip oldeforældrepar.

Herregården Oxholm og Øland kirke, maj 2017. [Mit eget foto]

Johanne Marie Pedersdatter forældre af Østerby på Øland

Tilbage er kun at finde anerne for morfar Niels Møllers oldemor Johanne Marie Pedersdatter. Da hun er født omkring 1777, må hun være cirka 10 år ved folketællingen 1787 og omkring 24 ved den næste tælling i 1801.

Anetavle for morfar Niels Møllers mormor Johanne Elisabeth Pedersdatter f. 1805.

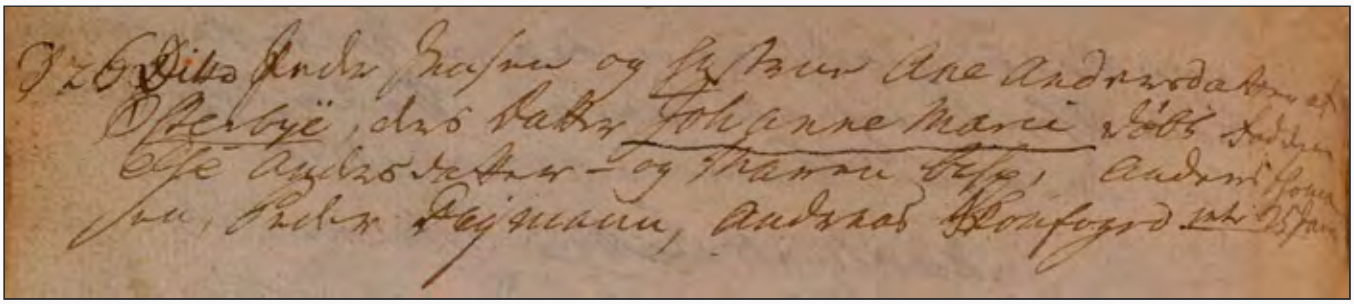
Husstanden findes i begge folketællingerne – dog med den irriterende uoverensstemmelse, at Johanne Maries mor i 1787 står opført som Ane **Thomasdatter** og i 1801 som Anne **Andersdatter**. Jeg har tjekket originaludgaven af FT-1787 på Arkivalieronline, og håndskriften siger faktisk Thomasdatter. [FT-1787 Øland, opslag 3]

Hjørring, Øster Han, Øland, Østerbÿe, Gaard Mænd, 11, FT-1787, B3991
Navn: Alder: Civilstand: Stilling i husstanden: Erhverv: Fødested:
Peder Jensen 39 Gift Hosbonde Bonde og Gaardbeboer
Ane Thomasdatter 38 Gift Madmoder
Johanne Marie 9 Ugift Börn af dette Egteskab
Jens Pedersen 8 Ugift Börn af dette Egteskab
Zidsel Pedersdatter 6 Ugift Börn af dette Egteskab

Kirsten Pedersdatter 4 Ugift Börn af dette Egteskab
Anders Pedersen 2 Ugift Börn af dette Egteskab
Maren Nielsdatter 24 Ugift Tieneste Pige

Hjoerring, Øster Han, Øland, Østerby, , 3, FT-1801, B8469
Navn: Alder: Civilstand: Stilling i husstanden: Erhverv: Fødested:
Peder Jensen 55 Gift Husbonde Bonde og gårdbeboer
Anne Andersdatter 49 Gift Hans kone
Johanne Marie Pedersdatter 25 Ugift Deres barn
Jens Pedersen 24 Ugift Deres barn
Anders Pedersen 13 Ugift Deres barn

Johanne Maries fødselsår bliver bekræftet af kirkebogen. Hun er født i december 1777 og er den sidste, der bliver døbt i Øland kirke dette år. Forældrene er Peder Jensen og hustru Ane Andersdatter af Østerby. [Øland 1649-1777, opslag 222]

Klip fra Øland 1777: "D. 26. Ditto (dvs. samme måned som forrige optegnelse, december 1777). Peder Jensen og Hustru Ane Andersdatter af Østerbye, deres Datter Johanne Marie døbt. Faddere: Else Andersdatter – og Thomas ?, Anders Hansen, Peder Digmann, Anders Skovfoged. Intr. 25. Jan." Den sidste dato betyder, at moderen efter fødslen bliver introduceret i kirken den 25. januar det følgende år. [Øland 1649-1777, opslag 222]

Kirkebogen beviser altså, at det rigtige navn på Johanne Maries mor er Anne Andersdatter, ikke Thomasdatter. Som det fremgår af folketællingen ovenfor er faderen gårdmand i Østerby, og navnene på min morfar Niels Møllers ottende og sidste tipoldeforældrepar er altså **Peder Jensen** født 1749 og **Anne Andersdatter** født 1752. Johanne Marie er deres ældste barn, og jeg antager, at parret er blevet gift i 1775 eller 1776, formodentlig i Øland kirke.

Det indre af Oxholm kirke på Øland den 1. april 2011. Bygningen er opført cirka år 1500. Som det ses, er interiøret meget asymmetrisk.

Desværre mangler vielsesregistret for netop disse to år i kirkebogen – og i det hele taget er Ølands ældste kirkebog fra perioden 1649 til 1777 i høj grad en rodebutik, som det kan være svært at finde rundt i. Der er huller i alle registrene – både over døbte, copulerede og begravede – og det besværliggør selvfølgelig søgningerne.

Desuden skiftes kirkebogsfører meget oftere, end det er normalt i andre sogne på dette tidspunkt i historien, ofte med kun to-tre års mellemrum. Hver gang ændres håndskriften, og det er med til at gøre tingene vanskeligere.

Men tilbage til **Peder Jensen** og **Anne Andersdatter**.

Hjoerring, Øster Han, Øland, Østerby, , 3, FT-1801, B8469
Navn: Alder: Civilstand: Stilling i husstanden: Erhverv: Fødested:
Peder Jensen 55 Gift Husbonde Bonde og gårdbeboer
Anne Andersdatter 49 Gift Hans kone
Johanne Marie Pedersdatter 25 Ugift Deres barn
Jens Pedersen 24 Ugift Deres barn
Anders Pedersen 13 Ugift Deres barn

Ud fra folketællingen 1801, hvor han opgives at være 55, er **Peder Jensen** født omkring 1746 – men ud fra tællingen i 1787, hvor han er 39, kan året lige så vel være 1748. Forskellen er cirka den samme for hustruen **Anne Andersdatter**. I den ældste tælling oplyses hun at være 38, dvs. født omkring 1749, og ved tællingen 1801 er hun 49, dvs. født cirka 1752.

For at komme tættere på de præcise år leder jeg efter Peder og Anne i listen over begravede i Øland sogn, men det giver ingen hjælp. 'Gaardmand Peder Jensen i Østerby' dør i juli 1806 og oplyses her at være 52 år gammel, dvs. født cirka 1754. [Øland 1778-1814, opslag 204] Og 'Afg. Gmd Peder Jensens Enke i Østerby' dør i 1827, 78 år gammel, dvs. fødeåret for Anne Andersdatter er 1749. [Øland døde k 1814-1838, opslag 4] Det er noget rod.

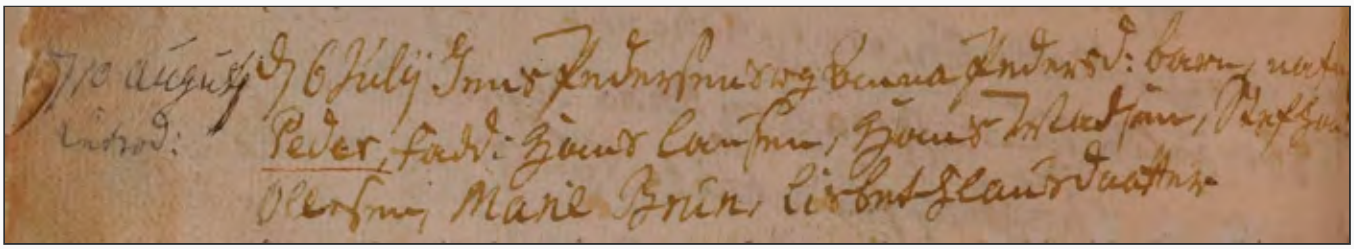
For at komme en generation længere tilbage til morfar Niels Møllers tiptip oldeforældre og finde navnene på henholdsvis Peder Jensens og Anne Andersdatters forældre er det nødvendig med endnu en finkæmning af Ølands ældste kirkebog, der som nævnt dækker hele den lange periode fra 1649 til 1777. Kirkebogen er i 2024 på Rigsarkivet i Viborg blevet affotograferet i farver, og der findes herefter en ny og smukkere udgave.

Øland kirke, maj 2017. [Mit eget foto]

Peder Jensen f. 1749 af Øland.

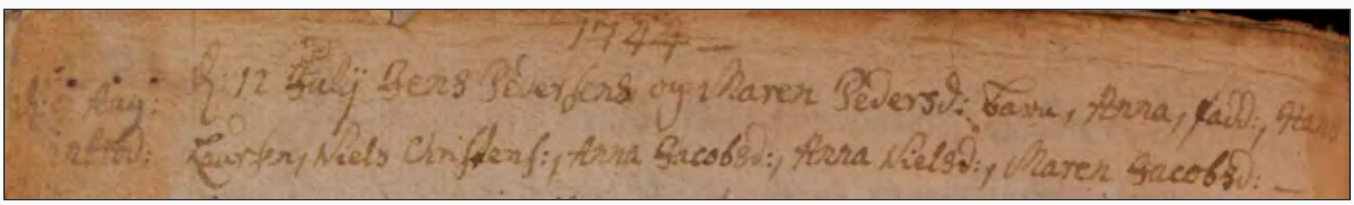
Først leder jeg efter **Peder Jensens dåb** og finder to drengebørn i den relevante periode, hvis far hedder Jens, en i 1746 [Øland 1649-1777, opslag 161] og en i 1749 [opslag 163]. Det passer med, at der i begge folketællingerne 1787 og 1801 findes to Peder Jensen'er i Østerby, begge gårdmænd og på cirka samme alder. I begge tilfælde er vores Peder Jensen, som er far til Johanne Marie Pederdatter, den *yngste*, dvs. det må være ham, der er født i 1749.

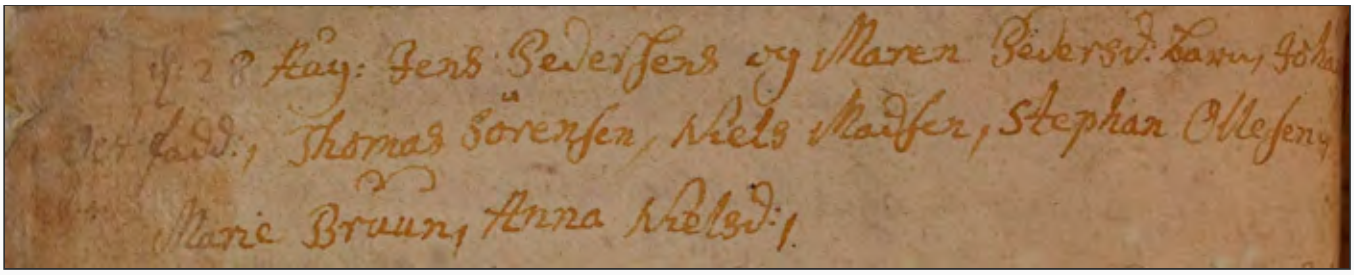

Jens Pedersens søn Peder døbes i Øland kirke den 6. juli 1749. [Øland 1649-1777, opslag 163]

Navnet på Peder Jensens far er tydeligt at læse som Jens Pedersen, derimod er især fornavnet på moderen vanskeligt at tyde. Det kunne måske læses som 'Anna', og hendes efternavn er helt sikkert Pedersdatter. En af fadderne, **Lisbeth Lausdatter**, er morfar Niels Møllers tipoldemor fra forrige afsnit i denne krønike.

Jeg leder lidt bagud i kirkebogen og finder flere dåbshandlinger for samme par – datteren Johanne i 1746 [Øland 1649-1777, opslag 161] og datteren Anne i 1744 [opslag 150] – og i begge tilfælde står begge forældrenes navne helt klart at læse: Jens Pedersen og Maren Pedersdatter.

Jens Pedersen og Maren Pedersdatter døber børnene Anne og Johanne i henholdsvis 1744 og 1746. [Øland 1649-1777, opslag 150 og opslag 161]

Jeg har også ledt fremad i kirkebogen fra dåben af sønnen Peder i 1749. Dåbsoptegnelserne for børnene Anna f. 1744, Johanne f. 1746 og Peder f. 1749 er de eneste, jeg har set for parret Jens Pedersen og Maren Pedersdatter i perioden 1736 til 1756.

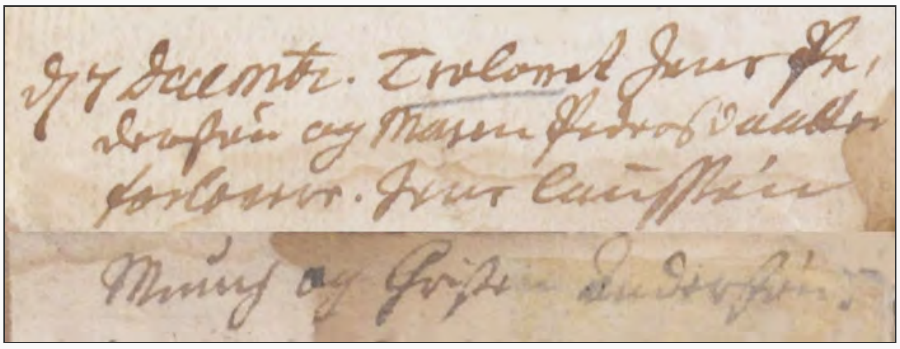
Jens Pedersen og **Maren Pedersdatter** er det femtende af morfar Niels Møllers seksten tip-tip oldeforældrepar. Listen over viede er uden huller fra 1711 til 1748, og parret ses ikke at være gift i Øland kirke. Jens Pedersen har formodentlig hentet sin brud Maren Pedersdatter i et af nabosognene inde på fastlandet.

Maren Pedersdatter af Nørholm.

Da jeg i maj 2024 ser disse optegnelser igen, prøver jeg at google på parret 'Jens Pedersen Maren Pedersdatter Øland'. Der er ingen slægtsforskere, der kender dem, men der er måske et spor efter Maren i et 'Register til Restrup Gods Skifteprotokol 1749-1762'.

Et skifte dateret 5.10.1753 efter en Anna Christensdatter i Nørholm nævner, at hun i sit første ægteskab med en mand med fornavnet Peder har fået en datter Maren Pedersdatter, der er 'gift med Jens Pedersen paa Øeland paa den anden Side'. Anna Christensdatters 2. ægteskab er med Christen Andersen, Øland.

Den nævnte lokalitet Nørholm er et sogn i Himmerland på sydsiden af Limfjorden og dermed en kort sejltur fra Øland. I følge teksten i skiftet har vores ane Jens Pedersen fundet sin hustru, Maren Pedersdatter, på den anden side af Limfjorden i Nørholm.

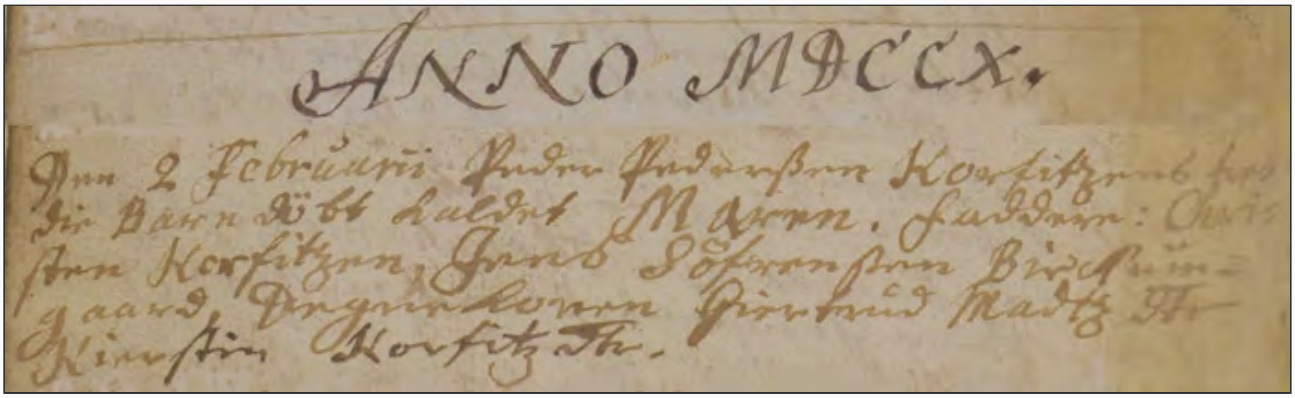
d 7 Decembr trolovet Jens Pedersen og Maren Pedersdatter. Forlovere. Jens Laustsen og Christen Andersen. [Nørholm 1701-1749, opslag 41].

Jens Pedersen og Maren Pedersdatter bliver trolovet i Nørholm den 7. december 1740. Som det fremgår af skiftet, er navnet på Maren Pedersdatters mor **Anna Christensdatter**. Efter at have mistet den ægtemand, der er far til Maren, er Anna efterfølgende gift med Christen Andersen fra Øland, og det er ham, der er en af forloverne ved trolovelsen af Jens Pedersen og Maren Pedersdatter. Christen Andersen er Marens stedfar.

Jens Pedersens og Maren Pedersdatters første barn Peder bliver døbt i Nørholm kirke den 18. juni 1741. [Nørholm 1701-1749, opslag 41] Nørholm kirkebog nævner på dette tidspunkt i historien ingen faddere. De næste børn døbes som nævnt ovenfor i Oxholm kirke på Øland.

Et senere skifte dateret 24.6.1764 efter en Maren Corfitsdatter i Klitgaard nævner 'den afdødes halvbroder Peder Corfitsen, (som) er død, (og som) efterlod en datter Maren Pedersdatter gift med Jens Pedersen på Øland'. Det lyder besnærende. Måske er det Peder Corfitsen, der er Marens far?

Corfitsen døber en datter med navnet Maren i Nørholm kirke den 2. februar 1710.

Den 2 Februarii (1710) bliver Peder Pedersen Korfitzens datter døbt kaldet Maren. [Nørholm 1701-29, opslag 48]

Maren Pedersdatter bliver døbt i Nørholm kirke den 2. februar 1710, og hendes far er Peder Pedersen Korfitzen. Moderens navn nævnes ikke, men ud fra fra skifterne ovenfor, er det sandsynligt, moderen er Anna Christensdatter. Desværre bekræfter kirkebogen ikke dette. Efter dåben af Maren er det Peder Pedersen Korfitsens hustru **Anna Jacobsdatter**, der den 16. marts har sin første kirkegang. [Nørholm 1701-29, opslag 50]

Måske har kirkebogsføreren skrevet navnet forkert? Det underlige er dog, at også da Peder Corfitsen bliver gift i januar 1701, nævnes navnet på hustruen som Anna Jacobsdatter. [Nørholm 1701-29, opslag 4]

Det forekommer sikkert, at **Anna Christensdatter** er Maren Pedersdatters mor. Det stemmer med skiftet i 1753. Her nævnes, at Anna Christensdatter har en datter af 1. ægteskab, Maren Pedersdatter, som er gift med Jens Pedersen af Øland på den anden side. Det nævnes desuden, at Christen Andersen af Øland er Anna Christensdatters mand af 2. ægteskab, og netop Christen Andersen er en af forloverne, da Maren Pedersdatter i 1740 eller 1741 bliver gift med Jens Pedersen.

På grund af navnet Anna Jacobsdatter som Peder Corfitsens hustru, er det mindre sikkert, at Corfitsen er Maren Pedersdatters far. Men på grund af oplysningen i skiftet i 1764 efter Maren Corfitsdatter, at 'den afdødes halvbroder Peder Corfitsen (...) efterlod en datter Maren Pedersdatter gift med Jens Pedersen på Øland', kan det ikke udelukkes.

Peder Corfitsen dør i Nørholm den 30. marts 1727. [Nørholm 1701-1729, opslag 111]

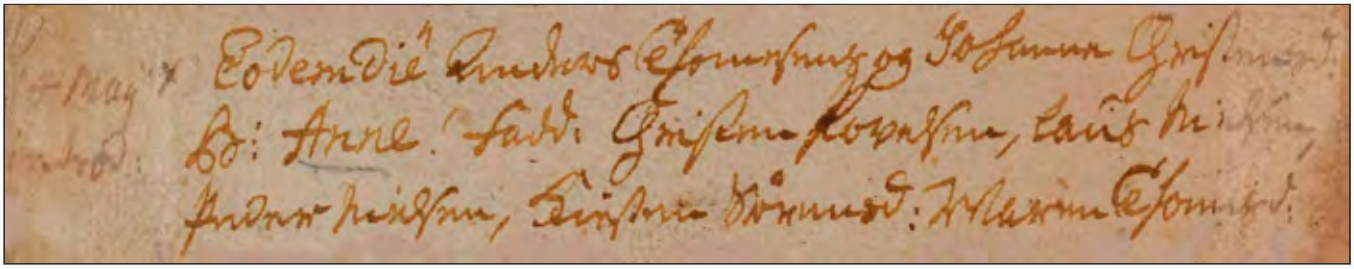
Jeg har søgt efter dåben af Maren Pedersdatters ægtemand **Jens Pedersen** i Øland kirkebog, men her ses ingen Jens, der er søn af Peder, i perioden 1694 til 1720.

Nørholm kirke anno 2016. [Trap Danmark]

Anne Andersdatter f. 1752 af Østerby.

Nu mangler vi kun – i hele denne krønike om Mølleren af Han Herred – at finde navnene på forældrene til Peder Jensens hustru **Anne Andersdatter**. I den relevante periode er der kun en Ane/Anne, hvis far hedder Anders. Hun er født i maj 1752, [Øland 1649-1777, opslag 166] hvilket præcis passer med, at Anne i folketællingen 1801 ovenfor står opført som 49 år gammel. Annes forældre er **Anders Thomasen** og **Johanne Christensdatter**. Dette par er det sekstende og sidste af morfar Niels Møllers seksten tiptip oldeforældrepar.

Anders Thomasen og Johanne Christensdatter døber datteren Anne i Øland kirke 1752. [Øland 1649-1777, opslag 166]

Heller ikke dette par ses at være gift i Øland kirke. Anne f. 1752 er formodentlig Anders Thomasens og Johanne Christensdatters første barn. Parret er blevet gift omkring 1750-1751, men registret for årene 1749 til 1752 mangler i kirkebogen.

Gård ved Limfjorden i udkanten af Østerby på Øland den 1. april 2011.

Andetsteds fremgår, at Anders Thomasen er enkemand, da han bliver viet til Johanne Christensdatter omkring 1751. Anders bliver gift første gang i 1743 med Anne Nielsdatter. [Øland 1649-1777, opslag 193] Listen over begravede i sognet mangler fra 1745 til 1777, men hustruen Anne Nielsdatter dør mellem 1745 og 1751.

Vores ane Anne f. 1752 er altså opkaldt efter Anders Thomasens afdøde hustru, Anne Nielsdatter. Efter Anne i 1752 døber Anders Thomasen og Johanne Christensdatter Else Marie f. 1757 [opslag 201] og Zidsel f. 1759. [opslag 203]

At **Johanne Christensdatter** er Anders Thomasens anden hustru, forklarer også aldersforskellen mellem de to i folketællingen 1787, se nedenfor.

Hjoerring, Øster Han, Øland, Østerbÿe, Gaard Mænd, 21, FT-1787, B3991
Navn: Alder: Civilstand: Stilling i husstanden: Erhverv: Fødested:
Poul Madsen 31 Gift Hosbonde Bonde og Gaardbeboer
Zidsel Andersdatter 27 Gift Madmoder
Christen Laursen 7 Ugift Hendes uægte Sön
Karen Poulsdatter 3 Ugift ægte barn af dette Ægteskab
Kristen Jacobsen 16 Ugift Tieneste Dreng
Anders Thomasen 76 Gift Koenens Fader Nÿder deres ophold af Gaarden
Johanne Christensdatter 56 Gift Koenens Moder Nÿder deres ophold af Gaarden

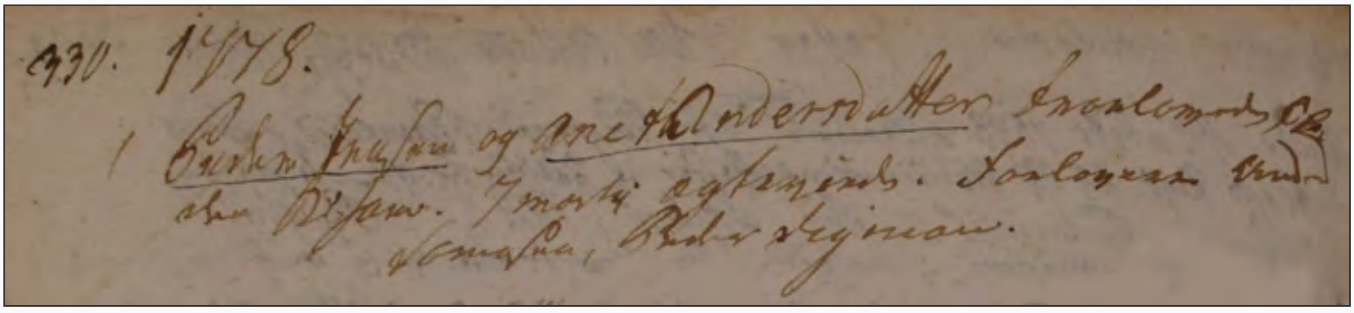
Anders Thomasen og Johanne Christensdatter bor ved folketællingen 1787 på aftægt hos deres datter Zidsel Andersdatter og hendes familie, stadig i Østerby – og måske på samme slægtsgård, som datteren og hendes mand Poul Madsen nu har overtaget. Som det ses, er Anders tyve år ældre end Johanne – og med aldersangivelserne i folketællingen har vi dermed de omtrentlige fødselsår for dette det sekstende af morfar Niels Møllers seksten tiptip oldeforældrepar.

Anders Thomasen er fra cirka 1711 og **Johanne Christensdatter** fra omkring 1730. Listen over begravede i Øland sogn korrigerer dog Anders Thomasens fødeår til 1713 eller 1714. Han dør i Østerby i 1798 og registreres her som 'Gaardmand Anders Thomsen i Østerby, 84 Aar. [Øland 1778-1814, opslag 201]

Herregården Oxholm og Øland kirke den 1. april 2011. [Mit eget foto]

I forbindelse med den møjsommelige finkæmning af Ølands kirkebog støder jeg pludselig på noget, der ligner vielsesoptegnelsen for parret **Peder Jensen** f. 1749 og **Anne Andersdatter** f. 1752., se afsnittet ovenfor.

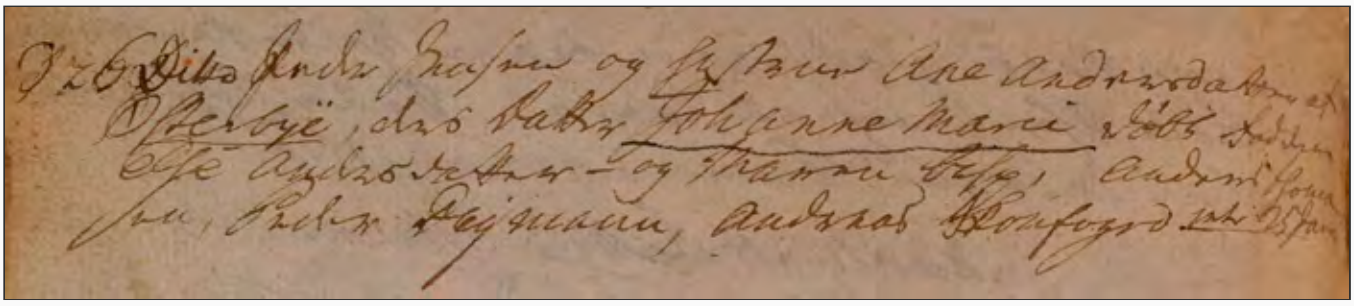

1778. Peder Jensen og Ane Andersdatter trolovede Den 21 Janu. 7 marti ægteskab. Forloverne Anders Tomasen, Peder Digman. [Øland 1778-1814, opslag 173]

Jeg læser den sjuskede tekst i kirkebogen som følger: '1778. Peder Jensen og Ane Andersdatter trolovede den 21. Januar. 7. marts ægteviede. Forloverne Anders Tomasen, Peder Digman'. [Øland 1778-1814, opslag 173]

Der er mange ting, der rimer – herunder at den ene af forloverne hedder **Tomasen**. Det må være Anne Andersdatters far, Anders Thomasen. Den anden af forloverne, Peder Digman, har vi tidligere set blive nævnt som en af fadderne ved dåben af Peder Jensen og Anne Thomasdatters første barn, Johanne Marie Pedersdatter, i 1777.

Det eneste problem – ud over at teksten er vanskelig at tyde med 100 procents sikkerhed – er, at vielsen registreres i 1778, altså *året efter* dåben af Johanne Marie i 1777. Det er irriterende, for ved dåben står jo tydeligt, at parret allerede er gift... Jeg gentager lige dåbsoptegnelsen.

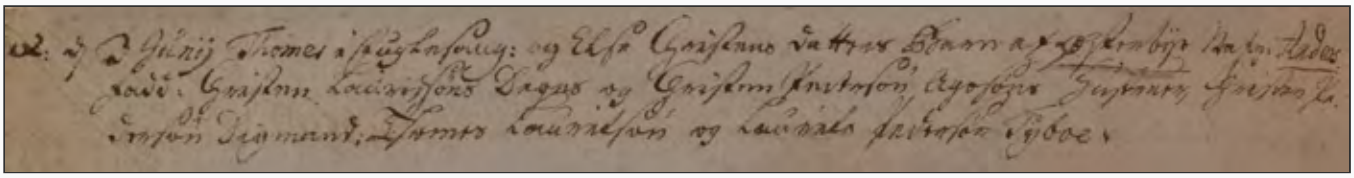
Øland 1777: "D. 26. Ditto (= December). Peder Jensen og Hustru Ane Andersdatter af Østerbye, deres Datter Johanne Marie døbt. Faddere: Else Andersdatter – og Maren Bisp, Anders Thomasen, Peder Digmann, Anders Skovfoged. Intr. 25. Jan." [Øland 1649-1777, opslag 222]

Der må være sket en fejl, således at enten dåb eller ægteskab er blevet indskrevet i kirkebogen under det forkerte år. Formodentlig er vielsesåret 1777, ikke 1778. Begge de to navne **Peder Jensen** og **Anne Andersdatter** er forholdsvis almindelige, men jeg anser det alligevel for overvejende sandsynligt, at det *er* det samme par, der går igen i de to optegnelser fra 1777 og 1778.

Første gang, jeg granskede disse hjørner af slægten, læste jeg navnet Ander Thomasen som Anders Hansen, men dette er nu korrigeret. Den nye udgave af Ølands to ældste kirkebøger, affotograferet på Rigsarkivet i Viborg i april 2024, gør unægtelig arbejdet med de gamle tekster en del nemmere.

Anders Thomasen f. 1714 af Østerby.

Anders Thomasen er sandsynligvis født på Øland og døbt omkring 1713, og da jeg i januar 2017 er i gang med en revision af denne krønike, prøver jeg, om jeg kan finde den relevante optegnelse i kirkebogen. Det lykkes.

Øland 1714: Den 3. juni døbes Thomas i Fuglesang og Else Christensdatters barn af Østerby og kaldes Anders. [Øland 1649-1777, opslag 126]

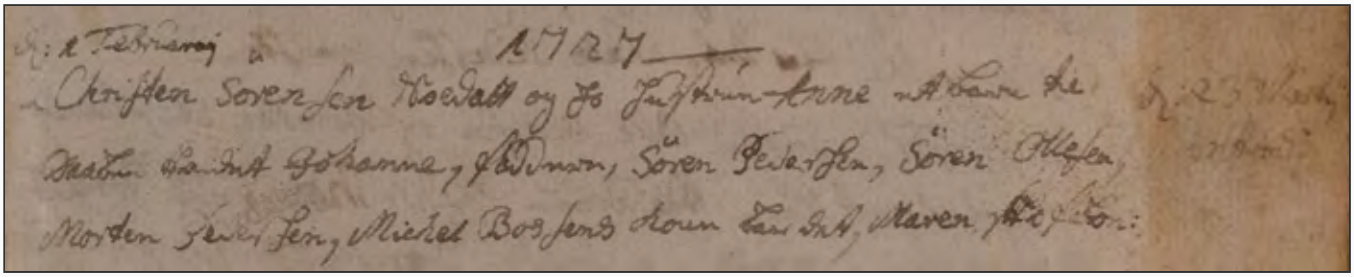
Teksten i kirkebogen ved dåben af Anders Thomasen i 1714 lyder som følger: "D. 3 Junii Thomas i Fuglesang og Else Christensdatters Barn af Østerbye Nafn. Anders Fadd Christen Lauridsøn Degns og Christen Pedersøn Agosøns Hustruer, Christen Pedersøn Digmand, Thomas Lauritsøn og Laurits Pedersøn Tyboe." Betegnelsen 'Fuglesang' er formodentlig navnet på det sted eller den gård, hvor familien bor.

Jeg ved fra andre steder i kirkebogen, at barnefaderens efternavn er Andersen. For eksempel er begge forældrenes navne Thomas Andersen og Else Christensdatter meget tydelige ved dåben af datteren Birgitte i 1712. [opslag 124] **Thomas Andersen** og **Else Christensdatter** er yderligere et af morfar Niels Møllers 32 3xtip oldeforældrepar.

Parret ses ikke i listen over viede i Ølands kirkebog. De er formodentlig blevet gift omkring 1710, men der er et hul i listen mellem 1703 og 1711.

Johanne Christensdatter f. 1727 af Øland.

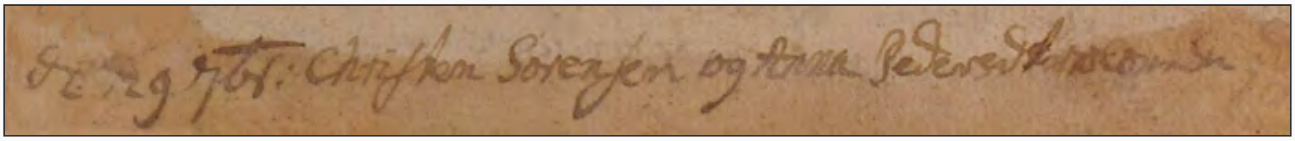
Anders Thomasens hustru Johanne Christensdatter er i følge hendes alder ved folketællingen 1787 født omkring 1730. Jeg slår op i kirkebogen og kan se, at der kun døbes én Johanne, hvis far hedder Christen, i den relevante periode.

Christen Sørensen Soldat og hustruen Anne døber datteren Johanne den 1. februar 1727. [Øland 1649-1777, opslag 137]

'D. 1 Februarii 1727. Christen Sørensen Soldat og Hustru Anne et barn til Daaben kaldet Johanne. Faddere: Søren Pedersen. Søren Ollesen, Morten Pedersen, Michel Boesens koun bar det, Maren Nndatter. D. 23 Martii introd.'. [Øland 1649-1777, opslag 137]

Parret bliver gift i Oxholm kirke i 1723, og det fremgår her, at det fulde navn på bruden er Anna Pedersdatter.

Christen Sørensen og Anna Pedersdatter bliver gift i Oxholm kirke i 1723. [Øland 1649-1777, opslag 189]

Christen Sørensen og Anna Pedersdatter bliver trolovede 'den 29. 7br' 1723. Copulationsdatoen står i feltet til højre for ordet 'trolovede', men teksten er for svag til at kunne læses.

Nogle kirkebogsførere bruger denne type forkortelser for måneder, her **7br**. Det latinske ord for tallet 7 er 'septem'. Så '7br' skal læses 'septembr'. Et andet eksempel er Xbr, hvor X er romertallet for tallet 10. Det latinske ord for tallet 10 er 'decem', så 'Xbr' læses som 'decembr'.

Ud over datteren Johanne f. 1727 døber Christen Sørensen og Anna Pedersdatter sønnen Peder i januar 1724. Fadderne er Søren Pedersen, Søren Pedersens Hustru, Peder Christensen, Peder Degns koun bar det, Karen Nielsdatter. [Øland 1649-1777, opslag 135]

Christen Sørensen og **Anna Pedersdatter** er yderligere et af morfar Niels Møllers 3xtip oldeforældrepar. Begge er nok født i 1690'erne, og det kan ikke udelukkes, at navnene på deres forældre kan findes i kirkebogen.

Oxholm og Øland kirke i forårsflor, maj 2017. [Mit eget foto]

Rundt om Øland og Han Herred.

Dermed er vi også i dette hjørne af familien nået meget langt tilbage i tiden – til morfar Niels Møllers tiptip oldeforældre og i mange tråde også til hans 3xtip. Vi kan konstatere, at samtlige kendte aner for morfar Niels Møllers mormor Johanne Elisabeth Pedersdatter stammer fra Øland, se oversigten i dette skema.

Samtidig er det sjovt at se, hvordan navnet **Anne/Anna,** ofte i kombinationerne **Johanne/Ane Johanne,** er båret videre fremad i slægten gennem otte generationer: Anna Pedersdatter f. cirka 1695 -> Johanne Christensdatter f. 1731 -> Anne Andersdatter f. 1752 -> Johanne Marie Pedersdatter f. 1777 -> Johanne Elisabeth Pedersdatter f. 1805 -> Ane Johanne Mortensdatter f. 1842. Ane Johanne Mortensdatters søn og min morfar Niels Møller f. 1887 kalder sin ældste datter f. 1915 Anna Johanne.

Alle anerne i Øland sogn lever under små kår. Mange er beskæftiget ved landbruget som husmænd eller i enkelte tilfælde gårdmænd. Ingen har en bedrift, der nævnes med navn i kirkebogen. Der er også mange håndværkere, især skomagere. Der er ingen enlige mødre imellem – alle bliver gift, før de får børn. Der er ingen subsistensløse eller fattiglemmer – alle ser ud til at leve et lovlydigt liv, sikkert i små kår, men med fast arbejde og mad på bordet hver dag.

Af morfar Niels Møllers fire bedsteforældre har de tre udelukkende aner i Han Herred. Kun én, nemlig hans morfar Morten Andersen Pallesen er selv født syd for Limfjorden og har aner forskellige steder i Jylland og på Fyn, alle langt væk fra Han Herred.

Mange af morfar Niels Møllers aner er faktisk møllere af erhverv. En af møllerne fra landet syd for Limfjorden – morfar Niels Møllers 3xtip oldefar **Niels Jørgensen** af Klode Mølle – er også gårdejer og sågar herremand, da han i 1705 køber godset Højris i Ikast sogn. Men glæden er kort. Niels Jørgensen bliver brutalt myrdet af en rovmorder i 1706 – og bliver dermed hovedperson i en legendarisk vandrehistorie med titlen "Mordet i Klode Mølle".

Skygge Å og stedet for mølledammen ved Klode mølle, oktober 2017.

I anledning af 300 året for mordet opførtes af amatørskuespillere fra Engesvang i 2006 et skuespil om det blodige drama. Scenen var placeret på en mark i nærheden af Klode mølle. Min søster, som bor i Bording tæt ved Engesvang, så forestillingen sammen med nogle venner – men uden at vide, at hovedpersonen i stykket, og den der brutalt bliver myrdet, er hendes egen 5xtip oldefar Niels Jørgensen. Det havde ellers været en god historie, som nok kunne have imponeret de omkringsiddende.

'Jeg nedstammer fra mølleren, som bliver myrdet. Han er min 5xtip oldefar'. Den replik ville nok have taget kegler.

Vi har undervejs i denne krønike set oldefar og sognefoged Christen Bentsens håndskrevne signatur i kirkebogen, besøgt den gamle slægtsgård Ørebro ved Kettrup, opsporet forklaringen på min morfars mellemnavn 'Møller' og fundet den gamle vandmølle Mellemmølle ved Tranum Å i Lerup sogn. Vi har også set, at navnet Niels (som jeg selv har arvet fra min morfar) er meget dominerende i slægten i Han Herred. Navnet bruges ofte og indgår derfor også talrige gange i efternavnene Nielsen og Nielsdatter.

I det indledende arbejde i efteråret 2006 med at få styr på min morfars nordenfjords anegalleri manglede jeg at få syn for sagn og selv besøge stederne i Vester og Øster Han Herred nord for Limfjorden – Gøttrup, Kettrup, Øslev, Husby, Kollerup, Lerup, Telling, Haverslev, Øland med Østerby og Vesterby. Men som det fremgår af mange af billederne i denne krønike, lykkedes det en weekend i november 2006 at gennemføre en første rundtur på disse kanter.

Siden er jeg vendt tilbage til Han Herred tre gange – i oktober 2007 på en familieudflugt og efterfølgende i april 2011 på en cykeltur fra Fjerritslev gennem den sydlige del af Øster Han Herred til Aalborg.

Det tredje besøg blev gennemført over to dage i maj 2017, hvor Han Herred var i lysegrønt forårsflor. Jeg kørte i lejet bil til Fjerritslev og medbragte min mountainbike. Jeg efterlod bilen i Fjerritslev og kørte den første dag på min cykel rundt til de kendte steder i Vester Han Herred.

Om aftenen overnattede jeg på det gamle jernbanehotel i Skovsgård, og næste dag fortsatte cykelturen – nu med fokus på stederne i Øster Han Herred. Vejret var begge dage fremragende med sol, temperaturer omkring 20 grader og næsten ingen vind.

Der er links til fotoserier fra alle turene i slutningen af denne krønike.

Mit eget foto af Øland gamle skole, oktober 2007. Skolen er bygget 1818 og renoveret 1879 – og min morfar Niels Møller Jensen gik i skole her fra cirka 1895 til 1902.

Møller Jensen af Han Herred

Med besøget i Øland er vi tilbage, hvor det hele startede i denne krønike. Min morfar, Niels Møller Jensen, er født i Østerby i 1887. Hans far, Otto Edvard Jensen, er fra Kettrup – og hans mor, Ane Johanne Mortensdatter, er fra Øland. Parret bliver gift i 1884, og før Niels bliver født i 1887, får parret i følge kirkebogen i 1885 en dødfødt pige. Efter Niels får parret ikke flere børn – og Ane Johanne er også på vej til snart at fylde 50.

Ane Johanne (som er 11 år ældre end Otto) dør i 1904, da sønnen Niels er 17 år gammel – og efterfølgende gifter Otto sig i 1908 igen og bosætter sig kort efter i Brovst og senere Bonderup ved Haverslev med sin nye kone Kirstine og deres tre fælles børn Laurits, Jensine og Mary.

Øland gamle skole cirka 1920. Skolen er bygget 1818 og renoveret 1879 – og min morfar Niels Møller Jensen gik i skole her fra cirka 1895 til 1902. Skoven bag skolen har det poetiske navn Fruerlund, og der legede skolebørnene altid, siges det. [Billede fra Ølands lokalarkiv]

Niels bliver i følge sin skudsmålsbog, som er bevaret til i dag, konfirmeret i Øland kirke den 14. marts 1901. Efter han er fyldt 18, er han i tjeneste hos Anders Mortensen fra 7. januar 1906 til 1. november samme år – og de følgende 12 måneder indtil 1. november 1907, stadig i Øland sogn, er han i tjeneste hos en P. Vestergaard.

Skudsmålsbogen registrerer afgang fra Øland sogn og tilgang til Brovst Østre Del henholdsvis 31. marts og 2. april 1908. Hans beskæftigelse i perioden er ikke noteret, men jeg gætter på, at han omkring dette tidspunkt har besluttet at forlade landbruget og er begyndt i murerlære. I modsætning til mange af sine forfædre – der, som vi jo har set i det foregående, hovedsagelig er beskæftiget ved landbruget – beslutter Niels sig for håndværksfaget og går i lære som murer.

Niels Møller Jensen og en kammerat hos fotografen; det er Niels til højre. Fotografiet er ikke dateret, men jeg gætter på, det er fra tiden kort før, han forlader hjemstavnen i Han Herred og flytter til Middelfart og siden Fredericia. Altså cirka 1908, da Niels er 21 år gammel.

Niels forlader Brovst den 21. februar 1910, og By- og Herredskontoret i Middelfart noterer hans tilgang to dage senere, den 23. februar 1910. Året efter indtræder Niels i følge sin første fagforeningsbog – og stadig bosiddende i Middelfart – den 1. maj 1911 i Murerforbundet i Danmark, på dette tidspunkt udlært som murersvend.

Et halvt år senere får Dorthea Andersen fra Erritsø arbejde på statshospitalet i Middelfart, og sandsynligvis møder de to unge hinanden i Middelfart på et tidspunkt i løbet af 1912. Hvordan og hvorledes og præcis hvornår – ja, det fortaber sig i det uvisse. Jeg ved kun, at Dorthea og Niels bliver kærester, gifter sig i Erritsø kirke den 22. november 1913 og derefter bosætter sig i Fredericia, hvor de får datteren Anna Johanne i 1915.

Resten, som man siger, er historie.

På kanten af Øland. Mit eget foto af dæmningen og vejen mod øst fra Øland mod Gjøl, den 1. april 2011.

Morfar Niels Møller Jensens liv med mormor Dorthea Andersen i Fredericia er beskrevet i begyndelsen og slutningen af krøniken Andersen af Erritsø.

En oversigt over Niels' aner i Han Herred findes her: Anetavle.

Min morfar Niels Møller Jensen cirka 1965, fotograferet ved Engelsholm Slot i nærheden af Jelling.

Efterskrift, skrevet 2006:

De eneste tilflyttere i denne krønike – det vil her sige de eneste personer i historien, som stammer fra landet syd for Limfjorden – er tipoldefar Morten Andersen Pallesen og hans forældre Anders Pallesen og Ellen Kathrine Rasmusdatter. Til gengæld er der noget, som tyder på, at de har aner langvejs fra – i første omgang, som vi har set, fra det mellemste Jylland – og længere bagud i slægten fra Fyn og Sønderjylland.

Da jeg dykkede ned i Søby sogns kirkebog for at finde oldemor Ane Johanne Mortensdatters far Morten Pallesen i fødselsregistret og dermed få sat navne på hans forældre, fandt jeg som nævnt ovenfor i folketællingen 1787 Anders og Ellen Kirstine bosiddende i Skørring, hvor parret er nygift og Anders på dette tidspunkt har arbejde på møllen som møllefæster og landmålerassistent. Jeg forsøgte dernæst via Google at finde flere oplysninger om Skjørring mølle, herunder eventuelt et billede eller anden illustration, som jeg kunne bruge i krøniken.

Herved stødte jeg på en henvisning til noget korrespondance i et diskussionsforum for slægtsforskere (det såkaldte DIS-forum) – hvor en kvinde efterlyser efterretninger om en Anders Pallesen på Skørring mølle, og et af svarene dels henviser til folketællingen 1801 (hvor Anders med familie har bosat sig nordenfjords i Aggersund), dels opfordrer andre til at henvende sig, hvis man har yderligere kendskab til Anders' efterkommere. Det havde jeg jo netop fået styr på, så jeg skrev til Carl Rosenberg og henviste blandt andet til dåbsoptegnelsen i Søby sogns kirkebog vedrørende Anders' søn Morten i 1798.

Rosenberg takkede for oplysningerne og tilføjede, at "Du ved formentlig, at du nedstammer fra Rasmus Lucassen, skomager i Odense og Johanne Berthelsdatter, og at du således nedstammer fra den kendte præsteslægt Tisdorph?". Det var jeg ikke klar over, skrev jeg tilbage – så nu har Rosenberg sendt mig en række data fra hans egne detaljerede undersøgelser – alt sammen materiale, som forbinder Ellen Kirstine Rasmusdatter bagud via kroejer Rasmus Lucassen i Nim og videre til skomager Niels Rasmussen og hans far Rasmus Lucas sidst i 1600-tallet i Odense.

Rasmus Lucas var gift med Johanne Berthelsdatter, som er datter af Bertel Ludvigsen, sognepræst i Assens, der igen er søn af Ludvig Michelsen Tisdorph, sognepræst i Odense, og sønnesøn af Michel Henrichsen Ludvigsen, sognepræst i perioden 1550-1598 i Roager, Haderslev Amt. Hold da op. Sognepræsten i Roager er i alt 11 generationer og 450 år før min egen tid.

"Du er – som jeg – efterkommer efter den odenseanske byadel", konstaterer Rosenberg i sin e-mail med henvisning til, at "Rasmus Lucas er formentlig barnebarn af Willum Lucassen, købmand, rådmand i Odense 1606-1617, født i Amsterdam, død 1617 i Odense og Barbara Arntsdatter, som var datter af Arnt Pedersen, født i Westphalen, død 1611, købmand, kirkeværge for Gråbrødre kirke, arvinger fragik arv og gæld, og Anne Jørgensdatter Friis, datter af Jørgen Hansen Friis, borgmester i Odense og Barbara Pedersdatter Bonde". [Oplysninger fra Carl Rosenberg, november 2006]

Oplysningerne ser besnærende ud, men da jeg ikke kender alle mellemregningerne, vil jeg indtil videre tage detaljerne med et gran salt. Men sjovt er det under alle omstændigheder, både at opleve, at der er andre ude i verden, som roder med at få styr på præcis de samme (fælles) forfædre, og at det i nogle tilfælde er muligt at spore slægten endda rigtigt langt tilbage i historien.

Kilder og henvisninger:

Opslag i kirkebøger på Statens Arkivers Arkivalieronline.
Folketællinger i Dansk Demografisk Database.
DIS-forum med mere på siden slaegt.dk.
Erik Broch: Klode Mølle – 'Fra Viborg Amt' (1964).
Jeppe Aakjær: 'Af min Hjemstavns Saga' (1919).
C. A. Thyregod: 'Mosgroede minder' (1883).
Svend Nørregaard Hansen: 'Kongelig Majestæts Gæstegård i Nim' – Østjysk Hjemstavn 1991.
Svend Nørregaard Hansen: 'Nim Kro' – Brædstrupegnens Hjemstavnsforenings årsskift 1996.
Peter Grishauge: 'Gårde og huse i Hjortdal sogn' (2022).
Peter Grishauge: 'Slægter i Hjortdal sogn' (2022).
Nørskov Saack's Ordbog for slægtsforskere.
Dansk Demografisk Databases arkiv med Nygaards sedler vedrørende jyske slægter.
Finn Grandt-Nielsen og Lise Lund (red.): 'Rod i Odense - Odenseanernes aner' (1996).
Morfar Niels Møller Jensens anetavle her

Fotoserier:

Han Herred november 2006
Han Herred oktober 2007
Han Herred april 2011
Han Herred maj 2017

Kragelund, Klode mølle og Højris oktober 2017

Møllesten ved Mellemmølle i Lerup sogn, november 2006.

Morfar Niels Møller Jensens anetavle. 25.10.2026.

Visitors
See more
1,354
124
19
19
10
9
6
6
6
6
5
5
4
4
2
2
2
2
FLAG counter

Denne krønike er © 2026 Niels J. Dinnesen | Template design by Andreas Viklund